

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

VID FÖRSVARET ÅR 1945

AV

FÖRSVARETS SJUKVÅRDSFÖRVALTNING

STOCKHOLM 1946

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER
462331

INLEDNING TILL

**Hälso- och sjukvård vid försvaret / Försvarets sjukvårdsstyrelse.
– Stockholm, 1912-1970. - (Sveriges officiella statistik).**

Täckningsår: 1911-1969.

1911-1913: Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelses underdåniga berättelse.

1914-1930: Hälso- och sjukvård vid armén.

**1931-1936: Hälso- och sjukvård vid armén samt flygvapnet /
Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse ; Flygstyrelsen.**

**1937-1942: Hälso- och sjukvård vid armén och flygvapnet samt veterinärvård
vid armén / Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse ;
Flygförvaltningen ; Överfältveterinären.**

**1943-1944: Hälso- och sjukvård vid försvaret och veterinärvård vid armén /
Försvarets sjukvårdsförvaltning; Överfältveterinären.**

**Från 1943 ingår även Hälso- och sjukvård vid marinen, som utkom 1911-
1942, i denna serie.**

1911-1936 ingår veterinärvård vid armén i ett särskilt avsnitt i denna serie.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. K, Hälso- och sjukvården. 1,
Sundhetskollegii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : Norstedt,
1864-1912. - Sundhetskollegium ersattes 1879 av Medicinalstyrelsen.
Täckningsår: 1861-1910 = Ny följd 1-50.

Efterföljare:

Hälso- och sjukvård vid försvaret / Försvarets sjukvårdsstyrelse. – Stockholm :
1973–1975. – (Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1970/72-1973/74.

Veterinärvård vid armén / Överfältveterinären. – Stockholm : 1946-1957. –
(Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1945-1955.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II
publicerade t.o.m. år 1950 / Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1960.
S. 163: Tab. 157. Militära sjukvården 1903-1947.

Hälso- och sjukvård vid försvaret. År 1945. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2011.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

VID FÖRSVARET ÅR 1945

AV

FÖRSVARETS SJUKVÅRDSFÖRVALTNING

STOCKHOLM 1946

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER
462331

STATISTIQUE OFFICIELLE DE LA SUÈDE

HYGIÈNE ET SERVICE MÉDICAL

AUX FORCES MILITAIRES EN 1945

PUBLIÉ PAR

L'ADMINISTRATION MÉDICALE
DES FORCES MILITAIRES

Till KONUNGEN.

Försvarets sjukvårdsförvaltning får härmed avgiva underdånig berättelse över sin verksamhet under år 1945.

I föreliggande publikation hava jämväl influtit armé-, marin- och flygöverläkarnas berättelser över hälso- och sjukvården vid respektive försvarsgrenar under år 1945 ävensom i bilaga utdrag ur förbandens årsberättelser.

Stockholm i oktober 1946.

Underdånigst

D. LINDSJÖ

KARL ERIKSSON

Gunnar Hävermark

INNEHÅLL.

TEXTAVDELNING.

	TEXTAVDELNING.	Sid.
<i>I</i>	<i>Verksamhet avseende samtliga försvarsgrenar</i>	1
	A. Besiktningen av värnpliktiga	1
	B. Försvarets sjukvårdsförvaltnings verksamhet	7
	C. Glasögondepåns verksamhet	13
	D. Röntgenundersökning av lungorna med skärmbildsfotografering	14
	E. Militärapoteket	15
	F. Tandvården vid försvaret	16
	G. Resultaten av 1942 och 1945 års efterbesiktningar	17
<i>II</i>	<i>Armén</i>	19
	A. Fältläkarkåren	19
	B. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid armén	20
	C. Sjukligheten och sjukvården vid armén	22
	D. Skyddskoppymningen vid armén	23
	E. Tuberkulosbekämpandet vid armén	23
<i>III</i>	<i>Marinen</i>	24
	A. Marinläkarkåren	24
	B. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid marinen	24
	1. Sjukvårdspersonalen	24
	2. Sjukvårdslokalerna	25
	3. Sjukvårdsmaterielen	25
	4. De sanitära förhållandena i land	25
	5. De sanitära förhållandena till sjöss	26
	6. Organisationsfrågor	27
	C. Sjukligheten vid marinen	27
	D. Skyddskoppymningen vid marinen	30
	E. Tuberkulosbekämpandet vid marinen	30
<i>IV</i>	<i>Flygvapnet</i>	31
	A. Läkare vid flygvapnet	31
	B. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid flygvapnet	31
	1. Sjukvårdspersonalen	31
	2. De sanitära förhållandena vid flygförbanden	31
	3. Sjukvårdslokalerna	32
	4. Läkarnundersökning av flygande personal	32
	5. Olycksfall i samband med flygning	33
	6. Sjuktransportflygningar	34
	C. Sjukligheten vid flygvapnet	34
	D. Skyddskoppymningen vid flygvapnet	35
	E. Tuberkulosbekämpandet vid flygvapnet	36

BILAGOR.

[illegible]

Tab. Sa. Översikt av ändringar i förut inskrivnas och frikallades värnpliktsförh. inom olika inskrivningsområden	48
› 8b. Översikt av kroppsfel och sjukdomar, som föranlett överföring till gr. O av förut inskrivna vpl inom olika inskrivningsområden	49
› 9a. Kroppsfel och sjukdomar hos förut inskrivna vpl, vilka överförts till gr. O, 4 eller 3	50
› 9b. Kroppsfel och sjukdomar, som hävts eller förbättrats och föranlett ändring i värnpliktsförh. för tidigare i grupp O, 4 eller 3 placerade	52
› 10. Sjukligheten bland manskapet vid arméns truppförband	54
› 11. Sjukdomar bland manskapet vid arméns truppförband	58
› 12. Sjukdomar bland manskapet vid armén	64
› 13. Avlidna efter dödsorsak bland arméns manskap inom olika områden	69
› 14a. Skyddskoppypmpning av manskap vid armén	70
› 14b. Sjuklighet på grund av ympning vid armén	70
› 15a. Å garnisonssjukhusen vårdade militära och civila patienter	70
› 15b. Samtliga å garnisonssjukhusen vårdade sjuka	71
› 16. Å garnisonssjukhusen intagna militära sjukdomsfall	72
› 17. Sjukligheten bland marinens personal	77
› 18. Sjukdomar och yttre skador bland örlogsstationernas, kustartilleriets och skolornas personal	78
› 19. Sjuklighet, sjukdomar och yttre skador bland personalen på flottans fartyg	80
› 20. Döda och dödsorsaker bland marinens personal	82
› 21. Operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer på patienter, intagna på marinens sjukhus i Karlskrona och på lasarettsfartyget Prins Carl	83
› 22. Sjukdomar vid marinen	86
› 23. Läkarundersökningar av den till första flygutbildning inryckande personalen åren 1944 och 1945	91
› 24. Olycksfall i samband med flygning åren 1935—1945	91
› 25. Sjuktransportflygningar år 1945 jämte översikt för äldre år	91
› 26. Sjukligheten bland manskapet vid flygvapnets truppförband	92
› 27. Avlidna bland truppförbandens manskap	92
› 28a. Skyddskoppypmpning av manskap vid flygvapnet	93
› 28b. Sjuklighet på grund av skyddskoppypmpning	93
› 29. Sjukdomar bland manskapet vid flygvapnets truppförband	94

TABLE DES MATIÈRES.

	Page
<i>I Activité concernant l'armée, la marine et les forces aériennes</i>	1
A. Examen des conscriptionnaires	1
B. Activité dans l'administration médicale des forces militaires	7
C. Activité du bureau de lunettes	13
D. Examen des poumons par rayons X	14
E. Pharmacie militaire	15
F. Soins dentaires	16
G. Examen complémentaire des conscriptionnaires en 1942 et 1945	17
<i>II L'armée</i>	19
A. Les médecins de l'armée	19
B. Hygiène et service médical à l'armée	20
C. Morbidité et soins aux malades de l'armée	22
D. Vaccination et revaccination à l'armée	23
E. La lutte contre la tuberculose à l'armée	23
<i>III La marine</i>	24
A. Les médecins de la marine	24
B. Hygiène et service médical à la marine	24
1. Les infirmiers	24
2. Les locaux du service de santé	25
3. Le matériel de santé	25
4. Les conditions d'hygiène à terre	25
5. Les conditions d'hygiène à bord	26
6. Des cas d'organisation	27
C. Morbidité et soins aux malades de la marine	27
D. Revaccination à la marine	30
E. La lutte contre la tuberculose à la marine	30
<i>IV Les forces aériennes</i>	31
A. Les médecins des forces aériennes	31
B. Hygiène et service médical aux forces aériennes	31
1. Les infirmiers	31
2. Les conditions d'hygiène aux régiments d'aviation	31
3. Les locaux du service de santé	32
4. Examens médicaux sur le personnel d'aviation	32
5. Accidents d'aviation	33
6. Transferts des malades par aviation	34
C. Morbidité et soins aux malades des forces aériennes	34
D. Vaccination et revaccination aux forces aériennes	35
E. La lutte contre la tuberculose aux forces aériennes	36

Tableaux.

Tabl. 1. Nombre de conscrits aux inspections médicales des conscriptionnaires	37
» 2. Vices corporels et maladies des conscriptionnaires, transférés par l'inspection aux groupes O, T, 4 et 3	39
» 3. Nombre de conscrits répartis par âge	41
» 4 a, 4 b. Aperçu de vices corporels et maladies des conscriptionnaires transférés par l'inspection au groupe T, de 20 ans, resp. de plus de 20 ans	42
» 5 a, 5 b. Idem, idem, groupe O	44
» 6. » » » 4	46
» 7. » » » 3	47

	Page
Tabl. 8a. Aperçu de modifications dans les conditions de service des conscrits	48
» 8b. Vices corporels et maladies des conscriptionnaires, inscrits auparavant et transférés au groupe 0	49
» 9a. Vices corporels et maladies des conscriptionnaires, inscrits auparavant et transférés aux groupes 0, 4 ou 3	50
» 9b. Vices corporels et maladies qui sont vaincues ou se sont améliorées et qui ont été causé modifications dans les conditions de service des conscrits	52
» 10. Morbidité parmi les conscrits de l'armée	54
<i>Col. 1: Régiments. Col. 2: Malades restés de l'année précédente. Col. 3—14: Malades entrés par mois. Col. 15: Total des malades entrés. Col. 16: Sortis capables de continuer leur service militaire. Col. 17: Sortis incapables de reprendre leur service militaire. Col. 18: Décédés. Col. 19: Nombre de malades restant l'année suivante. Col. 20—23: Nombre de journées de traitement, (20) à la chambre et à l'infirmerie, (21) à l'hôpital militaire, (22) à l'hôpital civil, (23) totaux. Col. 24: Journées de malades pour 100 jours d'exercice.</i>	
» 11. Maladies parmi les conscrits de l'armée	58
<i>Groupe I: Vices de formation ou de développement. Groupe II: Maladies d'infection aiguës. Groupe III: Maladies zooparasitaires. Groupe IV: Maladies d'infection chroniques. Groupe V: Maladies constitutionnelles. Groupe VI: Maladies d'intoxication chroniques. Groupe VII: Maladies mentales. Groupe VIII: Maladies du système nerveux. Groupe IX: Maladies des yeux. Groupe X: Maladies des oreilles. Groupe XI: Maladies de l'appareil circulatoire. Groupe XII: Maladies de l'appareil respiratoire. Groupe XIII: Maladies de l'appareil digestif. Groupe XIV: Maladies non vénériennes de l'appareil génito-urinaire. Groupe XV: Maladies de l'appareil locomoteur et du système osseux. Groupe XVI: Maladies de la peau et du tissu cellulaire. Groupe XVII: Tumeurs. Groupe XVIII: Cas de lésions corporelles et d'empoisonnements. Col. 36: Maladies indéterminées. Col. 37: Cas d'observation. Col. 38: Total des malades entrés.</i>	
» 12. Idem. Voir tabl. 11	64
» 13. Causes de décès parmi les conscrits de l'armée	69
» 14a. Vaccination et revaccination parmi les conscrits de l'armée	70
<i>Nombre d'incisions. Nombre des (re)vaccinés. Nombre des inspectés. Nombre des non-inspectés. Nombre des hommes réagissant contre la vaccine. Nombre des malades non réagissant contre la vaccine et (re)vaccinés de nouveau, resp. non (re)vaccinés de nouveau. Nombre des vaccinés réagissant sur 100 des inspectés.</i>	
» 14b. Morbidité par suite de la (re)vaccination	70
<i>Nombre des (re)vaccinés qui ont été inspectés. Gènes de revaccination: nombre des malades, nombre des malades sur 100 inspectés, nombre des jours des malades délivrés de certains exercices en tout et par chaque malade, nombre de jours des malades restant à la troupe en tout et par chaque malade, nombre des jours des malades traités aux hôpitaux en tout et par chaque malade, totaux.</i>	
» 15a. Conscrits malades, traités dans les hôpitaux de garnison	70
» 15b. Total des malades traités dans les hôpitaux de garnison	71
» 16. Cas de maladies parmi les conscrits traités dans les hôpitaux de garnison	72
» 17. Relevé des malades à la marine	77
» 18. Maladies et lésions externes corporelles dans les stations navales et l'artillerie de côte et les écoles	78
» 19. État maladif, maladies et lésions externes corporelles à bord	80
» 20. Mortalité et causes du décès	82
» 21. Relevé de l'hôpital de la marine à Karlskrona et au vaisseau-hôpital Prins Carl concernant les opérations sur les malades entrés	83
» 22. Maladies dans la marine	86
» 23. Examens médicaux du personnel entrant pour sa première information d'aviation en 1944 et 1945	91
<i>Approuvés. Non approuvés. Causes de réformation. — Maladies des yeux etc., Maladies des oreilles etc., Autres maladies ou vices, Combinaisons, Totaux.</i>	

	Page
Tabl. 24. Accidents d'aviation au cours des années 1935—1945	91
Nombre des accidents d'aviation avec décès, Nombre des décédés dans 90 jours, Nombre des hommes (officiers, sous-officiers, conscrits) frappés gravement, resp. légèrement.	
» 25. Transferts des malades par aviation	91
Nombre d'ascensions, Nombre de transferts, Durée d'ascensions en tout et par ascension, Nombre de kilomètres d'ascension en tout et par ascension, Nombre des personnes transférées (malades, personnel du service médical, autres, totaux).	
» 26. Morbidité parmi les hommes des régiments d'aviation	92
<i>Col. 1: Régiments. Col. 2: Restés de l'année précédente. Col. 3—14: Malades entrés par mois. Col. 15: Total des malades entrés. Col. 16: Sortis capables de reprendre leur service militaire. Col. 17: Sortis incapables de reprendre leur service militaire. Col. 18: Décédés. Col. 19: Nombre des malades restant à l'année suivante. Col. 20—23: Nombre des journées de traitement (restés et entrés à la chambre, à l'infirmerie, à l'hôpital). Col. 24: Journées de malades pour 100 jours d'exercice.</i>	
» 27. Décès et causes de décès parmi les conscrits des forces aériennes	92
» 28a. Vaccination et revaccination parmi les conscrits des forces aériennes	93
Voir tabl. 14a.	
» 28b. Morbidité par suite de la (re)vaccination	93
Voir tabl. 14b.	
» 29. Maladies parmi les hommes des régiments d'aviation	94

Extraits des rapport annuels des médecins militaires	99

I. Verksamhet avseende samtliga försvarsgrenar.

A. Besiktningen av värnpliktiga.

Besiktningen av värnpliktiga har verkställts jämlikt Kungl. Maj:ts kungörelse av den 16 januari 1942 (SF nr 23) angående läkarbesiktning av värnpliktiga och av dem, som söka fast anställning vid krigsmakten m. m. (besiktningsskugörelse). Besiktningssreglementet av den 14 januari 1944 (SF nr 14) har därvid tjänat till ledning.

Här nedan anföras huvuddragen av ovannämnda kungörelse.

Bestämmelser beträffande värnpliktiga.

Vid sådan läkarbesiktning, som skall äga rum vid inskrivning av värnpliktiga, under de värnpliktigas tjänstgöring eller eljest enligt inskrivningsförrordningen av den 30 december 1941 (SF nr 969), hänföres de värnpliktiga enligt 6 § nämnda förrordning efter kroppsbeskaffenhet och hälsotillstånd till någon av följande besiktningssgrupper:¹

a) besiktningssgrupp 1)	} dugliga till krigstjänst
» 2)	
» 3)	
» 4)	

b) besiktningssgrupp T — tillfälligt odugliga till krigstjänst; samt

c) besiktningssgrupp O — odugliga till krigstjänst.

Till *besiktningssgrupperna 1 och 2* hänföres värnpliktiga, vilka med hänsyn till kroppsbeskaffenhet, hälsotillstånd och förståndsgåvor äro fullt dugliga till krigstjänst. Värnpliktiga med mycket god kropps-konstitution och i öfrigt för krävande tjänst lämpliga egenskaper hänföres till besiktningssgrupp 1, övriga till besiktningssgrupp 2.

Till *besiktningssgrupperna 3 och 4* hänföres värnpliktiga, behäftade med sådana fel, lyten eller sjukdomar, som begränsa deras duglighet till krigstjänst. Värnpliktiga, vilkas militära användbarhet är i väsentlig grad begränsad, hänföres till besiktningssgrupp 4, övriga till besiktningssgrupp 3.

Finnes vid inskrivning av värnpliktig, vilken ej kan anses oduglig till krigstjänst, skäl antaga, att hans förutsättningar för fullgörande av tjänstgöring kunna säkrare bedömas vid en senare tidpunkt, skall den värnpliktige ändå hänföres till någon av besiktningssgrupperna 1—4. Sådan värnpliktig må jämlikt 4 § andra stycket värnpliktslagen befrias från tjänstgöringsskyldighet under viss tid. Om vid förnyad besiktning det förhållande som föranlett befrielsen kvarstår, må tiden för befrielsen förlängas. Slutligt avgörande om sådan värnpliktigs tjänstgöringsskyldighet skall dock träffas senast det år den värnpliktige fyller tjugotvå år.

¹ I 1937 års *besiktningsskugörelse* betecknas T med TO samt upptager kungörelsen särskilda beteckningar för studenter och likställda: SV, vapenföra, och SB, endast i viss befattning. Dessa hava utgått i 1942 års kungörelse, enligt vilken studenter och likställda klassificeras som övriga värnpliktiga.

I 1926 års *besiktningsskugörelse* användas beteckningarna A = odugliga till krigstjänst, B = icke vapenföra, C = studenter endast i viss befattning, D = nuvarande besiktningssgrupperna 3 och 4, E och F = 1 och 2, H = TO. Vapenföra studenter och likställda betecknades därvid EF.

Till *besiktningsgrupp T* hänföras värnpliktiga, vilka på grund av övergående sjukdom, försenad eller otillräcklig kroppsutveckling eller annan dylik anledning tillfälligt äro odugliga till krigstjänst.

Till *besiktningsgrupp O* hänföras värnpliktiga, vilka till följd av lyte, stadigvarande sjukdom, bestående kroppslig svaghet eller annan dylik orsak äro odugliga till krigstjänst.

Resultaten av besiktningarna av värnpliktiga år 1945 redovisas i tabellbilagan (Tab. 1—9). Uppgifterna i Tab. 1—7 ha hämtats ur sammanställningar, som utförts inom centrala värnpliktsbyrån och som välvilligt ställts till sjukvårdsförvaltningens förfogande. Tab. 8—9 äro grundade på rapporter, som insänts till sjukvårdsförvaltningen och där sammanställts.

Antalet prövade uppgick till 50 033, av vilka 45 845 eller 91·7 % voro 20-åriga, 1 378 eller 2·8 % överåriga och 2 810 eller 5·5 % underåriga.

Tab. A. Antal prövade vid besiktningarna åren 1938—1945.

	1938	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945
20-åriga . . .	48 343	48 349	58 101	53 986	49 218	48 900	46 811	45 845
Överåriga . .	5 014	4 595	4 011	4 622	4 556	2 535	1 872	1 378
Underåriga . .	829	921	663	686	542	3 444	3 843	2 810
Summa	54 186	53 865	62 775	59 294	54 316	54 879	52 526	50 033

Av *Tab. A* framgår, att antalet prövade tjugooåringar minskats årligen från år 1940, då det var ovanligt högt, en tendens som kommer att bestå åtskilliga år framåt på grund av den successiva minskningen av årskullarna födda från år 1920. Av samtliga inom landet mantalsskrivna tjugooåringar kunna omkring 94 % beräknas vara prövade år 1945. De övriga ha prövats tidigare såsom underåriga eller komma av olika anledningar att prövas först ett senare år såsom

Tab. B. Antal prövade fördelade på besiktningsgrupp vid besiktningarna år 1945.

	Antal prövade förda till grupp							Summa
	O	T	4	3	2	1	ej angiven	
<i>Antal.</i>								
20-åriga	1 522	1 627	2 112	3 637	12 916	23 232	799	45 845
Överåriga	163	381	214	173	240	201	6	1 378
Underåriga	—	—	1	11	506	2 292	—	2 810
Summa 1945	1 685	2 008	2 327	3 821	13 662	25 725	805	50 033
1944	2 006	1 916	2 591	4 345	13 445	27 344	879	52 526
1943	1 841	2 315	2 128	3 076	13 671	30 715	1 133	54 879
<i>Procent.</i>								
20-åriga	3·3	3·6	4·6	7·9	28·2	50·7	1·7	100·0
Överåriga	11·8	27·7	15·5	12·6	17·4	14·6	0·4	100·0
Underåriga	—	—	0·0	0·4	18·0	81·6	—	100·0
Summa 1945	3·4	4·0	4·7	7·6	27·3	51·4	1·6	100·0
1944	3·8	3·6	4·9	8·3	25·6	52·1	1·7	100·0
1943	3·3	4·2	3·9	5·6	24·9	56·0	2·1	100·0

överåriga. Tidigare höll sig antalet prövade överåriga mellan 4 000 och 5 000 och antalet underåriga under 1 000 med ett minimum år 1942, då antalet endast var 542. År 1943 skedde emellertid en radikal förändring. Då steg antalet prövade före 20-årsåldern synnerligen kraftigt, medan antalet överåriga sjönk till närmare hälften av det tidigare gängse antalet. Sedan dess har antalet överåriga minskats än mer. De över- och underårigas fördelning på åldersklasser framgår av Tab. 3.

Huvudresultaten av besiktningarna år 1945 redovisas översiktligt i *Tab. B.*

Av samtliga prövade blevo 1 685 eller 3·4 % helt frikallade (O), 2 008 eller 4·0 % förklarade tillfälligt odugliga till krigstjänst (T), medan 46 340 inskrevos eller 92·6 % av samtliga. Av de inskrivna ansågos 6 148 eller 12·3 % av samtliga prövade vara av begränsad duglighet till krigstjänst (4 och 3) och övriga 40 192 eller 80·3 % fullt dugliga till krigstjänst, till vilka senare även räknas sådana utan angiven besiktningsgrupp. Antalet fullt dugliga har alltså nedgått från 41 668 eller 79·4 % av samtliga prövade föregående år. Av de underåriga voro praktiskt taget alla (99·6 %) fullt dugliga till krigstjänst men av de överåriga endast 32·4 %.

Tab. C. Antal prövade fördelade på besiktningsgrupp i olika inskrivningsområden vid besiktningarna år 1945.

Inskrivningsområden	Antal prövade 20-åriga	därav i % förda till grupp				
		O	T	4	3	övriga
Malmöhus södra	2 621	2·8	2·0	3·6	6·2	85·4
" norra	2 819	3·8	1·7	5·2	9·5	79·8
Kronobergs	2 888	4·1	5·9	3·0	3·5	83·5
N. Smålands	2 481	5·2	3·5	5·8	7·3	78·2
Gävleborgs	1 532	3·8	5·7	3·6	8·1	78·8
Jämtlands	2 155	3·4	3·6	5·7	7·1	80·2
Västernorrlands	1 741	2·8	5·8	3·6	13·0	74·8
Hallands	1 170	2·2	3·7	4·6	6·8	82·7
Västgöta-Bohus	3 215	3·5	4·9	5·0	10·7	75·9
Älvsborgs	1 967	3·5	2·7	4·5	6·5	82·8
Skaraborgs	1 883	2·9	2·8	4·5	5·3	84·5
Östergötlands	2 462	2·9	2·4	5·7	6·4	82·6
Södermanlands	2 034	2·8	3·6	4·3	6·5	82·8
Stockholms	4 955	2·5	3·8	4·1	6·9	82·7
Uppsala	1 989	3·6	2·6	5·3	9·0	79·5
Värmlands	2 043	2·8	2·0	4·8	11·4	79·0
Örebro	2 040	3·9	3·7	5·4	9·1	77·9
Kopparbergs	1 604	4·2	3·7	4·0	10·7	77·4
Västerbottens	2 005	3·1	4·4	4·6	8·2	79·7
Norrbottnens	1 836	2·5	2·6	5·3	9·0	80·6
Gotlands	405	4·2	2·7	4·2	9·4	79·5
Summa 1945	45 845	3·3	3·6	4·6	7·9	80·6
1944	46 811	3·7	3·3	5·0	8·6	79·4
1943	48 900	3·1	3·9	3·7	5·6	83·7

I *Tab. C* ges en allmän översikt av resultaten vid besiktningarna inom olika inskrivningsområden. Antalet frikallade 20-åriga var relativt störst i Norra Smålands io (5·2 %) och lägst i Hallands io (2·2 %) och Stockholms och Norrbottens io (2·5 %). Antalet tillfälligt odugliga 20-åriga växlade avsevärt från

1·7 % i Malmöhus norra io till 5·9 % i Kronobergs io. I övrigt visade Västernorrlands och Västgöta-Bohus io det lägsta antalet fullt dugliga till krigstjänst (74·8 och 75·9 %).

I flertalet io prövades endast ett ringa antal överåriga, varför resultaten i hög grad präglas av tillfälligheter.

Tab. D. Översikt av resultaten vid besiktningarna åren 1938—1945.

	1938	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945
<i>Frikallade (O)</i>	4 667	4 174	3 829	3 005	1 715	¹ 1 841	2 006	1 685
därav 20-åriga	3 723	3 341	3 291	2 463	1 413	1 495	1 753	1 572
överåriga	944	833	538	542	302	843	253	163
<i>Tillf. odugliga (T)</i>	3 571	3 108	3 411	3 604	2 431	² 2 315	³ 1 916	2 008
därav 20-åriga	2 683	2 423	2 707	2 672	1 846	1 901	1 551	1 627
överåriga	888	685	704	932	585	408	364	381
<i>Dugliga till krigstjänst</i>	45 948	46 583	55 535	52 685	50 170	50 723	48 604	46 340
därav 20-åriga	41 937	42 585	52 103	48 851	45 959	45 504	43 507	42 696
överåriga	3 182	3 077	2 769	3 148	3 669	1 784	1 255	834
underåriga	829	921	663	686	542	3 435	3 842	2 810

I *Tab. D* lämnas en översikt av huvudresultaten vid besiktningarna åren 1938—1945, d. v. s. det absoluta antalet frikallade, tillfälligt odugliga och fullt dugliga till krigstjänst.

Tab. E. Antal frikallade och tillfälligt odugliga i % av samtliga prövade åren 1938—1945.

	1938	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945
<i>Frikallade (O)</i>	8·6	7·7	6·1	5·1	3·2	3·3	3·8	3·4
därav 20-åriga	7·7	6·9	5·7	4·6	2·9	3·1	3·7	3·3
överåriga	18·8	18·1	13·4	11·7	6·6	13·5	13·5	11·8
<i>Tillf. odugliga (T)</i>	6·6	5·8	5·4	6·0	4·5	4·2	3·6	4·0
därav 20-åriga	5·6	5·0	4·6	4·9	3·7	3·9	3·3	3·6
överåriga	17·7	14·9	17·6	20·2	12·9	16·1	19·5	27·7

I *Tab. E* ha de absoluta talen satts i relation till hela antalet prövade inom vederbörande åldersgrupp. Kassationsprocenten visar en avsevärd nedgång från tidigare år. Den var lägst 3·2 % år 1942 och stannade år 1945 vid 3·4 %. Denna tendens gäller både tjugoåringarna och de överåriga. Kassationsprocenten bland överåriga har dock åter varit relativt hög fr. o. m. 1943, troligen som en följd av att under dessa år hela antalet prövade nedgått och att därvid de högre åldersklasserna, där kassationsprocenten är som högst, fått större vikt bland de överåriga prövade.

Även procenttalet tillfälligt odugliga till krigstjänst har minskat från år 1937 för 20-åriga ehuru icke alls i samma utsträckning som kassationsprocenten.

¹ Inkl. 3 underåriga. — ² D:o 6. — ³ D:o 1.

Tab. F. Kroppsfel och sjukdomar hos prövade vid besiktningarna år 1945.

	20-åriga				Överåriga			
	O	T	4	3	O	T	4	3
Samtliga	1 522	1 627	2 112	3 637	163	381	214	173
därav i % med								
Bildnings- och utvecklingsfel	3·1	9·8	2·6	5·6	1·2	1·0	6·5	9·8
Tuberkulos	5·1	27·7	0·9	1·4	27·0	52·0	8·9	13·8
Övriga infektionssjukdomar	1·4	6·5	0·7	0·8	0·6	7·9	3·3	4·1
Ämnesomsättn.-, endokrina o. blodsjukd.	8·2	0·7	1·3	1·4	1·2	0·3	0·5	2·3
Sinnessjukdom	4·0	0·9	0·0	0·1	12·3	1·6	—	—
Sinnesslöhet (nedsatt fattningsförm.)	30·8	0·4	32·5	21·0	17·2	—	9·3	11·0
Fallandesot	5·4	0·8	0·3	—	0·6	—	0·9	—
Övriga sjukd. i nervsystemet	7·8	3·2	3·1	1·9	11·1	3·4	4·7	4·1
Ögonsjukdomar	5·9	0·2	10·0	24·9	1·2	—	6·1	6·9
Öronsjukdomar	4·1	1·2	10·3	4·3	4·9	0·5	4·2	2·9
Cirkulationsorganens sjukd.	5·5	4·5	12·6	7·1	1·8	1·8	7·9	4·1
Andningsorganens sjukdomar	1·1	1·4	2·9	1·8	2·5	0·5	5·1	1·1
Munhållans, matsmältningsorg. och buk- väggens sjukdomar	0·4	5·7	2·0	4·2	3·1	7·4	15·9	9·8
Urin- och könsorganens sjukdomar	1·4	2·8	1·0	1·2	1·2	2·4	3·3	2·9
Hudsjukdomar och sjukdomar i bind- väven	0·6	0·5	1·2	0·8	0·6	0·5	1·4	2·3
Svulster	0·1	0·1	—	0·1	1·2	—	—	—
Stödje- och rörelseorganens sjukd.	15·1	4·7	18·2	23·0	11·7	5·8	20·5	20·8
Försenad el. otillr. kroppsutveckling	—	19·2	0·1	0·1	—	11·0	0·5	—
Svag kroppsbyggnad o. tub. belast- ning	—	0·4	—	0·0	—	—	—	—
Tillfällig sjukdom el. svaghet efter sjukdom (olycksfall)	—	9·3	0·1	0·0	0·6	3·9	0·5	—
Utan angiven sjukdom	—	—	0·2	0·3	—	—	0·5	4·1

ten. Det hittills lägsta talet eller 3·6 % nåddes år 1944. Denna utveckling gäller endast de tjugoåriga; för de överåriga har tvärtom procenttalet stigit och nådde år 1945 upp till 27·7 %.

För dem som förts till besiktninggruppen O, T, 4 och 3 anges i Tab. 2 en specifikation av de kroppsfel och sjukdomar, som föranlett de värnplik-
tigas placering i angivna grupper. I Tab. 4 a, 4 b, 5 a, 5 b, 6 och 7 lämnas motsvarande uppgifter för varje inskrivningsområde för sig, varvid emeller-
tid sjukdomarna icke äro specificerade utan äro sammanförda i gängse sjuk-
domsgrupper. En sammanfattande översikt lämnas i Tab. F.

De viktigaste kassationsorsakerna (grupp O) bland 20-åringarna voro psy-
kiska sjukdomar (sinnessjukdom och sinnesslöhet), stödje- och rörelseorganens
sjukdomar, nervsystemets sjukdomar samt ämnesomsättnings-, endokrina och
blodsjukdomar med respektive 34·8, 15·1, 7·8 och 8·2 % av samtliga frikallade.
Motsvarande procenttal voro föregående år 38·3, 13·9, 10·5 och 8·2. Bland de
överåriga voro psykiska sjukdomar och tuberkulos de vanligaste, omfattande
29·5 och 27·0 % av de frikallade.

Av de tillfälligt odugliga (grupp T) 20-åringarna redovisade 27·7 % tuber-
kulos och 19·2 % försenad eller otillräcklig utveckling, av de överåriga resp.
52·0 och 11·0 %.

De vid besiktningarna till grupp 4 förda 20-åringarna ledo framför allt av
psykiska sjukdomar (35·9 %), stödje- och rörelseorganens sjukdomar (18·2 %).

cirkulationsorganens sjukdomar (12·6 %), öronsjukdomar (10·3 %) och ögon-sjukdomar (10·0 %); de överåriga ledo främst av stödje- och rörelseorganens sjukdomar (20·5 %), munhållans etc sjukdomar (15,9 %), psykiska sjukdomar (14·9 %), cirkulationsorganens sjukdomar (7·9 %) och tuberkulos (8·9 %).

Bland de till grupp 3 uttagna 20-åringarna dominerade psykiska sjukdomar (23·0 %), stödje- och rörelseorganens sjukdomar (23·0 %) och ögonsjukdomar (24·9 %); bland överåriga förekommo främst stödje- och rörelseorganens sjukdomar (20·8 %), psykiska sjukdomar (15·1 %) och tuberkulos (13·8 %).

Till dessa kroppsfel och sjukdomar hos de värnpliktiga vid *läkarbesiktningarna vid inskrivningen* komma ytterligare de som framträda vid *besiktning å truppförbanden efter inryckning*.

Av förut inskrivna värnpliktiga hade vid besiktningarna år 1945 på grund av olika kroppsfel och sjukdomar 11 590 helt frikallats, 3 103 förts till grupp 4 (från grupp 3, 2 eller 1) och 527 till grupp 3 (från grupp 2 eller 1), inalles 15 220 (Tab. 8 a). Å andra sidan hade en förändring i motsatt riktning skett för 505 värnpliktiga genom att tidigare kroppsfel eller sjukdomar hävts eller förbättrats. Av de 11 590 förut inskrivna värnpliktiga, som frikallats hade 36·7 % psykiska sjukdomar, 16·6 % sjukdomar i stödje- och rörelseorganen, 12·4 % sjukdomar i cirkulationsorganen och 8·8 % tuberkulos (Tab. 8 a och 9 a).

I denna redovisning ingå ej resultaten av 1942 och 1945 års efterbesiktningar av tidigare frikallade; för dessa lämnas redogörelse i särskild ordning.

Tab. G. Antal värnpliktiga för vilka värnpliktsförhållandena ändrats år 1945.

Till besiktningsgrupp	Från besiktningsgrupp					Summa	Ökn. (+) el. minskn. (−) av vidst. besiktn.gr.
	0	4	3	2	1		
0	—	3 566	1 444	1 788	4 792	11 590	+ 11 107
4	395	—	569	688	1 846	3 498	— 87
3	65	15	—	134	393	607	— 1 409
2	17	3	3	—	—	23	— 2 587
1	6	1	—	—	—	7	— 7 024
Summa	488	3 585	2 016	2 610	7 031	15 725	—

En översikt av de ändringar i värnpliktsförhållandena som skett lämnas i *Tab. G*. Såsom ett nettoresultat av förändringarna i olika riktningar har antalet frikallade ökats med 11 107, medan samtliga grupper av inskrivna minskats, framför allt grupp 1 med 7 031.

Vid besiktningarna 1945 noterades liksom tidigare år kroppslängden hos de tjugooåringar, som prövades vid personlig inställelse. Dessa tjugooåringar, inalles 44 547, fördelade sig efter kroppslängd enligt följande tablå:

Kroppslängd	Antal	%	Kroppslängd	Antal	%
T. o. m. 153 cm	67	0·1	178—183 cm	10 939	24·6
154—159 cm	2·5	0·7	184—189 "	3 196	7·2
160—165 "	2 778	6·2	190— " "	500	1·1
166—171 "	10 345	23·2			
172—177 "	16 427	36·9			
			Summa	44 547	100·0

Medellängden uppgick till 174·72 cm.

B. Försvarets sjukvårdsförvaltnings verksamhet.

Verksamheten under året har i mångt och mycket givits en inriktning, som betingats av förändringarna i det utrikespolitiska läget. Efter den 1 juli 1945 har ämbetsverket inom sitt verksamhetsområde vidtagit åtgärder för beredskapens successiva avveckling.

Sammanlagt hava under året 18 584 diarieförda ärenden handlagts av ämbetsverket. Av dessa ärenden hava 708 varit av hemlig natur.

Av de under året handlagda ärendena inom sjukvårdsförvaltningens verksamhetsområde må följande nämnas.

Hälsovård. Jämlikt Kungl. Maj:ts reglemente angående hälsovården vid försvaret den 27 oktober 1944 (TL A nr 83, TS C: I nr 42) har sjukvårdsförvaltningen den 17 oktober 1945 utfärdat föreskrifter rörande förrättande av hälsovårdsinspektioner och upprättande av protokoll över dessa (TL A nr 83, TS A: II nr 58, Ekof Sj nr 48).

Med hänsyn till risken av förgiftningsfall genom förtäring av kloramin har sjukvårdsförvaltningen den 2 februari 1945 meddelat vissa föreskrifter rörande åtgärder till förebyggande av dylik förgiftning.

I anslutning till tidigare utfärdade bestämmelser om skydd mot gengasförgiftning har sjukvårdsförvaltningen den 23 juni 1945 utfärdat »Föreskrifter rörande läkares åtgärder vid fall av gengasförgiftning». Föreskrifterna föreligga i form av en tryckt broschyr.

Såsom ett led i utredningen rörande behandlingen av mässling och påssjuka har sjukvårdsförvaltningen meddelat föreskrifter angående uppsamling av konvalescentserum vid nämnda sjukdomar.

Sjukvårdsförvaltningen har den 29 september 1945 meddelat utförliga föreskrifter för avfattande av årsredogörelser angående hälso- och sjukvården vid försvaret.

Läkarundersökning av viss personal. Till förebyggande av smittorisk har sjukvårdsförvaltningen den 26 maj 1945 utfärdat föreskrifter om att samtlig personal, som anställs eller kommenderas till tjänstgöring vid förråd av livsmedel eller i kök, matinrättningar och marketenterier, skall läkarundersökas dels före tjänstgöringens början, dels regelbundet minst varje halvår, dels ock så ofta omständigheterna det påkalla.

Inskrivningsförrättningar. Liksom föregående år har sjukvårdsförvaltningen från de vid årets inskrivningsförrättningar tjänstgörande läkarna införskaffat redogörelse över vid förrättningar vunnna erfarenheter i olika hänseenden. Det inkomna omfattande materialet har gjorts till föremål för bearbetning inom sjukvårdsförvaltningen och bland annat legat till grund för överarbetning av kommentarerna till besiktningsreglementet.

Läkarvård för vissa värnpliktiga. Efter samråd med centrala värnpliktsbyrån och medicinalstyrelsen har sjukvårdsförvaltningen föranstaltat om undersökning och vård å sjukhus av vissa värnpliktiga i avsikt att höja deras krigstjänstduglighet. Medel för bestridandet av kostnaderna för ifrågavarande läkarvård hava anvisats av riksdagen.

Sjukredovisning. Sjukvårdsförvaltningen har den 26 mars 1945 fastställt nya »Bestämmelser angående redovisning av kroppsskadade (sjukredovisning) vid försvarsväsendet i fred» att tillämpas inom samtliga försvarsgrenar från och med den 1 maj 1945. Bestämmelserna avse bland annat att möjliggöra enhetlig uppställning av årsstatistiken.

Psykiatriska undersökningar. Jämlikt högkvartersorder den 11 januari 1945 hava alla värnpliktiga, som i de psykologiska urvalsproven vid inskrivningsförrättningarna icke uppnått viss poängsumma, ävensom värnpliktiga, vilka under tjänstgöringen visat tecken till psykiska defekter, undersökts av nervspecialister. Resultaten av undersökningarna hava antecknats i journaler att bearbetas av sjukvårdsförvaltningen. Antalet sålunda gjorda undersökningar uppgingo till cirka 3 300.

I samband med meddelande av dispositionsbeslut beträffande anslag till militärpsykiatriska undersökningar har Kungl. Maj:t uppdragit åt sjukvårdsförvaltningen att efter samråd med medicinalstyrelsen till Kungl. Maj:t inkomma med utredning, huruvida och i vilken utsträckning resultaten av verkställda militärpsykiatriska undersökningar skola ställas till civila myndigheters förfogande. Fråga är härvid om resultat, som äro av betydelse för socialvården.

Hygien. Sjukvårdsförvaltningen har i cirkulärskrivelse den 29 maj 1945 till samtliga depåchefer (motsvarande) meddelat anvisningar för hygienisk bedömning av förläggningsutrymmen.

Sedan sjukvårdsförvaltningen i sina medelsäskanden för budgetåret 1945/46 på anförda skäl föreslagit inrättande vid ämbetsverket av en befattning såsom hälsovårdsinspektör, har riksdagen anvisat medel för ändamålet.

Tandvård. Den genom 1943 års riksdagsbeslut genomförda provisoriska tandvårdsorganisationen inom försvaret har jämlikt 1945 års riksdags (skr. nr 429) i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 171, meddelade beslut ersatts med en för fredstid gällande organisation. Enligt denna organisation utövas ledningen av försvarets tandvård av försvarets sjukvårdsförvaltning. Inom sjukvårdsförvaltningen finnes en tandvårdsinspektör, vilken förestår en tandvårdsdetalj inom ämbetsverkets hälso- och sjukvårdsbyrå. Vid varje militärbefälsstab finnes en fast anställd militärbefälstandläkare. Vissa militära tandpolikliniker, sammanlagt 35, förestås av fast anställda tandpoliklinikföreståndare. Samtliga dessa tandläkare äro halvtidsanställda. Därjämte finnas medel anslagna för årsarvoden till 20 extra tandläkare med skyldighet att fullgöra tjänstgöring vid försvarets tandvård en månad årligen. I övrigt har försvarets behov av tandläkare avsetts bliva tillgodosett genom utnyttjande av de värnpliktiga tandläkarnas värnpliktstjänstgöring. Vid tandpoliklinikerna finnas fast anställda sammanlagt 82 tandsköterskor. Militära tandproteslaboratorier förestås av arvodesanställda tandtekniker. — För reglerande av ifrågasvarande verksamhet under budgetåret 1945/46 har Kungl. Maj:t den 29 juni 1945 utfärdat »Provisoriska bestämmelser angående försvarets tandvård i fredstid» (TL A 155).

Sjukvårdsförvaltningen, som funnit nödvändigt att ur folkhygienisk synpunkt ägna stor uppmärksamhet åt kariestillståndet hos de värnpliktiga, har liksom nästföregående år påbjudit en allmän tandmönstring av de värnpliktiga vid årets inryckningar.

Tuberkulosbekämpandet. Sedan sjukvårdsförvaltningen med stöd av de erfarenheter, som vunnits under beredskapstiden, hemställt om medel för en med tanke på fredsförhållanden planerad organisation för skärmbildsfotografering av värnpliktiga m. fl., framlade Kungl. Maj:t i 1945 års statsverksproposition och proposition 1945: 170 förslag i ämnet. Den föreslagna organisationen skulle möjliggöra undersökning av all nyinryckt personal inom kort tid efter inryckningen och därigenom snabbt undanröja smittoriskerna vid de militära förläggningarna. För ändamålet föreslogs ökning av antalet skärmbildsutrustningar, anställande av särskild personal för undersökningarnas utförande samt inrättande vid sjukvårdsförvaltningen av en central för granskning av den exponerade filmen. Sedan riksdagen bifallit förslaget, har organisationen varit i verksamhet under året.

Sedermera har emellertid medicinalstyrelsen för budgetåret 1946/47 hemställt om anslagsmedel för utförande av skärmbildsundersökningar av hela svenska folket och därvid föreslagit, att skärmbildsundersökningarna vid försvaret skulle samordnas med förstnämnda undersökning, som skulle ske i medicinalstyrelsens regi. Sjukvårdsförvaltningen har anslutit sig till detta förslag.

Sjukvårdsförvaltningen har i cirkulärskrivelse till depåläkarna uppmanat dessa att på lämpligt sätt stimulera intresset för calmetteympning hos de värnpliktiga.

Skyddsympning. Frågan huruvida skyldighet att genomgå skyddsympning mot tyfus och paratyfus borde föreskrivas jämväl efter 1945 års ingång, har av sjukvårdsförvaltningen behandlats i samråd med medicinalstyrelsen. Det har därvid ansetts, att ifrågavarande ympning tillsvidare skulle kunna äga rum i mera begränsad omfattning än föregående år. På därom gjord framställning har Kungl. Maj:t den 9 februari 1945 förordnat, att försvarets sjukvårdsförvaltning i samråd med medicinalstyrelsen skall — intill den 1 juli 1945 — bestämma omfattningen av fortsatt ympning mot tyfoidfeber och paratyfus inom försvarsväsendet i enlighet med bestämmelserna i kungl. brev den 18 februari 1944. Sjukvårdsförvaltningen har i anslutning därtill beslutat, att dylik ympning tillsvidare icke skall företagas annat än då ämbetsverket därom särskilt meddelar. — Den 29 juni 1945 har Kungl. Maj:t på därom gjord framställning förordnat, att personal vid badplutoner, smittskyddskompanier samt sjukvårds-, transport- och vaktförband, som tjänstgör vid flyktingtransporter och vad därmed sammanhänger, skall tillsvidare intill den 1 januari 1946, i den närmare omfattning, försvarets sjukvårdsförvaltning efter samråd med medicinalstyrelsen pröva erforderlig, vara pliktig att undergå skyddsympning mot tyfoidfeber, paratyfus, fläcktyfus och difteri i enlighet med vad i lagen den 18 juli 1942 (nr 723) ang. skyddsympning inom försvarsväsendet med tillämpningsföreskrifter är föreskrivet.

Garnisonssjukhusen. Vid årets ingång förelägo nya avtal angående vård av

civila patienter beträffande samtliga garnisonssjukhus utom det i Boden. Under året har jämväl beträffande sistnämnda sjukhus dylikt avtal slutits.

Frågan rörande särskild ersättning till läkare vid garnisonssjukhusen för vård av civila patienter har varit föremål för förhandlingar mellan sjukvårdsförvaltningen och representanter för vederbörande landsting respektive Sveriges läkarförbund. Förhandlingarna hava letts av för ändamålet av Kungl. Maj:t utsedd ordförande. Enighet i frågan har emellertid hittills ej kunnat uppnås.

Personalbostäder vid garnisonssjukhus. Sedan Kungl. Maj:t genom brev den 30 juni 1944 uppdragit åt arméns fortifikationsförvaltning att, med iakttagande av vad i propositionen 1944:175 och riksdagens skrivelse nr 322 anförts, till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till uppförande av, bland annat, personalbostäder vid garnisonssjukhusen i Skövde och Boden, har fortifikationsförvaltningen efter samråd med försvarets sjukvårdsförvaltning och vederbörliga landsting i underdåniga skrivelser den 15 januari resp. den 9 oktober 1945 framlagt förslag i ämnet. Kungl. Maj:t har genom brev den 2 februari 1945 resp. den 18 januari 1946 ställt medel till förfogande för ifrågasvarande ändamål.

Boden. Utbyggnaden av garnisonssjukhuset i Boden, som — bortsett från eventuellt uppförande av militär- och distriktstandpolikliniker — planlagts ske i fyra etapper, inleddes hösten 1944 med byggnadslov för i första etappen ingående barnsjukhus och centraltandpoliklinik. Under år 1945 hava arbeten pågått å dessa byggnadsobjekt. I skrivelse till Kungl. Maj:t den 13 november 1945 hava försvarets sjukvårdsförvaltning och arméns fortifikationsförvaltning framlagt förslag rörande i andra byggnadsetappen ingående om- och tillbyggnad av sjukhusbyggnadens mittparti samt utvidgning av ång- och värmecentralen.

Sjukvårdsförvaltningen har föranstaltat om förnyad utredning rörande nyanskaffning av inventarier och övrig utrustning för det utbyggda garnisonssjukhuset såväl som för de beslutade tjänstebostäderna.

I skrivelse till sjukvårdsförvaltningen den 1 december 1945 har Norrbottens läns landstings förvaltningsutskott med hänsyn till väntad utbyggnad av landets centrallasarett med nya vårdgrenar föreslagit översyn av fastställda ritningar för utbyggnaden av garnisonssjukhuset i Boden i syfte att tillvarata möjligheterna till framtida expansion av sjukhuset.

Skövde. Sjukvårdsförvaltningen har med Skaraborgs läns landstings förvaltningsutskott upptagit förhandlingar rörande garnisonssjukhusets eventuella utbyggnad med en medicinsk avdelning och i samband därmed berört frågan om garnisonssjukhusets överlåtande å landstinget efter dylik utbyggnad.

Sollefteå. Genom beslut den 23 februari 1945 har Kungl. Maj:t uppdragit åt särskild sakkunnig att undersöka och pröva frågor, som röra garnisonssjukhusets i Sollefteå framtida ställning.

Karlskrona. Det av 1943 års riksdag beslutade nedläggandet av marinens sjukhus i Karlskrona och överflyttandet av sjukhusets uppgifter till länslasarettet i staden har kunnat påbörjas den 5 juli 1945. Den 1 augusti samma

år var marinens sjukhus helt avvecklat. Förslag rörande avtal och reglemente angående vården av militära patienter å länslasarettet hava upprättats av sjukvårdsförvaltningen och varit föremål för förhandlingar mellan ämbetsverket och representanter för Blekinge läns landsting. — På förslag av sjukvårdsförvaltningen har Kungl. Maj:t meddelat beslut angående det fortsatta utnyttjandet av personalen vid marinens sjukhus efter sjukhusets avveckling.

Truppförbandssjukhusen. Under året har med stöd av statsmakternas tidigare beslut (prop. 1944: 175; riksd. skr. nr 322) pågått nybyggnad av sjukhus vid Norrlands trängkår ävensom Karlsborgs och Östgöta luftvärnsregementen samt om- och tillbyggnad av sjukhus vid Svea trängkår, Livgrenadjärregementet, Värmlands regemente och Dalregementet. Vidare må nämnas, att 1945 års riksdag (skr. nr 154) på av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen (kapitalbudgeten: bil. 2) framlagt förslag anvisat medel för uppförande av sjukhusbyggnad vid arméns underofficersskola i Uppsala samt för ombyggnad av sjukhuset vid Upplands regemente. Det blivande sjukhuset vid underofficersskolan är avsett att jämväl tillgodose försvarets läroverks behov.

Förslag till ombyggnad av ytterligare ett antal truppförbandssjukhus hava granskats av sjukvårdsförvaltningen.

Genom beslut den 13 april 1945 har Kungl. Maj:t på därom av sjukvårdsförvaltningen gjord framställning medgivit, att det uppdrag, som lämnats den av chefen för försvarsdepartementet för utredning rörande vissa sjukhusfrågor vid armén tillkallade utredningsmannen, må utsträckas att omfatta jämväl vid marinen och flygvapnet föreliggande sjukhusfrågor av viss angelägenhetsgrad.

Sjukvårdsförvaltningen har fastställt och till vissa truppförband överlämnat förteckning över möbler, instrument och övriga inventarier att ligga till grund vid nyanskaffning till truppförbandssjukhusen.

Kvinnlig sjukvårdspersonal. Efter långvariga förhandlingar mellan sjukvårdsförvaltningen och övriga av frågan berörda myndigheter har förslag till nya bestämmelser angående vid försvaret anställda sjuksköterskors anställnings- och tjänstgöringsförhållanden kunnat framläggas för Kungl. Maj:t. Jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande hava bestämmelser i ämnet utfärdats den 14 september 1945 (TL A 222). Därjämte hava bestämmelser angående avlönings- m. fl. förmåner till ifrågavarande sjuksköterskor utfärdats den 18 dec. 1945 (TL A 314).

Från och med den 1 juli 1945 har vid sjukvårdsförvaltningen inrättats en befattning såsom sjuksköterskeinspektris i lönegrad Eo 15. Befattningens innehavare har bl. a. att handlägga de talrika ärenden, som hava avseende å den kvinnliga personalen vid försvarets sjukvårdsanstalter.

Inom sjukvårdsförvaltningen har upprättats förslag avsett att tillförsäkra försvaret en reserv av extra sjuksköterskor, som genom regelbundet återkommande tjänstgöring vid förbanden bibringas förtrogenhet med militär sjukvård. En dylik reserv har av sjukvårdsförvaltningen ansetts vara av betydande värde framförallt för fyllandet av behovet av sjuksköterskor under krigsförhållanden.

I syfte att bringa arbetsförhållandena för sjukvårdspersonal i dagtjänst i överensstämmelse med av medicinalstyrelsen utfärdade föreskrifter har sjukvårdsförvaltningen utverkat arméorder (ao nr 167 och 303) om att sjukvisitation som regel må påbörjas tidigast kl. 7.30 f. m. samt att efterbehandling m. m., som icke kräver närvaro av läkare, skall i regel ske omedelbart efter ordinarie övnings- och vårdstid för dagen.

Sjukvårdsmateriel jämte läkemedel. I samband med avvecklingen av den förstärkta försvarsberedskapen har sjukvårdsförvaltningen utfärdat föreskrifter angående omhändertagande av sjukvårdsutrustning inklusive läkemedel samt om förfarandet med överskottsmateriel.

Beredskapens avveckling i materiellt hänseende har följts och kontrollerats genom inspektioner vid truppförband, försvarsområden, marindistrikt m. m. Därvid gjorda erfarenheter hava kunnat tjäna till ledning för åvägabringande av rationalisering och besparing i avsevärd omfattning inom denna förvaltningsgren.

Sjukvårdsförvaltningen har den 15 juni 1945 utfärdat »Foreskrifter för sjukvårdsmaterieltjänsten» att omedelbart tillämpas utan hinder av för armén gällande sjukvårdsmaterielinstruktion samt övriga för sjukvårdsmaterieltjänsten vid samtliga försvarsgrenar dittills gällande instruktioner och föreskrifter m. m. Av sjukvårdsförvaltningen tidigare utfärdade »Provisoriska föreskrifter angående anskaffning, ersättning, förvaring, vård och redovisning av sjukvårdsmateriel» hava därmed upphört att gälla.

Sjukvårdsförvaltningen har fastställt »Förteckning över försvarets sjukvårdsutrustning», 1945 års upplaga.

För ernående av enhetlighet i förvaltnings-, förråds- och redovisnings- m. fl. ärenden har sjukvårdsförvaltningen i skrivelse den 4 december 1945 hos Kungl. Maj:t anhållit om bemyndigande att anordna kurs för samtliga uppbördsmän för sjukvårdsmateriel. Kungl. Maj:t har genom brev den 12 januari 1946 bifallit framställningen.

Den under år 1944 successivt genomförda centraliseringen av kontroll- och redovisningsförfarandet beträffande sjukvårdsmaterieltjänst och anslagsförvaltning har under året fullständigats och effektiviserats.

Omfattande anskaffning av sjukhusinventarier för nytillkomna respektive ombyggda truppförbandssjukhus har under året ägt rum.

Huvuddelen av den egentliga upphandlingsverksamheten har övertagits av krigsmaterielverket. Då alltför kort tid förflutit sedan detta samarbete etablerades, kan ännu icke bedömas, i vad mån större fördelar härigenom kunna åstadkommas.

Utom ramen för sin ordinarie verksamhet har försvarets sjukvårdsförvaltning i vidsträckt omfattning tillhandahållit (överlåtitt) sjukvårdsmateriel till internationell hjälpverksamhet samt för flyktingsverksamheten inom Sverige. Exempelvis har sålunda för Polenhjälpens räkning utsänts fullständig utrustning för tre sjukhus om vardera 480 platser samt dessutom utrustning till ytterligare 2 000 vårdplatser.

Till förebyggande av att de läkemedel förfaras, vilka under försvarsbered-

skapen anskaffats i avsevärda mängder vid fältförband och som vid beredskapens upphörande icke voro helt förbrukade, har sjukvårdsförvaltningen föreskrivit, att dessa läkemedel skola insändas till militärapoteket.

Då vid företagen utredning framkommit, att vederbörande läkare utskriva vitaminpreparat i stor utsträckning och av högst varierande slag, har sjukvårdsförvaltningen ånyo framhållit nödvändigheten av att inskränka ordinationen av sådana preparat endast till fall, där avitaminos eller hypovitaminos föreligger.

Sjukvårdsförvaltningen har den 9 april 1945 fastställt ny prislista över försvarets läkemedel.

Sjukvårdsförvaltningen har haft att avgiva utlåtanden i ett flertal ärenden, av vilka följande må nämnas:

betänkande rörande organisatoriska åtgärder för den medicinska forskningens främjande;

betänkande rörande den flygmedicinska forsknings- och försöksverksamheten i Sverige;

betänkande angående organisationen av garnisonssjukvården i Stockholm;

betänkande med utredning och förslag angående tandvården vid försvarsväsendet;

förslag rörande redovisning av försvarets personalbostäder;

betänkande med förslag till det militära uppskovsväsendets ordnande;

militärsjukvårdskommitténs betänkande, del I;

chefens för armén framställning om översändande från pastorsämbete till distriktsdispensär av inskrivningskort för värnpliktiga;

förslag till nytt militärt järnvägsreglemente;

promemoria angående vissa ifrågasatta jämkningar i socialvårdskommitténs förslag till allmän sjukförsäkring, upprättad inom socialdepartementet;

utlåtande med förslag till bestämmelser om avlöning m. m. till värnpliktig;

förslag till grundstadgar för föreningen Svenska röda korset;

promemoria rörande vård och omsättning av försvarets läkemedel, avgiven av 1944 års utredning rörande försvarets läkemedelsförsörjning;

förslag till kungörelse med bestämmelser om ersättning åt inskrivningsrådets samt inskrivningsnämndernas ledamöter och biträdande personal m. m.;

angående krigsmaterielverkets arbetsuppgifter;

förslag till civil sjukvårdsberedskapsorganisation.

C. Glasögondepåns verksamhet.

Sedan 1922 erhåller manskap, om detta är för tjänstens fullgörande nödvändigt eller om besvär från ögonen så kräva, glas på statens bekostnad från den s k glasögondepån. Glasen bliva bärarens egendom.

Under år 1945 utlämnades 4 260 par glasögon mot 7 166 par under år 1944. Skjutglasögonen utgöra 3 046 eller 72 % av hela antalet, medan av gasmask-

Tab. H. Antal under år 1945 levererade glas av olika styrka.

Glasens styrka	Sfäriska - glas	Sfäriska + glas	Cylindriska glas	Andra glas	Summa glas
Under 3 D	2 354	2 034	2 610	.	.
3—6 D	546	357	234	.	.
Över 6 D	97	53	38	.	.
Summa	2 997	2 444	2 912	167	8 520
På 100 av alla glas	35	29	34	2	100

glasögon utlämnats 217 eller 5 % och av andra glasögon 997 eller 23 %. Gruppen skjutglasögon omfattar sådana glas, som medföra för skjutning tillräcklig synskärpa, d v s minst 0.8. Med andra glasögon avses läsglas, skyddsglas och glas, som utdelas till icke vapenföra eller till sådana vapenföra, vilka visserligen ej erhålla »skjutsyn» men dock för tjänstens fullgörande eller till följd av besvär från ögonen behöva glas.

Av samtliga 4 260 par glasögon utlämnades 3 559 inom armén, 548 inom marinen och 153 inom flygvapnet.

I Tab. H redovisas antalet levererade glas (8 520) och deras styrka.

De sfäriska minusglasen, som förordnas åt närsynta, de sfäriska plusglasen, som förordnas åt presbyoper och översynta, samt cylinderglasen, som förordnas åt astigmat, utgjorde resp. 35, 29 och 34 % av hela antalet glas. Under rubriken »andra glas» redovisas planglas, mattglas, prismor etc., tillhoppa utgörande endast 2 % av samtliga.

D. Röntgenundersökning av lungorna med skärmbildsfotografering.

För bekämpande av tuberkulos inom försvarsväsendet har liksom under 1942—1944 utförts skärmbildsfotograferingar. Försvarets sjukvårdsförvaltning har disponerat över 12 skärmbildsutrustningar. Dessa ha jämte specialpersonal vid behov utsänts till depåer och förband för undersökning. Dessutom ha fasta skärmbildspolikliniker varit i arbete i Stockholm, Göteborg, Vaxholm, Karlskrona och Boden under tid då utrustningen ej behövt disponeras för ambulansundersökning.

Undersökningarna ha i första hand omfattat de värnpliktiga av 1944 års klass i omedelbar anslutning till deras inryckning till första tjänstgöring samt sjukvårdspersonal och personal vid marinrättningar och i livsmedelsarbete. Dessutom ha även efterbesiktigade vid inryckning till första tjänstgöring och nyanställd personal vid försvarsväsendet i stor utsträckning undersökts. Förnyad genomgång av personal vid förband, där fall av lungtuberkulos uppträtt, ha även utförts.

Sammanlagda antalet skärmbildsundersökningar inom försvarsväsendet under år 1945 utgjorde 139 756, varav 76 532 inom armén, 48 175 inom marinen och 15 049 inom flygvapnet.

Genom skärmbildsfotografering och vidare kliniska undersökningar ha inom försvarsväsendet konstaterats 2 183 fall av lungtuberkulos varav 1 272 fall inom armén, 753 fall inom marinen och 158 fall inom flygvapnet.

E. Militärapoteket.

Militärapotekets tillverkning och leveranser ha under år 1945 på grund av att den förstärkta försvarsberedskapen upphörde den 1 juli varit av något mindre omfattning än under närmast föregående år.

Den fast anställda personalen har under året uppgått till 27 personer. En apotekarbefattning har under större delen av året varit vakant. Liksom under apotekets tidigare verksamhetsår har denna personal icke på långt när varit tillfyllest. Extra personal i form av civilanställda, lottor samt värnpliktiga apotekare har måst anlitas och i medeltal ha 50 personer ständigt tjänstgjort vid apoteket.

Omsättningen uppgick under året till kr. 914 209:95 och nettobehållningen till kr. 86 588:60, varvid dock kostnaderna för ovannämnda extra personal icke medräknats.

Under året hava 2 234 inkommande och 716 utgående skrivelser diarieförts. Antalet inkommande beställningsskrivelser från försvaret utgjorde 13 173 och från Karolinska sjukhuset 19 099, vilket innebär en minskning beträffande försvaret jämfört med år 1944 med omkring 5 000 och en ökning beträffande Karolinska sjukhuset med omkring 400 beställningsskrivelser. Antalet utfärdade räkningar utgjorde 4 344 st.

Under året färdigställdes vid apoteket cirka 160 000 regl. läkemedelsförpackningar.

Arbetet med ompackning och renovering av den under beredskapsåren ofta illa medfarna läkemedelsutrustningen har under året varit av mycket stor omfattning och i genomsnitt sysselsatt 6 personer.

Vid apotekets analytiska avdelning ha 1 524 analyser utförts, varav 385 på militärapotekets egna beredningar och 371 på från militärförband returnerade läkemedel.

Enligt försvarets sjukvårdsförvaltnings bemyndigande ha under hösten läkemedelsförråden för vissa förband inom IV. milo och MDO indragits till militärapoteket.

En betydande omsättning av i förråd befintliga, försvarets sjukvårdsförvaltning tillhöriga läkemedel har ägt rum, framförallt av sådana med begränsad hållbarhet. Största delen av denna läkemedelsförsäljning har skett till medicinalstyrelsens materielnämnd i samband med den internationella hjälpverksamheten. Värdet av de omsatta läkemedlen utgör kr. 826 369:75, vilket belopp icke uppdebiterats å apotekets inkomsttitel utan tillförts försvarets sjukvårdsförvaltning.

Militärapoteket har under året till försvarets sjukvårdsförvaltning avgivit yttrande över av 1944 års utredning rörande försvarets läkemedelsförsörjning avgiven promemoria med förslag rörande vård och omsättning av försvarets läkemedel.

Undersökningar över etokainadrenalinlösningar till injektion och frysförsök med i försvarets utrustning ingående lösningar ha slutförts och resultaten publicerats.

Apotekets lokalfråga såväl beträffande arbetslokaler som lagerutrymmen för läkemedel och emballage kvarstår olöst.

Apoteket har under året i egenskap av sjukhusapotek vid Karolinska sjukhuset visiterats av chefen för apoteksbyrån i medicinalstyrelsen. Som allmänt omdöme lämnades härvid det vitsordet, att apoteket befinner sig i ett mycket gott skick och synes skötas med synnerligen stor omsorg. Visitator påpekade emellertid, att vissa lokalutrymmen måste anses otillräckliga för det omfattande arbete, som där bedrivs.

Inspektion av avdelnings- och sjukhusförråd vid i Stockholm med omnejd förlagda förband har genom apotekets försorg förrättats en gång varje kvartal.

F. Tandvården vid försvaret.

Verksamheten bedrevs under första halvåret 1945 efter samma former och med samma intensitet som under det föregående året.

I och med upphörandet av den förstärkta försvarsberedskapen uppstodo särdeles stora svårigheter därigenom att beredskapsförhållandena medfört en stark reducering av värnpliktiga tandläkares facktjänstgöringsdagar. I avvaktan på att antalet disponibla facktjänstgöringsdagar för värnpliktiga tandläkare skall uppgå till det erforderliga infördes i oktober remisstandvård, varvid avtal ingåtts med privatpraktiserande tandläkare, om meddelande av tandvård åt försvarets personal antingen vid förbandens tandpolikliniker eller i vederbörande tandläkares privatpraktiklokaler.

Omfattningen av verksamheten under året vid arméns tandpolikliniker och proteslaboratorier framgår av nedanstående tablå:

Tab. I. Tandvården vid försvaret år 1945.

	Antal pat.	Extraktioner	Fyllningar			Rotbehandlings				Tandstenskrapning, gingivvitbeh	Utlämnade proteser	Övrig behandling
			Amalg.	Silikat	Provisoriska	Extirpation av vitalpulp	Gångränshandling	Rotfylln.	Amp.			
<i>Armén</i>	204 089	76 721	108 532	21 312	3 709	6 651	2 679	8 806	1 984	6 370	8 521	81 670
I. Milo	30 198	13 624	19 865	3 380	719	1 126	248	1 535	442	1 146	605	13 081
II. Milo	28 018	13 114	16 036	3 301	461	804	248	1 084	184	698	1 921	11 268
III. Milo	35 637	12 224	21 988	4 498	254	1 210	412	1 832	295	805	860	15 768
IV. Milo	48 259	10 771	23 302	4 114	1 304	1 838	892	2 371	553	2 305	1 350	25 395
V. Milo	27 373	10 325	13 149	2 857	554	525	491	997	383	922	1 109	11 516
VI. Milo	30 522	15 419	12 269	2 679	300	748	217	779	96	403	2 522	4 413
VII. Milo	4 082	1 244	1 923	483	117	400	171	208	31	91	154	229
<i>Marinen</i>	47 538	13 619	27 776	5 626	820	708	785	2 134	421	2 746	1 589	36 245
<i>Flygväpnet</i>	16 845	2 566	13 039	2 536	1 256	545	424	849	113	1 004	202	6 056
Summa	268 472	92 906	149 347	29 474	5 785	7 904	3 888	11 789	2 518	10 120	10 311	123 971

Under rubriken Övrig behandling märkes särskilt broled o. dyl. i 1814 fall. Av dessa förekommo 505 vid marinen och övriga 1 309 vid armén; vid I—VII milo redovisades resp. 135, 123, 239, 473, 163, 127 och 49 fall.

G. Resultaten av 1942 och 1945 års efterbesiktningar.

I föregående års berättelse redovisades resultaten av 1942 års efterbesiktningar. Inalles 70 014 efterbesiktigades. Därvid förklarades 12 992 för odugliga (O) och 1 418 för tillfälligt odugliga (T), medan övriga 55 604 blevo inskrivna.

Sedermera har i samband med militärtjänstgöringen en förändring av värnpliktsförhållandena ansetts påkallad för en del av dessa, vid 1942 års efterbesiktningar inskrivna värnpliktiga. Rapporter över de ändringar, som skett vid truppförbanden vid besiktning jämlikt § 126 IF, ha fortlöpande tillställts arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse och senare försvarets sjukvårdsförvaltning.

I föregående års berättelse lämnades en sammanställning för tiden till årsskiftet 1943/44 över de ändringar från den ursprungliga uttagningen som skett efter inryckning till tjänstgöring. Även efter nämnda tidpunkt ha ändringar förekommit. Här nedan kan nu lämnas en översikt över samtliga ändringar som skett intill årsskiftet 1944/45, sålunda omfattande såväl de ändringar som redovisats i föregående års berättelse som de ändringar som inträffat under år 1944.

Det visar sig, att från besiktningsgrupp T ha avförts 133 fall och till samma grupp överförts 5 666 fall; från besiktningsgrupp 4 ha avförts 4 497 fall och till densamma överförts 3 633 fall; från besiktningsgrupperna 3—1 ha avförts 8 843 fall och till dessa grupper överförts 296 fall.

Nu nämnda ändringar samt därigenom uppkommen ökning resp. minskning av besiktningsgrupperna sammanfattas i nedanstående tablå:

	O	T	4	3—1
Från vidstående besiktningsgrupp	—	133	4 497	8 843
Till , , , ,	3 878	5 666	3 633	296
Ökning (+) el. minskning (—)	+ 3 878	+ 5 533	— 864	— 8 547

Intill årsskiftet 1944/45 ha sålunda ändringar skett i 13 473 fall. De ha lett till att 3 878 vpl åter frikallats och att gruppen tillfälligt odugliga ökats med ett ännu större antal vpl eller 5 533. I stället har grupp 4 och framför allt grupperna 3—1 minskats (864 resp. 8 547). Även under år 1945 och senare ha ändringar förekommit, för vilka redovisning kan lämnas i följande års berättelse.

Under år 1945 skedde jämlikt go nr 4121/1944 efterbesiktning av värnpliktiga, födda år 1909 eller senare, vilka under 1941 frikallats från värnpliktens fullgörande och vilka av vederbörande militärläkare bedömts möjligen kunna förklaras dugliga till krigstjänst. Resultaten av denna efterbesiktning redovisas i *tab. I*, vilken sammanställts inom centrala värnpliktsbyrån. Antalet efterbesiktigade utgjorde tillhoppa 7 936. Av dessa blevo 2 542 eller 32.1 % ånyo helt

Tab. I. Resultaten av 1945 års efterbesiktningar.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Milo io	Antal efterbesiktigade förda till besiktningsgrupp							Sum- ma	Därav i % förda till grupp			
	O	T	4	3	2	1	Ej an- given		O	T	4—3	övr- riga
<i>I Milo</i>												
Malmöhus södra io	27	15	59	19	12	2	1	135	20.0	11.1	57.8	11.1
" norra	150	38	137	69	26	15	5	440	34.1	8.6	46.8	10.5
Kronobergs	81	—	122	15	47	5	7	277	29.2	—	49.5	21.3
Norra Smålands	228	7	76	19	13	1	2	346	65.9	2.0	27.5	4.6
<i>II Milo</i>												
Gävleborgs io	135	14	99	37	11	2	1	299	45.1	4.7	45.5	4.7
Jämtlands	105	59	128	54	37	4	10	397	26.4	14.9	45.8	12.9
Västernorrlands	182	48	143	51	7	1	7	439	41.5	10.9	44.2	3.4
<i>III Milo</i>												
Hallands io	29	17	86	19	35	9	—	195	14.9	8.7	53.8	22.6
Västgöta-Bohus	315	51	278	92	32	2	18	788	40.0	6.5	46.9	6.6
Älvsborgs	127	38	171	67	12	2	—	417	30.5	9.1	57.1	3.3
Skaraborgs	91	69	172	37	48	6	1	424	21.4	16.3	49.3	13.0
<i>IV Milo</i>												
Östergötlands io	143	69	131	27	19	8	8	405	35.3	17.0	39.0	8.7
Södermanlands	168	37	204	59	56	16	2	542	31.0	6.8	48.5	13.7
Stockholms	191	151	215	150	140	80	41	966	19.7	15.6	37.7	27.0
Uppsala	55	28	91	18	2	—	5	199	27.6	14.1	54.8	3.5
<i>V Milo</i>												
Värmlands io	106	14	121	81	92	4	2	420	25.2	3.3	48.1	23.4
Örebro	190	8	234	26	22	2	6	488	38.9	1.6	53.3	6.2
Kopparbergs	120	29	64	48	19	2	3	285	42.1	10.2	39.3	8.4
<i>VI Milo</i>												
Västerbottens io	32	23	73	17	60	3	—	208	15.4	11.1	43.2	30.3
Norrbottnens	40	33	72	36	10	1	10	202	19.8	16.3	53.5	10.4
<i>VII Milo</i>												
Gotlands io	27	2	23	8	2	—	—	62	43.6	3.2	50.0	3.2
Summa	2 542	750	2 690	949	702	165	129	7 936	32.1	9.6	45.7	12.6

frikallade samt 750 eller 9.6 % förklarade tillfälligt odugliga till krigstjänst. Av de inskrivna ansågos 3 648 eller 45.7 % vara av begränsad duglighet till krigstjänst (4 och 3) och endast 867 eller 10.9 % fullt dugliga till krigstjänst (2 och 1). För 129 efterbesiktigade var besiktningsgrupp icke angiven.

Senare kan emellertid i samband med militärtjänstgöring en förändring ske av värnpliktsförhållandena för en del av dessa, vid 1945 års efterbesiktningar inskrivna värnpliktiga. Det definitiva resultatet av 1945 års efterbesiktningar kan därför ännu icke överblickas. I en följande årsberättelse torde dock närmare uppgifter härutinnan kunna lämnas.

II. Armén.

A. Fältläkarkåren.

Fältläkarkårens aktiva personal utgjordes fr o m den $\frac{1}{7}$ 1945 av ialles 157 läkare, nämligen:

1 arméöverläkare

8 fältläkare

49 regementsläkare vid staber, förband och sjukhus

47 bataljonsläkare vid staber, förband och sjukhus

39 bataljonsläkare vid fältläkarkåren samt

11 extra bataljonsläkare.

Över stat kvarstodo 1 generalfältläkare samt 1 regementsläkare.

Fältläkarkårens reservstat omfattade 3 fältläkare och 3 regementsläkare.

Fältläkarkårens reserv utgjordes av 213 läkare, därav 4 fältläkare, 17 regementsläkare och 192 bataljonsläkare.

Av fältläkarkårens medlemmar har under året avlidit bataljonsläkaren i fältläkarkårens reserv F R Thuresson den $\frac{6}{3}$ 1945 och regementsläkaren i samma reserv C G T Flodén den $\frac{30}{6}$ 1945.

Omfattningen av den expeditionella verksamheten vid arméinspektionens sjukvårdsavdelning framgår av att från expeditionen under året expedierats 2 685 hemliga skrivelser och 11 460 öppna skrivelser.

De i föregående årsberättelse framhållna svårigheterna att besätta vakanta ordinarie truppförbandsläkarbefattningar föreligga alltjämt. Det måste därför betecknas som ett trängande önskemål, att truppförbandsläkarnas arbetsförhållanden och ekonomiska villkor snarast förbättras så att de komma i nivå med civila läkartjänster. Eljest är att befara, att ett ökat antal vakanser uppstår. De s k tjänsteläkarbefattningarna böra bestridas frivilligt och mot särskilt arvode. Läkarna böra även i största utsträckning befrias från förvaltningsärenden och betungande »pappersexercis». Tillräcklig och kvalificerad arbetshjälp såsom skrivbiträden m m åt läkarna är ett ofrånkomligt önskemål.

Efter beredskapens upphörande har uppstått en skriande brist på läkare för bestridandet av militärläkartjänster under vakanser, semestrar m m, vid inskrivningsförrättningar, förband utom förlägningsorten, övningar, skjutningar, utbildning av sjukvårdare m m. Tillgången på vpl läkare med tjänstgörings-skyldighet är icke tillräcklig härför. Att fylla behovet genom avtal med civila läkare har i praktiken icke visat sig genomförbart i tillräcklig utsträckning. En utökning av fältläkarkårens personal måste därför ske. I detta syfte har

framställning gjorts om inrättandet av 25 nya bataljonsläkartjänster och 50 fältläkarstipendiatbefattningar. Även åt dessa måste givas sådana anställningsvillkor att de locka sökande.

Erfarenheten visar, att framför allt *T 2 N, J S* samt *Int 1* kräva egna ordinarie läkare, därest utbildning och sjukvård skall kunna nöjaktigt bestridas. Framställning om ordinarie bataljonsläkare till dessa förband har även gjorts.

Sedan beredskapen upphört, sakna samtliga försvarsområdesstabers egna läkare. För vissa arbeten såsom planläggning av krigssjukvård m m är det ett önskemål att försvarsområdesstaberna ha tillgång till läkare. Därest särskilt arvode kunde disponeras för detta ändamål, är möjligheten till avtal med civila läkare icke utesluten.

Särskild uppmärksamhet synes böra ägnas läkarförhållandena i Boden. De därstädes tjänstgörande läkarnas arbetsbörda med samtidig trupp- och sjukhusläkartjänst torde vara alltför betungande. Flera läkartjänster böra där inrättas.

Sjukvårdsunderofficerare böra bibehållas vid truppförbanden. Ett borttagande av dem skulle innebära försämring av sjukvården och möjligheterna för utbildningens bedrivande. Skillnaden i lön mellan en sjukvårdsunderofficer och en överfurir torde sannolikt icke giva så stora besparingar, att dessa motsvarade den förlust, som indragning av sjukvårdsunderofficeren innebär i andra avseenden. Tillgången till kvinnlig sjukvårdspersonal i underordnad befattning har visat sig mycket värdefull.

Det kan ifrågasättas, om ej vid vissa förband, vilka längre tid årligen vistas utom förlägningsorten, exempelvis ingenjörförband, pansarförband, luftvärnsförband och artilleriförband, en utökning av antalet sjukvårdsunderbefäl bör ske. Likaledes bör undersökas, huruvida tillgången på fast anställd manlig sjukvårdspersonal är tillfyllest — även om alla vakanser vore fyllda — för att under vinterövningar m m förse förbanden nöjaktigt med sjukvårdare.

En fortsatt översyn av rapportbestämmelser och blanketter synes böra snarast verkställas och sådana som icke oundgängligen äro nödvändiga utgallras eller om möjligt förenklas.

B. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid armén.

Om man granskar resultatet av läkarbesiktningarna enligt IF § 126, förefaller på vissa håll en (tillfällig?) försämring av de värnpliktigas fysiska och psykiska tillstånd ha ägt rum.

De psykiatriska undersökningarna ha visat sig ha stort värde.

Det torde vara angeläget att IF § 126:3 förtydligas och ändras så, att de vpl, som förklaras tillfälligt odugliga till krigstjänst (T) icke behöfve inställa sig vid nästa års inskrivningsförrättning. Truppförbandsläkarna ha större möjlighet, än vad som kan ske vid en inskrivningsförrättning, att avgöra huruvida en O eller T-förklaring är lämplig, och man torde därför icke vinna något med att den värnpliktige inställer sig vid nästa års inskrivningsförrättning. Den värnpliktige borde istället inkallas till truppförbandet, där det slutliga avgöran-

det fattades. I samband härmed må erinras vad i föregående årsberättelse framhölls angående IF § 126, mom 2 och 4.

Ett starkt önskemål gör sig gällande att även läkare från marinen och flyget kommenderas till inskrivningsförrättningar. Frågan om inskrivningsförrättningarnas längd synes böra omprövas. Den långa tiden för dessa utgör ett allvarligt ingrepp på truppförbandsläkarens ekonomi. En uppdelning av läkarnas kommendering till inskrivningsförrättningarna bör övervägas.

Vissa fysiskt mindre väl utvecklade vpl, särskilt de som tilldelats infanteriet, visa sig icke kunna orka med utbildningen. De bli då överförlade till handräckningsmanskap. Skäl synes föreligga att pröva sammanförandet av sådana svagare värnpliktiga till en utbildningsavdelning, där icke så stora krav sättes på träningen och där viss befrielse från marscher o dyl kunde äga rum. Härigenom skulle dessa vpl måhända kunna tillgodogöras försvaret på annat sätt än som handräckningsmanskap.

Då den knappa tillgången på sjukvårdsunderbefäl icke nöjaktigt räcker till för den utbildning i sjukvård, som skall meddelas samtliga värnpliktiga d v s även de till sjukvårdstjänst icke uttagna, torde det vara nödvändigt att befäl (off, uoff och ubef) äga sådan kunskap i dessa stycken (första hjälpen vid olycksfall m m) att de kunna biträda vid utbildningen. I fält blir det för övrigt ofta befälspersonalen, som måste leda första hjälpen vid uppkomna strids-skador.

Undervisningen i sjukvårdstjänst skulle säkerligen förbättras, om möjligheter bereddes att använda film i större utsträckning.

De värnpliktiga sjukvårdssoldaternas tjänstgöring vid civila sjukhus under utbildningstiden har visat sig synnerligen värdefull.

Vårdplatsernas antal å sjukhuset vid T 2 N är väl knappt. Det kan icke uteslutas, att detta vid ökning av vårdbehövande kan medföra en ökning av antalet sjukskrivna i förläggningen, vilket icke alltid är lämpligt.

Remisstiden till truppförbandsläkarna av byggnadsförslag till sjukhus bör förlängas. Det förefaller mer ändamålsenligt, att de läkare, vilka sedan skola ha sin gärning å sjukhuset, bereddes längre tid att begrunda förslagen och därigenom finge bättre möjligheter att framföra en del praktiska detaljer, som de kunna finna önskvärda.

Angeläget är även, att militärbefälsläkarna och arméöverläkaren bereddes ökade möjligheter att granska förslagen innan de avgjordes.

För det hygieniska arbetet vid truppförbanden vore det till stor fördel om en hälsovårdsinspektör kunde knytas till militärbefälsstaberna.

Möjligheterna till profylax mot veneriska sjukdomar ha icke begagnats i tillräcklig utsträckning vid truppförbanden. Måhända skulle återinförande i modifierat skick av de gamla bestämmelserna, att sjukdomar, ådragna utom tjänsten, innebära ett uppskjutande av värnpliktstidens fullgörande, åstadkomma att de värnpliktiga, till fromma för folkhälsan, i större utsträckning använde sig av profylax.

Sedan beredskapen upphört har tandvården vid truppförbanden ej varit tillfredsställande, huvudsakligen beroende på svårigheten att få tandläkare knutna

till förbanden. Ett sätt att få denna fråga bättre löst vore möjligen att kontraktsanställa flera tandläkare än nu vid varje förband. Olägenheterna av att de tandvårdsbehövande, som nu är fallet, måste söka civila tandläkare och därigenom i rätt stor utsträckning vara frånvarande från tjänsten, ligger i öppen dag.

Med avseende på *statistik angående sjukvården m m* hänvisas till från truppförbanden avgivna rapporter enligt fastställda formulär, truppförbandsläkarnas årsberättelser samt yttranden m m från arméinspektionens sjukvårdsavdelning.

C. Sjukligheten och sjukvården vid armén.

Siffror inom klammer [] avse föregående år.

Sjuklighet. Enligt *tab. 10* uppgick år 1945 antalet vårdade till 90 102 varav 1 732 voro kvarliggande från föregående år. Antalet sjukdomsfall har sålunda minskat starkt sedan föregående år, då 202 258 vårdades. Antalet sjukdagar utgjorde sammanlagt 949 833 eller i medeltal 10·7 på varje under året insjuknad mot respektive 2 079 217 och 10·4 under år 1944. Av sjukdagarna ha 45·0 % förekommit vid truppen, 45·3 % vid militärsjukhus och 9·7 % å civilt sjukhus. Såsom odugliga till fortsatt krigstjänst ha avförts 765 eller 0·9 % av samtliga under året avförda.

Under året inträffade bland manskapet 90 dödsfall. Bland dessa märkas 4 fall av varfeber, 4 tuberkulos, 3 barnförlamning, 4 blindtarmsinflammation, 8 hjärtsjukdom, 17 självmord och 30 olyckshändelser av olika slag. Av de sistnämnda orsakades 7 av drunkning, 5 av skottsår, 11 av trafikolycka, 2 av sprängningsolycka och övriga 5 fall av andra omständigheter. (*Tab. 13.*)

De vanligaste sjukdomarna (*Tab. 11 och 12*) ha liksom under föregående år varit akuta infektionssjukdomar, andningsorganens, matsmältningsorganens och bensystemets sjukdomar samt ej minst yttre skador med respektive 15 013, 21 311, 12 360, 7 067 och 15 937 fall. Inom dessa grupper visade enligt föreliggande statistik akut och kronisk luftrörskatarr största frekvensen med 12 986 [31 323] fall, halsfluss 6 828 [15 394], kontusion och krossår 5 173 [9 201], inflammation i svalg och matstrupe 4 867 [11 127], ledvrickning 4 112 [7 307], inflammation i senskida 1 827 [3 122], tarmkatarr 1 727 [5 064], magkatarr 1 613 [3 533], vaccinationsbesvär 1 683 [2 450], sår av skarpt eller spetsigt vapen 1 275 [3 034], skoskav 1 435 [2 837] och magtarmkatarr 1 398 [3 918].

Av andra sjukdomar må omnämnas böld med 2 071 [4 258] fall, nervsjukdomar 1 556 [3 999], öronsjukdomar av olika slag 1 546 [3 373], nässjukdomar 1 394 [2 759], eksem 735 [1 570] och skabb 726 [1 912].

Av akuta infektionssjukdomar må slutligen nämnas, förutom halsfluss, även scharlakansfeber med 453 [1 643] fall, röda hund 1 253 [833], rödsot 25 [693], påssjuka 879 [2 059] och influensa 453 [4 016].

Av *smittsamma könssjukdomar*, som föranlett sjukskrivning, förekom bland fast anställda och värnpliktiga gonorrhé i 556 [1 161] fall, nyförfärdad syfilis i 23 [38], recidiverande syfilis i 2 [4] och ulcus molle i 7 [8].

S j u k v å r d. Å garnisonssjukhusen ha vårdats inalles 21 392 patienter, varav 20 731 under året nyintagna, mot 27 740 under föregående år. Antalet vård-dagar för samtliga vårdade uppgick till 329 056 [414 032]. Av de intagna voro 12 274 [10 655] civila med 191 612 [181 447] vård dagar eller 58·2 % av samtliga vård dagar mot 43·8 och 38·5 % under åren 1944 och 1943. Vidare tillhörde av in-taget manskap det största antalet armén eller 5 348, medan 1 451 voro hän-förliga till marinen och 304 till flygvapnet (*Tab. 15 a och 15 b*).

I *Tab. 16* meddelas uppgifter å sjukdomar för de å garnisonssjukhusen vår-dade utom för civila sjuka; uppgifter rörande dessa överlämnas till medicinal-styrelsen. De vanligaste sjukdomarna ha varit matsmältningsorganens sjuk-domar med 1 935 fall, andningsorganens sjukdomar 947 och infektionssjukdo-mar 913. Antalet genom våld och olycksfall uppkomna skador har även varit betydande (978). Av särskilda sjukdomar märkas särskilt magsår, bräck och gonorrhé med respektive 385, 295 och 268 fall.

D. Skyddskoppypningen vid armén.

Ympning göres i allmänhet med 2 snitt, men med endast 1 snitt, där krafti-gare reaktion är att vänta. Besiktning sker som regel endast en gång, nämligen å fjärde dygnet, men om reaktion då utebliver även på åttonde dygnet. En sam-manfattning av resultaten återfinnes i *Tab. 14 a*.

I allt kunde 30 842 ympade tillfredsställande besiktigas under år 1945. Av dessa reagerade 26 544 eller 86·1 % av de ympade.

Av ympningen föranledd inskränkning i tjänstbarheten åskådliggöres i *Tab. 14 b*. Nedsatt tjänstbarhet visade 17·4 % av de såsom primovaccinationer angivna fallen, men blott 4·2 % av revaccinationsfallen med 4·5 dagar per man bland de förra och 3·0 dagar per man bland de senare. Olägenheterna av ymp-ningen hava alltså varit obetydliga. Däremot visade sig alltså besvären av primovaccination mera vanligt förekommande än av revaccination.

E. Tuberkulosbekämpandet vid armén.

Under år 1945 utgjorde totala antalet turberkulinundersökta 30 742. Av dessa visade sig 8 607 vara turberkulinnegativa. Av de sistnämnda undergingo 6 366 eller 74 % skyddsympning mot tuberkulos. Bland de ympade blevo 4 885 tuber-kulinpositiva efter första ympningen och 583 efter andra ympningen, inalles 5 468.

III. Marinen.

A. Marinläkarkåren.

Omsättningen inom marinläkarkåren framgår av följande tabell.

Antal enl. stat	Beställningar	Ledigheter					Sum- ma	Ater- be- satta	Vakan- ta den 31 dec. 1945
		den 1 jan. 1945	ny be- ställ- ning	be- ford- ran	avsked el. tran- sport	döds- fall			
1	Marinöverläkare	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Förste marinläkare	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Marinläkare av 1. graden	3	—	—	—	—	3	1	2
2	Ögonläkare	—	—	—	1	—	1	—	1
37	Marinläkare av 2. graden	—	2	—	8	—	10	4	6
12	Marinläkarstipendiater	—	—	4	2	—	6	4	2
69	Summa	3	2	4	11	—	20	9	11

En beställning som marinläkare av 1. graden, sjukhusläkare, avsedd för samarbetssjukhuset i Karlskrona har under året tillsatts. De vid årets utgång vakanta 2 beställningarna som marinläkare av 1. graden ha icke lockat sökande.

En marinläkare av 1. graden, sjukhusläkare, har i samband med beställningens indragning överförs till övergångsstat.

Beställningarna som marinläkarstipendiat över stat äro under indragning. Vid årets utgång kvarstodo allttjämt 5 dylika befattningshavare.

Ett stort antal marinläkare i reserven och värnpliktiga läkare ha, så länge försvarsberedskap varit anbefalld, varit inkallade såväl ombord som vid marin-distrikt och sjukhus.

Marinläkarkurs har under året ej avhållits, enär samtliga med undantag för ett ringa fåtal av personalen tidigare genomgått dylik kurs.

Fackutbildningskurs har den 10 januari—28 februari genomgåts av 2 marinläkarstipendiater och 17 värnpliktiga läkare.

Marinläkarkårens reserv räknade vid 1946 års ingång 134 marinläkare och 1 marinläkarstipendiat, av vilka 29 tillhöra den nya reservorganisationen.

B. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid marinen.

1. Sjukvårdspersonalen.

Fastställda utbildningskurser hava avhållits för marinens sjukvårdspersonal av olika kategorier.

Extra sjuksköterskor, biträden och marinlottor ha måst anlitas under perioder med ökad sjuklighet och på grund av sjukdomsfall bland denna personal.

2. Sjukvårdslokalerna.

Marinens sjukhus i Karlskrona nedlades under juli, varefter verksamheten överflyttats till samarbetssjukhuset vid länslasarettet därstädes.

Sjukhuset i Fårösund har under året färdigställts, likaså kustartilleriregementets i Karlskrona sjukhus. Byggnadsarbetena för sjukhuset vid avdelning Anckarstjerna av Karlskrona örlogsstation ha pågått.

Vid Älvsborgs kustartilleriregemente kvarstår alltjämt det förhållandet att sjukhuset provisoriskt är inrymt i en av kompanikasernerna. Det nya sjukhuset hade under året ännu icke påbörjats.

Ej heller sjukhuset för flottans underofficers- och värnpliktsskola vid Berga hade under året påbörjats. Även här är man sålunda, när skolorna den 1 juli 1946 begynna sin verksamhet, nödsakad att tillgripa en provisorisk åtgärd.

En nybyggd sjukstuga om 10 platser har tagits i bruk vid Härnösands kustartilleridetachment.

I och med försvarsberedskapens upphörande har lasaretsfartyget Prins Carl avrustats.

3. Sjukvårdsmaterielen.

De nya utrustningslistorna voro vid årsskiftet vad flottan beträffar färdiga, under det att kustartilleriets ännu icke hunnit färdigställas.

4. De sanitära förhållandena i land.

Karlskrona örlogsstation och varv. Förlägningslokalerna i avdelning Sparre och nya kasernen avdelning Anckarstjerna äro goda. Däremot erfordras renovering och ombyggnad av den gamla kasernen å avdelning Anckarstjerna.

Anmärkningarna mot marinens charkuteri- och korvfabrik kvarstå. Här råder fortfarande utomordentlig trängsel. Då härigenom effektiv renhållning omöjliggöres, kunna hygieniska vådor uppstå. Möjligheterna för handtvagning böra väsentligt utökas. Personalens omklädnings-, tvätt- och måltidslokaler äro alltför trånga och takhöjden i dessa mycket för låg. Det är ur hygienisk synpunkt en trängande nödvändighet, att charkuterifabrikens lokalfråga snarast löses på ett tillfredsställande sätt.

Stockholms örlogsstation och varv. Underofficers- och värnpliktsskolorna väntas under 1946 kunna inflytta i under byggnad varande lokaler å Berga, varigenom de nu trånga förlägningslokalerna å Skeppsholmen väntas bliva tillräckliga.

Göteborgs örlogsstation och varv. Ventilationen i kasernernas tvättrum är otillfredsställande. Badanstalten är illa hållen och har ej tillräcklig kapacitet. Vakt- och arrestlokalerna äro gamla och otidsenliga. Förråds- och verkstadslokalerna sakna ofta tvättställ.

Vaxholms kustartilleriregemente. De i föregående årsberättelse framförda allvarliga anmärkningarna kvarstå i allt väsentligt. De dåliga hygieniska förutsättningarna medföra svårigheter med renhållning och städning, varför för-

läggningslokalerna i detta avseende lämna mycket övrigt att önska. Vid en så pass avlägsen förläggning som detta regemente utgör, bör största vikt läggas på åstadkommande av trivsel för personalen. De rådande förhållandena återspeglas i svårigheterna att få lediga beställningar återbesatta.

Karlskrona kustartilleriregemente. Intet väsentligt är att anmärka mot de nyrenoverade kasernerna. Prov å vattnet vid regementets friluftsbad ha visat, att vattnet är mindre tjänligt för badändamål.

Gotlands kustartillerikår. De hygieniska förhållandena vid detta förband ha varit tillfredsställande. Bad- och tvättinrättningen har varit i bruk och fungerat utan anmärkning. Tillgången till bad har varit god och möjliggjort bad minst en gång i veckan. Vattenledningen från Hau träsk har ej, såsom tidigare beräknats, hunnit färdigställas.

Älvsborgs kustartilleriregemente. Även vid detta förband kunna de hygieniska förhållandena betecknas som goda. Dock saknas bad inom förläggningen, en brist som borde avhjälpas.

Härnösands kustartilleridetachment. De nybyggda kasernerna erbjuda goda hygieniska förhållanden men avsaknaden av badmöjligheter inom förläggningen är även här en brist.

5. De sanitära förhållandena till sjöss.

Liksom förut hava ombord kommenderade läkare, där så erfordrats och kunnat ske, handhaft sjukvården även å andra till samma förband hörande fartyg. Marinförvaltningen har vid lämpliga tillfällen och i mån av tillgång på medel fortsatt de hygieniska förbättringar i stridsfartygens inredning m m, varom marinöverläkaren gjort framställning.

Av marinöverläkaren företagna inspektioner ävensom av ombord kommenderade läkares berättelser har framkommit bl a följande:

Sverige. Trycket i spolvattenledningen å manskapstoaletten är för lågt, varigenom stopp i avloppsrören ofta uppkommer. Tvättmöjligheter saknas i manskaps- och furirstoaletter.

Visby, Gävle, Kalmar. Ventilationsförhållandena i manskapsköken äro ej tillfredsställande. På grund av kraftig ångbildning och dålig utsugning genom olämpligt placerad fläkt uppstår stark kondensering av vatten å skott och durk. Ventilationsförhållandena i den synnerligen trånga förliga UO-inredningen äro icke tillfredsställande.

Klädsvätten har även under detta år föranlett åtskilliga inspektionserinringar. Liksom i föregående årsberättelser måste även här uttalas, att rikligare utrustning med underkläder och bättre organiserad centraltvätt för kustflottan alltjämt utgöra hygieniska önskemål.

1943 års riksdagsbeslut om anskaffning av nattkläder åt manskapet har under 1945 ännu ej lett till resultat.

Bad ha icke kunnat anordnas i tillräcklig omfattning.

Inom kustflottans u-båtsavdelning har under den tid u-båtsmoderfartyg ej varit rustat allvarliga hygieniska olägenheter uppstått. U-båtsbesättningarna

ha under den rörliga perioden helt varit hänvisade till sina fartyg, vilka på grund av konstruktionen icke äro lämpliga till förläggningsplatser annat än under kortare perioder och tvingande omständigheter. Å dessa fartyg föreligga nämligen betydande sanitära olägenheter i form av fuktighet, kyla, dålig ventilation och trångboddhet.

I övrigt hava den personliga hygien och näringstillståndet hos det sjökommanderades manskapet samt utspisningsförhållandena jämte ordning och renlighet ombord ej givit anledning till några anmärkningar av betydenhet.

6. Organisationsfrågor.

En utredning angående giftigheten hos olika av marinen använda kemiska eldsläckare har av marinöverläkaren vidtagits och föranlett förslag till marinförvaltningen.

C. Sjukligheten vid marinen.

Under året ha formulären förändrats för den statistiska rapporteringen av sjukvården m. m. vid marinen. Den 1 maj 1945 avlöstes sålunda det för marinen tidigare gällande av ett nytt, för samtliga försvarsgrenar enhetligt system. Den i föreliggande årsberättelse lämnade statistiska redovisningen, omfattande tabellerna 17—22 i tabellbilagan, avviker därför i flera hänseenden från den som lämnats i tidigare årsberättelser. Den avviker delvis även från den redovisning, som lämnas för övriga försvarsgrenar, därför att den måste bygga på rapporter enligt det äldre systemet för tiden $\frac{1}{4}$ — $\frac{30}{4}$ och enligt det nya för tiden $\frac{1}{5}$ — $\frac{31}{12}$. Först i nästa årsberättelse kan redovisningen bli enhetlig för samtliga försvarsgrenar.

En översikt av sjukligheten på örlogsstationerna, flottans fartyg och skolorna samt vid kustartilleriet lämnas i *tab. 17*. I *tab. 18* och *19* lämnas uppgifter angående antalet insjuknade i olika sjukdomar eller sjukdomsgrupper, medan mera specificerade uppgifter lämnas i *tab. 22*. Antalet dödsfall och dödsorsaker redovisas i *tab. 20*.

Örlogsstationerna. Enligt *tab. 17* sjukskrevos under år 1945 på örlogsstationerna 7 838 personer, varav 6 908 manskap och 930 övriga. Till övrig personal räknas officerare och underofficerare jämte vederlikar samt sådan civil personal, som ej är anställd genom kollektivavtal.

Antalet sjukdagar utgjorde 11 939 eller 47 på 100 tjänstgöringsdagar. Sjukligheten var mycket större för manskap än för övrig personal, nyssnämnda relationstal var respektive 5.6 och 2.2. Antalet sjukdagar i medeltal på varje under året insjuknad var 14 för manskap och 15 för övrig personal eller 14 för samtliga.

Dessa uppgifter för örlogsstationerna böra bedömas med hänsyn till att de innesluta icke blott sjukdomsfall bland stationernas egen personal utan även från fartygen avpolletterade, inalles 915. Dessa avpolletterade fall utgöra i stort sett de svårare och mest långvariga sjukdomsfallen å fartygen. Sjuk-

ligheten var störst vid Karlskrona örlogsstation och lägst vid Göteborgs örlogsstation; procenttalet sjukdagar var för manskapet respektive 6·3 och 3·5.

De största sjukdomsgrupperna voro enligt tab. 18 infektionssjukdomar, matsmältningsorganens och andningsorganens sjukdomar samt skador genom våld eller olyckshändelse med respektive 2 142, 1 172, 1 069 och 744 fall. Av infektionssjukdomarna var halsfluss den vanligaste med 650 fall, närmast följd av dröppel (229), feber av obestämt slag (220) och röda hund (131), varav flertalet fall (111) uppträdde i Stockholm.

Av sjukdomsfall i tuberkulos anmäldes 149 personer, varav 135 manskap och 14 annan personal. Av dessa komma 101 fall på Karlskrona mot endast 36 och 12 på Stockholm och Göteborg.

Av de smittosamma könssjukdomarna föranledde dröppel, såsom nämnts, 229 sjukanmälningar mot 328 föregående år. Av syfilis förekomma 30 fall mot 122 år 1944 och 27 år 1943. Enkelt veneriskt sår förekom i 1 fall.

Under året avledo, enligt tab 20, inalles 23 personer, varav 14 manskap och 9 annan personal. I 4 fall var dödsorsaken tumör, i 4 fall drunkning och i 3 fall självmord.

Flottans fartyg. Å fartygen sjukskrevos 3 965 personer, manskap och övrig personal tillhopa. Antalet sjukdagar utgjorde 15 961 eller endast 0·7 på 100 tjänstgöringsdagar. Av de sjukskrivna kunde inom kort flertalet avföras såsom åter tjänstbara, medan 915 avpolletterades till örlogsstationer. Antalet sjukdagar i medeltal på varje insjuknad var sålunda mycket låg, endast 4.

De största sjukdomsgrupperna voro enligt tab. 19 infektionssjukdomar, andningsorganens och matsmältningsorganens sjukdomar samt skador genom våld eller olyckshändelse med respektive 1 295, 745, 514 och 345 fall. Av infektionssjukdomarna var halsfluss den vanligaste med 649 fall. Av tuberkulos förekom 12 sjukdomsfall.

Av de smittosamma könssjukdomarna redovisades dröppel i 203 fall mot 451 föregående år. Av syfilis förekom 18 fall mot 58 år 1944 och 28 år 1943. Enkelt veneriskt sår förekom i 1 fall.

Under året avledo, enligt tab. 20, inalles 7 personer å flottans fartyg. I 5 av dessa fall var olyckshändelse orsaken.

Kustartilleriet. Vid kustartilleriet sjukskrevos 7 932 personer, varav 6 786 manskap och 1 146 övriga. Antalet sjukdagar utgjorde 68 352 eller 2·9 på 100 tjänstgöringsdagar; för manskap och övrig personal var procenttalet respektive 3·2 och 1·8. Medeltalet sjukdagar på varje under året insjuknad var 9 för manskap och 8 för övrig personal eller 9 för samtliga.

Sjukligheten bland manskapet var störst vid Älvsborgs kustartilleriregemente och lägst vid Gotlands kustartillerikår; procenttalet sjukdagar var 3·5 respektive 2·6.

De största sjukdomsgrupperna voro infektionssjukdomar, matsmältnings- och andningsorganens sjukdomar samt skador genom våld eller olyckshändelse med respektive 1 655, 1 714, 1 185 och 1 069 fall. Av infektionssjukdomarna var halsfluss den vanligaste med 729 fall. I övrigt märktes 92 fall av röda hund, varav flertalet (67) förekommo i Karlskrona, och 58 fall av rödsot, samtliga i Karlskrona.

Av sjukdomsfall i tuberkulos anmäldes 62 personer, varav 55 manskap och 7 annan personal. Av dessa kommo 31 fall på Karlskrona.

Av de smittosamma könssjukdomarna kom främst dröppel med 70 sjuk-skrivna mot 192 föregående år. Av syfilis förekommo 10 fall, varav 7 fall tillhörde Älvsborg, mot 11 år 1944 och 6 år 1943. Av enkelt veneriskt sår redovisades icke något fall.

Under året avledoinalles 15 personer, varav 7 manskap och 8 annan personal. I 4 fall var dödsorsaken tumör, i 3 fall olyckshändelse, i 3 fall hjärtsjukdom och i 2 fall blodsjukdom.

Skolorna. Vid skolorna sjukskrevos 2 454 personer, varav 1 302 manskap och 34 övriga. Antalet sjukdagar utgjorde 11 735 eller 4.5 på 100 tjänstgöringsdagar; för manskap och övrig personal var procenttalet respektive 4.8 och 1.9. Medeltalet sjukdagar på varje under året insjuknad var 9 för manskap och 13 för övrig personal eller 9 för samtliga.

De största sjukdomsgrupperna voro infektionssjukdomar, andningsorganens sjukdomar, skador genom våld eller olyckshändelse samt matsmältningsorganens sjukdomar med respektive 354, 448, 128 och 74 fall. Av infektionssjukdomarna var halsfluss den vanligaste med 163 fall och därefter röda hund med 65 fall. Av tuberkulos förekommo 3 sjukdomsfall.

Av de smittosamma könssjukdomarna kom främst syfilis med 5 fall. Av dröppel förekommo 3 fall och av enkelt veneriskt sår intet fall.

Under året har icke rapporterats något dödsfall.

Uppgifterna för örlogsstationer, fartyg, kustartilleri och skolor kunna icke alltigenom sammanföras till totaluppgifter för hela marinen. Ett betydande antal av dem som insjuknade å fartyg avpolletterades nämligen till örlogsstation och uppfördes även där som nyinsjuknade, icke sällan under annan diagnos än å fartyget.

Antalet fall av olika sjukdomar kan sålunda icke sammanställas för hela marinen. Totala antalet nyinsjuknade, avförda m m kan däremot uppges på följande sätt:

Kvarliggande från 1944	329
Nyinsjuknade	20 156
Avförda	20 200
Därav tjänstbara	17 742
tillf. odugliga	1 700
odugliga	725
döda	33
Kvarliggande till 1946	285

Antalet sjukdagar uppgick inom marinen till sammanlagt 207 987 eller 2.9 på 100 tjänstgöringsdagar.

Enligt ovanstående tablå inträffade inalles 33 dödsfall bland sjukskrivna. Hela antalet dödsfall inom marinen var emellertid 45, enligt tab. 20. De viktigaste dödsorsakerna voro olyckshändelse i 12 fall, varav 7 fall av drunkning, tumör i 8 fall, hjärtsjukdom 5, tuberkulos 4, magsår 3 och självmord 3.

D. Skyddskoppypmpningen vid marinen.

Enligt nedanstående tablå ha 10 481 revaccinerats. Av dessa ha 10 181 besiktigats, varvid 78·4 % av de ympade visat positivt resultat.

Revaccinerade vid	Antal ympade	Antal besiktigade	Antal ej besiktigade	Reagerande	Ej reagerande	Reag. i % av besiktigade
Karlskrona örlogsstation	1 641	1 576	65	1 282	294	81·3
Stockholms ,	4 936	4 701	235	3 837	864	81·6
Göteborgs ,	165	165	—	147	18	89·1
Vaxholms kustartilleriregemente	1 275	1 275	—	1 019	256	79·9
Karlskrona ,	956	956	—	877	79	91·7
Gotlands kustartillerikår	370	370	—	305	65	82·4
Älvsborgs kustartilleriregemente	557	557	—	521	36	90·7
Hemsö kustartilleridetachment	8	8	—	7	1	87·5
Flottans sjömansskola	573	573	—	225	348	39·3
Summa	10 481	10 181	300	8 220	1 961	78·4

E. Tuberkulosbekämpandet vid marinen.

Under år 1945 ha 9 020 tuberkulinundersökts, 3 101 av dessa voro tuberkulin-negativa. Calmettevaccination har förekommit i 858 fall, vilket är 28 % av de tuberkulin-negativa fallen. Vaccinationerna, som varit frivilliga, ha icke kunnat vidtagas i önskvärd omfattning. Denna i många fall synnerligen viktiga åtgärd borde göras obligatorisk.

IV. Flygvapnet.

A. Läkare vid flygvapnet.

Vid 1945 års utgång voro antalet läkarbeställningar vid flygvapnet följande:

- i flygöverläkare
- 1 förste flygläkare
- 18 flygläkare av 1. graden
- 5 flygläkare av 2. graden
- 1 flygläkare av 1. graden på reservstat.

Av dessa hava under året tillkommit en beställning som flygläkare av 1. graden i samband med uppsättandet av en ny flottilj samt en beställning som flygläkare av 2. graden.

Under året ha två flygläkare av 1. graden avgått, av vilka den ene utnämnts i beställningen på reservstat och den andre överförs till flygvapnets reserv. Likaså ha två flygläkare av 2. graden avgått, av vilka den ene överförs till flygvapnets reserv.

I flygvapnets reserv funnos vid årets slut tre flygläkare av 1. graden.

Vid utgången av år 1945 voro två beställningar såsom flygläkare av 2. graden vakanta.

B. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid flygvapnet.

1. Sjukvårdspersonalen.

Kravet på en förbättring av sjukvårdsförmännens löneställning från lönegrad MEO 7 till lönegrad MEO 10 kvarstår oförändrat.

Rekryteringen av manlig sjukvårdspersonal har visat sig vara förenad med allt större svårigheter. Sålunda har avgången av sjukvårdsfurirer varit stor, och det har i flera fall visat sig omöjligt att återbesätta beställningarna. I stället ha härvid med stöd av ämbetsskrivelse från försvarsdepartementet den 22 juni 1945 kvinnliga sjukvårdsbiträden anställts. Erfarenheterna härav ha varit mycket goda och detta gäller även, då sjukvårdsbiträdena medföljt på övningar utom förlägningsorten.

2. De sanitära förhållandena vid flygförbanden.

De sanitära förhållandena beträffande kaserner och mässar, utspisningsförhållanden, bad och gymnastiklokaler m m äro i allmänhet mycket goda vid samtliga flottiljer, som äro förlagda på sina definitiva förlägningsorter.

3. *Sjukvårdslokaler.*

Det nyuppförda sjukhuset vid Upplands flygflotttilj togs i bruk under januari månad 1945.

Vid Hallands och Blekinge flygflotttiljer liksom vid Skånska flygflotttiljen togos de nyuppförda sjukhusen i användning under oktober månad 1945.

Vid Söderhamns flygflotttilj, som uppsatts fr o m 1 juli 1945, har sjukvården under året bedrivits i provisoriska lokaler.

Behov av utökat antal vårdplatser föreligger vid flygvapnets sjukhus i Västerås, vilket betjänar såväl Västmanlands flygflotttilj som flygvapnets centrala skolor. Denna utökning synes lämpligen böra komma till stånd genom inredning av den i sjukhuset befintliga vindsvåningen.

Förslag till omändring och utvidgning av sjukhuset vid Svea flygflotttilj har uppgjorts inom flygförvaltningen.

Sedan förslag till ombyggnad av sjukhuset vid Göta flygflotttilj uppgjorts och framställning om medel gjorts i flygförvaltningens anslagsäskanden för budgetåret 1946/47, har 35 000 kronor upptagits för ändamålet i statsverkspropositionen till 1946 års riksdag.

Vid Kiruna övningsplats erfordras med nödvändighet tillfredsställande lokaler för sjukvisitation och för tillfällig förläggning av sjuka. Medel ha för ändamålet upptagits i flygförvaltningens anslagsäskanden för budgetåret 1946/47. Några medel ha dock icke beräknats härför i statsverkspropositionen till 1946 års riksdag. Det synes trängande angeläget, att denna fråga bringas till sin lösning.

4. *Läkarundersökning av flygande personal.*

Resultatet av läkarundersökningarna i samband med inryckning till första flygutbildningen av för flygtjänstgöring avsedd personal finnes för åren 1944 och 1945 sammanställt i Tab. 23.

År 1945 godkändes av dem, som undersöktes i och för utbildning såsom flygförare, 85 % och av dem, som avsetts såsom flygspanare, 100 %. Tabellen anger även de orsaker, som föranlett kassation av de undersökta.

Under år 1945 ha av i flygtjänst varande personer, vilka undergått föreskriven läkarundersökning, 98 % godkänts. Orsakerna till underkännandet framgå av följande:

Två kadetter ha tagits ur flygtjänstgöring. Av dessa lider den ene av sviter efter genomgången hjärnsjukdom (encephalit) under det att den andre drabbats av koloxidförgiftning och i övrigt företett psykoneurotiska symtom. Vidare ha från flygtjänstgöringen avförts två aspiranter, den ene till följd av nervösa rubbningar, den andre till följd av lungtuberkulos. Slutligen ha tre vpl flygförare skiljts från flygtjänstgöring, en på grund av psykoneuros, en på grund av nervösa besvär i samband med flygning och en på grund av öronsjukdom.

Tre officerare ha beordrats i flygtjänstgöring såsom flygspanare. Orsakerna ha varit ögonsjukdom, recidiverande magsår resp nervösa besvär. En

officer med hjärtsjukdom har medgivits flygtjänstgöring såsom flygspanare efter omskolning.

En underofficer, som i början av året insjuknade i en lindrig lungtuberkulos, har kunnat återgå i partiell flygtjänst. Likaså medgavs efter ingående neurologiska undersökningar en officer, som i samband med flyghaveri hösten 1944 ådrog sig en allvarlig skallskada, återupptaga sin flygtjänstgöring i viss utsträckning. En officer, vilken på grund av psykisk labilitet en tid tjänstgjort såsom flygspanare, har efter omprövning tillåtits återgå i tjänst såsom flygförare.

En officer, som vid ridolycka den $20/8$ 1944 ådrog sig hjärnskakning och kotfraktur, har under året fått återgå i full flygtjänstgöring. Likaså har en flygstationsmästare, som genomgått urogenital tuberkulos, under året medgivits flygtjänstgöring utan inskränkning.

En officer, en aspirant och en vpl flygförare, som vid haverier under 1945 ådragit sig svårare skador, hade den $31/12$ 1945 ej återgått i flygtjänstgöring. Av övriga under året svårt skadade flygförare ha alla återgått i full flygtjänstgöring.

5. Olycksfall i samband med flygning.

De olycksfall i samband med flygning, som ägt rum under åren 1935—1945, återfinnas i Tab. 24. Denna upptager dels antalet flyghaverier med dödlig utgång, dels antalet olycksfall, fördelade på olika personalkategorier. Olycksfallen äro indelade i tre grupper, nämligen olycksfall med dödlig utgång inom 90 dagar efter haveriet, svåra och lätta skador.

Under 1945 ha 25 haverier med dödlig utgång förekommit, varvid 43 personer omkommit. I ett fall nedsköts ett jaktplan av ett tyskt plan, varvid en man dödades. I ett annat fall kolliderade ett plan med ett på marken stående, varvid en man omedelbart dödades och en avled två dagar senare på sjukhus. I ett tredje fall kolliderade under övningsflygning i grupp två jaktplan på låg höjd, varvid det ena planets förare omkom. I ett fjärde fall inträffade kollision i luften mellan två skolplan, varvid samtliga tre ombordvarande personer omkommo.

Fördelningen av antalet dödsoffer på olika haverier är följande. Fyra haverier ha inträffat med tre omkomna vid varje, tio med vardera två dödade och slutligen har vid vart och ett av 11 haverier en person dödats.

Svårare skador ha förekommit i fem fall. Tre av de skadade hade den $31/12$ 1945 ännu icke kunnat återgå i flygtjänstgöring. Av dessa kvarlåg en vpl flygförare, som vid haveri den $15/1$ ådrog sig lårbensbrott och komplicerat underbensbrott, vid årets slut på sjukhus. En officer ådrog sig vid haveri den $20/8$ en svår hjärnskakning. Den $1/9$ medgavs han återinträde i viss tjänst (expeditionstjänst). Den tredje vid årsskiftet ännu ej tjänstbare var officersaspirant och fullgjorde vid olyckstillfället den $19/7$ sin första flygutbildning. Till följd av ett komplicerat brott på vänster arm blev han efter långvarig sjukhusvistelse T-förklarad på 12 månader.

De återstående två svårt skadade ha kunnat återgå i full tjänstgöring. Av dessa fick en kadett vid haveri den $26/2$ ett komplicerat brott på överkäken. Han

kunde efter knappa två månader återinträda i flygtjänst. Under segelflygning ådrog sig en furir brott på tre ryggkotor. Han kunde omkring ett halvt år efter olyckstillfället återupptaga sin tjänst.

Därutöver har en flygplanmästare skadats svårt under reparationsarbeten i ett stillastående plan, vilket påkördes av ett annat flygplan. Han ådrog sig härvid bäckenbensbrott och kunde återinträda i flygtjänstgöring efter icke fullt tre månader.

Lätta skador i form av lindriga hjärnskakningar, enkla benbrott, brännskador och mjukdelsskador ha förekommit i 17 fall.

6. Sjuktransportflygningar.

Vid 1945 års ingång disponerade flygvapnet över fyra sjuktransportflygplan, nämligen tre av typ Junkers, byggda år 1928, 1934 och 1935, och ett av typ Beechcraft, byggt 1940. Av dessa är Junkerplanet av år 1934 avsett för tjänst vid Hägernäs och de tre övriga för sjuktransporttjänsten i Norrland. Härvid tjänstgöra Junkerplanet av år 1935 och Beechcraftplanet såsom ordinarie sjuktransportplan och den äldre Junkermaskinen såsom reservplan.

Beträffande verkställda sjuktransportflygningar under 1945 hänvisas till Tab. 25.

Rörande årets sjuktransportflygningar må framhållas följande:

Verksamheten har i förhållande till föregående år vad Boden beträffar minskat, under det att Östersund och Hägernäs uppvisa någon ökning av verksamheten.

Utöver de under året verkställda 154 transporter ha 15 påbörjats men ej genomförts. I ett fall var orsaken att patienten ej kunde anträffas å angiven plats, i ett fall, där ett civilflygplan nödlandat, behövde hämtning ej ske, i ett fall var patienten död vid framkomsten till hämtningsplatsen och i övriga 12 fall var orsaken väderlekshinder.

I rapporterna omnämnas 9 fall, där rekvisition inkommit men ej föranlett åtgärd. I ett fall fanns ingen lämplig landningsplats, i två fall fanns ej mörkerutbildad ambulansförare tillgänglig, i ett fall utfördes transporten av Björkvallsflyg och slutligen var i övriga 5 fall orsaken väderlekshinder.

Anmärkningsvärt är det stora antal norska flyktingar, som transporterats med Bodenplanet. Deras antal var 81 och utgjorde sålunda hälften av alla med detta ambulansplan transporterade patienter.

C. Sjukligheten vid flygvapnet.

Siffror inom klammer [] avse föregående år.

De vanligast förekommande sjukdomarna hava varit infektionssjukdomar, andningsorganens och matsmältningsorganens sjukdomar samt genom våld eller olyckshändelse uppkomna skador. Förstnämnda grupp har, såsom plägar vara vanligt, intagit en dominerande ställning med 2 759 [3 252] fall eller 35 % av samtliga redovisade sjukdomsfall; av dessa utgöres en stor del av halsfluss

med 1 326 [1 677] fall och av vaccinationsbesvär med 513 [506] fall. I övrigt redovisas i absoluta tal en ökning från föregående år av bl. a. röda hund till 165 [38]. Däremot har en minskning skett bl. a. av antalet fall av scharlakansfeber till 49 [176] och av influensa till 32 [217].

Bland de andra grupperna räknade sjukdomar i andningsorganen 1 357 [1 853] och matsmältningsorganen 1 117 [1 401] fall, genom våld eller olyckshändelse uppkomna skador 1 229 [1 152], sjukdomar i hud och bindväv 393 [396] samt i rörelseorganen och bensystemet 248 [288]. De vanligaste skadorna ha varit ledvrickningar, kontusioner och krossår, muskel- och senbristningar samt sår av skarpt eller spetsigt vapen med resp. 338, 335, 158 och 145 fall. Se närmare *Tab. 29*.

Enligt *Tab. 26* var hela antalet under år 1945 vårdade 8 128 mot 9 435 föregående år; av dessa voro 7 912 under året insjuknade. Sjukdagarnas sammanlagda antal uppgick till 80 169 [88 155], dvs. 220 [241] sjuka i dagligt medeltal. Då tjänstgöringsdagarnas antal uppgick till 3 372 705 [3 608 296] åttingo sålunda 2·4 [2·4] % av dessa för sjukvård. Av de olika förbanden visade Upplands flygflottilj den högsta siffran med 4·8 %; därefter kommer Roslagens flygflottilj med 4·6 %, medan Krigsflygskolan nådde den lägsta siffran eller 1·7 %.

Dödligheten bland manskapet framgår av *Tab. 26 och 27* (4 av de avlidna hade ej varit sjukskrivna).

Av de smittsamma könssjukdomarna visade gonorrhé 141 [172] fall, varav 107 [129] föranlett sjukskrivning, sålunda en påtaglig nedgång även med hänsyn till manskapsstyrkans minskning. För det fast anställda manskapet var antalet 63 [78], av vilka 27 [29] smittats utom förlägningsorten och 3 varit behäftade med sjukdomen vid inställelsen till tjänstgöring. För de värnpliktiga var antalet 78 [94], bland vilka dock medräknats 3 [7], som varit behäftade med sjukdomen vid inställelsen till tjänstgöring. Av de återstående 75 [87], som insjuknat under tjänstgöringstiden, hade 37 [37] ådragit sig smittan utom förlägningsorten. Av syfilis (nyförförvärd) förekommo 4 [6] fall. Därav kommo 3 fall på det fast anställda manskapet, av vilka endast en var smittad inom förlägningsorten. Av värnpliktiga redovisas endast en, vilken för övrigt var smittad redan vid inställelsen. Recidiverande syfilis och ulcus molle ha icke förekommit i något fall under året.

D. Skyddskoppypningen vid flygvapnet.

Enligt *Tab. 28 a* var antalet revaccinerade 4 977, varav 1 241 med endast ett snitt; av samtliga revaccinerade visade 87 % reaktion och av de med ett snitt revaccinerade likaså 87 %. Primoympning förekom i 380 fall, varav 253 med endast ett snitt. Av dessa 253 reagerade samtliga utom 11. *Tab. 28 b* visar av ympningen föranledd inskränkning i tjänstedugligheten. Nedsatt tjänstbarhet visade 60 % av de såsom primoympningar angivna fallen mot blott 11 % av revaccinationsfallen; inskränkningen i tjänstedugligheten varade i genomsnitt 4·9 dagar per man bland de förra och 3·5 bland de senare.

E. Tuberkulosbekämpandet vid flygvapnet.

Under året utgjorde totala antalet tuberkulinundersökta 6 422, därav 2 194 tuberkulinnegativa. Av de sistnämnda undergingo 1 998 eller 91 % skyddsympning mot tuberkulos. Bland de ympade blevo 1 387 tuberkulinpositiva efter första ympningen och 77 först efter upprepåd ympning, inalles 1 464.

Tab. 1. Antal prövide vid besiktningarna av värnpliktiga år 1945.

Milo io	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Antal prövide förda till grupp							S:a prö- vade	Därav i % i grupp O o. T	
	O	T	4	3	2	1	Kj an- given			
20-åriga	1 522	1 627	2 112	3 637	12 916	23 232	799	45 845	6.9	
<i>I Milo</i>	<i>426</i>	<i>358</i>	<i>470</i>	<i>714</i>	<i>2 691</i>	<i>5 846</i>	<i>304</i>	<i>10 809</i>	<i>7.3</i>	
Malmöhus södra . io	72	53	94	163	667	1 493	79	2 621	4.8	
" norra	107	47	148	268	335	1 818	96	2 819	5.5	
Kronobergs . . .	118	171	85	102	486	1 813	113	2 888	10.0	
Norra Smålands .	129	87	143	181	1 203	722	16	2 481	8.7	
<i>II Milo</i>	<i>180</i>	<i>265</i>	<i>240</i>	<i>504</i>	<i>1 676</i>	<i>2 497</i>	<i>66</i>	<i>5 428</i>	<i>8.2</i>	
Gävleborgs . . . io	58	87	55	124	340	845	23	1 532	9.5	
Jämtlands	73	77	122	154	764	951	14	2 156	7.0	
Västernorrlands .	49	101	63	226	572	701	29	1 741	8.6	
<i>III Milo</i>	<i>261</i>	<i>309</i>	<i>387</i>	<i>650</i>	<i>2 279</i>	<i>4 102</i>	<i>247</i>	<i>8 235</i>	<i>6.9</i>	
Hallands io	26	43	54	80	391	557	19	1 170	5.9	
Västgöta-Bohus . .	111	159	160	343	895	1 345	202	3 215	8.4	
Älvsborgs	69	54	88	127	479	1 140	10	1 967	6.3	
Skaraborgs	55	53	85	100	514	1 060	16	1 883	5.7	
<i>IV Milo</i>	<i>326</i>	<i>372</i>	<i>536</i>	<i>813</i>	<i>2 977</i>	<i>6 303</i>	<i>113</i>	<i>11 440</i>	<i>6.1</i>	
Östergötlands . . io	72	58	141	158	424	1 600	9	2 462	5.3	
Södermanlands . .	56	73	88	133	572	1 100	12	2 034	6.3	
Stockholms	126	190	201	343	1 565	2 477	53	4 955	6.4	
Uppsala	72	51	106	179	416	1 126	39	1 989	6.2	
<i>V Milo</i>	<i>204</i>	<i>176</i>	<i>272</i>	<i>589</i>	<i>1 737</i>	<i>2 694</i>	<i>15</i>	<i>5 687</i>	<i>6.7</i>	
Värmlands io	57	41	98	233	431	1 177	6	2 043	4.8	
Örebro	79	76	110	185	703	881	6	2 040	7.6	
Kopparbergs . . .	63	59	64	171	603	636	3	1 604	7.9	
<i>VI Milo</i>	<i>108</i>	<i>136</i>	<i>190</i>	<i>329</i>	<i>1 430</i>	<i>1 605</i>	<i>43</i>	<i>3 841</i>	<i>6.4</i>	
Västerbottens . . io	62	88	92	164	856	725	18	2 005	7.5	
Norrbottens . . .	46	48	98	165	574	880	25	1 836	5.1	
<i>VII Milo</i>	<i>17</i>	<i>11</i>	<i>17</i>	<i>38</i>	<i>126</i>	<i>185</i>	<i>11</i>	<i>405</i>	<i>6.9</i>	
Överåriga	163	881	214	173	240	201	6	1 378	39.5	
<i>I Milo</i>	<i>19</i>	<i>13</i>	<i>11</i>	<i>9</i>	<i>20</i>	<i>29</i>	<i>2</i>	<i>103</i>	<i>31.1</i>	
Malmöhus södra . io	8	4	4	1	8	7	1	33	36.4	
" norra	5	5	4	5	2	11	—	32	31.3	
Kronobergs . . .	6	4	1	2	5	10	1	29	34.5	
Norra Smålands . .	—	—	2	1	5	1	—	9	—	
<i>II Milo</i>	<i>16</i>	<i>15</i>	<i>8</i>	<i>12</i>	<i>17</i>	<i>21</i>	<i>—</i>	<i>92</i>	<i>33.7</i>	
Gävleborgs . . . io	3	4	2	1	1	3	—	14	50.0	
Jämtlands	7	9	4	4	6	13	—	43	37.2	
Västernorrlands . .	6	2	2	7	10	8	—	35	22.9	
<i>III Milo</i>	<i>57</i>	<i>232</i>	<i>108</i>	<i>89</i>	<i>96</i>	<i>29</i>	<i>—</i>	<i>611</i>	<i>47.3</i>	
Hallands io	1	—	2	—	10	1	—	14	7.1	
Västgöta-Bohus . .	38	209	84	69	53	22	—	475	52.0	
Älvsborgs	16	22	19	20	33	4	—	114	33.3	
Skaraborgs	2	1	3	—	—	2	—	8	37.6	
<i>IV Milo</i>	<i>36</i>	<i>19</i>	<i>46</i>	<i>31</i>	<i>57</i>	<i>84</i>	<i>4</i>	<i>277</i>	<i>19.2</i>	
Östergötlands . . io	4	1	10	3	2	8	—	28	17.9	
Södermanlands . .	3	5	8	1	6	7	—	30	26.7	
Stockholms	22	10	24	17	44	57	4	178	18.0	
Uppsala	7	3	4	10	5	12	—	41	24.4	
<i>V Milo</i>	<i>15</i>	<i>9</i>	<i>13</i>	<i>11</i>	<i>28</i>	<i>16</i>	<i>—</i>	<i>92</i>	<i>26.1</i>	
Värmlands io	3	3	3	5	15	9	—	38	15.8	
Örebro	7	5	7	4	10	5	—	38	31.6	
Kopparbergs . . .	5	1	3	2	3	2	—	16	37.5	
<i>VI Milo</i>	<i>19</i>	<i>93</i>	<i>25</i>	<i>21</i>	<i>19</i>	<i>17</i>	<i>—</i>	<i>194</i>	<i>57.7</i>	
Västerbottens . . io	4	—	1	—	2	5	—	12	33.8	
Norrbottens . . .	15	93	24	21	17	12	—	182	59.3	
<i>VII Milo</i>	<i>1</i>	<i>—</i>	<i>3</i>	<i>—</i>	<i>3</i>	<i>2</i>	<i>—</i>	<i>9</i>	<i>11.1</i>	

TAB. 1. (forts.). ANTAL PRÖVADE VID BESIKTNINGARNA AV VÄRNPLIKTIGA ÅR 1945.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Milo io	Antal prövade förda till grupp							S:a prö- vade	Därav i % i grupp O o. T
	O	T	4	3	2	1	Ej an- given		
Underåriga . . .	—	—	1	11	506	2 292	—	2 810	—
<i>I Milo</i>	—	—	<i>1</i>	<i>5</i>	<i>117</i>	<i>674</i>	—	<i>797</i>	—
Malmöhus södra . io	—	—	1	—	20	110	—	131	—
„ norra . . .	—	—	—	4	32	184	—	220	—
Kronobergs . . .	—	—	—	—	25	323	—	348	—
Norra Smålands . .	—	—	—	1	40	57	—	98	—
<i>II Milo</i>	—	—	—	—	<i>57</i>	<i>137</i>	—	<i>194</i>	—
Gävleborgs . . . io	—	—	—	—	6	20	—	26	—
Jämtlands	—	—	—	—	13	90	—	103	—
Västernorrlands . .	—	—	—	—	38	27	—	65	—
<i>III Milo</i>	—	—	—	<i>3</i>	<i>74</i>	<i>407</i>	—	<i>484</i>	—
Hallands io	—	—	—	1	10	35	—	46	—
Västgöta-Bohus . .	—	—	—	1	22	121	—	144	—
Älvsborgs	—	—	—	1	—	27	—	28	—
Skaraborgs	—	—	—	—	42	224	—	266	—
<i>IV Milo</i>	—	—	—	<i>2</i>	<i>167</i>	<i>871</i>	—	<i>1 040</i>	—
Östergötlands . . io	—	—	—	—	24	133	—	157	—
Södermanlands . .	—	—	—	1	18	183	—	202	—
Stockholms	—	—	—	—	113	495	—	608	—
Uppsala	—	—	—	1	12	60	—	78	—
<i>V Milo</i>	—	—	—	<i>1</i>	<i>27</i>	<i>58</i>	—	<i>86</i>	—
Värmlands io	—	—	—	1	2	11	—	14	—
Örebro	—	—	—	—	7	38	—	45	—
Kopparbergs	—	—	—	—	18	9	—	27	—
<i>VI Milo</i>	—	—	—	—	<i>60</i>	<i>117</i>	—	<i>177</i>	—
Västerbottens . . io	—	—	—	—	10	41	—	51	—
Norrbottnens . . .	—	—	—	—	50	76	—	126	—
<i>VII Milo</i>	—	—	—	—	<i>4</i>	<i>28</i>	—	<i>82</i>	—
Samtliga prövade	1 685	2 008	2 327	3 821	13 662	25 725	805	50 033	
<i>I Milo</i>	<i>445</i>	<i>371</i>	<i>482</i>	<i>728</i>	<i>2 828</i>	<i>6 549</i>	<i>306</i>	<i>11 709</i>	<i>7.0</i>
Malmöhus södra . io	80	57	99	164	695	1 610	80	2 785	5.0
„ norra . . .	112	52	152	277	369	2 013	96	3 071	5.3
Kronobergs	124	175	86	104	516	2 146	114	3 265	9.2
Norra Smålands . .	129	87	145	183	1 248	780	16	2 588	8.3
<i>II Milo</i>	<i>196</i>	<i>280</i>	<i>248</i>	<i>516</i>	<i>1 750</i>	<i>2 658</i>	<i>66</i>	<i>5 714</i>	<i>8.3</i>
Gävleborgs . . . io	61	91	57	125	347	868	23	1 572	9.7
Jämtlands	80	86	126	158	783	1 054	14	2 301	7.2
Västernorrlands . .	55	103	65	233	620	736	29	1 841	8.6
<i>III Milo</i>	<i>318</i>	<i>541</i>	<i>495</i>	<i>742</i>	<i>2 449</i>	<i>4 538</i>	<i>247</i>	<i>9 380</i>	<i>9.2</i>
Hallands io	27	43	56	81	411	593	19	1 280	5.7
Västgöta-Bohus . .	149	368	244	413	970	1 488	202	3 834	13.6
Älvsborgs	85	76	107	148	512	1 171	10	2 109	7.6
Skaraborgs	57	54	88	100	556	1 286	16	2 157	5.1
<i>IV Milo</i>	<i>362</i>	<i>391</i>	<i>582</i>	<i>846</i>	<i>3 201</i>	<i>7 258</i>	<i>117</i>	<i>12 757</i>	<i>5.9</i>
Östergötlands . . io	76	59	151	161	450	1 741	9	2 647	5.1
Södermanlands . .	59	78	96	135	596	1 290	12	2 266	6.0
Stockholms	148	200	225	360	1 722	3 029	57	5 741	6.1
Uppsala	79	54	110	190	433	1 198	39	2 103	6.3
<i>V Milo</i>	<i>219</i>	<i>185</i>	<i>285</i>	<i>601</i>	<i>1 792</i>	<i>2 768</i>	<i>15</i>	<i>5 865</i>	<i>6.9</i>
Värmlands io	60	44	101	239	448	1 197	6	2 065	5.0
Örebro	86	81	117	189	720	924	6	2 123	7.9
Kopparbergs	73	60	67	173	624	647	3	1 647	8.1
<i>VI Milo</i>	<i>127</i>	<i>229</i>	<i>215</i>	<i>350</i>	<i>1 509</i>	<i>1 739</i>	<i>43</i>	<i>4 212</i>	<i>8.5</i>
Västerbottens . . io	66	88	93	164	868	771	18	2 068	7.4
Norrbottnens . . .	61	141	122	186	641	968	25	2 144	9.4
<i>VII Milo</i>	<i>18</i>	<i>11</i>	<i>20</i>	<i>38</i>	<i>133</i>	<i>215</i>	<i>11</i>	<i>446</i>	<i>6.5</i>

Tab. 2. Kroppsfel och sjukdomar hos värnpliktiga tillförda grupp 0, T, 4 och 3 vid besiktningarna år 1945.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Kroppsfel och sjukdomar (enl. besiktningsreglementet)	20-åriga i grupp					Överåriga i grupp					Underåriga i gr. 3
	O	T	4	3	S:a	O	T	4	3	S:a	
<i>Bildnings- o. utvecklingsfel</i>	47	159	56	202	464	2	4	14	17	37	3
010 Allmän svaghet	21	155	40	177	393	2	4	11	15	32	3
011 Dvärgväxt	13	4	9	21	47	—	—	3	2	5	—
012 Bildningsfel	12	—	6	4	22	—	—	—	—	—	—
013 Missbildning av inre organ	1	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—
<i>Tuberkulos</i>	77	451	18	50	596	44	198	19	24	285	—
020 i lungorna el. struphuvudet	52	276	7	16	351	39	152	9	15	215	—
021 i lungsäcken, (lungsäcksinflamm.)	1	107	2	11	121	2	19	6	4	31	—
022 i bensystemet o. ledgångarna	21	15	5	4	45	1	4	1	—	6	—
023 i lymfkörtlarna	1	39	1	17	58	1	17	—	5	23	—
024 i urogenitalorganen	2	5	—	—	7	1	1	1	—	3	—
025 i andra organ	—	9	3	2	14	—	5	2	—	7	—
<i>Övriga infektionssjukdomar</i>	22	106	15	31	174	1	30	7	7	45	—
030 Reumatisk feber	17	97	12	30	156	1	25	6	7	39	—
031 Syfilis medfödd el. förvärdad	1	5	2	—	8	—	4	—	—	4	—
032 Aktinomykos	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
033 Kronisk infektionssjukdom av annat slag	4	4	1	1	10	—	1	1	—	2	—
<i>Ämnesomsättnings- o. endokrina sjukdomar. Blodsjukdomar</i>	125	11	27	51	214	2	1	1	4	8	—
040 Gikt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
041 Sockersjuka	103	2	3	2	110	1	—	—	1	2	—
042 Struma (Morbus Basedowii)	1	5	5	11	22	—	1	—	—	1	—
043 Sjuklig fetma	7	1	15	34	57	—	—	1	2	3	—
044 Annan endokrin sjukdom	7	3	4	4	18	1	—	—	—	1	—
045 Blodsjukdom	7	—	—	—	7	—	—	—	1	1	—
<i>Psykiska sjukdomar o. nervsjukdomar</i>	730	85	760	836	2411	67	19	32	26	144	—
050 Endogen psykisk sjukdom	61	14	1	3	79	20	6	—	—	26	—
051 Exogen psykisk sjukdom	2	1	—	—	3	1	—	—	—	1	—
052 Abnorm personlighet och psykoneuros	30	25	18	33	106	9	7	10	6	32	—
053 Sinnesslöhet, (nedsatt fattningsförm.)	469	6	687	765	1927	28	—	20	19	67	—
054 Organisk sjukdom i nervsystemet	81	26	28	10	145	7	6	—	1	14	—
055 Fallandesot	82	13	6	—	101	1	—	2	—	3	—
056 Talrubbing	5	—	20	25	50	1	—	—	—	1	—
<i>Ögonsjukdomar</i>	90	3	210	906	1209	2	—	13	12	27	2
060 Blindhet å ett öga	31	—	35	222	288	1	—	—	2	3	—
061 Nedsättning av synskärpan	29	—	143	660	832	—	—	13	9	22	2
062 Närsynthet å bägge ögonen	14	—	3	9	26	—	—	—	—	—	—
063 Sjukdom i ögats inre el. yttre delar	16	3	2	13	60	1	—	—	1	2	—
064 Kronisk sjukdom i tårvägarna	—	—	1	2	3	—	—	—	—	—	—
<i>Öronsjukdomar</i>	62	19	218	155	454	8	2	9	5	24	—
070 Dövstumhet	34	—	—	—	34	3	—	—	—	3	—
071 Dövhet el. nedsatt hörsselförmåga	13	4	61	90	168	4	—	1	4	9	—
072 Kronisk inflammation i mellanörat	15	15	155	65	250	1	2	8	1	12	—
073 Otoscleros (Morbus Menière m. fl.)	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—
<i>Cirkulationsorganens sjukdomar</i>	84	73	266	257	680	3	7	17	7	34	—
080 Kläffel i hjärtat	71	23	203	162	459	1	3	9	4	17	—
081 Kronisk sjukdom i hjärtmuskulaturen	4	24	13	19	60	1	1	1	1	4	—
082 Perikardit	—	1	1	1	3	—	1	—	—	1	—

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Kroppsfel och sjukdomar (enl. besikt- ningsreglementet)	20-åriga i grupp					Överåriga i grupp					Under- åriga i gr. 3
	O	T	4	3	S:a	O	T	4	3	S:a	
083 Paroxysmal tachycardi	1	2	6	14	23	—	—	1	—	1	—
084 Sjukdom i pulsåderna	5	12	27	20	64	1	1	4	—	6	—
085 Blodåderbräck	2	9	12	40	63	—	1	1	2	4	—
086 Annan sjukdom i cirkulationsorganen	1	2	4	1	8	—	—	1	—	1	—
<i>Andningsorganens sjukdomar</i>	17	22	60	66	165	4	2	11	2	19	1
090 Kronisk sjukdom i näsan el. dess bihål- lor. (Stinknäsa, nästäpphet)	—	—	3	3	6	—	—	—	—	—	—
091 Lungsäcksinflammation (ej tuberkulos) .	1	6	3	7	17	—	—	—	—	—	—
092 Asthma bronchiale	14	14	48	49	125	4	—	8	2	14	1
093 Kronisk sjukdom i lunga el. lungsäck (av icke tuberkulös natur)	—	1	2	3	6	—	2	2	—	4	—
094 Kronisk sjukdom i luftvägarna	2	1	4	4	11	—	—	1	—	1	—
<i>Munhålan, matsmältningsorganens o. bukväggens sjukdomar</i>	6	93	42	152	293	5	28	34	17	84	—
100 Tanddefekt el. tandsjukdom	2	1	9	45	57	—	—	—	1	1	—
101 Sjukdom i övre matsmältningsorganen .	1	—	4	4	9	—	—	—	—	—	—
102 Mag- eller tarmsår	1	36	3	11	51	4	26	21	3	54	—
103 Gallvägs- el. bukspottskörtelåkomma .	—	2	—	1	3	—	—	2	—	2	—
104 Annan sjukdom i bukhålan el. dess organ	2	22	19	31	74	1	2	10	10	23	—
105 Sjukdom i bukväggen (bräck)	—	32	7	60	99	—	—	1	3	4	—
<i>Urin- o. könsorganens sjukdomar</i>	22	46	23	45	136	2	9	7	5	23	—
110 Sjukdom i njurarna el. urinvägarna . .	7	35	11	11	64	2	6	5	4	17	—
111 Testiklarna i bukhålan el. ljunskkanalen	7	7	9	30	55	—	2	2	—	4	—
112 Annan kronisk sjukdom i könsorg. . .	1	—	—	2	3	—	—	—	—	—	—
113 Enuresis nocturna	7	4	3	2	16	—	1	—	1	2	—
<i>Hudsjukdomar o. sjukdomar i bindväven</i>	9	8	24	29	70	1	2	3	4	10	—
120 Större ärr	2	1	4	1	8	1	—	—	—	1	—
121 Skallighet	—	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—
122 Kronisk hudsjukdom	7	7	17	27	58	—	2	3	4	9	—
123 Kroniskt bensår	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
<i>Svulster</i>	2	2	—	3	7	2	—	—	—	2	—
130 Elakartad svulst	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—
131 Annan svulst hinderlig för tjänsten . .	2	2	—	3	7	—	—	—	—	—	—
<i>Stödje- o. rörelseorganens fel, lyten och sjukdomar</i>	229	78	384	838	1529	19	22	44	36	121	3
200 Följder efter skador & el. sjukdomar i huvudets ben	—	—	1	2	3	—	2	—	—	2	—
201 Best. neds. funk.-dugl. käkled	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—
202 Best. neds. funk.-dugl. av övre extremit.	39	8	55	71	173	2	2	4	8	16	—
203 Neds. funk.-dugl. av ryggraden . . .	42	23	86	153	304	2	10	13	7	32	—
204 Best. hals-, buk- el. ryggmuskelsvagh. .	1	1	6	11	19	—	1	—	—	1	—
205 Best. neds. funk.-dugl. av bröstorg. skulderblad m. skulderled	12	—	11	26	49	—	—	—	—	—	—
206 Best. neds. funk.-dugl. av bäckenet m. höftl.	28	4	15	22	69	1	—	3	—	4	—
207 Best. neds. funk.-dugl. av nedre extremit.	79	36	199	531	845	10	4	24	18	56	3
208 Förändr. i stödje- och rörelseorganen med best. neds. funk.-duglighet	13	2	3	10	28	3	1	—	2	6	—
209 Defekt av extremitet el. extremitetsdel	13	1	7	12	33	1	1	—	1	3	—
210 Andra åkommer i stödje- och rörelseorg.	2	2	1	—	5	—	1	—	—	1	—
<i>Övriga.</i>	—	471	9	16	496	1	57	3	7	68	2
300 Försenad el. otillräcklig kroppsutveckl. .	—	314	2	4	320	—	41	1	—	42	—
301 Svag kroppskonstitution	—	6	—	1	7	—	—	—	—	—	—
302 Tillfällig sjukdom (olycksfall)	—	151	2	1	154	1	15	1	—	17	—
Utan redov. sjukdom	—	—	5	10	15	—	1	1	7	9	2
Summa	1522	1027	2112	3637	8898	163	381	214	178	931	11

Tab. 3. Samtliga prövade vid besiktningarna år 1945 fördelade efter
ålder och besiktningsgrupp.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Födelseår	Hänförda till besiktningsgrupp							
	0	T	4	3	2	1	Ej ang.	Samma
<i>Underåriga</i>	—	—	1	11	506	2 292	—	2 810
Därav födda år 1930	—	—	—	—	—	1	—	1
1929	—	—	—	2	14	49	—	65
1928	—	—	—	—	126	543	—	669
1927	—	—	—	5	208	865	—	1 078
1926	—	—	1	4	158	834	—	997
20-åriga (födda år 1925) . .	1 522	1 627	2 112	3 637	12 916	23 232	799	45 845
<i>Överåriga</i>	163	381	214	173	240	201	6	1 378
Därav födda år 1924	56	201	53	74	103	77	—	564
1923	20	65	36	24	28	17	—	190
1922	10	37	13	7	18	21	—	106
1921	3	10	6	2	7	13	—	41
1920	4	6	—	5	6	5	—	26
1919	2	2	2	—	3	8	—	17
1918	1	4	2	3	4	6	—	20
1917	4	8	4	2	5	6	—	29
1916	3	7	7	4	5	8	—	34
1915	2	3	6	2	2	2	—	17
1914	3	5	8	3	8	4	—	31
1913	6	6	6	5	6	—	1	30
1912	4	5	3	2	4	6	—	24
1911	6	4	6	2	2	1	1	22
1910	—	5	4	3	5	4	1	22
1909	4	5	14	11	3	1	2	40
1908	7	1	6	2	7	4	—	27
1907	2	3	3	4	4	2	—	18
1906	7	1	7	1	3	4	1	24
1905	1	1	5	3	2	2	—	14
1904	1	—	3	2	3	5	—	14
1903	3	1	3	2	3	2	—	14
1902	2	1	2	4	2	—	—	11
1901	2	—	5	4	—	1	—	12
1900	3	—	3	—	2	—	—	8
1899	2	—	4	—	3	2	—	11
1898	5	—	2	1	1	—	—	9
1897	—	—	1	1	1	—	—	3
Samtliga	1 685	2 008	2 327	3 821	13 662	25 725	805	50 033

Tab. 4 a. Kroppsfel och sjukd. hos 20-åriga vpl tillförda grupp T inom olika inskrivningsomr. år 1945.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Inskrivningsområden (io)	Bildnings- och utvecklingsfel			Tuberkulos	Övriga infektions- sjukdomar	Ämnessomsätt- ning o. blodsjukd.	Psyksiska och nervsjukdomar				Ögonsjukdomar	Öronsjukdomar	Cirkulationsorganens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Munhålan, matsmält- ningsorg. och buk- väggen	Urin- och köns- organens sjukdomar	Hudsjukdomar och sjuks. i bindväven	Svalster	Stöde- o. rörelseorga- nens sjukdomar	Förenad el. oförlig- kroppsutveckling	Svag kroppskonstitu- tion o. tub. belastn.	Tillfällig sjukdom el. svaghet efter sjukdom (olyckstill)	Utan angiven sjukdom	Summa
	Allmän svaghet	Oftalmisk kroppsbildning	Övriga bildningsfel				Övriga sjukd. i nervsystemet	Pallande	Sinneslöshet	Sinnesjukdom														
<i>I Milo</i>	21	1	—	75	21	3	2	1	2	9	—	8	40	3	28	9	2	—	18	86	1	26	—	358
Malmöhus södra io	7	—	—	21	5	—	—	—	1	1	—	1	4	1	2	1	1	—	—	—	1	—	—	58
norra »	—	—	—	18	8	—	—	—	—	2	—	1	1	1	2	1	1	—	—	10	—	—	—	47
Kronobergs »	1	—	—	27	5	2	1	1	1	5	—	4	33	—	22	5	1	—	8	47	—	—	—	171
Norra Smålands »	13	1	—	9	6	—	—	—	—	1	—	2	3	1	3	1	—	—	8	29	—	10	—	87
<i>II Milo</i>	52	—	—	81	15	3	1	2	—	7	—	3	4	2	2	5	1	1	11	38	—	—	—	265
Gävleborgs io	—	—	—	25	4	—	—	1	—	—	—	—	1	1	1	1	1	—	2	33	—	—	—	87
Jämtlands »	13	—	—	26	9	—	—	—	—	5	—	2	2	1	2	2	—	1	5	3	—	6	—	77
Västernorrlands »	39	—	—	39	2	3	1	1	—	2	—	1	1	—	—	2	—	—	4	2	—	13	—	101
<i>III Milo</i>	27	—	—	77	13	—	1	2	4	12	2	5	8	6	21	6	1	1	20	75	—	26	—	309
Hallands io	—	—	—	8	4	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	27	—	2	—	48
Västgöta-Bohus »	8	—	—	50	6	—	1	1	2	9	—	5	3	2	13	5	—	1	11	28	—	14	—	159
Älvsborgs »	11	—	—	11	1	—	—	—	—	1	—	—	4	2	4	1	—	—	2	9	—	6	—	54
Skaraborgs »	8	—	—	8	4	—	—	1	2	1	1	—	1	2	4	—	—	—	6	11	—	4	—	58
<i>IV Milo</i>	42	2	—	113	31	5	6	1	5	15	1	2	13	5	26	15	3	—	14	50	2	21	—	872
Östergötlands io	9	—	—	11	6	1	1	—	2	3	—	—	1	1	3	1	1	—	1	15	—	2	—	58
Södermanlands »	2	—	—	18	7	2	1	—	1	3	—	—	5	1	15	5	1	—	3	5	1	3	—	78
Stockholms »	26	1	—	65	9	2	4	—	2	6	1	1	5	2	6	6	1	—	9	29	1	14	—	190
Uppsala »	5	1	—	19	9	—	—	1	—	8	—	1	2	1	2	3	—	—	1	1	—	2	—	51
<i>V Milo</i>	10	1	—	32	13	1	1	—	2	8	—	1	4	6	11	8	1	—	10	26	3	38	—	176
Värmlands io	6	1	—	8	6	—	—	—	—	—	—	—	1	—	3	3	—	—	3	9	—	1	—	41
Örebro »	1	—	—	7	1	—	—	—	1	5	—	—	1	5	5	2	1	—	4	10	3	30	—	76
Kopparbergs »	3	—	—	17	6	1	1	—	1	3	—	1	2	1	3	3	—	—	3	7	—	7	—	59
<i>VI Milo</i>	3	—	—	67	5	—	3	—	—	1	—	—	4	—	4	3	—	—	5	39	—	2	—	186
Västerbottens io	1	—	—	37	1	—	—	—	—	1	—	—	2	—	—	2	—	—	4	37	—	1	—	88
Norrbottnens »	2	—	—	30	4	—	1	—	—	—	—	—	2	—	4	1	—	—	1	2	—	1	—	48
<i>VII Milo</i>	—	—	—	6	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	11
Gotlands io	—	—	—	6	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	11
Summa	155	4	—	451	106	11	14	6	13	52	8	19	73	22	98	46	8	2	78	314	6	151	—	1 627
%	9.5	0.2	—	27.7	6.5	0.7	0.9	0.4	0.8	3.2	0.2	1.2	4.5	1.3	5.7	2.8	0.5	0.1	4.8	19.3	0.4	9.3	—	100.0
Per 1 000 prövade 20-åriga	3.4	0.1	—	9.9	2.3	0.2	0.8	0.1	0.8	1.1	0.1	0.4	1.6	0.5	2.0	1.0	0.2	0.0	1.7	6.9	0.1	3.8	—	85.5

Anm. Grupp T omfattar för tillfället till krigstjänst odugliga.

Tab. 4 b. Kroppsfel och sjukdomar hos överåriga vpl tillförda grupp T inom olika inskrivningsomr. år 1945.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Inskrivningsområden (10)	Bildnings- och utvecklingsfel			Tuberkulos	Övriga infektions- sjukdomar	Ännesomsitt- endo- krina o. blodsjukd.	Psykiska och nervsjukdomar			Ögonsjukdomar	Öronsjukdomar	Cirkulationsorganens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Munhållans, matsmält- ningsorg. o. bak- väggens sjukdomar	Urin- och köns- organens sjukdomar	Hudsjukdomar och sjukd. i bindväven	Svulster	Stödj- o. rörelseorga- nens sjukdomar	Försevad el. otillr. kroppsutveckling	Svag kroppsconstitu- tion o. tzb. belastn. (olycksfall)	Tillfällig sjukdom el. svaghet efter sjukdom	Utan angiven sjukdom	Summa	
	Allmän svaghet	Övriga bildningsfel	Otillräcklig kroppsbyggnad				Övriga sjukd. i nervsystemet	Falladesot	Sinneslöhet															Sinnesjukdom
I Milo	—	—	—	6	2	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	18
Malmöhus södra io	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
" norra "	—	—	—	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Kronobergs "	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Norra Smålands "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
II Milo	—	—	—	10	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	15
Gävleborgs io	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	4
Jämtlands "	—	—	—	6	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
Västernorrlands "	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
III Milo	3	—	—	101	13	1	3	—	—	9	2	3	—	20	8	1	—	17	40	—	11	—	—	232
Hallands io	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västgöta-Bohus "	3	—	—	97	10	1	3	—	—	9	2	2	—	15	7	1	—	14	34	—	11	—	—	209
Älvsborgs "	—	—	—	4	3	—	—	—	—	—	1	—	—	5	1	—	—	3	6	—	—	—	—	22
Skaraborgs "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
IV Milo	1	—	—	7	3	—	1	—	—	—	—	2	—	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—	19
Östergötlands io	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Södermanlands "	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	5
Stockholms "	1	—	—	4	—	—	1	—	—	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
Uppsala "	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
V Milo	—	—	—	1	3	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	9
Värmlands io	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3
Örebro "	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	5
Kopparbergs "	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
VI Milo	—	—	—	73	8	—	1	—	—	1	—	—	2	3	—	1	—	2	2	—	—	—	—	93
Västerbottens io	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottens "	—	—	—	73	8	—	1	—	—	1	—	—	2	3	—	1	—	2	2	—	—	—	—	93
VII Milo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gotlands io	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	4	—	—	198	80	1	6	—	—	13	2	7	2	28	9	2	—	22	42	—	—	—	—	381
%	1.0	—	—	52.0	7.9	0.3	1.6	—	—	3.4	0.5	1.8	0.5	7.4	2.4	0.5	—	5.8	11.0	—	—	—	—	100.0
Per 1000 prövade överåriga	2.9	—	—	143.7	21.8	0.7	4.3	—	—	9.4	1.5	5.1	1.5	20.3	6.5	1.5	—	16.0	30.4	—	—	—	—	276.5

Anm. Grupp T omfattar för tillfället till krigstjänst odugliga.

Tab. 5 a. Kroppsfel och sjukd. hos 20-åriga vpl tillförda grupp 0 inom olika inskrivningsomr. År 1945.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
Inskrivningsområden (10)	Bildnings- och utvecklingsfel			Tuberkulos	Övriga infektions- sjukdomar	Ämnesomsätt- endo- krina o. blodsjukd.	Psykliska och nervsjukdomar			Ögon- sjukdomar	Öron- sjukd.	Cirkulationsorganens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Kunskaps-, matematik- närings- och bark- vägssjukdomar	Urin- och köns- organens sjukdomar	Hudsjukdomar och sjukd. i bindväven	Svulster	Städje- o. rörelse- organens sjukdomar	Förenad el. otillr. kroppsväxt	Svag kroppskonstitu- tion o. tml. belastn.	Utan angiven sjukd.	Tillfällig sjukdom el. svaghet efter sjukdom (olyckstill)	Summa			
	Allmän svaghet	Övriga bildningsfel	Otillräcklig kroppsbildning				Sinnessjukdom	Sinnesslöhet	Fallandesot															Övr. sjukd. i nervsystemet		
I Milo	10	6	7	20	6	29	25	117	12	36	25	—	16	32	5	1	4	2	—	—	—	—	—	—	420	
Malmöhus södra io	2	3	3	2	—	7	4	15	3	8	7	—	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	72	
„ norra „	3	2	1	3	1	5	8	30	1	11	8	—	10	6	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	107	
Kronobergs	3	1	1	11	—	6	10	30	7	8	5	—	3	5	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	118	
Norra Smålands	2	—	2	4	5	11	3	42	1	9	5	—	2	17	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	129	
II Milo	3	2	—	7	1	13	7	57	13	11	10	—	13	12	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	180	
Gävleborgs io	—	2	—	3	—	4	1	22	7	2	5	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	59	
Jämtlands	2	—	—	4	—	5	3	17	3	9	3	—	7	2	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	73	
Västernorrlands	1	—	—	—	1	4	3	18	3	—	2	—	4	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	49	
III Milo	3	1	1	14	4	19	8	76	15	13	19	—	11	12	4	3	5	2	—	—	—	—	—	—	261	
Hallands io	—	—	—	—	—	1	—	7	3	4	3	—	3	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	26	
Västgöta-Bohus	1	—	1	8	1	7	5	38	9	5	8	—	5	5	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	111	
Älvsborgs	—	—	—	4	2	7	2	17	3	2	2	—	—	7	2	3	1	1	—	—	—	—	—	—	69	
Skaraborgs	2	1	—	2	1	4	1	14	—	2	6	—	3	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	55	
IV Milo	3	1	5	14	4	36	11	105	24	38	16	—	7	13	4	1	2	3	1	—	—	—	—	—	328	
Östergötlands io	—	—	2	4	1	7	5	23	4	12	2	—	1	1	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	72	
Södermanlands	1	—	—	—	2	3	1	21	3	4	5	—	2	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	56	
Stockholms	1	1	2	4	1	20	2	29	11	16	6	—	3	4	1	1	3	1	19	—	—	—	—	—	126	
Uppsala	1	—	1	6	—	6	3	32	6	6	3	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	72	
V Milo	—	3	—	10	7	20	5	70	13	10	10	—	8	12	1	1	7	1	25	—	—	—	—	—	204	
Värmlands io	—	—	—	6	—	8	3	12	4	2	4	—	2	1	—	—	3	—	12	—	—	—	—	—	57	
Örebro	—	2	—	3	1	5	—	35	7	3	2	—	4	7	1	—	1	—	7	—	—	—	—	—	79	
Kopparbergs	—	1	—	1	6	7	2	23	2	5	4	—	2	4	—	1	3	1	6	—	—	—	—	—	68	
VI Milo	2	—	—	10	—	7	4	38	5	7	8	—	6	3	2	—	1	1	14	—	—	—	—	—	108	
Västerbottens io	2	—	—	6	—	4	1	18	3	4	5	—	5	3	2	—	—	—	9	—	—	—	—	—	62	
Norrbottnens	—	—	—	4	—	3	3	20	2	3	3	—	1	—	—	—	1	1	5	—	—	—	—	—	40	
VII Milo	—	—	—	2	—	1	1	6	—	3	2	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	17	
Gotlands io	—	—	—	2	—	1	1	6	—	3	2	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	17	
Summa	21	13	13	77	22	125	61	469	82	118	90	—	62	84	17	6	22	9	2	229	—	—	—	—	—	1 522
%	1.4	0.9	0.9	5.1	1.4	8.2	4.0	30.8	5.4	7.8	5.9	—	4.1	5.5	1.1	0.4	1.4	0.6	0.1	15.0	—	—	—	—	—	100.0
Per 1 000 prövade 20-åriga	0.5	0.3	0.3	1.7	0.5	2.7	1.3	10.2	1.8	2.6	2.0	—	1.3	1.8	0.4	0.1	0.5	0.2	0.0	5.0	—	—	—	—	—	33.2

Anm. Grupp 0 omfattar till krigstjänst odugliga.

Tab. 5 b. Kroppsfel och sjukd. hos *överåriga* vpl tillförda grupp O inom olika inskrivningsomr. år 1945.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
Inskrivningsområden (10)	Bildnings- och utvecklingsfel			Tuberkulos	Övriga infektions- sjukdomar	Ämnesomsätt- nings- o. blodsjukd.	Psykliska och nervsjukdomar			Ögon- sjukdomar	Öron- sjukd.	Cirkulationsorganens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Munkhans, matsmäl- ningsorg. och buk- vägans sjukdomar	Urin- och köns- organens sjukdomar	Hudsjukdomar och sjukd. i bindväven	Svulster	Stödje- o. rörelse- organens sjukdomar	Försvagad el. otillr. kroppenteckning	Svag kroppskonstitu- tion o. tub. belastn.	Tillfällig sjukdom el. svaghet efter sjukdom (olyckfall)	Utan angiven sjukd.	Summa		
	Allmän svaghet	Otillräcklig kroppsyggnad	Övriga bildningsfel				Sinnessjukdom	Sinnesslöhet	Övr. sjukd. i nervsystemet															Fallandesot	Sinnessjukdom
<i>I Milo</i>	—	—	—	9	—	—	2	2	3	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	19
Malmöhus södra io . . .	—	—	—	5	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
norra , . .	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	5
Kronobergs ,	—	—	—	3	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Norra Smålands , . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>II Milo</i>	—	—	—	5	—	—	2	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	16
Gävleborgs io	—	—	—	2	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	8
Jämtlands ,	—	—	—	3	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
Västernorrlands , . . .	—	—	—	—	—	—	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
<i>III Milo</i>	2	—	—	19	—	1	5	8	3	—	1	1	3	4	1	—	1	7	—	—	—	—	1	—	57
Hallands io	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Västgöta-Bohus , . . .	1	—	—	16	—	1	5	3	2	—	—	—	—	1	1	—	—	5	—	—	—	—	1	—	38
Älvsborgs ,	1	—	—	2	—	—	—	4	1	—	—	1	2	3	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	16
Skaraborgs ,	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2
<i>IV Milo</i>	—	—	—	4	—	1	7	5	7	1	5	1	—	1	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	86
Östergötlands io	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	4
Södermanlands ,	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
Stockholms ,	—	—	—	4	—	—	4	2	5	1	2	1	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	22
Uppsala ,	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
<i>V Milo</i>	—	—	—	1	—	—	1	6	1	1	—	1	1	—	1	—	—	3	—	—	—	—	—	—	15
Värmlands io	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Örebro ,	—	—	—	—	—	—	—	4	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	7
Kopparbergs ,	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	5
<i>VI Milo</i>	—	—	—	6	1	—	3	3	1	—	—	1	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	19
Västerbottens io	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	4
Norrbottnens ,	—	—	—	5	1	—	3	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	15
<i>VII Milo</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Gotlands io	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Summa	2	—	—	44	1	2	20	28	1	18	2	—	8	8	4	5	2	2	19	—	—	—	—	—	163
%	1.2	—	—	27.0	0.6	1.2	12.8	17.2	0.6	11.1	1.2	—	4.9	1.8	2.5	3.1	1.2	0.6	1.2	11.7	—	—	—	—	100.0
Per 1000 prövalda <i>överåriga</i>	1.5	—	—	31.9	0.7	1.5	14.5	20.8	0.7	13.0	1.5	—	5.8	2.2	2.9	3.6	1.5	0.7	1.5	13.8	—	—	—	—	118.8

Anm. Grupp O omfattar till krigstjänst odugliga.

Tab. 6. Kroppsfel och sjukd. hos 20-åriga vpl tillförda grupp 4 inom olika inskrivningsomr. år 1945.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Inskrivningsområden (io)	Bildnings- och utvecklingsfel			Tuberkulos	Övriga infektions- sjukdomar	Amnesomått- endo- krina o. blodsjukd.	Psykiiska och nervsjukdomar			Ögonsjukdomar	Öronsjukdomar	Cirkulationsorganens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Munhålan, matsmält- ningsorg. och bakväggens sjukdomar	Urin- och köns- organens sjukdomar	Hudsjukd. o. sjukd. i bindväv, lymfkörtl.	Svulster	Svag kroppskonstitu- tion o. tñb. belastn.	Försenad el. otillr. kroppstveckling	Stödj- o. rörelse- organens sjukdomar	Tillfällig sjukdom eller avaghet efter sjukdom (olycksfall)	Utan angiven sjukdom	Summa	
	Allmän svaghet	Ötillräcklig kroppsbryggnad	Övriga bildningsfel				Sinnessjukdom	Sinneslöshet	Övr. sjukd. i nervsystemet															Fallandesot
<i>I Milo</i>	16	6	4	3	5	7	—	181	1	15	41	36	48	15	9	2	3	—	76	—	—	—	2	470
Malmöhus södra io	1	—	—	—	—	2	—	27	—	2	13	7	13	5	8	2	1	—	12	—	—	—	1	94
„ norra „	15	4	1	3	2	1	—	40	1	5	12	15	9	4	—	—	—	36	—	—	—	—	—	148
Kronobergs „	—	—	2	—	1	2	—	31	—	4	8	13	7	5	—	—	1	11	—	—	—	—	—	85
Norra Smålands „	—	2	1	—	2	2	—	83	—	4	8	1	19	1	—	—	1	17	—	—	—	1	—	148
<i>II Milo</i>	2	—	—	1	1	3	—	49	—	6	38	33	43	8	4	1	6	—	43	—	—	1	1	240
Gävleborgs io	—	—	—	1	—	—	—	21	—	1	5	6	7	1	—	—	1	12	—	—	—	—	—	55
Jämtlands „	1	—	—	—	1	1	—	19	—	3	25	13	20	7	3	—	2	26	—	—	1	—	—	122
Västernorrlands „	1	—	—	—	—	2	—	9	—	2	8	14	16	—	1	3	—	5	—	—	—	—	—	63
<i>III Milo</i>	6	1	—	3	5	3	1	171	2	10	32	23	37	6	11	6	3	—	66	—	—	—	1	387
Hallands io	—	—	—	1	—	—	—	26	—	2	—	3	3	—	1	1	—	17	—	—	—	—	—	54
Västgöta-Bohus „	2	—	—	—	3	—	—	62	—	5	15	11	26	3	6	1	3	—	23	—	—	—	—	160
Älvsborgs „	—	1	—	—	2	3	1	49	2	1	7	3	5	2	4	1	—	7	—	—	—	—	—	88
Skaraborgs „	4	—	—	2	—	—	—	34	—	2	10	6	3	1	—	3	—	19	—	—	—	1	—	85
<i>IV Milo</i>	11	1	2	6	1	7	—	124	—	27	54	57	76	22	9	9	8	—	122	—	—	—	—	536
Östergötlands io	4	—	—	2	1	—	—	42	—	8	20	15	10	9	2	1	—	27	—	—	—	—	—	141
Södermanlands „	2	1	—	—	—	1	—	28	—	2	9	8	12	2	1	—	3	19	—	—	—	—	—	88
Stockholms „	1	—	1	2	—	5	—	10	—	11	18	25	45	11	6	3	3	60	—	—	—	—	—	201
Uppsala „	4	—	1	2	—	1	—	44	—	6	7	9	9	—	—	5	2	16	—	—	—	—	—	106
<i>V Milo</i>	3	1	—	1	1	5	—	118	—	7	19	18	34	5	7	—	4	—	45	2	—	1	1	272
Värmlands io	1	—	—	—	—	—	—	48	—	1	4	8	17	1	2	—	1	15	—	—	—	—	—	98
Örebro „	—	—	—	—	—	2	—	46	—	2	11	6	13	2	5	—	2	17	2	—	—	1	1	110
Kopparbergs „	2	1	—	1	1	3	—	24	—	4	4	4	4	2	—	—	1	13	—	—	—	—	—	64
<i>VI Milo</i>	2	—	1	4	2	2	—	38	3	1	22	51	25	4	2	4	1	—	28	—	—	—	—	190
Västerbottens io	—	—	—	1	1	2	—	22	2	1	11	22	14	2	—	3	—	11	—	—	—	—	—	92
Norrbottnens „	2	—	1	3	1	—	—	16	1	—	11	29	11	2	—	1	1	17	—	—	—	—	—	98
<i>VII Milo</i>	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	4	—	3	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	17
Gotlands io	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	4	—	3	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	17
Summa	40	9	7	18	15	27	1	687	6	66	210	218	266	60	42	22	25	—	384	2	—	2	5	2 112
%	1.9	0.4	0.8	0.9	0.7	1.8	0.0	32.6	0.8	3.1	10.0	10.8	12.6	2.9	2.0	1.0	1.2	—	18.2	0.1	—	0.1	0.2	100.0
Per 1000 prövade 20-åriga	0.9	0.2	0.2	0.4	0.8	0.6	0.0	15.0	0.1	1.4	4.6	4.8	5.8	1.8	0.9	0.5	0.6	—	8.4	0.0	—	0.0	0.1	46.1

Tab. 7. Kroppsfel och sjukd. hos 20-åriga vpl tillförda grupp 3 inom olika inskrivningsomr. år 1945.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Inskrivningsområden (io)	Bildnings- och utvecklingsfel			Tuberkulos	Övriga infektions- sjukdomar	Ämnesomsätt.-endo- krina o. blodsjukd.	Psykiska och nervsjukdomar			Ögonsjukdomar	Öronsjukdomar	Cirkulationsorganens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Munhålan, matsmäl- ningsorg. och bukväggens sjukdomar	Urin- och köns- organens sjukdomar	Hudsjukd. o. sjukd. i hinder, lymfkörtl.	Svalster	Stödje- o. rörelse- organens sjukdomar	Försenad el. oförlir. kroppsvätskeförl.	Svag kroppskonstitu- tion o. tån. belastn.	Tillfällig sjukdom eller svaghet efter sjukdom (olycksfall)	Utan angiven sjukdom	Summa	
	Allmän svaghet	Ötillräcklig kroppsbbyggnad	Övriga bildningsfel				Sinnessjukdom	Fallandesot	Övr. sjukd. i nervsystemet															
I Milo	43	2	1	10	4	9	—	150	—	10	198	32	56	16	27	6	7	1	141	—	—	1	714	
Malmöhus södra io . . .	11	—	1	2	—	2	—	29	—	4	48	13	14	4	15	3	2	—	15	—	—	—	163	
norra , . .	26	—	—	6	—	1	—	77	—	3	64	9	16	7	3	—	1	—	51	—	—	—	268	
Kronobergs ,	4	—	—	1	—	1	—	22	—	—	48	3	5	1	—	—	—	—	15	—	—	1	102	
Norra Smålands , . . .	2	1	—	1	4	5	—	22	—	3	38	7	21	4	9	3	1	—	60	—	—	—	181	
II Milo	49	—	—	10	1	8	—	87	—	12	87	19	56	4	19	6	3	—	136	1	1	—	504	
Gävleborgs io	5	—	—	5	—	3	—	18	—	3	31	9	11	2	5	2	—	—	30	—	—	—	124	
Jämtlands ,	8	—	—	1	1	1	—	31	—	5	36	4	18	1	2	2	3	—	39	—	1	1	154	
Västernorrlands , . . .	36	—	—	4	—	4	—	38	—	4	20	6	27	1	12	2	—	—	67	1	—	4	226	
III Milo	25	1	1	4	10	7	1	159	—	11	167	29	37	10	33	14	4	—	134	—	—	3	650	
Hallands io	10	—	—	—	1	1	—	6	—	—	27	—	4	2	3	6	1	—	19	—	—	—	80	
Västgöta-Bohus , . . .	6	1	1	2	4	4	—	87	—	6	71	21	23	4	18	4	2	—	89	—	—	—	343	
Älvsborgs ,	4	—	—	2	5	1	1	38	—	5	39	6	6	4	7	2	1	—	6	—	—	—	127	
Skaraborgs ,	5	—	—	—	—	1	—	28	—	—	30	2	4	—	5	2	—	—	20	—	—	3	100	
IV Milo	24	5	—	13	—	15	1	130	—	15	272	36	55	19	41	7	9	—	171	—	—	—	813	
Östergötlands io . . .	3	1	—	1	—	2	1	47	—	4	49	3	14	6	12	1	—	—	14	—	—	—	156	
Södermanlands , . . .	7	2	—	2	—	3	—	28	—	1	45	4	3	1	3	3	2	—	29	—	—	—	183	
Stockholms ,	7	1	—	7	—	8	—	10	—	7	138	24	19	10	24	1	5	—	82	—	—	—	343	
Uppsala ,	7	1	—	3	—	2	—	45	—	3	40	5	19	2	2	2	2	—	46	—	—	—	179	
V Milo	17	4	—	1	15	8	—	124	—	10	98	18	40	13	22	8	6	2	199	3	—	—	589	
Värmlands io	2	3	—	—	1	2	—	90	—	2	43	7	14	1	7	3	3	—	55	—	—	—	233	
Örebro ,	2	1	—	1	—	—	—	11	—	3	38	4	15	8	5	2	—	—	91	3	—	—	185	
Kopparbergs ,	13	—	—	—	14	6	—	23	—	5	17	7	11	4	10	3	3	2	53	—	—	—	171	
VI Milo	17	9	2	12	1	3	1	105	—	10	74	20	11	4	10	4	—	—	45	—	—	1	329	
Västerbottens io . . .	7	1	—	1	—	—	1	66	—	5	39	8	5	4	2	3	—	—	22	—	—	—	164	
Norrbottnens ,	10	8	2	11	1	3	—	39	—	5	35	12	6	—	8	1	—	—	23	—	—	1	165	
VII Milo	2	—	—	—	—	1	—	10	—	—	10	1	2	—	—	—	—	—	12	—	—	—	38	
Gotlands io	2	—	—	—	—	1	—	10	—	—	10	1	2	—	—	—	—	—	12	—	—	—	38	
Summa	177	21	4	50	31	51	3	765	68	906	155	257	66	152	45	20	3	838	4	1	1	10	3 637	
%	4.9	0.6	0.1	1.4	0.8	1.4	0.1	21.0	1.9	24.9	4.8	7.1	1.8	4.2	1.2	0.8	0.1	23.0	0.1	0.0	0.0	0.8	100.0	
Per 1 000 prövade 20-åriga	3.9	0.4	0.1	1.1	0.7	1.1	0.1	16.7	1.5	19.7	3.4	5.6	1.4	3.8	1.0	0.6	0.1	18.8	0.1	0.0	0.0	0.2	79.8	

Tab. 8 a. Översikt av ändringar i förut inskrivnas och frikallades värnpliktsförhållanden inom olika inskrivningsområden år 1945.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Inskrivningsområde (io)	Antal överförda från besiktningsgrupp									Summa över- förda	Antal överförda från besiktningsgrupp									Summa över- förda
	4	3	2	1	3	2	1	2	1		0			4			3			
	(o. SB)			(o. SV)			(o. SV)		(o. SV)		till besiktningsgrupp									
	till besiktningsgrupp										4	3	2	1	3	2	1	2	1	
	0				4				3		(o. SB)	3	2	(o. SV)	3	2	(o. SV)	2	(o. SV)	
I Milo . . .	911	546	543	1 578	92	107	342	15	83	4 217	13	2	4	2	3	1	—	1	—	26
Malmöhus södra . io	186	111	94	429	36	65	224	8	45	1 198	1	—	—	—	1	1	—	—	—	8
" norra . . .	217	130	111	434	37	22	79	7	82	1 069	6	2	—	—	1	—	—	1	—	10
Kronobergs . . .	238	164	171	364	13	15	33	—	4	1 002	6	—	4	2	1	—	—	—	—	18
Norra Smålands . .	270	141	167	351	6	5	6	—	2	948	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
II Milo . . .	643	210	319	709	67	114	196	24	46	2 328	5	—	—	—	3	—	—	—	—	8
Gävleborgs . . . io	172	72	77	256	26	26	73	5	15	722	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jämtlands	204	54	102	209	12	33	35	3	6	658	4	—	—	—	1	—	—	—	—	5
Västernorrlands . .	267	84	140	244	29	55	88	16	25	948	1	—	—	—	2	—	—	—	—	8
III Milo . . .	337	144	204	607	109	149	492	24	85	2 151	148	52	6	2	2	—	—	—	—	210
Hallands io	153	57	67	140	16	14	63	1	3	514	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västgöta-Bohus . .	53	31	46	148	48	29	107	14	32	508	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Älvsborgs	76	42	56	271	27	73	256	4	33	838	148	52	6	2	2	—	—	—	—	210
Skaraborgs	55	14	35	48	18	38	66	5	17	291	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IV Milo . . .	1 149	350	347	1 157	194	149	528	23	82	8 979	11	—	1	1	2	—	1	1	—	17
Östergötlands . io	204	66	39	159	24	17	68	1	1	579	11	—	—	—	1	—	1	—	—	13
Södermanlands . .	263	102	105	296	29	20	73	9	14	911	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholms	508	140	148	477	116	77	275	6	36	1 788	—	—	1	1	1	—	—	1	—	4
Uppsala	174	42	55	225	25	35	112	7	31	706	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
V Milo . . .	317	70	165	373	38	61	107	30	45	1 206	218	11	6	1	1	—	—	—	—	237
Värmlands io	175	39	92	199	17	26	59	4	14	625	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Örebro	49	20	29	52	17	12	29	—	—	208	218	11	6	1	—	—	—	—	—	236
Kopparbergs	93	11	44	122	4	23	19	26	31	373	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
VI Milo . . .	196	119	200	342	69	105	179	18	50	1 278	—	—	—	—	4	2	—	1	—	7
Västerbottens . . io	47	15	30	39	44	56	104	5	9	349	—	—	—	—	4	2	—	1	—	7
Norrbottnens . . .	149	104	170	303	25	49	75	13	41	929	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VII Milo . . .	13	5	10	26	—	3	2	—	2	61	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gotlands io	13	5	10	26	—	3	2	—	2	61	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Samtliga io	8 566	1 444	1 788	4 792	569	688	1 846	184	303	15 220	395	65	17	6	15	8	1	8	—	505

Tab. 8 b. Översikt av kroppsfel och sjukdomar, som föranlett överföring till gr. 0 av förut inskrivna vpl inom olika inskrivningsområden år 1945.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Inskrivningsområde (io)	Bildnings- o. utvecklingsfel			Tuberkulos	Övr. infektions- sjukdomar	Ämnesomsätt.- en- dokrina o. blodsjukd.	Psyksiska o. nerv- sjukdomar				Ögon- sjukdomar	Öron- sjukdomar		Cirkulationsorganens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Munhåls- mat- smältningssorg. o. bukväggens sjukd.	Urin- o. könsorg. sjukdomar	Hudsjukdomar o. sjukdomar i bind- väven	Svulster	Stödj- o. rörelseorg. sjukdomar	Summa
	Allmän svag- het	Oftalmisk kroppsyggenad	Övr. bild- ningsfel				Sinnessjuk- dom	Sinnessbhet	Fallandeot	Övr. sjukdomar i nervsystemet		Dövtumhet	Övr. öronsjukd								
<i>I Milo . .</i>	26	1	4	250	124	85	249	506	57	562	115	—	134	455	139	180	102	33	26	528	8 578
Malmöhus södra . . io	6	—	1	60	30	22	37	100	18	146	26	—	26	118	28	40	21	14	8	119	820
„ norra . .	3	—	1	51	24	20	65	124	13	128	28	—	48	124	45	55	30	14	5	114	892
Kronobergs	10	—	—	72	21	16	78	171	17	138	37	—	42	86	25	31	30	1	11	151	987
Norra Smålands . .	7	1	2	67	49	27	69	113	9	150	24	—	18	127	41	54	21	4	2	144	929
<i>II Milo . .</i>	5	—	2	196	45	35	112	189	36	337	40	—	53	211	51	62	70	13	6	418	1 881
Gävleborgs io	—	—	2	55	13	9	36	38	14	100	16	—	20	70	16	23	18	5	—	142	577
Jämtlands	3	—	—	57	8	11	44	81	10	116	17	—	12	61	10	17	16	5	3	98	569
Västernorrlands . .	2	—	—	84	24	15	32	70	12	121	7	—	21	80	25	22	36	3	3	178	785
<i>III Milo . .</i>	11	—	2	122	64	20	51	89	25	245	36	1	37	159	54	92	49	14	9	212	1 292
Hallands io	9	—	1	31	9	4	11	61	8	76	14	1	21	43	16	7	18	2	4	81	417
Västgöta-Bohus . .	2	—	1	50	37	9	19	12	7	97	10	—	3	47	14	52	10	9	4	62	445
Älvsborgs	—	—	—	30	15	5	17	7	5	41	7	—	8	45	16	27	15	2	1	37	278
Skaraborgs	—	—	—	11	3	2	4	9	5	31	5	—	5	24	8	6	6	1	—	32	152
<i>IV Milo . .</i>	7	—	2	189	84	101	184	291	73	603	98	—	106	383	104	151	92	32	23	480	3 003
Östergötlands . . io	1	—	—	30	13	26	31	31	11	93	21	—	26	64	17	24	12	3	4	61	468
Södermanlands . .	2	—	—	26	36	21	36	89	17	138	12	—	24	106	28	54	21	8	5	143	766
Stockholms	2	—	1	103	24	40	88	93	34	275	53	—	42	165	46	48	51	17	6	185	1 273
Uppsala	2	—	1	30	11	14	29	78	11	97	12	—	14	48	13	25	8	4	8	91	496
<i>V Milo . .</i>	11	1	1	59	32	21	44	96	20	181	21	—	19	101	49	44	29	14	7	175	925
Värmlands io	1	—	1	39	13	15	35	90	17	76	16	—	12	58	29	11	18	8	7	59	505
Örebro	6	1	—	11	4	4	4	2	2	43	2	—	2	7	5	12	—	3	—	37	150
Kopparbergs	4	—	—	9	15	2	5	4	1	57	3	—	5	36	15	21	11	3	—	79	270
<i>VI Milo . .</i>	7	—	—	192	21	12	37	115	28	105	15	—	13	127	24	26	17	6	3	109	857
Västerbottens . . . io	—	—	—	24	3	1	4	4	—	17	2	—	1	20	8	9	4	1	—	33	181
Norrbottnens . . .	7	—	—	168	18	11	33	111	28	88	13	—	12	107	16	17	13	5	3	76	726
<i>VII Milo . .</i>	—	—	—	13	1	1	5	8	2	9	—	—	1	4	—	2	1	—	1	6	54
Gotlands io	—	—	—	13	1	1	5	8	2	9	—	—	1	4	—	2	1	—	1	6	54
Samtliga io	67	2	11	1 021	371	275	682	1 296	241	2 042	325	1	863	1 440	421	557	360	112	75	1 928	11 590

50 Tab. 9 a. Kroppsfel och sjukdomar hos *föret inskrivna* vpl, vilka överförts till grupp 0, 4 eller 3, år 1915.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Kroppsfel och sjukdomar (enl. besiktningsreglementet)	Antal överförda från besiktningsgrupp										Summa över- förda
	4	3	2	1	3	2	1	2	1		
	Till besiktningsgrupp										
	0					4			3		
<i>Bildnings- o. utvecklingsfel</i>	37	11	9	23	5	6	6	4	11	112	
010 Allmän svaghet	29	9	8	21	5	6	5	4	10	97	
011 Dvärgväxt	2	—	—	—	—	—	1	—	—	3	
012 Bildningsfel	5	2	—	1	—	—	—	—	1	9	
013 Missbildning av inre organ	1	—	1	1	—	—	—	—	—	3	
<i>Tuberkulos</i>	205	127	215	474	31	53	96	27	59	1 287	
020 i lungorna el. struphuvudet	141	106	181	391	17	27	54	8	25	950	
021 i lungsäcken (lungsäcksinflamm.)	8	3	6	21	9	16	31	15	20	129	
022 i bentsystemet o. ledgångarna	36	9	11	32	—	1	1	1	2	93	
023 i lymfkörtlarna	5	5	4	9	3	7	6	2	11	52	
024 i urogenitalorganen	7	3	8	17	1	1	3	—	—	40	
025 i andra organ	8	1	5	4	1	1	1	1	1	23	
<i>Övriga infektionssjukdomar</i>	82	53	56	180	17	29	82	6	25	530	
030 Reumatisk feber	63	45	52	141	15	23	67	4	21	481	
031 Syfilis, medfödd el. förvärvad	8	2	—	4	1	—	1	—	1	17	
032 Aktinomykos	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
033 Kronisk infektionssjukdom av annat slag	11	6	4	35	1	6	14	2	3	82	
<i>Ämnesomsättnings- o. endokrina sjukdomar. Blodsjukdomar</i>	71	24	41	139	7	10	11	2	3	308	
040 Gikt	—	—	—	2	1	—	—	—	—	3	
041 Sockersjuka	29	11	25	81	3	2	1	—	—	152	
042 Struma (Morbus Basedowi)	12	6	4	10	1	4	4	1	2	44	
043 Sjuklig fetma	7	1	—	8	1	1	2	—	1	21	
044 Annan endokrin sjukdom	8	2	7	6	1	1	2	1	—	28	
045 Blodsjukdom	15	4	5	32	—	2	2	—	—	60	
<i>Psyksiska sjukdomar o. nervsjukdomar</i>	1 157	590	844	1 670	82	112	253	19	50	4 777	
050 Endogen psykisk sjukdom	121	62	139	288	2	3	11	—	1	627	
051 Exogen psykisk sjukdom	13	9	12	38	2	1	1	—	1	77	
052 Abnorm personlighet och psykoneuros	443	196	250	562	56	71	159	12	35	1 784	
053 Sinnesslöhet (nedsatt fattningsförm.)	361	229	310	396	11	16	19	2	4	1 848	
054 Organisk sjukdom i nervsystemet	150	68	74	280	8	20	61	4	8	673	
055 Fallandesot	62	22	56	101	1	1	2	—	1	246	
056 Talrubbning	7	4	3	5	2	—	—	1	—	22	
<i>Ögonsjukdomar</i>	154	46	36	89	11	11	22	1	13	383	
060 Blindhet å ett öga	31	16	8	15	3	3	6	—	7	89	
061 Nedsättning av synskärpan	73	17	11	24	6	2	3	1	4	141	
062 Närsynthet å bägge ögonen	18	5	3	6	—	—	2	—	—	34	
063 Sjukd. i ögats inre el. yttre delar	29	8	14	41	2	6	11	—	1	112	
064 Kronisk sjukd. i tårvägarna	3	—	—	3	—	—	—	—	1	7	
<i>Öronsjukdomar</i>	160	50	32	122	19	17	49	3	5	457	
070 Dövtumhet	—	—	—	1	—	—	—	—	1	2	
071 Dövhets el. nedsatt hörsselförmåga	76	23	16	63	3	4	11	2	2	200	
072 Kronisk inflam. i mellanörat	75	23	10	35	15	12	28	1	2	201	
073 Otoscleros (Morbus Menière m. fl.)	9	4	6	23	1	1	10	—	—	54	
<i>Cirkulationsorg. sjukdomar</i>	501	173	180	616	70	41	151	4	17	1 723	
080 Klaffel i hjärtat	257	91	63	156	30	19	39	1	4	660	
081 Kronisk sjukd. i hjärtmuskulaturen	103	33	37	215	14	7	35	—	4	448	
082 Perikardit	2	—	1	2	—	—	2	—	1	8	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Kroppsfel och sjukdomar (enl. besiktningsreglementet)	Antal överförda från besiktningsgrupp										Summa över- förda
	4	3	2	1	3	2	1	2	1		
	Till besiktningsgrupp										
	0					4			3		
083 Paroxysmal tachycardi	10	3	4	10	3	4	12	—	2	48	
084 Sjukdom i pulsådrorna	93	32	34	183	15	7	40	2	2	408	
085 Blödåderbräck	28	8	5	38	5	2	21	1	4	112	
086 Annan sjukdom i cirkulationsorganen	8	6	6	12	3	2	2	—	—	39	
<i>Andningsorganens sjukdomar</i>	<i>152</i>	<i>55</i>	<i>52</i>	<i>162</i>	<i>23</i>	<i>26</i>	<i>80</i>	<i>3</i>	<i>15</i>	<i>568</i>	
090 Kronisk sjukdom i näsan el. dess bi- hålör (stinknäsa, nästäppthet) . .	7	7	5	10	2	1	8	1	2	43	
091 Lungsäcksinflamm. (ej tuberkulos) . .	2	1	1	4	3	2	3	2	5	23	
092 Asthma bronchiale	121	34	35	120	11	14	48	—	—	383	
093 Kronisk sjukdom i lunga el. lungsäck (av icke tuberkulös natur)	18	10	7	19	3	8	11	—	5	81	
094 Kronisk sjukdom i luftvägarna	4	3	4	9	4	1	10	—	3	38	
<i>Munhållans, matsmältningsorganens o. buväggens sjukdomar</i>	<i>142</i>	<i>57</i>	<i>73</i>	<i>285</i>	<i>99</i>	<i>137</i>	<i>426</i>	<i>17</i>	<i>60</i>	<i>1 296</i>	
100 Tanddefekt el. tandsjukdom	2	1	—	3	—	—	—	1	—	6	
101 Sjukdom i övre matsmältningsorganen	6	—	2	3	—	—	—	—	—	11	
102 Mag- el. tarmsår	94	42	60	213	62	86	264	9	35	865	
103 Gallvägs- el. bukspottskörtelåkomma	3	—	—	4	1	—	5	—	3	16	
104 Annan sjukd. i bukhålan el. dess organ	28	10	10	50	32	47	146	4	18	345	
105 Sjukdom i bukväggen (bräck)	9	4	1	13	4	4	11	3	4	53	
<i>Urin- o. könsorganens sjukdomar</i>	<i>88</i>	<i>44</i>	<i>67</i>	<i>161</i>	<i>14</i>	<i>8</i>	<i>31</i>	<i>—</i>	<i>15</i>	<i>428</i>	
110 Sjukd. i njurarna el. urinvägarna . .	49	28	40	98	11	6	28	—	12	272	
111 Testiklarna i bukh. el. ljumskkanalen.	2	—	1	—	1	—	—	—	1	5	
112 Annan kronisk sjukd. i könsorg. . . .	4	2	6	10	1	—	1	—	2	26	
113 Enuresis nocturna	33	14	20	53	1	2	2	—	—	125	
<i>Hudsjukdomar o. sjukd. i bindväven . .</i>	<i>33</i>	<i>12</i>	<i>8</i>	<i>59</i>	<i>9</i>	<i>13</i>	<i>24</i>	<i>2</i>	<i>4</i>	<i>164</i>	
120 Större ärr	3	2	1	6	1	—	1	—	—	14	
121 Skallighet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
122 Kronisk hudsjukdom	25	8	6	38	7	12	20	2	4	122	
123 Kroniskt bensår	5	2	1	15	1	1	3	—	—	28	
<i>Svulster</i>	<i>16</i>	<i>7</i>	<i>11</i>	<i>41</i>	<i>1</i>	<i>3</i>	<i>—</i>	<i>—</i>	<i>1</i>	<i>80</i>	
130 Elakartad svulst	12	7	7	38	1	1	—	—	—	66	
131 Annan svulst hinderlig för tjänsten .	4	—	4	3	—	2	—	—	1	14	
<i>Stödje- o. rörelseorg. fel, lyten o. sjukd. .</i>	<i>768</i>	<i>195</i>	<i>194</i>	<i>771</i>	<i>181</i>	<i>222</i>	<i>615</i>	<i>46</i>	<i>115</i>	<i>3 107</i>	
200 Följder efter skador å el. sjukd. i huvu- dets ben	4	2	3	13	—	1	10	2	1	36	
201 Best. neds. funk.-dugligh. av käkled .	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	
202 Best. neds. funk.-dugl. av övre extremit.	95	23	25	89	12	16	51	6	10	327	
203 Neds. funk.-dugligh. av ryggraden . .	205	61	79	332	76	115	270	11	35	1 184	
204 Best. hals-, buk- el. ryggmuskelsvaghet	9	5	2	13	3	3	18	1	3	57	
205 Best. neds. funk.-dugligh. av bröstorg., skulderblad m. skulderled	9	1	2	4	1	—	5	—	1	23	
206 Best. neds. funk.-dugligh. av bäckenet m. höftled	64	11	4	42	4	2	11	1	1	140	
207 Best. neds. funk.-dugl. av nedre extremit	307	70	55	216	76	75	225	24	61	1 109	
208 Förändr. i stödje- o. rörelseorg. med best. neds. funk.-dugligh.	40	19	11	36	5	8	18	—	3	140	
209 Defekt av extremitet el. extremitetdel	26	3	6	19	4	1	6	1	—	66	
210 Andra åkommor i stödje- o. rörelseorg.	9	—	7	7	—	—	1	—	—	24	
<i>Övriga</i>	<i>—</i>	<i>—</i>	<i>—</i>	<i>—</i>	<i>—</i>	<i>—</i>	<i>—</i>	<i>—</i>	<i>—</i>	<i>—</i>	
300 Försenad el. otillräcklig kroppsutveckl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
301 Svag kropps-konstitution	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
302 Tillfällig sjukdom (olycksfall)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa	3 566	1 444	1 788	4 792	569	688	1 846	184	393	1 5220	

TAB. 9 B (forts). KROPPSFEL OCH SJUKDOMAR, SOM HÄVTS ELLER FÖRBÄTTRATS, 53
 OCH FÖRANLETT ÄNDRING I VÄRNPLIKTSFÖRH. FÖR TIDIGARE I GR. 0, 4 EL. 3
 PLACERADE, ÅR 1945.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Kroppsfel och sjukdomar (enl. besiktningsreglementet)	Antal överförda från besiktningsgrupp									Summa över- förda
	0			4			3			
	Till besiktningsgrupp									
	4	3	2	1	3	2	1	2	1	
083 Paroxysmal tachycardi	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
084 Sjukdom i pulsåderna	10	1	—	1	—	—	—	—	—	12
085 Blodåderbräck	10	2	1	—	—	—	—	—	—	13
086 Annan sjukdom i cirkulationsorganen	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2
<i>Audningsorganens sjukdomar</i>	<i>14</i>	<i>2</i>	—	—	—	—	—	—	—	<i>16</i>
090 Kronisk sjukdom i näsan el. dess bi- hålor (stinknäsa, nästäppthet) . . .	3	—	—	—	—	—	—	—	—	3
091 Lungsäcksinflamm. (ej tuberkulos) . .	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
092 Asthma bronchiale	8	—	—	—	—	—	—	—	—	8
093 Kronisk sjukdom i lunga el. lungsäck (av icke tuberkulös natur)	3	1	—	—	—	—	—	—	—	4
094 Kronisk sjukdom i luftvägarna . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Munhållans, matsmältningsorganens o. bukväggens sjukdomar</i>	<i>60</i>	<i>8</i>	<i>1</i>	—	<i>2</i>	—	<i>1</i>	<i>2</i>	—	<i>74</i>
100 Tanddefekt el. tandsjukdom	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2
101 Sjukdom i övre matsmältningsorganen	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
102 Mag- eller tarmsår	35	7	1	—	2	—	1	—	—	46
103 Gallvägs- el. bukspottskörtelåkomma	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
104 Annan sjukd. i bukålan el. dess org.	14	1	—	—	—	—	—	1	—	16
105 Sjukdom i bukväggen (bräck)	8	—	—	—	—	—	—	1	—	9
<i>Urin- o. könsorganens sjukdomar</i>	<i>8</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	—	—	—	—	<i>13</i>
110 Sjukd. i njurarna el. urinvägarna . .	4	1	—	—	1	—	—	—	—	6
111 Testiklarna i bukh. el. ljumskkanalen.	1	1	—	1	—	—	—	—	—	3
112 Annan kronisk sjukd. i könsorg. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
113 Enuresis nocturna	3	—	1	—	—	—	—	—	—	4
<i>Hudsjukdomar o. sjukd. i bindväven . .</i>	<i>3</i>	<i>1</i>	—	—	—	—	—	—	—	<i>4</i>
120 Större ärr	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
121 Skallighet	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
122 Kronisk hudsjukdom	3	—	—	—	—	—	—	—	—	3
123 Kroniskt bensår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Svulster</i>	<i>1</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	<i>1</i>
130 Elakartad svulst	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
131 Annan svulst hinderlig för tjänsten .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Stödje- o. rörelseorg. fel, lyten o. sjukd. .</i>	<i>119</i>	<i>13</i>	<i>6</i>	<i>1</i>	<i>5</i>	<i>1</i>	—	—	—	<i>145</i>
200 Följder efter skador & el. sjukd. i huvudets ben	3	—	—	—	—	—	—	—	—	3
201 Best. neds. funk.-dugligh. av käkled .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
202 Best. neds. funk.-dugligh. i övre extremit.	15	2	2	—	1	1	—	—	—	21
203 Neds. funk.-dugligh. av ryggraden . .	49	3	1	—	—	—	—	—	—	54
204 Best. hals-, buk- el. ryggmuskelsvaghet	1	1	—	—	—	—	—	—	—	2
205 Best. neds. funk.-dugligh. av bröstorg, skulderblad m. skulderled	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
206 Best. neds. funk.-dugligh. av bäckenet m. höftled	4	—	—	—	—	—	—	—	—	4
207 Best. neds. funk.-dugl. av nedre extremit.	46	5	3	1	3	—	—	—	—	58
208 Förändr. i stödje- o. rörelseorg. med best. neds. funk.-dugligh.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
209 Defekt av extremitet el. extremitetsdel	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
210 Andra åkommor i stödje- o. rörelseorg.	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
<i>Övriga</i>	<i>—</i>	<i>—</i>	<i>—</i>	<i>—</i>	<i>—</i>	<i>—</i>	<i>—</i>	<i>—</i>	<i>—</i>	<i>—</i>
300 Försenad el. otillräcklig kroppsutveckl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
301 Svag kroppskonstitution	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
302 Tillfällig sjukdom (olycksfall) . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	395	65	17	6	15	8	1	3	—	505

Tab. 10. Sjukligheten bland manskapet

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
Truppförband och förläggningssort		Kvarligg. från 1944	Under året insjuk-							
			Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti
I. Milo.		267	2 091	2 333	1 521	1 674	2 121	1 262	1 058	558
1	Norra skånska inf.reg. (Kristianstad)	48	456	297	375	338	349	126	127	79
2	Södra „ „ (Ystad) . . .	30	186	388	253	313	300	185	94	47
3	Kronobergs regemente (Växjö) . . .	56	532	906	301	261	361	213	213	110
4	Jönköpings—Kalmar reg. (Eksjö) . . .	53	204	163	146	117	182	80	74	20
5	Skånska pansarreg. (Hälsingborg) . . .	17	124	116	105	103	206	110	54	39
6	Wendes artillerireg. (Kristianstad) . . .	16	96	107	74	50	148	80	82	16
7	Smålands artillerireg. (Jönköping) . . .	23	125	41	56	178	201	175	107	66
8	Skånska luftvärnsreg. (Malmö) . . .	—	23	18	31	25	46	33	22	11
9	Göta ingenjörkår (Eksjö)	16	169	119	74	125	160	115	146	86
10	Skånska trängkåren (Hässleholm) . . .	8	176	178	106	164	168	145	139	84
II. Milo.		220	1 485	1 457	856	1 166	1 485	1 017	556	563
1	Jämtlands fältjägarreg. (Östersund) . .	28	373	244	134	203	182	139	173	121
2	Hälsinge regemente (Gävle)	50	264	301	165	172	377	178	130	184
3	Västernorrlands regemente (Sollefteå) .	46	352	173	117	312	212	132	95	108
4	Norrlands artillerireg. (Östersund) . .	75	322	452	365	277	429	322	62	44
5	Sundsvalls luftvärnskår (Sundsvall) . .	3	75	207	27	45	101	50	25	18
6	Norrlands trängkår (Sollefteå)	17	56	55	40	132	184	196	71	88
7	Svea ing.kårkomp. (Östersund)	1	43	25	8	25	—	—	—	—
III. Milo.		273	1 497	1 566	814	1 463	1 999	1 244	733	819
1	Älvsborgs regemente (Borås)	20	168	46	57	123	201	132	70	72
2	Hallands „ „ (Halmstad)	35	165	466	179	184	214	252	115	100
3	Bohusläns „ „ (Uddevalla)	87	442	402	172	422	370	136	78	99
4	Livregementets husarer (Skövde) . . .	21	97	51	61	116	164	80	71	129
5	Skaraborgs pansarregemente (Skövde) .	33	266	272	120	260	455	236	194	150
6	Göta artilleriregemente (Göteborg) . .	41	64	61	79	127	212	120	62	58
7	Karlsborgs luftvärnsreg. (Karlsborg) . .	5	121	96	51	88	134	122	41	67
8	Göteborgs „ „ (Göteborg)	7	19	12	11	33	65	36	24	23
9	Göta trängkår (Skövde)	24	145	157	80	94	152	97	73	110
10	Andra intendenturkomp. (Karlsborg) . .	—	10	3	4	16	32	33	5	11
IV. Milo.		536	2 470	2 285	1 932	2 279	2 688	2 183	1 614	1 209
1	Svea livgarde (Stockholm)	150	445	344	343	393	553	350	184	159
2	Livgrenadjärregementet (Linköping) . .	45	348	449	354	256	426	339	245	82
3	Upplands regemente (Uppsala)	24	125	124	121	178	387	304	163	113
4	Livregementet till häst (Stockholm) . .	28	67	77	68	98	183	102	55	47
5	Göta pansarlivgarde (Stockholm) . . .	1	31	7	22	25	23	28	28	29
6	Södermanlands pansarreg. (Strängnäs) .	48	235	176	161	249	177	189	109	130
7	Svea artillerireg. (Stockholm)	36	170	159	106	244	186	72	62	49

vid arméns truppförband år 1945.

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
n a d e					Avförda				Kvarligg. till 1946	Antal sjukdagar				Antal sjukdagar per 100 tjänstgöringsdagar	
September	Oktober	November	December	Summa	Döda	Ödugliga till fortsatt krigstjänstgöring	Tullikallt och till fortsatt krigstjänstgöring	Ödugliga till fortsatt krigstjänstgöring		vid truppen	& militär-sjukhus	& civilt sjukhus	Summa		
786	1 070	920	743	16 137	15 837	300	145	16	106	62 845	86 833	17 717	167 395	4·0	
109	94	112	100	2 562	2 545	20	31	5	9	11 692	13 678	3 244	28 614	3·5	1
107	150	159	84	2 266	2 242	24	16	2	12	7 477	15 152	2 288	24 917	2·5	2
114	184	102	120	3 417	3 405	42	13	2	11	11 937	11 231	2 425	25 593	4·1	3
77	77	91	55	1 286	1 271	46	7	2	13	5 227	10 769	1 820	17 816	3·1	4
51	104	67	66	1 145	1 082	48	13	1	18	5 028	7 505	1 874	14 407	3·4	5
63	108	104	85	1 013	988	22	11	1	7	4 571	5 647	1 664	11 882	3·7	6
85	135	95	50	1 314	1 291	25	14	—	7	3 635	8 040	1 204	12 879	3·4	7
26	33	43	34	345	317	10	6	—	12	1 539	1 582	550	3 671	1·9	8
76	119	82	98	1 869	1 833	30	16	1	5	5 730	5 594	949	12 273	5·1	9
78	66	65	51	1 420	1 363	33	18	2	12	6 009	7 635	1 699	15 343	3·3	10
474	610	824	499	10 992	10 666	334	149	4	64	51 129	55 850	11 737	118 716	4·2	
137	193	132	117	2 148	2 087	43	37	2	7	11 023	9 592	3 019	23 634	4·3	1
101	148	323	134	2 477	2 427	62	24	—	14	11 760	11 878	1 834	25 472	4·8	2
97	102	133	111	1 944	1 915	49	14	—	12	11 496	9 677	1 800	22 973	4·9	3
40	76	116	64	2 569	2 546	61	21	—	16	9 739	12 457	2 934	25 130	3·8	4
32	46	45	32	708	670	16	9	—	11	2 704	4 440	435	7 579	3·6	5
67	45	75	41	1 050	919	103	39	2	4	3 589	7 488	1 704	12 781	3·2	6
—	—	—	—	101	102	—	—	—	—	818	318	11	1 147	7·6	7
772	1 106	1 057	725	13 795	13 387	485	95	5	96	62 846	60 947	13 490	137 273	3·6	
116	141	148	81	1 355	1 181	145	32	—	17	8 499	6 050	1 981	16 530	3·2	1
102	135	180	173	2 265	2 234	48	6	—	12	7 909	4 039	1 321	13 269	2·4	2
88	148	162	101	2 620	2 619	71	9	1	7	9 195	15 646	4 318	29 159	3·4	3
46	101	81	43	1 040	998	49	12	1	1	3 243	6 032	449	9 724	4·2	4
118	191	152	144	2 558	2 537	28	9	1	16	13 411	10 320	957	24 688	4·8	5
90	120	136	68	1 197	1 200	17	5	1	15	7 040	4 786	1 475	13 301	3·6	6
68	110	89	31	1 018	993	19	5	—	6	5 170	4 374	1 007	10 551	4·1	7
29	49	34	29	364	342	13	7	1	8	3 523	1 316	902	5 741	3·3	8
94	64	55	49	1 170	1 086	88	7	—	13	3 772	7 397	873	12 042	3·8	9
21	47	20	6	208	197	7	3	—	1	1 084	987	197	2 268	3·4	10
1 263	1 674	1 740	1 275	22 612	22 209	576	183	12	168	133 204	98 819	19 431	256 454	4·5	
119	173	194	108	3 365	3 272	172	30	3	38	33 557	19 392	2 342	55 291	5·9	1
140	219	243	216	3 317	3 312	23	14	—	13	16 945	13 546	2 933	33 424	4·8	2
189	152	171	152	2 179	1 931	170	91	2	9	7 505	9 458	6 971	23 934	4·9	3
67	108	99	102	1 073	1 058	13	2	1	27	7 903	6 885	496	15 284	6·7	4
23	25	32	28	301	293	3	2	—	4	1 139	1 154	93	2 386	2·8	5
133	143	108	95	1 905	1 913	27	10	—	3	10 773	7 849	2 272	20 894	3·4	6
40	99	107	94	1 388	1 366	30	7	1	20	11 200	8 780	1 012	20 992	4·1	7

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Truppförband och förläggningssort	Kvarligg från 1944	Under året insjuk-								
		Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	
8 Östgöta luftvärnsreg. (Linköping) . . .	24	143	194	58	69	122	183	86	81	
9 Stockholms luftvärnsreg. (Stockholm)	92	232	157	137	286	157	95	105	138	
10 Svea ingenjörkår (Stockholm)	19	153	77	81	85	74	86	79	59	
11 Signalregementet (Stockholm)	16	143	116	85	101	100	72	182	80	
12 Svea trängkår (Linköping)	37	158	148	114	144	127	212	183	110	
13 Första intendenturkomp. (Stockholm)	5	26	20	14	23	44	44	48	73	
14 Krigsskolan (Stockholm)	10	143	165	227	67	85	56	36	28	
15 Arméns underofficerskola (Stockholm)	1	34	62	33	42	18	21	13	8	
16 Infanteriskjutskolan (Stockholm) . . .	—	7	2	5	16	23	25	36	21	
17 Ridskolan	—	10	8	3	3	3	5	—	2	
V. Milo.	139	1 144	1 141	723	1 357	1 457	837	367	445	
1 Värmlands regemente (Karlstad) . . .	57	465	336	201	362	405	213	72	74	
2 Livregementets grenadjärer (Örebro) .	23	383	297	251	474	406	313	131	112	
3 Dalregementet (Falun)	52	234	240	226	269	422	225	135	228	
4 Bergslagens art.reg. (Kristinehamn) .	2	44	180	36	237	224	86	29	31	
5 Göta ing.kårkomp. (Karlstad)	5	18	88	9	15	—	—	—	—	
VI. Milo.	262	1 905	2 082	1 365	1 197	1 495	1 042	673	587	
1 Norrbottens regemente (Boden)	154	1 205	1 157	834	503	437	149	213	141	
2 Västerbottens regemente (Umeå) . . .	49	204	494	227	268	398	321	139	145	
3 Norrlands dragonregemente (Umeå) . .	13	194	125	92	129	154	161	44	60	
4 Norrbottens artillerireg. (Boden) . . .	10	15	73	53	32	50	64	21	13	
5 Bodens artilleriregemente (Boden) . . .	2	98	78	49	62	104	74	76	75	
6 Luleå luftvärnskår (Luleå)	7	110	103	47	85	136	25	31	48	
7 Bodens ingenjörkår (Boden)	14	53	37	44	60	91	123	63	49	
8 Signalregementets komp. i Boden . . .	9	21	12	13	23	45	25	22	21	
9 Tredje intendenturkompaniet (Boden)	4	5	3	6	16	26	33	4	16	
10 Arméns jägarskola (Kiruna)	—	—	—	—	19	54	67	60	19	
VII. Milo.	35	402	422	269	374	327	198	159	57	
1 Gotlands infanteriregemente (Visby) .	26	258	292	204	265	185	151	108	29	
2 Gotlands artilleriregemente (Visby) .	9	144	130	65	109	142	47	51	28	
Sammandrag	1 732	10 904	11 286	7 480	9 510	11 572	7 783	5 160	4 238	
1 I. militärområdet	267	2 091	2 333	1 521	1 674	2 121	1 262	1 058	558	
2 II. ,	220	1 485	1 457	856	1 166	1 485	1 017	556	563	
3 III. ,	273	1 497	1 566	814	1 463	1 999	1 244	733	819	
4 IV. ,	536	2 470	2 285	1 932	2 279	2 688	2 183	1 614	1 209	
5 V. ,	139	1 144	1 141	723	1 357	1 457	837	367	445	
6 VI. ,	262	1 905	2 082	1 365	1 197	1 495	1 042	673	587	
7 VII. ,	35	402	422	269	374	327	198	159	57	

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
n a d e					Avförda				Kvarligg. till 1946	Antalet sjukdagar				Antal sjukdagar per 100 tjänstgöringsdagar	
September	Oktober	November	December	Summa	Döda	Önsliga till forts. krigstjänstgöring	Tillfälligt och till forts. krigstjänstgöring	Önsliga till forts. krigstjänstgöring		vid truppen	å militär-sjukhus	å civila sjukhus	Summa		
66	73	115	58	1247	1269	1	—	1	—	1658	2293	186	4137	3.6	8
100	105	91	74	1677	1728	20	1	—	20	13059	7185	467	20711	4.9	9
48	89	83	76	990	975	27	1	—	6	8184	4182	269	12635	4.7	10
92	144	141	96	1352	1315	33	14	1	5	7660	3967	240	11867	3.6	11
118	164	144	73	1695	1673	31	8	3	17	7631	9548	1757	18936	4.0	12
70	55	50	19	486	465	23	3	—	—	3478	1019	—	4497	3.3	13
24	42	58	39	970	974	3	—	—	3	5151	1941	34	7126	4.3	14
3	45	60	26	365	365	—	—	—	1	1130	477	312	1919	0.9	15
29	32	35	15	246	246	—	—	—	1	958	1089	8	2055	2.8	16
2	7	9	4	56	55	—	—	—	1	273	54	39	366	2.5	17
349	528	559	349	9256	9101	192	65	3	34	37350	49094	12088	98982	4.1	
108	172	211	101	2720	2687	48	25	1	16	11946	14122	3915	29983	3.7	1
147	186	183	136	3019	2983	40	9	2	8	13777	16948	2300	34025	5.7	2
62	147	149	100	2437	2432	38	12	—	7	8305	13381	3570	55256	4.5	3
32	23	16	12	950	865	65	19	—	3	3276	4204	1156	8636	2.5	4
—	—	—	—	130	134	1	—	—	—	546	439	97	1062	3.4	5
539	769	795	490	12948	12419	532	123	7	129	65305	57706	15599	138610	4.6	
88	199	158	65	5149	5087	160	34	3	19	24764	22355	2586	49705	4.5	1
134	220	272	194	3016	2919	78	23	—	45	16375	8465	8515	33355	4.3	2
67	52	59	40	1177	1111	50	12	—	17	8072	5182	2291	15545	7.4	3
18	14	12	13	378	370	8	5	—	5	1905	2824	367	5176	3.5	4
76	87	83	73	935	819	68	25	3	22	4673	5599	409	10681	3.8	5
39	64	37	14	789	669	72	2	—	3	2029	3108	186	5823	4.1	6
33	60	52	29	694	623	66	9	—	10	3168	4470	690	8828	3.9	7
7	12	22	17	240	235	6	3	—	5	1316	1663	382	3361	5.2	8
13	7	9	9	147	144	3	3	—	1	971	1160	102	2233	4.4	9
64	54	91	45	473	442	21	7	1	2	1952	2880	71	4903	4.1	10
77	163	120	62	2630	2590	48	10	3	14	8951	21408	2044	32403	4.1	
46	80	61	38	1717	1701	24	7	2	9	7286	13565	1496	22847	3.7	1
31	83	59	24	913	889	24	3	1	5	1665	7843	548	10056	5.2	2
4260	5920	6015	4152	88870	86209	2467	765	50	611	427130	430657	92046	949833	4.2	
786	1070	920	743	16137	15837	300	145	16	106	62845	86833	17717	167895	4.0	1
474	610	824	499	10992	10666	334	144	4	64	51129	55850	11737	118716	4.2	2
772	1106	1057	725	13795	13387	485	95	5	96	62846	60947	13480	137273	3.6	3
1263	1674	1740	1275	22612	22209	576	183	12	163	133204	98819	19431	256454	4.5	4
349	528	559	349	9256	9101	192	65	3	34	37850	49094	12088	98982	4.1	5
539	769	795	499	12948	12419	532	123	7	129	65305	57706	15599	138610	4.6	6
77	163	120	62	2630	2590	48	10	3	14	8951	21408	2044	32403	4.1	7

Tab. 11. Sjukdomar bland manskapet

Anm. Tabellen avser under året nytilkomna (ej

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
		I	II. Akuta infektionssjukdomar									III. Zooparasitära sjukd.		
Truppförband		Bildningsfel och medfödda sjukdomar	Scharlaksfeber. <i>Scarlatina</i>	Mässling. <i>Morbilli</i>	Böda hund. <i>Rubeola</i>	Angina tonsillaris	Halsfluss. <i>Epidemica</i>	Påsljuka. <i>Parotitis epidemica</i>	Influensa. <i>Influenza epidemica</i>	Dröppel. <i>Gonorrhoea</i> (med följesjukdomar)	Vaccinationsbesvär	Andra akuta infektionssjukdomar	Skabb. <i>Scabies</i>	Andra zooparasitära sjukdomar
I. Militärömrådet		1	70	132	227	1 259	189	46	94	158	667	169	13	
1	Norra skånska infanterireg.	—	12	5	15	148	16	1	24	10	384	40	2	
2	Södra „	—	5	7	5	219	15	3	10	16	34	41	3	
3	Kronobergs regemente . .	—	8	29	56	238	6	1	1	29	26	15	—	
4	Jönköpings—Kalmar reg. .	—	14	30	34	111	—	2	8	8	31	13	2	
5	Skånska pansarreg.	—	3	53	2	167	20	16	21	19	66	9	1	
6	Wendes artilleriregemente .	—	1	—	8	79	35	—	4	9	21	5	2	
7	Smålands artillerireg. . . .	—	5	2	31	124	52	1	9	32	24	16	2	
8	Skånska luftvärnskåren . . .	—	6	2	5	32	1	13	3	8	11	—	—	
9	Göta ingenjörkår	—	4	—	34	77	—	2	10	6	39	20	1	
10	Skånska trängkåren	1	12	4	37	79	44	7	4	21	31	10	—	
II. Militärömrådet		1	53	7	147	667	169	29	81	288	469	161	4	
1	Jämtlands fältjägarreg. . . .	—	26	1	11	154	28	—	22	60	32	23	—	
2	Hälsinge regemente	1	5	2	17	155	52	11	5	69	55	8	1	
3	Västernorrlands regemente .	—	2	1	36	94	71	1	17	72	313	22	1	
4	Norrlands artillerireg.	—	12	1	41	124	8	16	16	23	40	55	2	
5	Sundsvalls luftvärnskår . . .	—	2	2	16	31	1	—	14	45	9	27	—	
6	Norrlands trängkår	—	6	—	25	99	9	1	6	19	20	24	—	
7	Svea ing.kårkomp. i Östersund	—	—	—	1	10	—	—	1	—	—	2	—	
III. Militärömrådet		3	59	34	284	1 162	52	51	61	340	182	84	1	
1	Älvsborgs regemente	1	18	1	48	196	—	—	4	32	41	11	—	
2	Hallands „	—	10	1	30	156	20	24	8	37	28	7	—	
3	Bohusläns „	—	12	5	44	131	1	21	15	23	18	38	1	
4	Livregementets husarer	—	4	9	15	164	17	4	9	21	13	4	—	
5	Skaraborgs pansarreg.	—	2	6	44	164	6	—	13	86	39	7	—	
6	Göta artilleriregemente	—	1	—	41	100	1	—	2	38	14	4	—	
7	Karlsborgs luftvärnsreg. . . .	1	7	12	25	90	3	—	3	48	10	2	—	
8	Göteborgs luftvärnsreg.	—	4	—	2	15	—	—	4	18	4	4	—	
9	Göta trängkår	1	1	—	25	125	1	2	3	32	14	7	—	
10	Andra intendenturkomp.	—	—	—	10	21	3	—	—	5	1	—	—	
IV. Militärömrådet		8	111	18	271	1 819	61	62	163	343	369	106	18	
1	Svea livgarde	—	10	4	57	178	25	6	25	51	47	14	3	
2	Livgrenadjärregementet	2	38	—	1	318	2	14	20	42	50	15	1	
3	Upplands regemente	—	18	1	60	147	4	1	7	66	25	4	3	
4	Livregementet till häst	—	1	10	3	51	—	3	16	16	14	8	1	
5	Göta pansarlivgarde	—	—	—	3	36	5	—	2	4	45	1	—	

vid arméns truppförband år 1945.

från föregående år kvarliggande) sjukdomsfall.

13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	
IV. Kroniska infektionssjukd.			V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII. Andningsorganens sjukd.			XIII. Matsmält- ningsorgan. sjukd.			
Lungtuberkulos. <i>Tuber- culosis pulmonum</i>	Tuberkulos i andra organ. <i>Tuberculosis organ. aliorum</i>	Andra kroniska infek- tionsjukdomar	Ämnesomsättnings- och blodsjukdomar	Kron. förgiftningsjukd.	Sinnessjukdomar	Nervsystemets sjukdomar	Ögonsjukdomar	Öronsjukdomar	Cirkulationsorganens sjukdomar	Kat. lunginflamm. <i>Broncho- pneumonia. Pneum. lobul.</i>	Krupps lunginflammation. <i>Pneumonia crepans sive lob.</i>	Andra sjukdomar i andningsorganen	Blindtarmsinflammation. <i>Appendicitis</i>	Bräck. <i>Hernia.</i>	Andra sjukdomar i mat- smältningsorganen	
53	13	4	21	—	31	316	125	272	246	157	26	2 527	135	106	2 604	
20	4	—	4	—	5	50	25	64	46	25	6	281	18	21	234	1
4	3	—	6	—	4	61	40	58	83	17	1	297	14	20	215	2
12	—	—	4	—	3	65	30	48	34	13	1	482	28	13	1 062	3
1	1	—	1	—	1	25	5	11	20	58	1	487	13	16	100	4
3	2	—	—	—	4	29	4	33	15	9	1	144	13	10	84	5
2	1	1	2	—	6	15	5	12	7	5	2	74	4	7	263	6
1	2	1	—	—	1	26	4	5	12	14	2	339	18	—	67	7
1	—	—	—	—	6	—	—	1	2	5	—	40	4	1	75	8
1	—	—	1	—	13	3	3	17	8	4	11	307	9	7	79	9
8	—	2	3	—	7	26	9	23	19	7	1	126	14	11	425	10
81	12	15	12	4	60	157	42	245	119	183	7	3 117	65	57	979	
7	1	11	3	—	10	70	14	57	28	36	—	981	12	5	213	1
3	2	1	3	—	16	17	2	45	18	43	2	676	16	21	251	2
9	3	1	3	—	6	27	10	43	22	18	1	64	5	3	136	3
1	4	1	2	1	25	25	10	67	41	52	—	801	14	16	257	4
—	1	1	—	3	1	7	2	12	4	4	3	235	7	8	35	5
11	1	—	1	—	2	9	4	21	6	30	1	323	9	4	78	6
—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	37	2	—	9	7
19	2	8	6	—	21	217	50	179	155	147	9	2 821	187	90	2 181	
3	—	—	1	—	2	14	2	14	8	15	—	377	18	1	68	1
1	—	1	1	—	2	48	10	30	15	19	—	399	12	25	519	2
8	—	1	1	—	8	58	10	46	44	15	3	429	29	23	478	3
—	—	1	—	—	—	28	3	16	2	15	—	182	15	4	119	4
3	—	—	2	—	3	29	17	28	29	44	—	427	17	16	526	5
1	1	—	—	—	3	16	5	19	18	21	—	351	13	7	84	6
2	—	—	—	—	1	1	—	5	13	8	3	283	7	1	84	7
—	—	—	—	—	1	12	1	6	4	1	—	93	1	3	2	8
1	1	—	1	—	1	10	2	14	19	8	3	200	24	9	217	9
—	—	—	—	—	—	1	—	1	3	1	—	80	1	1	8	10
47	11	5	27	4	50	448	183	399	280	199	18	6 309	182	119	2 519	
10	2	2	8	1	4	124	22	69	66	33	—	1 217	18	22	282	1
1	1	2	2	—	7	33	20	74	46	28	7	1 057	25	20	281	2
7	1	—	2	—	1	49	10	41	12	22	5	682	22	21	193	3
6	1	—	1	—	5	24	5	12	4	6	5	345	6	5	79	4
—	—	—	—	—	2	3	1	1	3	5	—	50	3	1	22	5

	Truppförband	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		I	II. Akuta infektionssjukdomar									III. Zooparasitära sjukd.	
		Bildningsfel och medfödda sjukdomar	Scharlakansfeber. <i>Scarlatina</i>	Mässling. <i>Morbilli</i>	Röda hund. <i>Rubeola</i>	Halsfluss. <i>Angina tonsillaris</i>	Påsejuka. <i>Parotitis epidemica</i>	Inflysnen. <i>Influenza epidemica</i>	(med följsjukdomar) <i>Droppel. Gonorrhoea</i>	Vaccinationsbesvär	Andra akuta infektionssjukdomar	Skabb. <i>Scabies</i>	Andra zooparasitära sjukdomar
6	Södermanlands pansarreg.	—	1	—	13	144	24	6	9	13	35	5	4
7	Svea artilleriregemente	—	8	2	5	122	—	13	13	28	15	8	—
8	Östgöta luftvärnsreg.	—	1	—	21	145	—	—	14	26	8	17	3
9	Stockholms	6	13	—	13	102	—	—	17	16	17	5	1
10	Svea ingenjörkår	—	9	—	26	118	—	2	3	21	12	1	—
11	Signalregementet	—	—	—	30	187	—	—	12	31	15	9	1
12	Svea trängkår	—	10	1	32	85	1	3	12	19	49	5	1
18	Första intendenturkomp.	—	1	—	2	73	—	—	1	7	8	10	—
14	Krigsskolan	—	—	—	2	44	—	—	5	—	19	4	—
15	Arméns underofficersskola	—	1	—	—	30	—	—	5	—	6	—	—
16	Infanteriskjutskolan	—	—	—	2	37	—	3	1	2	4	—	—
17	Ridskolan	—	—	—	1	2	—	11	1	1	—	—	—
	V. Militärömrådet	—	74	24	185	826	25	75	88	275	362	86	12
1	Värmlands regemente	—	20	2	45	227	4	59	9	81	61	21	3
2	Livregementets grenadjärer	—	13	17	29	162	19	—	20	62	74	14	—
3	Dalregementet	—	28	—	58	335	1	6	47	74	54	46	6
4	Bergslagens art.-reg.	—	13	5	53	96	1	10	7	52	170	5	3
5	Göta ing.-kårkomp. Karlstad	—	—	—	—	6	—	—	—	6	3	—	—
	VI. Militärömrådet	2	80	37	79	963	311	190	49	227	576	114	39
1	Norrbottnens regemente	1	29	23	3	350	109	99	22	12	111	71	36
2	Västerbottens regemente	1	18	—	26	125	121	66	4	28	70	8	1
3	Norrlands dragonregemente	—	1	—	14	83	17	22	2	31	53	2	—
4	Norrbottnens artillerireg.	—	—	1	2	31	9	—	1	7	2	3	—
5	Bodens artilleriregemente	—	5	6	13	111	—	—	12	63	44	—	—
6	Luleå luftvärnskår	—	1	—	8	56	7	—	3	36	139	12	1
7	Bodens ingenjörkår	—	17	—	6	92	7	3	5	17	186	12	1
8	Signalreg. komp. i Boden	—	2	2	2	6	2	—	—	6	7	2	—
9	Tredje intendenturkomp.	—	1	—	—	8	—	—	—	4	4	1	—
10	Arméns jägarskola	—	6	5	5	71	39	—	—	23	10	3	—
	VII. Militärömrådet	1	6	6	60	162	72	—	25	52	27	6	1
1	Gotlands infanteriregemente	1	4	5	43	109	43	—	19	31	15	4	1
2	Gotlands artillerireg.	—	2	1	17	53	29	—	6	21	13	2	—
	Sammandrag	16	453	258	1 253	6 828	879	453	556	1 688	2 652	726	88
1	I. Militärömrådet	1	70	132	227	1 259	189	46	94	158	667	169	13
2	II. ,	1	58	7	147	667	169	29	81	288	469	161	4
3	III. ,	3	59	34	284	1 162	52	51	61	340	182	84	1
4	IV. ,	8	111	18	271	1 819	61	62	163	343	369	106	18
5	V. ,	—	74	24	1 5	826	25	75	88	275	362	86	12
6	VI. ,	2	80	37	79	933	311	190	49	227	576	114	39
7	VII. ,	1	6	6	60	162	72	—	25	52	27	6	1

13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	
IV. Kroniska infektionssjukd.			V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII. Andningsorganens sjukd.			XIII. Matsmältningorgan. sjukd.			
Lungtuberkulos. <i>Tuberculosis pulmonum</i>			Andra kroniska infektionssjukdomar	Kron. förgiftningssjukd.	Sinnesjukdomar	Nervsystemets sjukdomar	Ögonjukdomar	Öronsjukdomar	Cirkulationsorganens sjukdomar	Kat. lunginflammation. <i>Pneumonia catarrhalis</i>	Krupps lunginflammation. <i>Pneumonia cruposa rube lob.</i>	Andra sjukdomar i andningsorganen	Blindtarmsinflammation. <i>Appendicitis</i>	Bräck. <i>Hernia</i>	Andra sjukdomar i matsmältningorganen	
3	1	—	3	2	13	39	22	35	15	23	—	523	14	7	188	6
4	—	—	4	—	7	14	1	27	19	20	1	238	10	7	261	7
2	—	—	—	—	—	11	5	21	15	9	—	200	14	2	152	8
—	—	—	1	—	—	48	6	25	44	5	—	456	22	16	174	9
1	—	—	—	—	—	32	2	21	5	16	—	253	12	3	121	10
5	3	—	2	—	2	17	2	6	6	7	—	365	3	6	187	11
7	2	—	1	—	3	21	12	21	18	15	—	589	13	7	161	12
1	—	—	2	—	—	15	19	22	17	—	—	78	4	1	43	13
—	—	—	—	—	—	4	3	7	6	7	—	60	5	—	298	14
—	—	—	—	—	—	5	3	2	—	—	—	138	6	1	52	15
—	—	—	1	1	—	4	—	14	3	3	—	54	4	—	25	16
—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	4	1	—	—	17
35	4	5	19	—	5	237	43	151	111	160	5	1647	75	94	1211	
8	—	—	3	—	—	59	14	36	45	52	1	311	17	23	660	1
10	2	5	6	—	3	59	15	40	41	21	1	624	11	21	221	2
14	2	—	7	—	1	109	8	63	17	33	—	606	36	40	275	3
1	—	—	3	—	—	9	5	8	6	3	2	83	9	10	47	4
2	—	—	—	—	1	1	1	4	2	1	1	23	2	—	8	5
50	30	1	8	1	26	160	46	248	125	103	30	2940	62	98	1389	
22	6	—	—	1	9	93	23	90	72	35	4	1323	24	39	616	1
3	3	—	4	—	6	25	12	46	16	17	4	657	14	24	242	2
6	16	1	1	—	6	13	2	36	6	21	21	117	6	13	301	3
3	1	—	1	—	—	2	2	4	2	9	—	127	2	6	32	4
8	—	—	1	—	5	15	2	19	8	12	1	315	5	6	38	5
1	1	—	1	—	—	4	—	28	11	3	—	154	4	4	78	6
3	1	—	—	—	—	1	4	6	1	2	—	16	2	—	44	7
3	—	—	—	—	—	2	—	1	3	2	—	115	1	2	14	8
1	1	—	—	—	—	5	—	5	4	2	—	47	2	7	7	9
—	1	—	—	—	—	—	1	13	2	—	—	69	2	4	17	10
10	1	2	1	—	6	26	9	50	32	21	3	882	50	14	243	
5	1	2	1	—	4	23	7	37	27	17	3	570	41	11	148	1
5	—	—	—	—	2	3	2	13	5	4	—	312	9	3	95	2
245	73	35	94	9	199	1556	448	1544	1068	970	98	20243	706	578	11076	
53	13	4	21	—	31	316	125	272	246	157	26	2527	135	106	2604	1
31	12	15	12	4	60	157	42	245	119	183	7	3117	65	57	979	2
19	2	3	6	—	21	217	50	179	155	147	9	2821	137	90	2131	3
47	11	5	27	4	50	443	133	399	280	199	18	6309	182	119	2519	4
35	4	5	19	—	5	237	43	151	111	160	5	1647	75	94	1211	5
50	30	1	8	1	26	160	46	248	125	103	30	2940	62	98	1389	6
10	1	2	1	—	6	26	9	50	32	21	3	882	50	14	243	7

Truppförband		29	30	31	32	33	34	35	36	37	38
		XIV. Urin- o. köns- organens sjukd.			XV	XVI	XVII	XVIII	Sjukdom av oberstad art	Observationspatienter	Summa
		Vattenbräck. Pungsvulln. Hydro-, Hamato-, Pyocelo	Pungåderbräck. Varicocele	Andra sjukdomar i urin- och könsorganen	Rörelseorganens o. ben- systemets sjukdomar	Hudsjukdomar o. sjukd. i bindväven	Synlat. Tumör	Skador genom våld o. olyckskändelse samt akut förgiftning			
I. Militärområdet		4	14	171	1 490	1 026	27	2 767	47	980	16 187
1	Norra skånska infanterireg.	1	2	37	346	199	5	322	1	194	2 562
2	Södra „	2	5	22	306	201	7	368	35	139	2 266
3	Kronobergs regemente . .	—	5	25	328	167	1	599	2	96	3 417
4	Jönköpings—Kalmar reg. .	—	—	17	62	38	—	150	—	76	1 286
5	Skånska pansarreg. . . .	—	—	11	58	62	5	228	1	52	1 145
6	Wendes artilleriregemente .	—	1	7	50	61	—	255	—	69	1 018
7	Smålands artillerireg. . .	1	—	20	46	78	6	227	2	144	1 314
8	Skånska luftvärnskåren . .	—	—	2	28	21	—	56	—	22	345
9	Göta ingenjörkår	—	—	9	165	121	—	336	—	85	1 369
10	Skånska trängkåren . . .	—	1	21	101	78	3	226	6	53	1 420
II. Militärområdet		8	18	90	941	432	9	1 712	3	598	10 992
1	Jämtlands fältjägarreg. . .	1	—	7	92	32	—	191	—	20	2 148
2	Hälsinge regemente . . .	1	1	21	313	127	1	372	1	143	2 477
3	Västernorrlands regemente	4	15	12	213	91	5	368	—	255	1 944
4	Norrlands artillerireg. . .	2	2	28	223	107	3	480	—	69	2 569
5	Sundsvalls luftvärnskår . .	—	—	8	35	37	—	118	—	35	703
6	Norrlands trängkår	—	—	14	59	32	—	159	2	75	1 050
7	Svea ing.kår komp. i Öster- sund	—	—	—	6	6	—	24	—	1	101
III. Militärområdet		13	14	104	1 003	723	10	2 910	13	705	13 795
1	Älvsborgs regemente . . .	2	5	14	50	48	1	270	—	90	1 355
2	Hallands „	1	3	6	149	113	—	495	—	95	2 265
3	Bohusläns „	3	6	24	342	182	6	491	3	101	2 620
4	Livregementets husarer . .	—	—	4	45	63	—	222	—	61	1 040
5	Skaraborgs pansarreg. . .	2	—	15	174	103	1	603	9	143	2 558
6	Göta artilleriregemente . .	—	—	12	60	56	2	289	—	38	1 197
7	Karlsborgs luftvärnsreg. .	1	—	3	76	58	—	197	—	74	1 018
8	Göteborgs luftvärnsreg. . .	—	—	7	11	19	—	103	1	22	864
9	Göta trängkår	3	—	15	81	69	—	216	—	65	1 170
10	Andra intendentarkomp. . .	1	—	4	15	12	—	24	—	16	208
IV. Militärområdet		16	24	200	1 441	1 080	30	4 489	25	1 213	22 612
1	Svea livgarde	—	3	32	156	114	4	638	1	117	3 365
2	Livgrenadjärregementet . .	—	7	27	276	164	5	603	7	121	3 317
3	Upplands regemente	—	—	18	169	103	7	398	—	80	2 179
4	Livregementet till häst . .	6	1	3	39	55	—	292	6	44	1 073
5	Göta pansarlivgarde	1	—	1	10	11	—	62	—	29	301

		29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	
Truppförband		XIV. Urin- o. köns- organens sjukd.			XV	XVI	XVII	XVIII	Sjukdom av obeständ art	Observationspatienter	Summa	
		Vattenbräck. Pungsvinn. Hydro-, Hemato-, Pyocelle	Pungderbräck. Varicocele	Andra sjukdomar i urin- och könsorganen	Rörelseorganens o. be- systemets sjukdomar	Hudsjukdomar o. sjukd. i bindväven	Svulst. Tumör.	Skador genom våld o. olyckshändelse samt akut förgiftning				
6	Södermanlands pansarreg.	1	1	24	89	106	3	421	—	118	1905	6
7	Svea artilleriregemente	3	1	10	75	78	—	267	5	122	1388	7
8	Östgöta luftvärnsreg.	1	—	17	77	80	—	267	—	139	1247	8
9	Stockholms	—	2	17	138	68	4	280	—	179	1677	9
10	Svea ingenjörkår	—	—	7	45	43	2	225	1	5	990	10
11	Signalregementet	2	5	12	86	62	1	236	—	52	1352	11
12	Svea trängkår	1	3	25	96	81	2	267	5	127	1695	12
13	Första intendenturkomp.	1	—	—	54	34	—	85	—	8	486	13
14	Krigsskolan	—	1	2	98	31	1	318	—	55	970	14
15	Arméns underofficersskola	—	—	5	16	32	—	46	—	16	365	15
16	Infanteriskjuteskolan	—	—	—	17	13	1	57	—	—	246	16
17	Ridskolan	—	—	—	—	5	—	27	—	1	56	17
V. Militärömrådet		8	5	86	925	396	4	1462	5	586	9256	
1	Värmlands regemente	—	3	23	245	136	4	490	4	54	2720	1
2	Livregementets grenadjärer	5	—	12	375	128	—	602	—	407	3019	2
3	Dalregementet	1	—	42	215	77	—	144	—	42	2437	3
4	Bergslagens art.-reg.	1	2	8	71	46	—	189	1	31	950	4
5	Göta ing.kårkomp. Karlstad	1	—	1	19	9	—	37	—	2	130	5
VI. Militärömrådet		9	20	91	1100	597	6	2234	43	894	12948	
1	Norrbottnens regemente	4	6	42	510	221	3	820	9	311	5149	1
2	Västerbottens regemente	1	2	12	327	117	2	664	16	334	3016	2
3	Norrlands dragonregemente	—	—	9	52	65	—	216	—	44	1177	3
4	Norrbottnens artillerikår	2	—	6	17	25	—	57	—	24	378	4
5	Bodens artilleriregemente	2	1	7	37	50	—	114	3	32	985	5
6	Luleå luftvärnskår	—	5	8	43	26	—	86	—	19	739	6
7	Bodens ingenjörkår	—	5	2	48	56	1	152	15	39	694	7
8	Signalreg.komp. i Boden	—	—	—	10	9	—	18	—	31	240	8
9	Tredje intendenturkomp.	—	1	—	13	10	—	16	—	15	147	9
10	Arméns jägarskola	—	—	5	43	18	—	91	—	45	478	10
VII. Militärömrådet		5	16	33	164	122	3	363	—	156	2630	
1	Gotlands infanteriregemente	4	15	26	129	75	—	239	—	58	1717	1
2	Gotlands artillerireg.	1	1	7	35	47	3	124	—	98	913	2
Sammandrag		63	111	775	7064	4376	89	15937	136	5032	88370	
1	I. Militärömrådet	4	14	171	1490	1026	27	2767	47	980	16137	1
2	II.	8	18	90	941	432	9	1712	3	598	10992	2
3	III.	13	14	104	1003	723	10	2910	13	705	13795	3
4	IV.	16	24	200	1441	1080	30	4489	25	1213	22612	4
5	V.	8	5	86	925	396	4	1462	5	536	9256	5
6	VI.	9	20	91	1100	597	6	2234	43	894	12948	6
7	VII.	5	16	33	164	122	3	363	—	156	2630	7

Tab. 12. Sjukdomar bland manskapet vid armén år 1945.

Anm. Tabellen avser under året nytillkomna (ej från föregående år kvarliggande) sjukdomsfall.

1		2	3	4	5	6	7	8	9
Sjukdomar		I. Milo	II. Milo	III. Milo	IV. Milo	V. Milo	VI. Milo	VII. Milo	Summa
I. Bildningsfel, medfödda sjukdomar		1	—	3	8	2	2	1	17
II. Akuta infektionssjukdomar		2 842	1 910	2 225	3 217	1 927	2 482	410	15 013
1	Smittkoppor. Variola	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Vattenkoppor. Varicellæ	59	43	34	35	31	15	2	219
3	Scharlakansfeber. Scarlatina	70	53	59	111	74	80	6	453
4	Mässling. Morbilli	132	7	34	18	24	37	6	258
5	Röda hund. Rubéola	227	147	284	271	185	79	60	1 253
6	Fläcktyfus. Typhus exanthematicus	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Tarmtyfus. Febris typhoides	2	—	—	—	—	—	—	2
8	Paratyfus. Paratyphus	—	—	—	1	—	1	—	2
9	Asiatisk kolera. Cholera asiatica	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Inhemsk kolera. Cholera nostras	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Rödsot. Dysenteria	11	2	1	10	—	1	—	25
12	Stelkramp. Tetanus	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Ros. Erysipelas	2	1	6	3	—	—	—	12
14	Sept. lymfåder- och lymfkörtelinflammation. Lymphangitis et lymphadenitis sept.	74	45	56	79	81	89	9	483
15	Blodförgiftning. Varfeber. Septicæmia. Py- æmia	24	5	5	17	1	3	1	56
16	Ak. ledgångsreumatism. Rheumatismus arti- cul. ac.	59	48	44	63	67	53	9	343
17	Halsfluss. Angina tonsillaris	1 259	667	1 162	1 819	826	933	162	6 828
18	Difteri. Diphtheria	5	6	3	15	1	89	—	119
19	Pässjuka. Parotitis epidemica	189	169	52	61	25	311	72	879
20	Kikhosta. Pertussis	3	—	1	2	—	—	—	6
21	Influensa. Influenza epidemica	46	29	51	62	75	190	—	453
22	Akut barnförlamning. Poliomyelitis anterior ac.	9	4	—	10	4	2	1	30
23	Sömnajuka. Encephalitis lethargica	1	—	2	—	—	1	—	4
24	Epid. hjärnhinneinflamm. Mening. cerebros- epid.	1	1	—	1	—	6	—	9
25	Undulantfeber. Febris undulans	—	1	—	—	—	—	—	1
26	Denguefeber. Febris denguis	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Dröppel. Gonorrhoea	94	81	61	163	83	49	25	556
28	Enkelt vener. sår (med följsjukdomar). Ulcus molle	2	—	—	3	—	2	—	7
29	Vaccinationsbesvär	158	288	340	343	275	227	52	1 683
30	Feber av obestämd art. Febricula. Febris eph- mera	44	8	26	34	30	33	2	177
31	Andra akuta infektionssjukdomar. Aliæ infec- tiones	371	305	4	96	145	281	3	1 205
III. Zooparasitära sjukdomar		182	165	85	124	98	158	7	814
32	Trikinsjukdom. Trichinosis	—	—	—	—	—	—	—	—
33	Masksjukdom. Helminthiasis	9	3	1	13	10	32	1	69
34	Skabb. Scabies	169	161	84	106	86	114	6	726
35	Andra zooparasitära sjukdomar	4	1	—	5	2	7	—	19
IV. Kroniska infektionssjukdomar		70	58	24	63	44	81	13	353
36 a	Lungtuberkulos. Tuberculosis pulmonum	53	31	19	47	35	50	10	245
36 b-i	Tuberkulos i andra organ. Tuberculosis or- ganorum aliorum	13	12	2	11	4	30	1	78

1		2	3	4	5	6	7	8	9
Sjukdomar		I. Milo	II. Milo	III. Milo	IV. Milo	V. Milo	VI. Milo	VII. Milo	Summa
87 a	Nyförvärvad syfilis. Syphilis recens	2	13	1	2	2	1	2	23
87 b	Recidiverande syfilis. Syphilis recidivans . .	2	—	—	—	—	—	—	2
88	Andra kroniska infektionssjukdomar	—	2	2	3	3	—	—	10
	V. Ämnesomsättnings- och blodsjukdomar	21	12	6	27	19	8	1	94
89	Bleksot. Blodbrist. Anæmia.	5	1	3	5	2	1	—	17
40	Blodfläcksjuka. Morbus macul. Werlhofii. Purpura	—	—	—	2	—	1	—	3
41	Skörbjugg. Scorbutus	2	—	—	—	1	—	—	3
42	Blödaresjuka. Hæmophilia	—	—	—	—	—	—	—	—
43	Gikt. Arthritis vera s. urica	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Sockersjuka. Diabetes mellitus	10	3	2	6	5	2	1	29
45	Basedows sjukdom. Morbus Basedowii . . .	1	8	1	4	1	—	—	15
46	Andra ämnesomsättnings- och blodsjukdomar .	3	—	—	10	10	4	—	27
	VI. Kroniska förgiftningssjukdomar	—	4	—	4	—	1	—	9
47	Kronisk alkoholförgiftning. Alcoholismus chron	—	1	—	1	—	1	—	3
48	Andra kroniska förgiftningssjukdomar	—	3	—	3	—	—	—	6
49	VII. Sinnessjukdomar	31	60	21	50	5	26	6	199
	VIII. Nervsystemets sjukdomar	316	157	217	443	237	160	26	1556
50	Nervinflammation. Neuritis. Polyneuritis . .	28	3	12	6	16	3	—	68
51	Nervsmärta. Neuralgia	95	77	62	132	53	63	12	494
52	Perifer förlamning. Paresis. Paralysis . . .	4	2	5	10	2	1	—	24
53	Fallandesot. Epilepsia	14	5	2	10	4	6	1	42
54	Nervsvaghet. Neurasthenia	92	35	80	177	98	26	9	517
55	Ryggmärgsinflammation. Myelitis	3	4	—	—	1	1	—	9
56	Hjärnhinneinflammation. Meningitis cerebri .	4	1	—	2	3	5	—	15
57	Hjärnblödning. Hæmorrhagia cerebri	2	—	—	1	1	1	—	5
58	Andra sjukdomar i nervsystemet	74	30	56	105	59	54	4	382
	IX. Ögonsjukdomar	125	42	48	133	43	46	9	446
59 a-c	Conjunctivitis catarrhalis, phlyctenulosa, trachomatosa	63	34	38	84	16	14	5	254
60	Keratitis	5	—	2	7	6	2	—	22
61	Iritis	4	—	2	6	1	2	—	15
62	Panophthalmitis	—	—	1	—	—	—	—	1
63	Refraktionsanomalier	3	2	—	3	—	—	3	11
64	Andra ögonsjukdomar	50	6	5	33	20	28	1	143
	X. Öronsjukdomar	272	245	181	399	151	248	50	1546
65	Inflammation eller böld i hörselgången. Otitis ext. diffusa. Furunc. meatus auditorii . .	104	68	34	116	22	76	4	424
66 a	Varig inflammation i mellanörat. Otitis media purulenta	53	45	46	113	19	51	16	343
66 b-c	Varig inflammation i mellanörat med komplik. åt omg. delar. Mastoiditis etc.	73	128	98	149	100	91	27	666
67	Andra öronsjukdomar	42	4	3	21	10	30	3	113
	XI. Cirkulationsorganens sjukdomar	246	119	155	280	111	125	32	1068
68	Inflammation i hjärtsäcken. Pericarditis . .	2	3	—	—	1	—	—	6
69	Inflammation i hjärtat. Myocarditis. Endocarditis	18	7	11	13	9	14	—	72

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	S j u k d o m a r	I. Milo	II. Milo	III. Milo	IV. Milo	V. Milo	VI. Milo	VII. Milo	Summa
70	Organiskt hjärtfel. Vitium organicum cordis.	13	16	9	26	11	16	2	93
71	Hjärtförstoring. Hypertrophia cordis	6	3	1	3	5	3	1	22
72	Nervös hjärtsjukdom. Neurosis cordis	33	32	17	17	7	15	10	181
73	Ak. svaghetstillst. hos hjärtat. Insufficiencia cordis ac.	10	5	1	8	15	9	1	49
74	Blodåderbräck. Varix	115	42	105	167	45	51	16	541
75	Blodåderinflammation. Phlebitis. Periphlebitis	4	2	3	9	1	2	1	22
76	Blodpropp. Thrombosis. Embolia	5	1	1	6	2	—	—	15
77	Andra sjukdomar i cirkulationsorganen	40	8	7	31	15	15	1	117
	XII. Andningsorganens sjukdomar	2 710	3 307	2 977	6 526	1 812	3 073	906	21 311
78	Sjukdomar i näsan och dess bihålor	195	195	279	380	142	178	25	1 394
79	Strupkatarr. Laryngitis. Tracheitis	69	153	260	198	53	381	10	1 124
80	Ödem i struphuvudet. Oedema laryngis, Oedema glottidis	—	—	4	2	—	—	—	6
81	Akut och kronisk luftvägskatarr. Bronchitis acuta et chr.	2 161	1 172	2 013	4 221	1 385	1 977	57	12 986
82	Astma. Astma bronchiale	35	19	53	57	16	14	3	197
83	Lungemfysem. Emphysema pulm.	—	—	2	—	—	—	—	2
84	Lungblödning. Hämorrhagia pulm.	1	1	—	—	—	—	—	2
85	Katarral lunginflamm. Bronchopneum. Pneum. lob.	157	183	147	199	160	103	21	970
86	Krupös lunginflamm. Pneumonia croup. s. lob.	26	7	9	18	5	30	3	98
87	Lungsäcksinflammation. Pleuritis.	26	26	18	26	15	14	3	128
88	Andra sjukdomar i andningsorganen	40	1 551	192	1 425	36	376	784	4 404
	XIII. Matsmältningsorganens sjukdomar	2 845	1 101	2 358	2 820	1 880	1 549	307	12 360
89	Inflammation i mun och tunga. Stomatitis. Glossitis	34	7	10	27	2	23	2	105
90	Inflammation i svalg, matstrupe. Pharyngit. Oesophagit.	1 377	301	1 180	772	595	611	31	4 867
	Magkatarr. Gastritis.								
91 a	a. Akut. G. acuta	335	146	205	439	146	204	26	1 501
91 b	b. Kronisk. G. chronica	12	23	17	24	15	17	4	112
92	Funktionell magsäckssjukdom. Neurosis ventriculi	4	13	2	8	—	2	2	31
93	Magsår. Ulcus ventriculi. U. duodeni	125	37	85	152	70	53	19	541
94	Utvidgning av magsäcken. Dilatatio ventriculi	—	—	—	1	1	9	—	11
95	Mag-tarmkatarr. Gastro-enteritis	299	113	171	469	150	120	76	1 398
96	Tarmkatarr. Enteritis	277	217	320	483	167	225	38	1 727
97	Blindtarm inflammation. Appendicitis	135	65	137	182	75	62	50	706
98	Tarmhinder. Tarmvred. Ileus. Volvulus. Inversion	3	—	3	8	2	1	1	18
99	Bräck. Hernia	106	57	90	119	94	98	14	578
100	Förstopning. Obstipatio	10	1	4	4	2	3	—	24
101	Inflammation kring ändtarm. Periproctitis. Fistula ani	12	4	4	11	2	6	1	40
102	Ändtarmspricka, -kontraktur. Fissura, contract. ani	16	7	15	14	5	—	6	63
103	Bukhinneinflammation. Peritonitis	3	—	—	—	3	1	—	7
104	Gulsot. Icterus catarrhalis	32	83	59	51	29	34	28	316
105	Gallsten. Cholelithiasis	7	5	4	7	6	1	1	31
106	Andra sjukdomar i matsmältningsorganen	58	22	52	49	16	79	8	284
	XIV. Urin- och könsorganens sjukdomar	189	116	128	240	99	120	54	946
107	Njurinflammation, akut och kronisk. Nephritis acuta et chr.	22	4	9	23	15	17	1	91
108	Njursten. Lithiasis renalis	26	8	11	32	7	9	2	95

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Sjukdomar	I. Milo	II. Milo	III. Milo	IV. Milo	V. Milo	VI. Milo	VII. Milo	Summa
110 Äggviteurin. Albuminuria	19	15	21	25	7	14	6	107
111 Katarral inflammation i urinblåsan. Cystitis	33	19	21	38	22	16	8	157
112 Funktionell blåssjukdom. Neurosis vesicae urin. Enuresis noct.	12	9	6	7	6	15	—	55
113 Blåskörtelinflamm. Prostatitis. Abscessus pro- statae	1	1	—	6	1	1	—	10
114 Urinrörsförträngning. Stricture urethrae . . .	7	8	2	2	1	1	—	21
115 Förträngning av förhud. Phimos. Paraphi- mosis	9	3	7	15	11	1	3	49
116 Testikelinflammation. Epididymitis. Orchitis	16	4	11	19	10	7	6	73
117 Vattenbräck. Pungsvullnad. Hydrocele. Hæma- tocele	4	8	13	16	8	9	5	63
118 Pungåderbräck. Varicocele	14	18	14	24	5	20	16	111
119 Andra sjukdomar i urin- och könsorganen . .	26	19	13	33	6	10	7	114
XV. Rörelseorganens och bensystemets sjukdomar	1 490	941	1 006	1 441	925	1 100	164	7 067
120 Muskelinflammation, akut och kronisk. Muskel- reumatism. Myitis ac. et chr. Rheumatismus musc.	267	123	142	179	189	129	17	1 046
121 Inflammation i senskida. Tendovaginitis . . .	222	300	365	323	237	308	72	1 827
122 Senknuta Ganglion	7	8	5	12	8	3	3	46
123 Inflammation i slem säck. Bursitis. Hygroma	22	4	19	40	19	8	5	117
124 Falsk ledställning. Scoliosis. Genu valgum. Pes varus etc.	23	13	30	55	5	13	5	144
125 Ledstyvhet. Anchylosis	21	4	10	56	24	74	4	193
126 Inflammation i ledgång. Synovitis. Arthritis	94	74	42	110	49	19	1	389
127 Kronisk ledgångsreumatism. Rheumatismus art. chr.	16	19	23	20	6	21	1	106
128 Ledmus. Mus artic. Corpus mobile in artic.	17	6	9	19	4	17	2	74
129 Ben- o. benmärgsinflammation. Osteitis. Osteo- myelitis	2	—	8	7	5	4	—	26
130 Benhinneinflammation. Periostitis	28	4	29	18	16	3	—	98
131 Fotödem. Oedema pedis	24	6	10	8	45	7	—	100
132 Marschsvulst. Syndesmitis metatarsae . . .	29	18	10	12	32	1	4	106
133 Ansträngningsperiostit. Periostitis tibiae ab exercit.	97	29	56	179	171	48	8	588
134 Andra sjukdomar i rörelseorganen och bensy- stemet	621	333	248	403	115	445	42	2 207
XVI. Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväven	1 026	432	723	1 080	396	597	122	4 376
135 Erythema multiforme et nodosum	7	3	2	3	3	—	2	20
136 Urticaria	26	22	24	24	14	7	2	119
137 Herpes zoster	11	7	15	19	9	14	1	76
138 Psoriasis	9	6	16	11	3	7	1	53
139 Eczema	188	64	137	205	80	45	16	735
140 Impetigo. Ecthyma	65	27	53	47	21	17	16	246
141 Favus	2	—	3	1	—	—	—	6
142 Herpes tonsurans, Sycosis	1	—	3	1	1	2	1	9
143 Nageltrång. Unguis incarn.	23	19	31	78	17	40	8	221
144 Bindvävsinflammation. Bulnad. Phlegmone. Abscessus	80	59	55	136	34	61	4	429
145 Böld. Furunculus. Carbunculus	466	206	337	461	181	363	57	2 071
146 Rötsår. Ulcus	10	—	8	5	—	1	—	24
147 Brand. Gangræna	1	—	—	—	—	—	—	1
148 Andra sjukdomar i hud och bindväv	132	19	39	89	33	40	14	366

1		2	3	4	5	6	7	8	9
Sjukdomar		I. Milo	II. Milo	III. Milo	IV. Milo	V. Milo	VI. Milo	VII. Milo	Summa
XVII. Svulster									
149	Svulst. Tumor	27	9	10	80	4	6	8	89
XVIII. Genom våld och olyckshändelse uppkomna skador samt akuta förgiftningar		2 767	1 712	2 910	4 489	1 462	2 284	863	15 987
150	Muskel-, senbristning, Sensträckning	282	127	183	368	182	227	26	1 895
151	Ledvrickning	671	452	788	1 063	372	679	87	4 112
152	Luxation	64	26	33	80	16	32	7	258
153	Benbrott	195	69	141	252	81	112	26	876
154	Stöt och krossning. Krossår	775	485	1 188	1 719	454	471	131	5 178
155	Sår av skarpt eller spetsigt vapen	235	173	209	368	97	161	32	1 275
Skottsår.									
156 a	a. Enkelt. Skottsår i mjukdelar	63	22	44	39	27	13	6	214
156 b	b. Komplic. Skottfraktur	—	4	2	10	3	3	3	25
156 c	c. Inträngande	4	1	8	4	—	7	2	26
157	Skoskav, skavsår (skidbindning e. d.)	252	181	271	296	144	284	7	1 455
158	Ridsår	4	2	1	7	—	1	—	15
Skada av förbränning eller explosion.									
159 a	1:a gradens förbränning	30	22	14	32	13	22	3	186
159 b,c	2:a och 3:e gradens förbränning	12	22	12	31	10	12	2	101
160	Kylskada	39	36	24	19	8	60	—	186
161	Solstyng. Värmeslag	3	3	1	5	—	1	—	18
162	Akut förgiftning	30	19	7	25	5	27	4	117
163	Andra skador	103	63	33	167	50	119	25	560
164	Självmod. Självmodsförsök	5	5	1	4	—	3	2	20
165	Sjukdom av obestämd art	47	8	18	25	5	43	—	186
166	Observationspatienter	990	599	705	1 213	536	894	156	5 033
Summa		16 187	10 992	18 795	22 612	9 256	12 948	2 630	88 370

Tab. 13. Avlidna efter dödsorsak bland arméns manskap år 1945.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Dödsorsaker	Antal avlidna inom							Summa
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	
	Milo	Milo	Milo	Milo	Milo	Milo	Milo	
Mässling, Morbilli	1	—	—	—	—	—	—	1
Difteri, Diphtheria	—	—	—	1	—	—	—	1
Varfeber. Septicæmia. Pyosepticæmia . .	—	—	—	1	—	2	1	4
Nervfeber, Typhus abdominalis	—	—	—	—	1	—	—	1
Akut reumatisk feber, Febris rheumatica .	1	—	1	—	—	—	—	2
Akut barnförflamning, Poliomyelitis ante- rior ac.	1	1	—	1	—	—	—	3
Varig hjärnhinneinflammation, Meningitis purulenta	—	—	—	1	—	—	—	1
Epid. hjärnhinneinflammation, Meningitis epidemicæ cerebrospinalis	—	—	—	1	—	—	—	1
Lungrot. Tuberculosis pulmonum	—	—	—	1	—	1	—	2
Annan tuberkulos, Tuberculosis organorum aliorum	1	—	—	—	—	1	—	2
Sockersjuka, Diabetes mellitus	—	1	—	—	—	—	—	1
Leukæmi, Leucæmi	—	—	—	1	—	—	—	1
Hjärnblödning. Hæmorrhagia cerebri . . .	—	—	—	—	—	1	—	1
Hjärninflammation, Encephalitis acuta . .	—	—	1	1	1	—	—	3
Inflammation i hjärtat, Myocarditis chron.	2	1	—	—	—	—	2	5
Hjärtäcksinflammation, Pericardit	—	—	—	1	—	—	—	1
Hjärtinfarkt, Hjärtemboli, Embolia	1	—	—	1	—	—	—	2
Andra sjukdomar i cirkulationsorganen Paresis cordis, Chock, Thrombosis cerebri	—	—	—	1	1	—	—	2
Varig lungäcksinflammation. Empyema pleuræ	1	—	—	—	—	—	—	1
Blindtarmsinflammation. Appendicitis . .	1	2	—	—	—	—	1	4
Tarmvred. Ileus	1	—	1	—	—	—	—	2
Tumörer. Tumores	1	—	1	—	—	—	—	2
Skottsår. Vulnus sclopetarium	2	2	—	1	—	—	—	5
Kylskada, Congelatio	—	—	—	—	1	—	—	1
Drunkning. Submersio	2	2	1	2	—	—	—	7
Trafikolycka	4	—	2	3	—	—	2	11
Minsprängningsolycka	2	—	—	—	—	—	—	2
Olyckshändelse av annan art	1	—	1	1	—	1	—	4
Självmod. Suicidium	5	3	1	3	—	4	1	17
Summa	27	12	9	21	4	10	7	90

Tab. 14 a. Skyddskoppypmpning av manskap vid armén år 1945.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Antal ympade	Antal besik- tigade	Antal ej besik- tigade	Reagerande efter		Ej reagerande		Reage- rande i % av be- sikti- gade
				första	andra	om- ympade	ej om- ympade	
				ympningen				
<i>Primovaccination</i>								
2 snitt	806	806	—	751	27	22	6	96·5
1 snitt	675	675	—	614	27	24	10	95·0
<i>Revaccination</i>								
2 snitt	19 718	19 472	246	15 957	1 049	1 909	557	87·3
1 snitt	9 966	9 889	77	7 416	703	1 509	261	82·1

Tab. 14 b. Sjuklighet på grund av ympning vid armén år 1945.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Antal besikti- gade ympade	På grund av ympbesvär föranledd inskränkning i tjänstedugligheten									
		Antal man	% sjuk- skrivna av be- sikti- gade	befrielse från vissa övningar		sjukskrivna vid trupp		vårdade å sjukhus		i allt	
				antal dagar	dagar per man	antal dagar	dagar per man	antal dagar	dagar per man	antal dagar	dagar per man
Primovaccin- ation	1 481	257	17·4	195	0·8	400	1·6	483	1·9	1 078	4·2
Revaccination	29 361	1 314	4·5	1 047	0·8	1 402	1·1	1 548	1·2	8 997	8·0

Tab. 15 a. Å garnisonssjukhusen vårdade militära och civila patienter år 1945.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
S j u k h u s	Antalet ¹ vård- platser d. 31/12	Under året		Under- hålls- dagar	Vårdade			Vård- dagar pr patient
		in- tagna	av- lidna		pr dag	på en gång		
						högst	lägst	
<i>Militära patienter</i>	.	8 457	82	187 444	377	.	.	16·8
Stockholm.	.	4 507	22	80 643	220	.	.	17·9
Karlsborg	.	319	1	8 977	11	21	2	12·5
Boden (inkl. epidemiavd.)	.	1 076	3	12 937	35	155	16	12·0
Skövde	.	814	4	13 126	36	.	.	16·1
Linköping	.	705	1	9 707	27	46	6	13·8
Eksjö	.	707	—	12 389	34	57	10	17·5
Sollefteå	.	329	1	4 665	14	31	1	14·2
<i>Civila patienter</i>	.	12 274	817	191 612	526	.	.	15·6
Stockholm	.	662	44	14 794	41	.	.	22·3
Karlsborg	.	799	31	11 902	33	48	22	14·9
Boden (inkl. epidemiavd.)	.	7 009	124	97 975	268	306	182	14·0
Skövde	.	1 356	33	20 739	57	.	.	15·8
Linköping	.	409	3	6 403	18	32	7	15·7
Eksjö	.	850	41	18 114	50	68	31	21·3
Sollefteå	.	1 189	41	21 685	59	77	31	18·2

¹ Antalet vårdplatser för militära och civila patienter var för sig år i allmänhet icke särskilt fastställt.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
S j u k h u s	Antalet vård- platser d. 31/12	Under året		Under- hålls- dagar	Vårdade			Vård- dagar pr patient
		in- tagna	av- lidna		pr dag	på en gång		
						högst	lägst	
<i>Samtliga patienter</i>	1 011	20 731	349	829 056	908	.	.	15·9
Stockholm	325	5 169	66	95 437	261	.	.	18·5
Karlsborg	61	1 118	32	15 879	44	58	21	14·2
Boden (inkl. epidemiavd.) . .	278	8 085	127	110 912	308	373	190	13·7
Skövde	76	2 170	37	33 865	93	.	.	15·6
Linköping	81	1 114	4	16 110	45	62	21	14·5
Eksjö	100	1 557	41	30 503	84	116	51	19·6
Sollefteå	90	1 518	42	26 350	73	108	34	17·4

Tab. 15 b. Samtliga å garnisonssjukhusen vårdade sjuka år 1945.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Sjukhus	Kvarl. fr. föreg. år	Inlagna	Summa vårdade	Utskrivna					Summa	Kvarl. d. 31 dec.	Antal underhållsdagar
				Till fortsatt krigstjänst		Till annan sjukvårdsanst.	Avlidna	Civila (inkl. avlidna)			
				dagliga	ödn- liga						
<i>Manskap</i>											
Stockholm	120	3 671	8 791	3 589	40	55	15	—	3 699	92	65 419
Karlsborg	1	179	180	175	3	1	—	—	179	1	2 237
Boden	21	874	895	764	107	—	2	—	873	22	10 520
Skövde	46	784	830	622	100	100	3	—	825	5	12 483
Linköping	17	624	641	609	1	21	1	—	632	9	8 814
Eksjö	20	684	704	683	—	—	—	—	683	21	11 957
Sollefteå	13	287	300	293	—	5	1	—	299	1	4 028
Summa	238	7 103	7 841	6 735	251	182	22	—	7 190	151	115 458
<i>Samtliga patienter</i>											
Stockholm	179	5 169	5 348	4 423	42	63	22	653	5 203	145	95 437
Karlsborg	33	1 118	1 151	810	5	3	1	803	1 122	29	15 879
Boden	210	8 085	8 295	951	126	5	3	7 001	8 086	209	110 912
Skövde	94	2 170	2 264	646	102	103	4	1 355	2 210	54	33 865
Linköping	37	1 114	1 151	688	1	35	1	398	1 123	28	16 110
Eksjö	47	1 557	1 604	706	—	—	—	833	1 539	65	30 503
Sollefteå	61	1 518	1 579	336	—	41	1	1 157	1 535	44	26 350
Summa	661	20 731	21 892	8 060	276	250	32	12 200	20 818	574	329 056
<i>Därav</i>											
Offic. o. d.	11	332	343	324	5	5	5	—	339	4	4 792
Underoff. o. d.	10	292	302	286	6	2	4	—	298	4	4 464
Manskap	238	7 103	7 841	6 735	251	182	22	—	7 190	151	115 458
Därav armén	187	5 848	5 535	5 009	231	160	19	—	5 419	116	84 788
marinen	43	1 451	1 494	1 436	8	17	8	—	1 464	80	25 801
flygvapnet	8	804	312	290	12	5	—	—	807	5	5 369
Anst arb. ¹	32	730	762	715	14	16	1	—	746	16	12 730
Civila	370	12 274	12 644	—	—	45	—	12 200	12 245	399	191 612

¹ Anställda vid armén, marinen och flygvapnet.

Tab. 16. Å garnisonssjukhusen intagna militära sjukdomsfall år 1945.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Sjukdomar enl. K. Medicinalstyrelsens cirk. d. 19 okt. 1914	Garnisonssjukhuset i						Summa sjuk- domsfall	
	Stockholm	Karlsborg	Boden	Skövde	Linköping	Ekstjö	Sollefteå	
I. Bildningsfel och medfödda sjukdomar	43	—	12	4	—	—	—	59
III. Havandeskaps- och förlossningssjukdomar	2	—	4	—	—	—	—	6
Abortus	1	—	4	—	—	—	—	5
Gravidites extrauterin	1	—	—	—	—	—	—	1
IV. Infektions- o. a. parasitära sjukdomar	504	16	152	32	72	68	69	913
Septichæmia. Pyoseptichæmia. Abscessus. Phlegmone	40	3	12	11	3	—	1	70
Erysipelas	6	—	1	—	—	1	—	8
Scarlatina	3	—	47	1	4	10	—	65
Diphtheria	2	—	28	—	—	—	—	30
Morbilli	—	—	—	—	2	22	—	24
Rubeola	2	—	—	2	—	8	—	12
Parotitis epidemica	2	—	—	—	2	—	—	4
Influenza epidemica	3	1	—	5	2	1	—	12
Varicellæ	2	—	—	—	—	—	—	2
Typhus abdominalis. Paratyphus	2	—	1	—	—	—	—	3
Dysenteria	—	—	—	—	—	—	1	1
Poliomyelitis anterior ac. Polioencephalitis ac.	1	—	2	—	2	5	—	10
Meningitis cerebrospinalis epidemica	1	—	1	—	—	—	1	3
Lymphangitis et lymphadenitis sept.	28	—	2	—	1	11	—	42
Tuberculosis pulmonum, laryngis	80	—	17	5	—	1	15	118
» ossium et articularum	4	—	2	1	—	—	—	7
» lymphoglandularum	8	2	11	2	—	—	5	28
» organorum aliorum	20	1	10	—	10	—	20	61
Syphilis hereditaria	1	—	—	—	—	—	—	1
» acquisita	69	1	2	1	1	—	2	76
Gonorrhœa	182	7	8	2	45	2	22	268
Taenia	7	—	—	—	—	—	—	7
Malaria	1	—	—	—	—	—	—	1
Febris. Febricula	13	—	3	2	—	2	2	22
Övriga hithörande sjukdomar	27	1	5	—	—	5	—	38
V. Blodbildande organens samt blodets sjukdomar	13	—	4	3	3	1	3	27
Anæmia	5	—	3	3	1	—	—	12
Anæmia perniciosa	—	—	1	—	2	—	—	3
Leuchæmia	5	—	—	—	—	—	—	5
Övriga hithörande sjukdomar	3	—	—	—	—	1	3	7
VI. Ämnesomsättningssjukdomar	35	—	4	4	1	—	6	50
Diabetes mellitus	20	—	4	4	1	—	4	33
Adipositas universales	3	—	—	—	—	—	—	3
Övriga hithörande sjukdomar	12	—	—	—	—	—	2	14
VII. Kroniska förgiftningssjukdomar	1	—	—	—	—	—	—	1
Alcoholismus chronicus	1	—	—	—	—	—	—	1
VIII. Nervsystemets sjukdomar	79	18	123	51	14	25	45	355
Hæmorrhagia meningum cerebri	3	—	—	—	—	—	1	4
Meningitis cerebri. Meningitis cerebrospinalis	4	—	5	1	—	—	1	11

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Sjukdomar enl. K. Medicinalstyrelsens cirk. d. 19 okt. 1914	Garnisonssjukhuset i							Summa sjukdomsfall
	Stockholm	Karlsborg	Boden	Skövde	Linköping	Eksjö	Sollefteå	
Encephalitis. Abscessus cerebri et cerebelli	2	—	1	4	1	1	—	9
Neuritis. Neuralgia	4	6	3	2	—	20	9	44
Paralysis	3	—	3	3	—	—	—	9
Epilepsia	6	1	4	2	—	1	1	15
Hysteria	1	1	—	2	2	—	—	6
Neurasthenia, Neurosis	43	9	7	30	10	2	25	126
Övriga hithörande sjukdomar	13	1	100	7	1	1	8	181
IX. Sinnessjukdomar	60	4	3	10	10	7	—	94
X. Cirkulationsorganens sjukdomar	198	25	43	92	15	10	10	393
Pericarditis	1	—	—	—	—	—	—	1
Endocarditis, Myocarditis ac.	3	—	3	7	—	8	3	24
Endocarditis chr. Vitium org. cordis. Myocarditis chr. Cardiosclerosis. Cor adiposum	59	4	11	30	6	2	1	113
Neurosis cordis	2	—	—	4	1	—	—	7
Phlebitis	4	1	—	—	3	—	—	8
Varix	25	19	25	37	1	—	—	107
Thrombosis. Embolia	22	1	3	—	1	—	—	27
Övriga hithörande sjukdomar	82	—	1	14	3	—	6	106
XI. Andningsorganens sjukdomar	349	18	53	68	165	256	38	947
Morbi cav. nas. et cav. acces. nas.	14	2	5	44	38	25	3	131
Morbi laryngis	2	—	—	1	1	3	—	7
Tracheitis acuta. Bronchitis acuta	19	5	5	4	14	174	—	221
Tracheitis chronica. Bronchitis chronica	5	1	1	—	—	—	—	7
Bronchiectasia	5	—	1	—	—	—	—	6
Asthma bronchiale	11	1	2	8	4	2	1	29
Pneumonia crouposa acuta. Bronchopneumonia ac.	228	7	37	11	41	48	30	402
Pleuritis. Empyema pleurae	56	2	2	—	4	4	3	71
Övriga hithörande sjukdomar	9	—	—	—	63	—	1	78
XII. Matsmältningsorganens sjukdomar	1029	86	209	198	217	137	59	1935
Stomatitis. Noma	10	—	4	—	—	—	—	14
Tonsillitis acuta. Angina tonsillaris. Pharyngitis	34	10	19	18	59	72	2	214
Tonsillitis chronica	3	6	—	—	36	—	—	45
Peritonsillitis acuta	—	2	—	10	31	6	—	49
Hypertrophia tonsillarum. Pharyngitis hyperplastica Glossitis	—	—	1	8	—	—	—	8
Gastritis acuta. Enterocolitis acuta. Proctitis acuta	40	10	15	22	18	20	2	127
Gastritis chronica	12	12	13	18	—	1	22	78
Ulcus ventriculi. Ulcus duodeni	288	8	26	14	19	18	12	385
Neurosis ventriculi	—	—	—	—	—	—	—	—
Entero-colitis chronica. Proctitis cronica	33	—	2	13	—	1	—	49
Appendicitis	155	17	40	54	5	3	—	274
Ileus. Volvulus	12	1	1	—	—	—	—	14
Hernia	166	10	66	35	12	6	—	295
Hepatitis acuta	57	3	4	6	27	7	20	124
Hepatitis chron. Cirrhosis hepatis	2	—	1	—	—	—	—	3
Cholecystitis	10	—	2	—	—	—	—	12
Cholelithiasis	11	—	2	—	—	—	1	14
Icterus. Icterus catarrhalis	2	—	1	—	—	—	—	3
Pancreatitis acuta	3	—	—	—	—	—	—	3
Övriga hithörande sjukdomar	191	7	12	—	10	3	—	223

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Sjukdomar enl. K. Medicinalstyrelsens cirk. d. 19 okt. 1914	Garnisonssjukhuset i						Sollefteå	Summa sjuk- domsfall
	Stockholm	Karlsborg	Boden	Skövde	Linköping	Ekeby		
XIII. Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar	184	14	30	30	22	7	14	301
Nephritis degenerativa et inflammatoria acuta	35	5	8	13	4	5	7	77
Nephritis degen. et inflammatoria chr. Morbus Brighti	16	—	2	2	8	—	3	31
Pyelitis. Cystopyelonephritis	3	1	—	1	—	—	—	5
Nephrolithiasis	70	4	12	8	5	2	—	101
Hydronephrosis	2	—	1	1	1	—	—	5
Cystitis	28	3	2	2	2	—	1	38
Urethritis	3	—	2	—	1	—	—	6
Stricturea urethrae	3	—	—	1	—	—	—	4
Övriga hithörande sjukdomar	24	1	3	2	1	—	3	34
XIV. Könsgorganens sjukdomar	137	14	28	8	2	1	1	191
<i>A. Manliga.</i>								
Hypertrophia prostatae	6	1	—	1	—	—	—	8
Prostatitis. Abscessus prostatae	8	—	—	—	—	—	—	8
Orchitis. Epididymitis	34	1	9	2	1	1	—	48
Phimosis. Paraphimosis	38	—	3	2	1	—	—	44
Övriga hithörande sjukdomar	51	4	11	2	—	—	1	69
<i>B. Kvinnliga.</i>								
Salpingo-oophoritis	—	3	—	—	—	—	—	3
Menstruationsrubbingar	—	5	3	—	—	—	—	8
Övriga hithörande sjukdomar	—	—	2	1	—	—	—	3
XV. Muskelnas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar	391	28	106	96	39	24	22	706
Myitis. Rheumatismus musculorum	10	5	3	3	18	—	2	41
Tendovaginitis	19	—	4	1	1	—	—	25
Bursitis. Hygroma	34	—	6	3	2	—	—	45
Synovitis. Arthritis	50	4	10	9	1	—	—	74
Polyarthrititis rheumatica acuta	71	2	16	6	8	18	12	133
Polyarthrititis rheumatica chronica	6	5	1	8	2	1	3	26
Arthritis deformans	13	—	3	10	2	—	1	29
Corpus liberum in articulo	17	—	14	7	1	1	—	40
Scoliosis. Pes varus, planus, valgus	88	8	25	5	3	—	—	129
Osteomyelitis. Osteitis. Periostitis	37	3	6	3	1	—	—	50
Övriga hithörande sjukdomar	46	1	18	41	—	4	4	114
XVI. Hudens sjukdomar	529	11	21	20	15	26	8	630
Erythema multiforme et nodosum	6	—	4	—	—	—	2	12
Urticaria	12	1	1	1	2	3	1	21
Herpes zoster	1	—	2	—	—	—	—	3
Eczema	187	4	2	3	3	5	3	207
Psoriasis	35	1	1	—	2	3	—	42
Lupus erythematosus	1	—	—	—	—	—	—	1
Ulcus varicosum cruris	2	—	1	1	—	—	—	4
Impetigo	26	—	1	—	2	—	—	29
Acne	9	—	—	—	—	—	—	9
Folliculitis. Furunculosis. Furunculus	60	1	3	5	3	8	—	80
Carbunculus	8	—	2	1	—	—	—	11
Tricophytia	52	—	1	—	1	—	—	54
Scabies	92	3	—	—	2	6	—	103
Veruca	9	—	—	—	—	—	—	9
Övriga hithörande sjukdomar	29	1	3	9	—	1	2	45

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Sjukdomar enl. K. Medicinalstyrelsens cirk. d. 19 okt. 1914	Garnisonssjukhuset i							Samma sjuk- domsfall
	Stockholm	Karlsborg	Boden	Skövde	Linköping	Eksjö	Sollefteå	
XVII. Öronsjukdomar	4	4	5	36	46	4	1	100
Morbi meatus auditorii externi	—	2	—	1	—	1	—	4
Morbi tubæ Eustachii	—	—	—	3	—	—	—	3
Otitis media catarrhalis	—	2	—	13	—	—	—	15
Otitis media purulenta	3	—	5	7	30	3	—	48
Mastoiditis	—	—	—	3	14	—	—	17
Övriga hithörande sjukdomar	1	—	—	9	2	—	1	13
XVIII. Ögonsjukdomar	4	1	26	—	—	1	—	32
Conjunctivitis æstivalis, catarrhalis, phlyctænulosa	—	—	10	—	—	—	—	10
Keratitis phlyctænulosa, ulcerosa	2	1	3	—	—	—	—	6
Episcleritis. Scleritis	—	—	2	—	—	1	—	3
Iritis, iridocyclitis	—	—	5	—	—	—	—	5
Choroiditis. Retinites	—	—	2	—	—	—	—	2
Övriga hithörande sjukdomar	2	—	4	—	—	—	—	6
XIX. Svulster	67	3	6	9	1	—	—	86
Carcinoma	22	1	—	—	—	—	—	23
Sarcoma	2	1	—	—	—	—	—	3
Andra svulster	43	1	6	9	1	—	—	60
XX. Andra sjukdomar	28	2	9	7	3	1	—	50
Morbus Basedowii	7	—	4	4	2	1	—	18
Struma	10	2	5	3	—	—	—	20
Övriga hithörande sjukdomar	11	—	—	—	1	—	—	12
XXI. Genom våld och olyckshändelse uppkomna skador samt akuta förgiftningar	573	41	181	102	41	40	—	978
Kontusion. Contusio	35	6	13	11	—	6	—	71
Sårskada, ej nedan nämnd. Vulnus	105	7	23	8	6	10	—	159
Skada å muskel, sena, nerv, kärl	19	—	10	5	—	—	—	34
Genom huden inträngd främmande kropp	3	2	1	3	—	—	—	9
Ledvrickning. Distorsio. Luxatio	31	5	62	16	16	8	—	138
Avslitning av fingrar, hand, tår. Laceratio	—	1	1	—	—	—	—	2
Utgjutning i led. Synovitis traum. Hæmarthrosis	—	7	4	2	—	1	—	14
Arm- o. benbrott, enkelt. Fractura simplex	131	7	22	32	8	6	—	206
» » komplicerat. Fractura complicata	5	1	3	3	—	1	—	13
Förbränning. Combustio	10	—	9	—	3	1	—	23
Förfrysning. Congelatio	—	—	1	—	—	—	—	1
Ruptura menisci	91	—	—	10	—	—	—	101
Hjärnskakning. Commotio cerebri	119	1	19	1	7	4	—	151
Brott å hjärnskålens botten. Fractura bascos cranii	—	—	3	1	—	—	—	4
Andra brott å huvudets ben	—	1	2	3	—	1	—	7
Skada å bröstben, revben eller mjälte	—	—	2	4	—	—	—	6
Förgiftning	13	1	—	—	1	—	—	15
Självmoedsförsök	5	—	2	—	—	—	—	7
Andra skador	6	2	4	3	—	2	—	17
Observationspatienter. Konvalescenter	216	29	161	48	75	30	73	632

Tab. 17. Sjukligheten bland marinens personal år 1945.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Förläggningssort	Kvarliggande från 1944	Nyinsjuknade				Summa vårdade	Avförda					Kvarliggande till 1946	Antal sjukdagar	Tjänstgöringsdagar	Sjukt. per 100 tjänstgör.-dagar
		jan.—mars	apr.—juni	juli—sept.	okt.—dec.		Tjänstbara	Avpolletterade	Tillfälligt odugliga	Odugliga	Döda				
Örlogsstationerna															
Manskap	114	2 760	1 401	1 422	1 325	7 022	5 439	—	1 007	464	10	102	97 772	1 756 963	5.6
Karlskrona	38	1 548	473	347	731	3 187	2 751	—	89	231	1	65	89 549	632 336	6.8
Stockholm	55	1 067	654	889	415	3 080	2 174	—	666	207	8	25	48 632	853 870	5.7
Göteborg	21	145	274	186	179	905	514	—	252	26	1	12	9 591	270 757	3.5
Övriga	22	277	192	191	270	952	881	—	25	—	4	42	14 167	647 826	2.2
Karlskrona	7	53	25	31	82	198	180	—	—	—	2	16	4 886	194 262	2.5
Stockholm	7	115	96	86	134	488	391	—	25	—	2	20	7 249	349 080	2.1
Göteborg	8	109	71	74	54	316	310	—	—	—	—	6	2 032	104 484	1.9
Flottans fartyg															
Manskap o. övriga	19	1 392	1 238	721	614	3 984	3 051	915	—	—	3	15	15 961	2 240 406	0.7
Kustartilleriet															
Manskap	121	2 265	1 337	1 528	1 656	6 907	5 892	—	668	253	8	86	58 983	1 840 985	3.2
Vaxholm	68	689	348	414	675	2 194	1 566	—	454	134	2	38	11 728	423 480	2.8
Karlskrona	23	649	422	337	529	1 960	1 798	—	72	68	2	20	20 236	599 751	3.4
Färösund	6	226	98	181	145	656	550	—	82	20	2	2	3 557	134 2.8	2.6
Älvsborg	21	624	382	536	185	1 748	1 660	—	48	22	2	16	19 513	560 917	3.5
Hemsö	3	77	87	60	122	319	318	—	12	9	—	10	3 949	122 579	3.2
Övriga	45	538	180	191	237	1 191	1 153	—	—	—	8	30	9 369	522 887	1.8
Vaxholm	20	228	27	41	62	378	364	—	—	—	4	10	1 228	49 440	2.5
Karlskrona	9	181	65	25	34	264	258	—	—	—	—	6	1 337	195 868	0.7
Färösund	2	37	68	53	50	210	206	—	—	—	—	4	1 938	49 619	3.9
Älvsborg	13	139	13	60	84	309	298	—	—	—	4	7	3 849	172 053	2.2
Hemsö	1	3	7	12	7	30	27	—	—	—	—	3	1 017	55 908	1.8
Skolor															
Manskap	8	309	308	363	322	1 310	1 292	—	—	8	—	10	11 300	237 454	4.8
Sjökrigsskolan	—	—	38	89	30	157	157	—	—	—	—	—	1 204	54 255	2.2
Flottans sjömansskola ..	8	309	270	274	292	1 153	1 135	—	—	8	—	10	10 096	183 199	5.5
Övriga	—	—	6	10	18	34	34	—	—	—	—	—	435	23 025	1.9
Sjökrigsskolan	—	—	6	10	18	34	34	—	—	—	—	—	435	23 025	1.9

Tab. 18. Sjukdomar och yttre skador bland örlogsstatio-

1		2	3	4	5	6	7
Sjukdomar och yttre skador		Ö r l o g s s t a t i o n e r n a					
		Karlskrona		Stockholm		Göteborg	
		Man- skap	Öv- riga	Man- skap	Öv- riga	Man- skap	Öv- riga
1	Bildningsfel och medfödda sjukdomar	2	—	1	—	1	—
2	Vattenkoppor	7	—	33	—	4	1
3	Scharlakansfeber	4	—	13	—	1	1
4	Mässling	9	—	—	—	—	—
5	Röda hund	13	—	111	1	6	—
6	Fläcktyfus	—	—	—	—	—	—
7	Tarmtyfus	1	—	—	—	—	—
8	Paratyfus	2	—	—	—	—	—
9	Rödsot	3	—	12	—	—	—
10	Ros	—	1	1	1	—	—
11	Sept. lymfåder och lymfkörtelinfl.	8	2	6	1	—	—
12	Blodförgiftning	—	—	3	1	—	—
13	Akut ledgångsreumatism	12	—	21	1	6	—
14	Halsfluss	202	9	381	5	39	14
15	Difteri	—	—	5	—	—	—
16	Påssjuka	21	—	94	—	1	—
17	Kikhosta	—	—	—	—	—	—
18	Influensa	6	3	45	34	8	5
19	Akut barnförlamning	2	—	1	—	—	—
20	Sömnssjuka	1	—	—	—	—	—
21	Epidemisk hjärnhinneinflammation	—	—	1	—	—	—
22	Dröppel	94	1	109	—	25	—
23	Enkelt veneriskt sår	—	—	1	—	—	—
24	Vaccinationsbesvär	86	—	20	—	—	—
25	Feber av obestämd art	163	—	54	2	—	—
26	Andra akuta infektionssjukdomar	66	8	—	1	—	—
27	Masksjukdom	1	—	—	1	—	—
28	Skabb	115	—	46	2	—	—
29	Andra zooparasitära sjukdomar	—	—	—	—	—	—
30	Tuberkulos	95	6	29	7	11	1
31	Syfilis	5	1	22	—	2	—
32	Andra kroniska infektionssjukdomar	—	—	—	1	—	—
33	Ämnesomsättningsjukdomar	12	—	12	3	2	1
34	Kroniska förgiftningssjukdomar	1	1	2	—	—	—
35	Psykiska sjukdomstillstånd	215	—	40	4	41	1
36	Nervsystemets sjukdomar	144	9	123	10	45	23
37	Ögonsjukdomar	28	—	11	3	11	2
38	Öronsjukdomar	98	3	65	1	25	1
39	Cirkulationsorganens sjukdomar	91	5	32	13	15	8
40	Andningsorganens sjukdomar	370	13	325	90	186	79
41	Matsmältningsorganens sjukdomar	337	30	517	121	108	59
42	Urin- och könssjukdomar	53	2	58	8	11	15
43	Rörelse- och bensystemets sjukdomar	146	8	164	32	67	14
44	Hudsjukdomar	163	7	163	13	26	9
45	Svulster	20	1	7	1	1	2
46	Genom våld eller olyckshändelse uppkomna skador	245	7	303	36	109	44
47	Sjukdom av obestämd art	6	—	—	—	—	—
48	Självbrandsförsök	1	—	1	—	1	—
49	Utan angiven sjukdom	—	—	—	—	—	28
50	Observationspatienter	349	21	295	51	32	5
51	Summa	3 197	188	3 127	444	784	308

nernas, kustartilleriets och skolornas personal år 1945.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
K u s t a r t i l l e r i e t										S k o l o r			Summa	
Vaxholm		Karlskrona		Färösund		Älvsborg		Hemsö		Sjökrigs- skolan		Flottans sjömans- skola Manskap		
Man- skap	Öv- riga	Man- skap	Öv- riga	Man- skap	Öv- riga	Man- skap	Öv- riga	Man- skap	Öv- riga	Man- skap	Öv- riga			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1
4	—	6	1	—	—	3	—	—	—	—	—	18	77	2
12	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33	3
1	—	4	—	—	—	1	—	—	—	—	—	4	19	4
2	—	65	2	9	—	13	1	—	—	3	—	62	288	5
—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	3	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	7
—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	8
—	—	58	—	—	—	—	—	—	—	2	—	5	80	9
1	1	2	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	10	10
2	—	22	—	3	1	19	1	—	—	2	—	5	72	11
—	—	—	—	4	—	4	1	1	—	—	—	3	17	12
11	2	18	—	10	1	8	—	3	—	—	—	15	108	13
212	62	157	16	48	15	155	38	26	—	15	—	148	1542	14
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	7	15
4	—	7	—	7	—	1	—	4	—	—	—	20	159	16
—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	17
77	23	10	1	14	2	24	7	7	2	1	—	4	269	18
3	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	13	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	21
19	1	14	1	6	2	21	1	5	—	2	—	1	302	22
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	23
45	—	8	—	11	—	35	—	2	—	9	—	14	230	24
9	6	8	—	4	—	—	—	1	—	1	—	4	252	25
1	—	—	—	12	5	4	—	46	3	1	—	3	150	26
1	—	—	—	—	—	5	—	1	—	—	—	—	9	27
5	—	3	—	6	2	12	3	30	—	—	—	1	225	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29
15	2	30	1	7	1	2	2	1	1	1	—	3	215	30
2	—	1	—	—	—	7	—	—	—	—	—	5	45	31
7	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	10	32
4	—	1	—	3	1	1	1	2	2	—	—	1	46	33
1	3	3	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	14	34
47	—	20	1	21	—	13	1	4	1	—	—	1	410	35
41	12	44	8	24	7	80	7	6	—	1	1	11	596	36
10	3	3	—	10	1	12	3	4	—	1	—	4	106	37
32	7	43	6	24	6	28	—	4	1	3	—	32	379	38
59	9	52	3	34	7	49	7	7	1	1	—	10	398	39
327	56	186	28	69	30	379	92	17	1	9	8	431	2696	40
538	73	535	123	150	57	321	54	41	2	23	9	42	3140	41
26	9	33	4	20	7	29	6	4	1	2	—	5	293	42
235	27	86	6	59	12	116	16	23	1	12	4	19	1047	43
43	6	96	9	39	9	87	17	19	6	13	—	43	768	44
2	3	6	1	1	1	3	2	1	—	—	—	1	53	45
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
291	61	188	39	50	35	298	38	63	6	42	11	75	1941	46
38	10	2	—	1	1	—	—	3	—	—	—	—	61	47
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	48
32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33	49
44	11	243	18	19	4	24	1	14	—	12	1	132	1276	50
2203	389	1960	269	669	208	1758	299	841	30	158	34	1155	17471	51

	1	2	3	4	5	6	7
	Sjuklighet, sjukdomar och yttre skador	Gustav V	Drottning Victoria	Sverige	Gotland	Fylgia	I Jagar-divi-sionen
<i>Sjuklighet.</i>							
1	Antal sjukskrivna	257	312	369	387	262	227
2	Antal avpolletterade	65	68	66	43	—	100
3	Expeditionens längd i dagar ¹	120	307	365	365	169	365
4	Antal underhållsdagar för sjuka	948	1 222	1 612	1 384	1 037	928
5	Medeltal sjuka eller skadade per dag	7·9	4·0	4·4	3·8	6·1	5·3
<i>Sjukdomar och yttre skador.</i>							
6	Vattenkoppor	2	3	—	—	1	—
7	Scharlakansfeber	—	1	1	—	—	1
8	Mässling	—	—	—	6	—	—
9	Röda hund	1	16	10	5	—	8
10	Tarmtyfus	—	—	1	—	—	—
11	Paratyfus	—	—	—	—	—	—
12	Rödsot	1	—	—	5	6	1
13	Ros	—	—	—	—	—	—
14	Sept. lymfåder- o. lymfkärlesinflamm. ..	—	—	—	3	—	—
15	Blodförgiftning	—	—	—	—	—	1
16	Akut ledgångsreumatism	1	2	1	1	—	4
17	Halsfluss	133	49	57	70	19	34
18	Difteri	—	—	—	—	1	—
19	Påssjuka	6	—	4	—	—	—
20	Kikhosta	—	1	—	—	—	—
21	Influensa	1	—	—	—	5	—
22	Akut barnförlamning	1	1	—	—	—	—
23	Sömnssjuka	—	—	—	—	—	—
24	Epid. hjärnbinneinflammation	—	—	—	—	—	—
25	Undulantfeber	—	—	—	—	—	—
26	Dröppel	13	16	13	24	14	19
27	Enkelt veneriskt sår	—	—	—	—	—	1
28	Vaccinationsbesvär	—	—	—	—	—	—
29	Feber av obestämd art	—	3	—	1	2	—
30	Andra akuta infektionssjukdomar	—	17	—	1	—	—
31	Masksjukdomar	—	—	—	—	—	—
32	Skabb	14	1	10	—	7	—
33	Andra zooparasitära sjukdomar	—	—	—	—	—	1
34	Tuberkulos	1	—	—	—	—	—
35	Syfilis	—	—	5	4	—	1
36	Andra kroniska infektionssjukdomar ..	—	—	—	—	—	1
37	Ämnesomsättningssjukdomar	1	—	1	—	—	1
38	Kroniska förgiftningssjukdomar	—	—	—	—	—	—
39	Psykiska sjukdomstillstånd	3	1	—	5	3	3
40	Nervsystemets sjukdomar	13	8	15	9	1	14
41	Öronsjukdomar	—	1	6	1	—	1
42	Ögonsjukdomar	8	1	9	7	5	3
43	Cirkulationsorganens sjukdomar	—	1	5	3	2	2
44	Andningsorganens sjukdomar	8	78	68	58	4	17
45	Matsmältningsorganens sjukdomar	15	34	47	59	136	52
46	Urin- och könsjukdomar	2	4	5	5	—	5
47	Rörelseorganens sjukdomar	5	18	19	8	16	21
48	Hudens sjukdomar	7	11	27	13	7	5
49	Svulster	1	—	—	—	—	1
50	Genom våld o. olyckshändelse uppkomna skador och förgiftningar	15	24	49	16	15	27
51	Sjukdom av obestämd art	—	—	4	—	—	—
52	Självmodsförsök	—	—	—	—	—	—
53	Utan angiven sjukdom	—	—	—	67	—	—
54	Observation	5	21	12	16	18	3
55	Summa	257	312	369	387	262	227

¹ Avser den tid för vilken sjukbesked insänts.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
II Jagar- divi- sionen	IX Jagar- divi- sionen	Under- vattens- båts- avdel- ningen	Kust- flottans övriga fartyg	Prins Carls egen besätt- ning	Stock- holms- eska- dern	Göte- borgs- eska- dern	Karls- krona- avd utom Oscar II	Oscar II	Jarra- mas	Malmö- avdel- ningen	Summa	
78	170	174	35	11	211	602	291	269	91	238	3 984	1
33	50	57	17	5	122	3	161	30	—	95	915	2
365	365	365	121	121	365	365	365	365	153	365	.	3
226	550	626	110	49	496	3 112	943	849	.	1 869	15 961	4
0·6	1·5	1·7	0·9	0·4	1·4	8·5	2·6	2·3	.	5·1	.	5
2	2	—	—	—	3	2	1	—	—	—	16	6
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	4	7
—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	9	8
—	2	3	—	—	2	11	1	—	—	—	59	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
—	10	7	—	—	1	—	1	—	—	—	32	12
—	—	—	—	—	—	—	1	6	—	—	7	13
—	—	2	—	—	—	2	1	—	—	—	8	14
—	1	—	—	—	—	—	—	4	1	—	7	15
2	—	—	—	—	—	—	—	4	—	2	17	16
9	18	18	1	7	54	66	44	39	15	16	649	17
—	—	—	—	—	—	28	—	—	17	—	1	18
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	55	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	20
13	10	—	2	—	—	10	3	10	—	7	61	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	22
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25
10	6	13	—	—	9	30	7	7	—	22	203	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	27
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28
—	3	4	1	—	—	10	—	—	—	1	25	29
—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	2	23	30
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	31
1	19	—	—	—	2	14	3	5	—	3	79	32
—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	3	33
—	—	1	—	—	1	1	2	—	—	6	12	34
1	—	—	—	—	1	6	—	—	—	—	18	35
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	36
1	3	—	—	—	1	1	—	—	—	1	10	37
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2	38
2	—	1	1	1	8	4	1	1	—	6	40	39
5	16	6	3	—	19	24	7	8	—	23	171	40
1	—	1	1	—	—	2	5	1	—	4	24	41
2	4	6	1	—	5	8	9	5	—	6	79	42
—	1	3	—	—	5	11	10	4	—	9	56	43
9	11	12	9	—	17	104	56	57	14	19	541	44
6	26	48	6	2	41	81	52	63	32	45	745	45
—	2	1	—	—	8	11	6	3	—	7	59	46
3	5	6	2	1	17	31	9	4	—	13	178	47
3	8	10	5	—	4	65	15	11	3	13	207	48
—	1	1	—	—	1	1	4	—	—	—	10	49
7	16	13	—	—	10	56	39	20	8	30	345	50
—	6	—	—	—	—	—	1	1	—	—	12	51
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	52
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	67	53
1	—	17	3	—	2	16	12	14	1	1	142	54
78	170	174	35	11	211	602	291	269	91	238	3 984	55

Tab. 20. Döda och dödsorsaker bland marinens personal år 1945.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23		
Dödsorsaker	Örlogsstationerna					Flottans fartyg						Kustartilleriet										Tillhopa		
	Karlskrona		Stockholm		Göteborg	Gustav V	Gotland	Jag. Helsingborg	Jag. Munin	Ubåt. Sjöhästen	Minsvep no 12	Vaxholm		Karlskrona		Färösund	Älvsborg		Hemsö					
	Man-skap	Övr.	Man-skap	Övr.	Man-skap							Manskap o. övriga					Man-skap	Övr.	Man-skap	Övr.	Man-skap	Man-skap	Övr.	Man-skap
Varfeber, Pyaemia	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
Akut barnförlamning, Poliomyelitis anterior ac.....	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
Tuberkulos, Tuberculosis pulm.....	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	
„ „ milliaris	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
Blodsjukdom, Lymphadenosis ac. (aleukemisk)....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
„ „ Leukaemia myeloica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	
Hjärnblödning, Haemorrhagia cerebri	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
Organiskt hjärtfel, Vitium organicum, Cardiosclerosis	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	1	3	
Hjärtinfarkt, Arteriosclerosis ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	2	2	
Blodpropp, Thrombosis, Embolia ..	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	
Lunginflammation, Pneumonia ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
Magsår, Ulcus ventriculi, Ulcus duodeni.....	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	
Gallsten. Cholelithiasis	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	
Kronisk njurinflammation, Nephritis chron.	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	
Tumörer, Tumores	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	8	8	
Skottsår, Vulnus sclopetarium ..	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	2	
Förbränning, Combustio	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
Solstyng, värmeslag	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
Drunkning	1	—	1	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	7	—	7	
Trafikolycka	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
Själv mord	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	3	
Mors subita	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	
Summa	7	5	4	4	8	1	2	1	1	1	1	2	4	1	1	1	2	8	1	28	17	45		

Tab. 21. Operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer på patienter, i n t a g n a på marinens sjukhus i Karlskrona och på lasarettsfartyget Prins Carl år 1945.

Sjukdom	Antal på		Operation	Patienten utskrivnen			
	M. S.	L. f.		M. S.		L. f.	
				fr.	d.	fr.	d.
V.							
Lymfoma colli tbc?	2	—	Exstirpation av körtel	1	—	—	—
			Incision + tamponad	1	—	—	—
Lymfadenitis colli	1	—	Provextirpation + sutur	1	—	—	—
, sept. colli.	1	—	Incision + tamponad	1	—	—	—
, purulenta aspec.	1	—	, ,	1	—	—	—
Blodbrist (akut blödning)	1	—	Blodtransfusion 2 ggr.	1	—	—	—
(skottskada i bröstet)							
Hämorrhagisk diathes	—	1	Blodtransfusion	—	—	1	—
VIII.							
Suspicio meningitis	—	1	Lumbalpunktion	—	—	1	—
X.							
Blodåderbräck (varix)	47	21	Hög el. låg underbindning + injek- tion av glykos el. etoelin	47	—	21	—
Varices hæmorrhoidal	25	2	Exstirpation	25	—	2	—
, ,	1	—	, + diatermi	1	—	—	—
Susp. hæmorrhoidal	1	—	Proctorecapi	1	—	—	—
Varices + Fissura ani	2	—	Exstirpation + sutur	2	—	—	—
Varicocele	2	—	Exstirpation + sutur	2	—	—	—
,	2	—	Plastik	2	—	—	—
,	—	3	Op. enl. G. Nülsson	—	—	3	—
XI.							
Pansinusit. polyp bil.	1	—	Caldwell-Luc + etmoidectomi	1	—	—	—
Pansinusitis	—	2	Punktion + spolning	—	—	2	—
Stat. post. sinusit dx	1	—	Exstirpatio concae	1	—	—	—
Septumdeviation	3	—	Submukös septumresection	3	—	—	—
Polyp. nasi	2	—	Abrasio	2	—	—	—
, ,	1	—	Polypectomi	1	—	—	—
Blödning i lungsäcken (skottskada)	1	—	Thoracocentes	1	—	—	—
XII.							
Periostit. alv.	1	—	Incision	1	—	—	—
Tumör tonsill. dx	1	—	Provexcision PAD	1	—	—	—
Peritonsillitis ac.	—	2	Incision	—	—	2	—
Tonsillitis chronica	—	1	Tonsillektomi	—	—	1	—
Abscess peritonsill. dx	2	—	Incision	2	—	—	—
Adenoida vegetationer	2	—	Abrasio	2	—	—	—
Appendicit. ac. gangr.	21	4	Appendektomi + p. s.	21	—	4	—
, , phlegm.	4	—	, + ,	4	—	—	—
, , abscess	1	—	, + drän.	1	—	—	—
, , + ileus	1	—	, + drän. + Ea + Wit- zelfistel på ileum	1	—	—	—
Susp. appendicit.	1	2	Appendektomi + p. s.	1	—	2	—
Appendicit. chron.	1	—	, + ,	1	—	—	—
Hernia ing.	28	30	Radikalop.	28	—	30	—
, , + kryptochismus	1	—	,	1	—	—	—
, linea alb.	2	—	, + plastik	2	—	—	—
, ing. lat. congen.	1	—	, enl. Giard	1	—	—	—
, postop.	—	1	,	—	—	1	—

M. S. = Marinens sjukhus. L. f. = Lasarettsfartyget Prins Carl.

Sjukdom	Antal på		Operation	Patienten utskrivnen			
	M. S.	L. f.		M. S.		L. f.	
				fr.	d.	fr.	d.
Ectopia testis sin.	1	—	Afletio testis sin.....	1	—	—	—
Ärrbräck	1	—	Radikalop.	1	—	—	—
Mag-duodenalsår	3	—	Billroth II + GE r. c. p. + Ea	3	—	—	—
Brustet magsår.....	1	—	Raphi + Witzelfistel.....	—	1	—	—
Gallsten	1	—	Cholecystectomi + Choledochotomi + drän.	1	—	—	—
Abscessus ad anum.....	2	—	Klyvning.....	2	—	—	—
Abscessus ad anum.....	—	1	Incision + drän.....	—	—	1	—
Contractura et fissura ani	1	1	Dilation forcée.....	1	—	1	—
Fissura ani	3	—	„ „	3	—	—	—
Fistula ani.....	1	—	Excision	1	—	—	—
Fistula ani.....	—	2	Klyvning + tamp.	—	—	2	—
XIII.							
Nephrolithiasis.....	2	—	{ Pyelotomia + drän.	1	—	—	—
Cystitis	2	—	{ Cystoskopering + glyc.inj.	1	—	—	—
Urinförträngning	1	—	{ Cystoskopering	2	—	—	—
			{ Sondering	1	—	—	—
XIV.							
Phimosis.....	3	—	{ Circumcision	2	—	—	—
„	1	—	{ Radikalop.	1	—	—	—
Paraphimosis.....	1	—	Mod. op. enl. Schoffer	—	—	1	—
Hæmatocele testis	1	—	Reposition	1	—	—	—
			Exstirpation av hæmat.säck + modi- fierad Winkelman	1	—	—	—
Hydrocele testis	4	1	Op. enl. Winkelman	4	—	1	—
„ funiculi	1	—	Exstirpation + plastik	1	—	—	—
Kryptorchismus	1	—	Radikalop.	1	—	—	—
V.							
Ganglion.....	3	1	{ Incisio	2	—	—	—
			{ Exstirpation + sutur.....	1	—	1	—
Bursitis. Hygroma.....	6	—	{ Punktion + incitamininj.....	3	—	—	—
			{ Exstirpation	3	—	—	—
Hammartår.....	1	—	Ledresektion + tenotomi	1	—	—	—
Hallux rigid.....	—	1	Resectio phal.	—	—	1	—
Ledhydrops	4	—	Arthrocentes	4	—	—	—
Hæmarthrosis gen.	—	2	Arthrocentes	—	—	2	—
Exostos cardilag rem.	2	—	Avmejsling.....	2	—	—	—
„ metatars. I.	1	—	„ „	1	—	—	—
Exostosis front.	—	1	„ „	—	—	1	—
Corpus liber gen.	—	1	Extraktion.....	—	—	1	—
Malacia oss. lunatum	1	—	Förlängning av Ulna.....	1	—	—	—
Kontraktura Dupuytren	1	—	Exstirpation	1	—	—	—
Osteitis phalang.	—	5	Utskräpn. + tamp.	—	—	5	—
Osteomyelitis hum. dx.	—	1	Uppmejsling	—	—	1	—
Chondromalacia patellae	—	1	Excision av brosk	—	—	1	—
»Schnellende Knie»	—	1	Avmejsling av pseudoexostos	—	—	1	—
XVI.							
Unguis incarnat. infect	1	—	Evulsio unguis	1	—	—	—
Unguis incarnat.	5	1	Oper. enl. König	5	—	1	—
Onychogryphosis	—	1	Exstirpation	—	—	1	—
Abscess. Phlegmone.....	8	—	Incision	8	—	—	—
Furunculus	2	—	Incision	2	—	—	—
Furunculus.....	—	1	Incision + tamp.	—	—	1	—
Panaritium	—	1	„ „	—	—	1	—
Verruca dig	1	—	Abrasio	1	—	—	—

Sjukdom	Antal på		Operation	Patienten utskrivnen			
	M. S.	L. f.		M. S.		L. f.	
				fr.	d.	fr.	d.
Verruca man + Naevus	2	—	Abrasio + bränning m. diat.	1	—	—	—
» man	—	2	Exstirpation	—	—	2	—
» reg. colli	—	1	»	—	—	1	—
Naevus brachii dx.	1	—	»	1	—	—	—
» vinosus faciei.	1	—	Bränning med diatermi.	1	—	—	—
» pigment dorsi	—	1	Exstirpation	—	—	1	—
XVII.							
Otitis med. ac.	—	2	Paracentes.	—	—	2	—
XIX.							
Tumor reg. ang. mandib.	1	—	Incision + utskrapn, PAD	1	—	—	—
Lipoma	1	—	Exstirpation	1	—	—	—
Fibroadenoma mammae sin.	1	—	»	1	—	—	—
Cysta lab. inf.	1	—	»	1	—	—	—
» dermoid. sacral.	1	—	»	1	—	—	—
»	—	2	»	—	—	2	—
Morbus Recklinghausen	—	1	Provexcion	—	—	1	—
Polypi recti	—	1	Exstirpation	—	—	1	—
Fibroma	—	1	»	—	—	1	—
XX.							
Struma Basedowi	1	—	Resectio lob. thyr. bil.	1	—	—	—
XXI.							
Fract. compl. cum laesio cerebri et sinus.	1	—	Excisio + tamp. + sutur + elevatio oss.	—	1	—	—
Hæmorrhagia magna (post laesio cerebri)			Friläggning av malleol + sutur ..				
Fract. humeri sin.	1	—	Spiksträck genom olecran.	1	—	—	—
» Benett	1	—	Reposition + gips	1	—	—	—
» complicata	1	—	»	1	—	—	—
»	1	—	Amput. phal II—III dig. V man dx	1	—	—	—
» multipl. ped compl.	1	—	Revision + sutur	1	—	—	—
» tibiae compl.	1	—	Revision + sutur + gips.	1	—	—	—
» pollicis	1	—	Reposition + sträck	1	—	—	—
» metacarp.	1	—	» + »	1	—	—	—
» mall. lat.	2	—	» + gips	2	—	—	—
» tali	1	—	» + »	1	—	—	—
» antecurvis	1	—	» + »	1	—	—	—
» femoris	1	—	Osteosyntes med Lanes platta	1	—	—	—
» antecur. operat.	1	—	Borttagning av cerelage.	1	—	—	—
Pseudarthrosis navicul.	1	—	Osteosyntes	1	—	—	—
Rupt. lig. coll. gen.	1	—	Sutur + gips	1	—	—	—
» menisc. gen.	1	—	Meniskexstirpation	1	—	—	—
Laesio menisci	1	—	»	1	—	—	—
Luxatio humeroscap. habit.	1	—	Kapselsutur	1	—	—	—
Luxatio humeri	1	—	Reposition	1	—	—	—
Stick-skär-skottsår	12	1	Excision + sutur	12	—	1	—
D:o med senskada	1	—	Sen- och mjukdelssutur.	1	—	—	—
D:o med nerv- och senskada.	2	—	Nerv-, sen- och mjukdelssutur	2	—	—	—
Contusionssår	1	1	Revision + sutur	1	—	1	—
»	—	1	Excision + sutur	—	—	1	—
Vulnus incis. infect.	1	—	Excision	1	—	—	—
Corpus alien dig V.	1	—	» + sutur	1	—	—	—
» » thoracis.	1	—	Incisio prolatoria + sutur	1	—	—	—
Hæmatom. postop.	—	1	Utrymning + tamp.	—	—	1	—
Hæmorrhagia postop.	—	1	Sutur	—	—	1	—

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Sjukdomar		Örlogsstationer		Flot-tans fartyg	Kust-artilleriet		Skolor		Vårdade på ¹		
		Manskap	Övriga	Manskap + övriga	Manskap	Övriga	Manskap	Övriga	M. S.		Lasarets-fartyg
									Kir. avd.	Med. avd.	
	I. Bildningsfel, medfödda sjukdomar	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	II. Akuta infektionssjukdomar	1 701	92	1 181	1 306	199	344	—	16	270	51
1	Smittkoppor. Variola	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Vattenkoppor. Varicellæ	44	1	16	13	1	18	—	—	5	—
3	Scharlakansfeber. Scarletina	18	1	4	14	—	—	—	—	2	—
4	Mässling. Morbilli	9	—	9	6	—	4	—	—	10	—
5	Röda hund. Rubéola	130	1	59	89	3	65	—	1	21	2
6	Fläcktytus. Typhus exanthematicus	—	—	1	2	1	—	—	—	—	—
7	Tarmtyfus. Febris typhoides	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
8	Paratyfus. Paratyphus	2	—	—	3	—	—	—	—	—	—
9	Asiatisk kolera. Cholera asiatica ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Inhemsk kolera. Cholera nostras ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Rödsot. Dysenteria	15	—	32	58	—	7	—	—	1	10
12	Stelkramp. Tetanus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Ros. Erysipelas	1	2	7	6	1	—	—	1	1	—
14	Sept. lymfåder- o. lymfkörtelinflam- mation. Lymphangitis et lymph- adenitis sept.	14	3	8	46	2	7	—	1	—	—
15	Blodförgiftning. Varfeber. Septich- æmia. Pyæmia.	3	1	7	9	1	3	—	—	1	1
16	Ak. ledgångsreumatism. Rheuma- tismus articul. ac.	39	1	17	50	3	15	—	1	22	3
17	Halsfluss. Angina tonsillaris	622	28	649	598	131	163	—	4	52	35
18	Difteri. Diphtheria	5	—	1	1	—	1	—	—	—	—
19	Påssjuka. Parotitis epidemica	116	—	55	23	—	20	—	1	6	—
20	Kikhosta. Pertussis	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—
21	Influenta. Influenza epidemica	59	42	61	132	35	1	—	—	—	—
22	Akut barnförlamning. Poliomyelitis anterior ac.	3	—	2	4	1	5	—	—	—	—
23	Sömnssjuka. Encephalitis lethargica ..	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Epid. hjärnhinneinflamm. Mening. cerebrosp. epid.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Undulantfeber. Febris undulans ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Denguefeber. Febris denguis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Dröppel. Gonorrhoea	228	1	203	65	5	3	—	2	180	—
28	Enkelt vener. sår (med följsjukdo- mar). Ulcus molle	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
29	Vaccinationsbesvär	106	—	—	101	—	23	—	—	10	—
30	Feber av obestämd art. Febricula. Febris ephemera	217	2	25	22	6	5	—	1	1	—
31	Andra akuta infektionssjukdomar. Aliæ infectiones	66	9	23	63	8	4	—	4	7	—
	III. Zooparasitära sjukdomar	162	3	83	63	5	1	—	—	22	2
32	Trikinsjukdom. Trichinosis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	Masksjukdom. Helminthiasis	1	1	1	7	—	—	—	—	1	1
34	Skabb. Scabies	161	2	79	56	5	1	—	—	21	1
35	Andra zooparasitära sjukdomar	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—
	IV. Kroniska infektionssjukd.	164	16	31	74	7	9	—	2	93	—
36 a	Lungtuberkulos. Tuberculosis pul- monum	119	14	11	42	5	2	—	—	68	—
36 b-i	Tuberkulos i andra organ. Tubercu- losis organorum aliorum	16	—	1	13	2	2	—	2	8	—

¹ Redovisningen av vårdade på M. S. och lasaretsfartyget Prins Carl avser endast tiden ¹/₁—³⁰/₄ 1945.

1	Sjukdomar	2		3	4	5	6	7	8	9	10	11
		Örlogsstationer		Flot-tans fartyg	Kust-artilleriet		Skolor		Vårdade på			
		Manskap	Övriga	Manskap + övriga	Manskap	Övriga	Manskap	Övriga	M. S.	Med. avd.	Lasarets-fartyg	
37 a	Nyförvärvad syfllis. Syphilis recens	26	1	18	6	—	—	—	—	16	—	
37 b	Recidiverande syfllis. Syphilis recidivans.....	3	—	—	4	—	5	—	—	1	—	
38	Andra kroniska infektionssjukdomar	—	1	1	9	—	—	—	—	—	—	
	V. Ämnesomsättnings- och blodsjukdomar	26	4	10	11	4	1	—	6	24	2	
39	Bleksot. Blodbrist. Anæmia.....	3	1	—	1	1	—	—	—	2	—	
40	Blodfläcksjuka. Morbus macul. Werlhofii. Purpura	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	
41	Skörbjugg. Scorbutus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
42	Blödaresjuka. Hæmophilia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
43	Gikt. Arthritis vera s. urica	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	
44	Sockersjuka. Diabetes mellitus	7	1	3	2	—	—	—	—	5	—	
45	Basedows sjukd. Morbus Basedowii	8	—	3	5	2	—	—	2	9	—	
46	Andra ämnesomsättnings- och blod-sjukdomar	7	1	3	2	1	—	—	3	8	2	
	VI. Kroniska förgiftningssjukdomar	3	1	2	4	6	—	—	—	6	—	
47	Kronisk alkoholförgiftning. Alco-holismus chron.....	3	1	2	1	5	—	—	—	4	—	
48	Andra kroniska förgiftningssjukd. ..	—	—	—	3	1	—	—	—	2	—	
49	VII. Sinnessjukdomar	296	5	40	105	8	1	—	1	59	—	
	VIII. Nervsystemets sjukdomar	312	42	171	195	34	12	1	5	150	2	
50	Nervinflam. Neuritis. Polyneuritis	30	2	17	20	5	1	—	3	2	1	
51	Nervsmärta. Neuralgia.....	45	19	5	26	6	2	—	—	—	—	
52	Perifer förlamn. Paresis. Paralysis	6	—	7	5	—	2	—	—	9	—	
53	Fallandesot. Epilepsia	13	—	10	3	—	2	—	—	8	—	
54	Nervsvaghet. Neurasthenia.....	132	17	81	94	10	—	1	2	103	1	
55	Ryggmärgsinflammation. Myelitis..	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	
56	Hjärnhinneinflammation. Meningitis cerebri.....	4	—	1	—	1	1	—	—	1	—	
57	Hjärnblödn. Hæmorrhagia cerebri..	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	
58	Andra sjukdomar i nervsystemet ..	80	4	49	47	12	4	—	—	25	—	
	IX. Ögonsjukdomar	50	5	24	39	7	5	—	9	6	—	
59a-c	Conjunctivitis catarrhalis, phlyctæ-nulosa, trachomatosa	23	1	9	26	7	3	—	2	4	—	
60	Keratitis	1	1	3	2	—	—	—	1	—	—	
61	Iritis	—	1	—	—	—	—	—	3	—	—	
62	Panophthalmitis.....	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	
63	Refraktionsanomalier	2	—	5	4	—	—	—	—	—	—	
64	Andra ögonsjukdomar	24	2	7	6	—	2	—	3	2	—	
	X. Öronsjukdomar	188	5	79	131	20	35	—	70	5	8	
65	Inflammation eller böld i hörsel-gången. Otitis ext. diffusa. Furunc-meatus auditorii	29	—	17	42	4	—	—	8	—	3	
66 a	Varig inflammation i mellanörat. Otitis media purulenta	44	1	30	38	10	10	—	1	2	5	
66b-c	Varig inflam. i mellanörat med kompl. åt omg. delar. Mastoiditis etc. ..	102	3	26	48	6	23	—	58	2	—	
67	Andra öronsjukdomar	13	1	6	3	—	2	—	3	1	—	

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Sjukdomar		Örlogsstationer	Flot-tans fartyg	Kust-artilleriet		Skolor		Vårdade på			Laarets-fartyg
		Manskap	Övriga	Manskap + övriga	Manskap	Övriga	Manskap	Övriga	M. S.		
									Kir. avd.	Med. avd.	
	XI. Cirkulationsorganens sjukd.	188	21	56	201	27	11	—	86	69	14
68	Inflammation i hjärtsäcken. Pericarditis	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
69	Inflammation i hjärtat. Myocarditis. Endocarditis	19	3	—	9	1	2	—	—	6	—
70	Organiskt hjärtfel. Vitium organicum cordis	21	2	9	47	10	3	—	—	34	—
71	Hjärtförstoring. Hypertrophia cordis	—	1	—	1	2	—	—	—	—	—
72	Nervös hjärtsjukd. Neurosis cordis	2	2	3	24	1	1	—	—	7	1
73	Ak. svaghetstillstånd hos hjärtat. Insufficiencia cordis ac.	—	1	3	4	—	—	—	—	—	—
74	Blodåderbräck. Varix	81	7	30	97	7	4	—	85	5	13
75	Blodåderinflammation. Phlebitis	3	1	—	3	—	1	—	—	—	—
	Periphlebitis										
76	Blodpropp. Thrombosis. Embolia.	1	—	1	4	3	—	—	1	—	—
77	Andra sjukdomar i cirkulationsorg.	11	4	10	10	3	—	—	—	17	—
	XII. Andningsorganens sjukd.	881	182	541	978	207	440	8	24	210	9
78	Sjukdomar i näsan och dess bihålor	182	21	117	123	21	9	—	11	5	1
79	Strupkatarr. Laryngitis. Tracheitis.	25	40	62	30	9	273	—	1	—	2
80	Ödem i struphuvudet. Oedema laryngis, Oedema glottidis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
81	Akut och kronisk lufttröskatarr.	221	40	196	633	158	167	6	2	23	2
	Bronchitis acuta et chr.										
82	Astma. Astma bronchiale	16	1	4	22	2	—	—	—	13	—
83	Lungemfysem. Emphysema pulm.	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
84	Lungblödning. Hæmorrhagia pulm.	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—
85	Katarral lunginflammation. Bronchopneum. Pneum. lob.	74	10	25	91	7	40	2	1	53	3
86	Krupös lunginflammation. Pneumonia croup. s. lob.	13	—	8	41	5	9	—	—	11	—
87	Lungsäcksinflammation. Pleuritis.	17	1	5	25	4	1	—	1	8	1
88	Andra sjukdomar i andningsorganen	333	69	122	13	1	1	—	7	96	—
	XIII. Matsmältningsorganens sjukdomar	962	210	745	1 585	309	65	9	128	197	60
89	Inflammation i mun och tunga. Stomatitis. Glossitis	10	1	16	28	6	1	—	—	1	—
90	Inflammation i svalg, matstrupe. Pharyngit. Oesophagit.	221	52	99	575	143	1	8	2	3	1
	Magkatarr. Gastritis.	268	25	61	332	45	1	—	6	30	6
91 a	a. Akut. G. acuta										
91 b	b. Kronisk. G. chronica	13	4	56	30	1	1	—	—	57	1
92	Funktionell magsäckssjukdom. Neurosis. ventriculi	1	2	5	15	—	—	—	1	2	—
93	Magsår. Ulcus ventriculi. U. duodeni	127	24	48	74	17	—	—	11	74	4
94	Utvidgning av magsäcken. Dilatatio ventriculi	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
95	Mag-tarmkatarr. Gastro-enteritis ..	47	10	131	115	25	4	—	4	13	15
96	Tarmkatarr. Enteritis	77	40	129	203	35	43	1	5	8	—
97	Blindtarmsinflamm. Appendicitis.	67	5	86	57	10	6	—	37	1	6
98	Tarmhinder. Tarmvred. Ileus.	1	10	2	5	1	—	—	2	—	—
	Volvulus. Invaginatio										
99	Bräck. Hernia	48	10	22	80	6	1	—	35	—	20
100	Förstopning. Obstipatio	1	—	1	3	—	1	—	—	—	—

1	Sjukdomar	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		Örlogsstationer		Flot- tans fartyg	Kust- artilleriet		Skolor		Vårdade på		
		Manskap	Övriga	Manskap + övriga	Manskap	Övriga	Manskap	Övriga	M. S. Klr. avd.	Med. avd.	Lasarets- fartyg
101	Inflammation kring ändtarm. Peri- proctitis. Fistula ani	1	—	1	1	—	1	—	—	—	—
102	Ändtarmsspricka, -kontraktur. Fis- sura, contract. ani	5	—	1	1	1	—	—	—	—	—
103	Bukhinneinflammation. Peritonitis	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—
104	Gulsot. Icterus catarrhalis	25	6	10	41	7	1	—	5	1	3
105	Gallsten. Cholelithiasis	3	2	4	5	2	—	—	2	—	1
106	Andra sjukd. i matsmältningsorganen	45	17	73	19	10	4	—	18	7	3
XIV. Urin- och könsorganens sjukdomar		122	25	59	112	27	7	—	55	49	4
107—	Njurinflammation, akut och kronisk.										
108	Nephritis acuta et chr.	23	—	3	21	3	2	—	—	17	—
109	Njursten. Lithiasis renalis	14	1	8	13	8	—	—	20	—	—
110	Äggviteurin. Albuminuria	11	2	3	14	—	1	—	—	—	—
111	Katarral inflammation i urinblåsan. Cystitis	8	5	7	10	11	—	—	6	5	1
112	Funktionell blåssjukdom. Neurosis vesicae urin. Enuresis noct.	6	1	—	3	—	—	—	—	—	—
113	Blåskörtelinflammation. Prostatitis. Abscessus prostatae	2	3	3	1	1	—	—	—	—	—
114	Urinrörsförträngning. Strictura. urethrae	—	1	1	2	—	—	—	2	—	—
115	Förträngning av förhud. Phimosi. Paraphimosis	7	—	4	7	—	1	—	4	1	—
116	Testikelinflammation. Epididymitis. Orchitis	12	—	12	10	—	—	—	12	1	2
117	Vattenbräck. Pungsvullnad. Hy- drocele. Hæmatocele	1	1	1	3	1	—	—	4	—	—
118	Pungåderbräck. Varicocele	6	—	2	6	—	—	—	—	—	—
119	Andra sjukdomar i urin- och köns- organen	32	11	15	22	3	3	—	7	25	1
XV. Rörelseorganens och ben- systemets sjukdomar		377	54	178	519	62	31	4	45	89	12
120	Muskelinflammation, akut och kro- nisk. Muskelreumatism. Myitis ac. et chr. Rheumatismus musc.	143	32	40	143	27	11	—	4	5	1
121	Inflammation i senskida. Tendo- vaginitis	11	2	5	15	5	1	—	—	—	—
122	Senknuta. Ganglion	5	1	2	18	2	—	—	3	3	1
123	Inflammation i slemsäck. Bursitis. Hygroma	10	1	4	22	4	2	—	3	—	—
124	Falsk ledställning. Scoliosis. Genu valgum. Pes varus etc.	40	4	17	64	—	2	—	5	12	3
125	Ledstyvhet. Anchylosis	1	—	1	8	4	—	—	—	—	—
126	Inflammation i ledgång. Synovitis. Arthritis	25	3	9	14	2	4	—	4	2	1
127	Kronisk ledgångsreumatism. Rheu- matismus art. chr.	17	1	15	29	6	1	—	4	14	1
128	Ledmus. Mus artic. Corpus mobile in artic.	7	—	3	7	1	—	—	2	—	1
129	Ben- och benmärgsinflammation. Osteitis. Osteomyelitis	10	—	4	6	—	—	—	2	—	1
130	Benhinneinflammation. Periostitis	4	5	2	4	—	—	—	—	—	—
131	Fotödem. Oedema pedis	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—

1	Sjukdomar	2		3	4	5	6	7	8	9			10	11
		Örlogsstationer		Flot-tans fartyg	Kust-artilleriet		Skolor		Vårdade på		M. S.		Lasarets-fartyg	
		Manskap	Övriga	Manskap + övriga	Manskap	Övriga	Manskap	Övriga	Kir. avd.	Med. avd.				
132	Marschsvulst. Syndesmitis metatarsea	12	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
133	Ansträngningsperiostit. Periostitis tibiae ab exercit.	24	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
134	Andra sjukdomar i rörelseorganen och bensystemet	68	4	75	182	11	10	4	18	53	3	—	—	—
XVI. Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväven		352	29	207	284	47	56	—	49	73	7	—	—	—
135	Erythema multiforme et nodosum..	4	3	3	3	—	1	—	—	1	—	—	—	—
136	Urticaria	9	3	11	11	5	—	—	—	3	—	—	—	—
137	Herpes zoster	7	3	5	7	1	—	—	—	3	—	—	—	—
138	Psoriasis	19	—	4	11	—	—	—	1	9	—	—	—	—
139	Eczema	83	5	64	68	7	6	—	3	28	3	—	—	—
140	Impetigo. Ecthyma	23	—	8	18	1	5	—	—	2	—	—	—	—
141	Favus	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—
142	Herpes tonsurans, Sycosis.....	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
143	Nageltrång. Unguis incarn.....	10	1	1	10	3	—	—	8	—	2	—	—	—
144	Bindvävsinflammation. Bulnad. Phlegmone. Abscessus	6	2	11	6	2	—	—	10	1	—	—	—	—
145	Böld. Furunculus. Carbunculus ..	122	7	73	106	14	31	—	10	7	—	—	—	—
146	Rötsår. Ulcus	2	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
147	Brand. Grangræna.....	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
148	Andra sjukdomar i hud och bindväv	66	4	26	43	13	8	—	17	19	2	—	—	—
XVII. Svulster														
149	Svulst. Tumor	28	4	10	13	7	1	—	12	6	2	—	—	—
XVIII. Genom våld och olycks-händelse uppkomna skador samt akuta förgiftningar		660	87	346	891	179	117	11	162	24	25	—	—	—
150	Muskel-, senbristning, Sensträckning	64	8	8	45	6	2	2	—	—	—	—	—	—
151	Ledvrickning.....	146	13	53	246	34	35	3	18	—	3	—	—	—
152	Luxation	51	7	8	24	2	4	—	—	—	—	—	—	—
153	Benbrott.....	87	11	56	105	18	14	—	55	1	7	—	—	—
154	Stöt och krossning. Krossår	130	14	73	221	48	29	5	33	1	2	—	—	—
155	Sår av skarpt eller spetsigt vapen.. Skottsår.	54	17	62	126	28	21	—	34	—	6	—	—	—
156 a	a. Enkelt. Skottsår i mjukdelar	2	6	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
156 b	b. Komplic. Skottfraktur	3	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
156 c	c. Inträngande	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
157	Skoskav, skavsår (skidbindning e. d.)	33	2	15	58	5	5	1	—	—	—	—	—	—
158	Ridsår	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skada av förbränning eller explosion.														
159 a	1:a gradens förbränning.....	7	3	17	21	10	—	—	3	—	3	—	—	—
159 b,c	2:a och 3:e gradens förbränning..	5	—	6	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—
160	Kylskada	—	—	1	1	4	3	—	—	—	—	—	—	—
161	Solstyg. Värmeslag	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
162	Akut förgiftning	15	1	5	1	9	—	—	1	11	1	—	—	—
163	Andra skador	60	5	39	33	14	4	—	18	11	3	—	—	—
164	Själv-mord. Själv-mordsförsök	3	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
165	Sjukdom av obestämd art	6	—	12	44	11	—	—	—	—	—	—	—	—
166	Utan angiven sjukdom	—	28	67	32	—	83	—	—	—	—	—	—	—
167	Observationspatienter	676	137	143	844	34	144	1	121	311	27	—	—	—
Summa		7 108	950	3 985	6 931	1 195	1 318	84	791	1 663	225	—	—	—

**Tab. 23. Läkareundersökningar av den till första flygut- 91
bildning inryckande personalen åren 1944 och 1945.**

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Personal	Godkända i %		Underkända. Kassationsorsaker (procentuellt i olika grupper)							
			1944				1945			
	1944	1945	Ögon- sjukdomar	Öron- sjukdomar	Övr. sjukdomar eller lyten	Kombinerade sjukdomar	Ögon- sjukdomar	Öron- sjukdomar	Övr. sjukdomar eller lyten	Kombinerade sjukdomar
Flygkapnet.										
Underbefäl	92	93	75	25	—	—	33	50	17	—
Aspiranter	83	85	50	11	39	—	63	12	21	4
Vpl flygförare	88	84	68	5	27	—	67	—	33	—
Samtliga flygförare	87	85	64	14	22	—	63	10	25	2
Armén o. marinen.										
Arméspaningsofficerare	100	100	—	—	—	—	—	—	—	—
Marinspaningsofficerare	89	100	100	—	—	—	—	—	—	—
Samtliga flygspanare	94	100	100	—	—	—	—	—	—	—

Tab. 24. Olycksfall i samband med flygning åren 1935—1945.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	1935	1936	1937	1938	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945
Antal flyghaverier med dödsfall	1	1	3	7	10	13	28	30	29	25	25
Antal dödsfall	1	1	5	11	16	25	47	44	55	47	43
Antal dödade	1	—	1	2	6	3	14	8	13	15	12
officerare	—	—	—	1	1	2	1	—	2	1	2
underofficerare	—	1	4	8	9	20	32	36	40	31	29
manskap	2	1	—	1	—	—	2	2	2	4	1
Antal skadade	1	2	—	—	—	—	—	—	2	—	—
officerare	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
underofficerare	1	2	—	—	—	7	8	5	2	10	4
manskap	2	1	3	1	—	—	6	7	8	6	4
Antal lätt skadade	1	—	—	—	—	1	1	2	—	1	—
officerare	—	3	—	3	9	4	15	14	18	3	13
underofficerare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
manskap	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Tab. 25. Sjuktransportflygningar år 1945.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Antal flygningar	Antal transporter	Flygtid		Antal flygkilometer		Antal transporterade personer			
			i allt	pr flygning	i allt	pr flygning	patienter	sjukvårdspersonal	övr. medföljande	summa
Boden	214	87	213 ^t 50 ^m	53 ^m	44 038	180 ^t 5	160	27	181	368
Östersund	47	18	52 ^t 00 ^m	66 ^m	7 005	149 ^t 0	25	4	29	58
Hägernäs	131	49	54 ^t 00 ^m	25 ^m	7 077	54 ^t 0	53	26	56	135
I allt år 1945	422	154	319 ^t 50 ^m	45 ^m	58 120	187 ^t 7	238	57	266	561
1944	455	164	352 ^t 00 ^m	46 ^m	64 009	140 ^t 7	223	72	257	552
1943	297	118	204 ^t 10 ^m	41 ^m	36 564	123 ^t 1	125	74	172	371
1942	302	141	177 ^t 19 ^m	35 ^m	30 281	100 ^t 3	129	50	158	337
1941	239	93	137 ^t 40 ^m	35 ^m	22 142	92 ^t 6	95	49	132	276
1940	263	109	240 ^t 45 ^m	55 ^m	32 156	122 ^t 3	114	55	159	328

Tab. 29. Sjukdomar bland manskapet vid flygvapnets truppförband år 1945.

Anm. Tabellen avser under året nytillkomna (ej från föregående år kvarliggande) sjukdomsfall.

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Sjukdomar	F 1	F 2	F 3	F 4	F 5	F 6	F 7	F 8	F 9	F 10	F 11	F 12	F 13	F 14	F 15	F 16	F 17	F 21	Summa
I. Bildningsfel, medfödda sjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
II. Akuta infektionssjukdomar	208	67	110	202	248	98	198	154	185	94	282	207	109	54	18	330	119	762	759
1 Smittkoppor. Variola	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 Vattenkoppor. Varicellæ	4	2	—	—	—	3	1	1	—	3	2	3	—	1	—	—	6	4	30
3 Scharlakansfeber. Scarlatina	7	—	2	—	2	4	2	1	12	3	3	—	1	—	—	—	9	3	49
4 Mässling. Morbilli	—	3	13	—	9	1	6	—	7	1	—	2	—	—	—	—	—	5	47
5 Röda hund. Rubella	23	7	5	26	—	6	7	7	5	—	46	11	—	10	—	3	3	6	165
6 Fläcktyfus. Typhus exanthem.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Tarmtyfus. Febris typhoides	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8 Paratyfus. Paratyphus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9 Asiatick kolera. Cholera asiatica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10 Inhemsk kolera. Cholera nostras	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11 Rödsot. Dysenteria	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12 Stelkramp. Tetanus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13 Ros Erysipelas	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
14 Sept. lymfåder- o. lymfkörtelinfl. Lymphangitis et lymphadenitis sept.	1	1	3	7	6	—	—	5	5	1	3	—	—	—	—	—	—	—	32
15 Blodförgiftning. Varfeber. Septicæmia. Pyæmia	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
16 Ak. ledgångsreumatism. Rheumatismus articul. ac.	2	1	—	2	2	1	1	1	4	5	2	—	3	—	—	9	—	—	33
17 Halsfluss. Angina tonsillaris	85	41	57	62	196	45	123	50	133	67	68	91	33	16	8	143	71	37	1 326
18 Difteri. Diphtheria	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	3
19 Påssjuka. Parotitis epidemica	12	—	—	14	2	—	3	—	—	—	21	—	—	—	—	2	—	3	57
20 Kikhosta. Pertussis	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
21 Influensa. Influenza epidemica	2	—	1	1	2	—	4	3	—	—	11	—	—	—	—	—	3	5	32
22 Akut barnförlamning. Poliomyelitis anterior ac.	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	4
23 Sömnssjuka. Encephalitis letharg.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24 Epid hjärnhinneinflamm. Mening. cerebrosp. epid.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25 Undulantfeber. Febris undulans	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26 Denguefeber. Febris denguis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27 Dröppel. Gonorrhoea	17	5	6	11	2	2	3	11	2	7	5	—	4	4	—	16	5	7	107
28 Enkelt vener.sår (med följsjukd.). Ulcus molle	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29 Vaccinationsbesvär	40	3	23	78	24	29	48	73	14	8	44	21	10	20	10	26	32	10	513
30 Feber av obestämd art. Febricula. Febris ephamera	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	4	—	—	—	—	8
31 Andra akuta infektionssjukdomar. Aliæ infectiones	12	—	—	—	—	8	—	—	—	—	76	82	56	—	—	114	—	—	348
III. Zooparasitära sjukdomar	2	1	1	3	23	—	1	3	—	2	—	11	10	—	—	—	1	1	59
32 Trikinsjukdom. Trichinosis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33 Masksjukd. Helminthiasis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
34 Skabb. Scabies	2	1	1	—	23	—	1	3	—	2	—	8	10	—	—	—	—	—	52
35 Andra zooparasitära sjukdomar	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	6
IV. Kroniska infektionssjukd.	1	3	1	4	6	2	—	5	2	3	4	2	1	4	—	4	4	7	53
36 a Lungtuberkulos. Tuberculosis pulmonum	—	3	1	—	6	1	—	4	1	3	3	2	1	1	—	4	4	6	40
36 b-i Tuberkulos i andra organ. Tuberculosis organorum aliorum	—	—	—	2	—	1	—	1	1	—	1	—	—	3	—	—	—	1	10

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Sjukdomar	F 1	F 2	F 3	F 4	F 5	F 6	F 7	F 8	F 9	F 10	F 11	F 12	F 13	F 14	F 15	F 16	F 17	F 18	F 19	Summa
37a Nyförv. syfilis. Syphilis recens .	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
37b Recidiverande syfilis. Syphilis recidivans	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
38 Andra kroniska infektionssjukd. .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
V. Ämnesomsättnings- o. blodsjukdomar	—	—	—	3	2	—	1	1	—	1	1	—	1	—	—	—	2	—	—	12
39 Bleksot. Blodbrist. Anæmia. . . .	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2
40 Blodfläcksjuka. Morbus macul. Werl-hofii. Purpura	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
41 Skörbjugg. Scorbutus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
42 Blödarsjuka. Hæmophilia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
43 Gikt. Arthritis vera s. urica . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44 Sockersjuka. Diabetes mellitus . .	—	—	—	1	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	5
45 Basedows sjukd. Morbus Basedowii	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
46 Andra ämnesomsättnings- och blod- sjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	3
VI. Kroniska förgiftnings- sjukdomar	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
47 Kronisk alkoholförgiftning. Alco- holismus chron	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
48 Andra kroniska förgiftningssjukd.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
49 VII. Sinnessjukdomar	2	4	2	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	13
VIII. Nervsystemets sjuk- domar	11	4	1	6	8	6	9	6	—	1	3	—	25	3	—	8	5	—	—	96
50 Nervinflam. Neuritis. Polyneuritis	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2
51 Nervsmärta. Neuralgia	—	1	1	2	6	1	—	—	1	—	—	—	7	—	—	—	1	—	—	20
52 Perifer förlamn. Paresis. Paralysis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	3
53 Fallandesot. Epilepsia	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	4
54 Nervsvaghet. Neurasthenia	1	1	—	3	1	—	—	—	5	—	—	2	—	8	2	—	3	1	—	27
55 Ryggmärgsinflammation. Myelitis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
56 Hjärnhinneinflammation. Meningi- tis cerebri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	2
57 Hjärnblödn. Hæmorrhagia cerebri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
58 Andra sjukdomar i nervsystemet	10	1	—	—	1	3	9	—	—	—	—	—	9	—	—	—	4	1	—	38
IX. Ögonsjukdomar	1	—	1	1	2	1	2	—	2	1	3	1	1	2	—	6	1	1	—	26
59a-b Conjunctivitis catarrhalis, phlyc- tenulosa, trachomatosa	1	—	—	1	2	1	2	—	1	—	2	1	1	—	—	—	1	—	1	14
60 Keratitis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
61 Iritis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
62 Panophthalmitis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
63 Refraktionsanomalier	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
64 Andra ögonsjukdomar	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	2	—	5	1	—	—	12
X. Öronsjukdomar	9	2	3	1	12	3	9	9	4	11	5	1	5	3	—	20	2	10	—	109
65 Inflam. el. böld i hörselgången. Otitis ext. diffusa. Furunc. meatus auditorii	6	1	—	—	1	1	—	3	2	—	—	—	—	2	—	2	2	—	—	20
66a Varig inflammation i mellanörat. Otitis media purulenta	2	—	2	—	9	1	9	—	2	8	—	—	—	—	—	—	1	—	1	35
66b-c Varig inflam. i mellanörat m. kompl. åt omg. delar. Mastoiditis etc.	1	1	1	1	2	1	—	6	—	2	5	1	5	1	—	15	—	9	—	51
67 Andra öronsjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	3

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	Sjukdomar	F 1	F 2	F 3	F 4	F 5	F 6	F 7	F 8	F 9	F 10	F 11	F 12	F 13	F 14	F 15	F 16	F 17	F 21	Summa
	XI. Cirkulationsorganens sjukdomar	4	7	3	3	6	1	4	3	1	5	4	1	3	—	—	6	—	—	51
68	Inflam. i hjärtsäcken. Pericarditis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
69	Inflam. i hjärtat. Myocarditis.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Endocarditis	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
70	Organiskt hjärtfel. Vitium organicum cordis	—	—	1	1	—	—	1	—	1	2	—	—	—	—	—	1	—	—	7
71	Hjärtförstoring. Hypertr. cordis .	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
72	Nervös hjärtsjukd. Neurosis cordis	1	5	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	10
73	Ak. svaghetstillst. hos hjärtat.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Insufficiens cordis ac.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
74	Blodåderbräck. Varix	2	1	2	2	5	1	1	2	—	2	3	1	2	—	—	2	—	—	26
75	Blodåderinflammation. Phlebitis.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	Periphlebitis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
76	Blodpropp. Thrombosis. Embolia	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
77	Andra sjukdomar i cirkulationsorg.	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	4
	XII. Andningsorganens sjukdomar	143	77	112	40	118	9	30	105	20	132	86	65	30	23	—	203	98	63	1357
78	Sjukd. i näsa o. dess bihålor . . .	5	2	3	10	33	2	7	14	—	9	13	—	4	4	—	25	2	6	139
79	Strupkatarr. Laryngitis. Tracheitis	106	7	—	—	—	—	—	4	—	20	—	—	—	2	—	—	—	1	140
80	Ödem i struphuvudet. Oedema laryngis, Oedema glottidis . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
81	Akut och kronisk lufttröskatarr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Bronchitis acuta et chr.	25	54	—	23	72	4	16	81	15	95	19	1	—	8	—	19	95	49	576
82	Astma. Astma bronchiale	—	—	4	—	7	—	1	—	2	1	6	—	—	—	—	—	1	—	22
83	Lungemfysem. Emphysema pulm.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
84	Lungblödn. Hæmorrhagia pulm.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
85	Katarral lunginflamm. Bronchopneum. Pneum. lob.	6	8	8	6	4	3	2	3	1	7	3	1	—	7	—	11	—	4	74
86	Krupös lunginflamm. Pneumonia croup. s. lob.	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	6
87	Lungsåcksinflammation. Pleuritis	1	6	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	1	—	—	3	—	3	17
88	Andra sjukdomar i andningsorg.	—	—	97	—	2	—	1	2	1	—	44	66	25	—	—	145	—	—	383
	XIII. Matsmältningsorganens sjukdomar	87	98	36	91	113	96	18	122	33	27	52	20	42	110	2	99	36	35	1117
89	Inflammation i mun och tunga.	—	2	—	—	5	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	1	—	3	14
	Stomatitis. Glossitis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
90	Inflamm. i svalg, matstrupe. Pharyngit. Oesophagit.	46	53	—	73	—	76	1	76	16	1	21	2	1	83	—	13	—	4	466
	Magkatarr. Gastritis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
91a	a. Akut. G. acuta	3	16	—	1	6	6	4	5	5	11	9	8	9	7	—	20	—	3	113
91b	b. Kronisk. G. chronica	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
92	Funktionell magsäcksjukdom. Neurosis ventriculi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
93	Magsår. Ulcus ventric. U. duodeni	1	2	2	3	3	—	1	1	—	1	1	—	3	2	—	—	2	—	22
94	Utvidgning av magsäcken. Dilatat. ventriculi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
95	Mag-tarmkatarr. Gastro-enteritis	18	7	20	—	86	5	5	4	—	9	—	—	9	6	—	7	26	23	225
96	Tarmkatarr. Enteritis	6	9	—	7	1	4	3	18	7	—	10	5	8	—	2	37	—	—	117
97	Blindtarmsinflamm. Appendicitis	6	4	5	3	8	3	3	4	2	—	5	2	4	3	—	10	7	—	71
98	Tarmhinder. Tarmvred. Ileus. Volvulus. Invaginatio	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	2
99	Bräck. Hernia	1	—	1	2	3	—	1	7	—	2	—	2	1	4	—	3	—	1	28
100	Förstoppning. Obstipatio	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
101	Inflam. kring ändtarm. Periproctitis. Fistula ani	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Sjukdomar	F 1	F 2	F 3	F 4	F 5	F 6	F 7	F 8	F 9	F 10	F 11	F 12	F 13	F 14	F 15	F 16	F 17	F 18	F 19	Summa
102 Ändtarmsspricka, -kontraktur. Fiesura, contract. ani	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
103 Bukhinneinflammation. Peritonitis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
104 Gulsot. Icterus catarrhalis	6	4	4	2	—	—	—	3	2	1	3	1	4	1	—	7	—	1	—	39
105 Gallsten. Cholelithiasis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
106 Andra sjukd. i matsmältningsor- gauen	—	—	4	—	1	—	—	1	—	—	1	—	3	3	—	—	1	—	—	14
XIV. Urin och könsorganens sjukdomar	6	2	3	7	6	4	7	4	2	4	4	2	4	6	—	8	2	6	—	77
107- Njurinflam., akut och kronisk.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
108 Nephritis acuta et chr.	1	—	—	—	2	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	6
109 Njursten. Lithiasis renalis	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	1	—	—	6
110 Äggviteurin. Albuminuria	—	1	1	5	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	13
111 Katarral inflam. i urinblåsan. Cystitis	4	—	—	1	—	—	3	1	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	12
112 Funktionell blåssjukd. Neurosis vesicae urin. Enuresis noct. . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
113 Blåskörtelinflam Prostatitis. Abs- cessus prostatae	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
114 Urinrörsförträngning. Strictura urethrae	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	3
115 Förträngning av förhud. Phimo- sis. Paraphimosis	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	3	—	2	—	—	—	—	—	—	7
116 Testikelinfl. Epididymitis. Orchitis	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	1	—	3	—	1	—	1	—	9
117 Vattenbräck. Pungsvullnad. Hy- drocele. Hæmatocele	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	3
118 Pungåderbräck. Varicocele	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	—	—	7
119 Andra sjukdomar i urin- och könsorganen	—	—	1	—	1	—	2	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	3	—	10
XV. Rörelseorganens o. ben- systemets sjukd.	11	14	12	10	26	9	8	29	11	6	11	11	16	5	3	41	7	18	—	248
120 Muskelinflam., akut och kronisk. Muskelreumatism. Myitis ac. et chr. Rheumat. muscul.	2	—	10	3	5	—	—	1	8	1	—	—	8	5	—	—	1	1	—	45
121 Inflammation i senskida. Tendo- vaginitis	2	5	1	1	8	2	—	2	2	—	—	1	—	—	—	7	—	—	—	31
122 Senknuta. Ganglion	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	5
123 Inflam. i slemsäck. Bursitis. Hygroma	—	—	—	1	8	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	13
124 Falsk ledställning. Scoliosis. Genu valgum. Pes varus etc.	—	—	—	—	—	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	12
125 Ledstyvhed. Anchylosis	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
126 Inflammation i ledgång. Syno- vitis. Arthritis	2	—	1	—	—	—	—	—	—	2	2	—	4	—	—	3	4	1	—	19
127 Kronisk ledgångsreum. Rheumatis- mus art. chr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
128 Ledmus. Mus artic. Corpus mobile in artic.	—	—	—	1	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
129 Ben- och benmärgsinflam. Ostei- tis. Osteomyelitis	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	3	—	—	—	6
130 Benhinneinflam. Periostitis	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
131 Fotödem. Oedema pedis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
132 Marchsvulst. Syndesm. metatarsea	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
133 Ansträngn. periostit. Periostitis tibiae ab exercit.	1	—	—	—	1	—	2	2	—	2	1	—	1	—	—	8	—	—	—	18
134 Andra sjukd. i rörelseorganen och bensystemet	4	7	—	3	—	2	3	21	—	1	6	10	3	—	2	10	1	16	—	89

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	Sjukdomar	F 1	F 2	F 3	F 4	F 5	F 6	F 7	F 8	F 9	F 10	F 11	F 12	F 13	F 14	F 15	F 16	F 17	F 18	Summa
	XVI. Hudsjukdomar och sjukd. i bindväven.	21	15	25	16	37	3	7	34	15	27	29	14	24	1	1	66	13	45	393
135	Erythema multiforme et nodosum	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
136	Urticaria	3	2	—	—	5	—	—	1	—	—	1	—	2	—	—	2	—	2	18
137	Herpes zoster	—	—	1	—	1	—	—	1	1	—	—	—	1	1	—	1	—	2	9
138	Psoriasis	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
139	Eczema	2	—	5	—	13	1	2	5	5	4	6	2	10	—	—	4	—	7	66
140	Impetigo. Ecthyma	—	—	2	—	1	1	—	1	—	—	—	1	1	—	—	16	4	3	30
141	Favus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	6
142	Herpes tonsurans, Sycosis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
143	Nageltrång. Unguis incarn.	—	5	1	3	2	1	2	1	—	2	2	3	3	—	—	4	2	2	33
144	Bindvävsinflammation. Bulnad.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Phlegmone. Abscessus	5	—	3	1	1	—	1	6	—	—	4	2	—	—	—	3	—	1	27
145	Böld. Furunculus. Carbunculus	10	8	13	12	14	—	2	16	9	21	13	5	2	—	1	29	7	21	183
146	Rötsår. Ulcus	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
147	Brand. Gangræna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
148	Andra sjukd. i hud och bindväv	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	3	1	5	—	—	1	—	7	18
	XVII. Svulster.	1	—	—	1	1	—	—	—	—	2	—	—	1	1	1	3	1	—	12
149	Svulst. Tumor	1	—	—	1	1	—	—	—	—	2	—	—	1	1	1	3	1	—	12
	XVIII. Genom våld o. olycks- händelse uppkomna skador, akuta förgiftningar	71	63	51	43	89	32	50	78	47	78	87	119	68	36	4	179	57	77	1229
150	Muskel-, senbristning, sensträckn.	3	9	—	9	8	5	8	3	1	47	—	15	1	—	2	13	31	3	158
151	Ledvrickning	28	15	11	5	28	12	15	21	22	9	18	47	10	15	1	56	2	23	338
152	Luxation	—	—	1	3	—	—	1	2	—	—	—	3	2	—	—	—	4	1	17
153	Benbrott	2	2	5	6	14	2	4	4	3	5	5	4	8	2	—	6	1	4	77
154	Stöt och krossning. Krossår	15	21	19	6	26	7	12	21	14	1	29	35	34	10	—	53	9	23	335
155	Sår av skarpt el. spetsigt vapen	7	6	11	4	4	2	4	9	5	12	17	6	4	4	—	33	7	10	145
	Skottsår.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
156a	a. Enkelt. Skottsår i mjukdelar	2	1	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	6
156b	b. Komplic. Skottfraktur	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
156c	c. Inträngande	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
157	Skoskav, skavsår (skidbindn. e. d.)	4	4	2	—	5	—	2	9	1	3	2	7	—	3	1	14	1	11	69
158	Ridsår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Skada av förbränning el. explosion.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
159a	1:a gradens förbränning	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	1	—	—	6
159b,c	2:a och 3:e gradens förbränning	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4
160	Kylskada	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	1	4
161	Solstyg. Värmeslag	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
162	Akut förgiftning	1	4	—	—	2	3	—	1	—	—	3	—	2	—	—	2	—	—	18
163	Andra skador	8	—	—	6	—	—	2	8	—	1	12	1	2	2	—	—	2	—	44
164	Själv-mord. Själv-mordsförsök	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2
165	Sjukdom av obestämd art	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
166	Observationspatienter	40	18	10	11	9	4	22	24	17	8	7	11	13	88	—	30	9	27	293
	Summa	618	877	371	442	707	274	366	578	340	397	578	468	353	286	29	1005	357	366	7 912

Bilaga.

Utdrag ur förbandens årsberättelser.

1. Personal tjänstgörande inom sjukvården.

Armén.

I. militärområdet.

När beredskapstiden med dess stora inkallelser av läkare och tandläkare nu är över bör det framhållas det omfattande och gedigna arbete, som de inkallade utförde. Det övervägande flertalet bland den inkallade medicinalpersonalen har, trots att för den enskilde ofta stora svårigheter voro förenade med inkallelserna, visat stor förståelse för deras nödvändighet och med gott humör och stor energi ägnat sig åt den militära sjukvården.

Sjukvårdsunderbefälet, som utbildas och tillhandahålles av trängen, har i stort sett en tillfredsställande utbildning. Kadrarna för truppförbanden äro dock beräknade i underkant och under året har det varit många vakanser, varför det varit förenat med stora svårigheter att tillgodose behovet vid plutonchefs-, gruppchefs- och soldatskolorna. Även vid fältövningar, under vinterutbildningen, efter inryckningar och vid större sjuklighet gör sig bristen på sjukvårdsunderbefäl vid truppförbanden gällande, då dessa ej på långt när disponera det bestämda antalet av sådant befäl. Den otillfredsställande rekryteringen av ifrågavarande personal är ett allvarligt faktum och krafttag påfordras för att åstadkomma bättre förhållanden.

Vid omhändertagande av de matstrejkan de balterna och tyskarna i interneringslägren å Ränneslätt och Rinkaby samt vid dessa lägers evakuering utfördes av den militära sjukvården ett omfattande och besvärligt arbete, vilket avklarades på ett berömvärt sätt. Anvisningar om vart sjuklingarna skulle transporterats för vidare vård meddelades av den i Stockholm upprättade belägningscentralen och transporterarna utfördes föredömligt av sjuktransportförband från T 4 och T 1.

(Fagrell, I. milo)

Personal ur I 12 tjänstgjorde, då de internerade tyskarna och balterna avtransporterades från Eksjö. Sjukvården leddes av regementsläkaren vid I 12. Alla önskemål beträffande personal och materiel blevo vid detta tillfälle rikligt tillgodosedda från överordnade militärläkares sida. Hela tiden uppehölls en god personlig kontakt med de militära cheferna på platsen och telefonledes med överordnade militärläkare. Dessa personliga samtal anser jag vara en av de viktigaste orsakerna till att sjukvården gick i lås.

(Paulsen, I 12)

Några sjukvårdslever ha icke anmält sig som sökande, sannolikt på grund av de dåliga avlönningsförhållandena. Den kvinnliga personalen har visat sig helt outhärdlig för regementets sjukvård.

Även med utökad kvinnlig personal kräves god tillgång på sjukvårdsbeställningsmän, särskilt vid mekaniserade förband, där skjutning med pjäser ofta förekommer och där skilda avdelningar ofta operera på betydligt avstånd från varandra. Ett förhållandevis stort antal sjukvårdsbeställningsmän är för P 2:s del nödvändigt även på grund av att regementet har två sjukavdelningar (Hälsingborg och Ljungbyhed).

(Hedener, P 2)

Bristen på militär sjukvårdspersonal har varit akut hela sommaren och hösten. Ingenjörtrupperna ligga för övningar i broslagning i bataljonsförband utom förlägningsorten 34 veckor under sommaren och samtidigt ha andra förband vid kå-

ren övningar och under hösten utföres övningsarbeten ävenledes utom förlägningsorten under 1—3 veckor, ibland med 2 arbetsförband å olika platser. Detta förhållande har medfört att, enär endast 1 furir och 1 vpl sjukvårdare disponerats, sjukvårdspersonalen måst tilltagas i underkant vid dessa ofta riskfyllda arbeten. Under hösten har vid ett tillfälle ett mindre förband under en vecka måst vara helt utan sjukvårdare.

Då svårigheter mött för rekrytering av kvinnlig sjukvårdspersonal, har sådan personal ej kunnat ersätta bristen på manlig personal. (Brattström, Ing 2)

II. militärområdet.

Ett synnerligen anmärkningsvärt faktum är alltjämt, att trots rådande stora tillgång på läkare, ett påfallande litet antal sökande regelmässigt förekommer till beställningar på aktiv stat vid truppförband samtidigt som antalet sökande till exempelvis provinsialläkartjänster eller motsvarande befattningar alltid är mångdubbelt större.

Vilka anledningarna härtill än må vara, synas verksamma åtgärder för att göra dessa tjänster mera lockande vara erforderliga, därest en fullgod rekrytering av militärläkare skall kunna säkerställas.

Fördelningen av arbetet mellan läkarna vid tvåläkarregementena är genomförd på ett så ändamålsenligt och rättvist sätt som rådande förhållanden medgiva, och några klagomål i detta avseende hava icke från något håll försports.

Sedan en vid ett fo krigsplacerad läkare, tillika bataljonsläkare i fältläkarkårens reserv, numera tillträtt provinsialläkartjänst på platsen, har framställning ingivits om hans förordnande som foläkare enligt särskilt avtal. Det vore synnerligen lämpligt om motsvarande förfarande kunde tillämpas vid samtliga fo, varigenom den vid fo krigsplacerade och på platsen bosatte läkaren kontinuerligt kunde stå i kontakt med sitt fo och därvid såväl handlägga förekommande sjukvårdsärenden som ombesörja sjukvården för fostabens fåtaliga personal.

Den vid militärbefälsstaben tjänstgörande tandläkaren, vars arbetsuppgifter såsom militärbefälstandläkare icke till sin omfattning motsvara föreskriven daglig tjänstgöringstid, har i mycket stor utsträckning kunnat deltaga i arbetet vid I 5 tandpoliklinik, vilket med hänsyn till behovet av tandläkare vid denna hårt belastade klinik givetvis varit till största gagn.

Vid militärområdets samtliga truppförband utom Lv 5 finnas numera anställda tvenne sjuksköterskor, vid T 3 därutöver en instruktionssköterska. Även om under kortare perioder av ringa sjuklighet de båda sjuksköterskorna icke alltid hava full sysselsättning i direkt sjukvårdande verksamhet, är deras anställande tvivelsutan till största gagn för truppsjukvården och för tillgodoseende av behovet av erforderlig ledighet för sköterskorna sinsemellan. Instruktionssköterskans verksamhet har visat sig vara utomordentligt värdefull vid sjukvårdsutbildningen och samtliga sjuksköterskor kunna och böra med fördel utnyttjas i utbildningsarbete i all den utsträckning deras huvuduppgift så medgiver.

Anställande av kvinnlig arbetskraft vid truppförbandssjukhusen vitsordas allmänt hava varit till stor nytta och några olägenheter härav har icke kunnat märkas. Det torde vara ställt utom tvivel, att den manliga sjukvårdspersonalens ersättande med kvinnlig sådan är ägnat medföra avgjorda fördelar för sjukhustjänstens vidkommande.

Sjukvårdsunderofficerarnas tjänstgöring, främst såsom närmast ansvariga för det omedelbara handhavandet och redovisningen av den värdefulla sjukvårdsmaterielen och såsom uppbördsmän för denna, har varit mycket maktpåliggande, och dessa befattningars ifrågasatta avskaffande måste tvivelsutan befaras medföra högst allvarliga olägenheter.

Svårigheter på grund av föreliggande brist på sjukvårdsunderbefäl hava på flera håll gjort sig märkbara och vakanser i beställningarna förefinnas alltjämt, vilka icke kunnat fyllas genom personaltilldelning från trängkåren. Särskilt vid behov av sjukvårdsunderbefäl till skolor, inskrivningsförrättningar och tjänstgöringar vid fältförband har denna brist varit mycket kännbar. (Svensson, II. milo)

Under året har tillkommit en befattning som överfurir vid sjukhuset. Denne sköter expeditionstjänsten, bl. a. det nya redovisningssystemet enligt Sjukred F, och utgör ett värdefullt tillskott till sjukvårdspersonalen. Han ersätter en underofficer, som under beredskapstiden jämsides med den ordinarie sjukvårdsunderofficeren tjänstgjorde vid sjukhuset. Att överfuriren under fredsförhållanden skulle kunna ersätta den ordinarie underofficeren är icke möjligt. (Janson, I 5)

III. militärområdet.

Den kategori av militärläkare, som utgöres av extra bataljonsläkare, avsågs vid sin tillkomst närmast bilda rekryteringsunderlaget för ordinarie truppförbandsläkartjänster. Avsikten var, att de under sin tjänstgöring skulle bibringas dels ett rent medicinskt kunnande genom sjukhusarbetet, dels en militär- och militärmedicinsk skolning genom tjänstgöring vid truppförband. Vid denna tidpunkt förenade som regel garnisonssjukhusens läkare befattningen som läkare vid garnisonssjukhus med tjänst såsom truppförbandsläkare. Då sjukhusläkaren sålunda var ansvarig för sjukvården både vid sjukhus och truppförband, fanns det förutsättningar för att de extra bataljonsläkarna skulle erhålla ovannämnda dubbelsidiga skolning.

Sedan i flera fall tjänsten såsom läkare vid garnisonssjukhus skilts från tjänsten som truppförbandsläkare, har även de extra bataljonsläkarnas ställning i viss mån förändrats. I realiteten äro de nu i fråga om sin tjänstgöring mer att jämställa med civila sjukhusunderläkare. Med de arbetsuppgifter, som åvila dem vid sjukhusen, är det som regel mycket svårt att även för kortare tid kombinera sjukhus-tjänstgöring med truppläkartjänst. Som exempel må nämnas, att de båda extra bataljonsläkarna vid garnisonssjukhuset i Skövde under 1945 fullgjort endast 30 resp. 15 dagars tjänst vid truppförband. Hela tjänstgöringstiden som extra bataljonsläkare brukar dock vid beräkning av tjänsteår i huvudsak jämställas med annan militärläkartjänst.

En kvalificerad kraft vid regementsläkarens sida för att förestå regementssjukhusets expedition och sjukvårdsförrådet samt biträda vid sjukvårdsutbildningen inom regementet anser jag vara absolut nödvändig. I samband med av Försvarets Centrala Organisationskommitté gjorda undersökningar och arbetsstudier har det framkommit uppgifter om att avsikten vore, att sjukvårdsunderofficersbefattningen skulle indragas och att en överfurir i stället skulle avses för denna befattning. Frånsett att hela befordrings- och rekryteringsfrågan härigenom radikalt skulle komma att förändras, tror jag icke, att en överfurir skulle kunna bli tillfyllest för att sköta denna tjänst med dess rätt vitt skilda arbetsuppgifter. Läkare och annan personal vid förband, där organisationsundersökning bedrivits, ha för mig framhållit, att det under den tid och under de förhållanden, som undersökningarna utförts, icke varit möjligt att bilda sig en uppfattning om arbetsuppgifterna vid förbandet och att undersökningarna följaktligen icke kunna anses vara av sådant värde, att de kunna läggas till grund för en ändring av organisationen.

Beträffade personal vid sjukvårdsavdelningar må framhållas önskvärdheten av, att en förrådsman i första hand ställes till förfogande för tjänstgöring vid sjukvårdsmaterialförrådet. Att som nu »åka snålskjuts» på intendenturavdelningen kan icke i längden vara försvarligt, då det icke finns garantier, att med sjukvårdsmaterieltjänsten förtrogen förrådsman finnes vid intendenturavdelningen. Den tid,

som möjligen icke blir utnyttjad för den rena förrådstjänsten, kan förrådsman samsättas vid sjukhuset.

(Hesselblad, III. milo)

För hela arbetet inom sjukhuset och avd II d är det av utomordentlig betydelse att äga en fullt kunnig och väl utbildad person, som är syssloman på sjukhuset, expeditjonsföreståndare på avd II d:s expedition och uppbördsman för hela regementets sjukvårdsmateriel. I årtal har det kämpats för att få en fullt kunnig sjukvårdsunderofficer för att biträda regementsläkaren med förekommande arbetsuppgifter. Nu vill emellertid Försvarets Centrala Organisationskommitté enligt vad man kan utläsa i en artikel i underofficerarnas tidning, att sjukvårdsunderofficeren skall ersättas med en överfurir, dels på grund av »att hans tjänst är mycket enkel och föga omfattande», och dels ur besparingssynpunkt oförmånlig, vilket jag emellertid på det bestämdaste vill bestrida. Ur besparingssynpunkt sett, kan ju denna omplacering inte vara av stor betydelse, då löneskillnaden mellan t ex nuvarande överfurir och sjukvårdsunderofficer är endast kr. 23:— per månad.

Under nuvarande förhållanden kunna törhända relativt duktiga överfurirer erhållas, men inom en snar framtid blir säkerligen detta inte så lätt. Av den stam, som nu utbildas och sedermera kommer att anställas, komma de dugligaste att avancera till officerare eller underofficerare. Av de övriga komma de mest dugliga att söka sig ut i den civila marknaden för att där vinna framtidsmöjligheter, och vid förbanden bli endast de kvar, som icke kunna eller orka göra sig gällande i den allmänna konkurrensen. Ur denna kategori komma sedermera överfurirerna att rekryteras. Att standarden härigenom kommer att väsentligen sänkas ligger i öppen dager, allt till förfång för sjukvårdstjänsten vid förbanden. Försvarets Centrala Organisationskommitté synes vilja belasta truppförbandsläkarna med än mera expeditjonsarbete. Säkerligen komma de flesta truppförbandsläkarna att betacka sig för denna organisation och lämna sina beställningar. Truppläkartjänsterna komma att bli ännu mindre eftersökta, och allt mera svårbesatta med något så när dugliga krafter. Hela den militära sjukvården kommer att sänkas ned på ett lägre plan.

(Graff, A 2)

Expeditions- och förvaltningsarbetet är och kommer att förbli så pass krävande och viktigt att högt kvalificerad personal erfordras härför. Skall denna, som FCO anser, utgöras av en överfurir (furir, som icke duger till underofficer) och ett halvt skrivbiträde, måste läkaren med åsidosättande av sjukvården ägna sin tid i huvudsak åt förvaltning. Skall den militära sjukvården hållas i klass med den civila bör läkaren i största utsträckning frigöras från pappersarbete. För övrigt är det orimligt att expeditionen skall kunna skötas av $1\frac{1}{2}$ person. (Tengroth, Lv 6)

IV. militärområdet.

Vid T 1 måste åtminstone vissa delar av året på grund av den vidsträckta undervisningsskyldigheten en tredje läkare vara beordrad i likhet med vad som varit fallet under 1945.

Vid luftvärnsregementena är en läkare i minsta laget.

Där inskrivningsexpeditioner äro anslutna till regementen, ifrågasättes huruvida icke särskild arvodesläkare borde anställas för inskrivningsärenden. Särskilt starkt framträder behovet härav vid io 1 med dess mycket stora arbetsbörda.

I december 1945 har Statens Organisationsnämnd avgivit ett förslag till ändringar i bl. a. personalorganisation vid förbanden. Enligt detta skulle sjukvårdsunderofficerarna ersättas med överfurirer. Detta förslags realiserande skulle bryta ned en med oändligt arbete under många årtionden uppbyggd organisation, som först på senare åren visat sig fungera bra. Ersättande av övrig manlig sjukvårdspersonal vid sjukhusen med om möjligt ännu mera svåransaffbar kvinnlig sådan

synes dessutom vara en mycket diskutabel åtgärd. Man gör sig inför detta förslag åtskilliga frågor. Här endast ett par: Huru skall utbildningen ordnas för våra manliga sjukvårdare, som väl ändå måste finnas i fält, och framför allt vilken sjukvårdspersonal skall deltaga vid övningar o. d., där sådan personal måste vara med både ur sjukvårds- och utbildningssynpunkt? Man får ett bestämt intryck av, att organisationsnämndens förslag åtminstone i vissa delar är verklighetsfrämmande i vad avser sjukvårdspersonalen och det är att hoppas, att en sakkunnig kritik måtte få göra sig hörd och rätta till åtminstone det väsentliga.

Vakanserna i de för truppförbanden avsedda kadrarna av sjukvårdsunderbefäl från trängen äro betänkliga och föranleda mycket stora svårigheter vid förbanden. Möjligheten att anställa annan personal å vakanta platser har nödortfigt räddat situationen, som emellertid är synnerligen ogynnsam.

Utbildningen av den manliga sjukvårdspersonalen har varit i stort sett god och utbildningen vid de civila sjukhusen är av stort värde. (Hybbinette, IV. milo)

Massage- och gymnastikavdelning har under året funnits vid I 1, vilken föreståts av en vpl sjukgymnast. Med denna organisation har inbesparats väsentliga kostnader för spårvagnsresor och framför allt tjänstetid, enär väntetiden vid karolinska sjukhusets gymnastikavd förutom restiden är avsevärd.

Stort behov av skrivbiträde föreligger alltså vid I 1:s sjukavdelning. Den omfattande expeditionstjänsten vid sjukavdelningen medför ett icke ringa skrivarbete, varför det måste anses som absolut nödvändigt, att anställa ett skrivbiträde i MEo-befattning. (Frostell, I 1)

Till den 1/7 var en civil handräckningsman anställd vid sjvförrådet; sedan nämnda datum har han fullgjort samma tjänst men tillhört avvecklingspersonalen. Vikten av att en för detta ändamål specialutbildad eller med sjukvårdsmateriel väl förtrogen person alltså måtte anställas i nämnda syfte kan ej nog kraftigt framhållas, så mycket mer som stora möjligheter att utnyttja personen i fråga även för annat arbete inom sjukhuset finnas. (Hinricsson, I 8)

Sjukvårdsunderofficer, som numera finnes även vid kavalleriet, är en absolut nödvändig befattning ur såväl freds- som mobiliseringssynpunkt. De betydande olägenheter, som förekommo under beredskapens första år beträffande materiel m m, hade säkerligen varit mindre, om en sjukvårdsunderofficersbefattning funnits. Det måste anses vara synnerligen olyckligt och förkastligt och ägnat att väsentligen försämra sjukvården och därmed sammanhängande tjänst, därest man skulle återgå till de gamla förhållandena. (Rousthöi, K 1)

Sjukvårdsunderofficeren har ett flertal synnerligen viktiga uppgifter att fylla, som lämpligen ej kunna överflyttas på en »överfurir», ej minst det stora ekonomiska ansvar, som han har i egenskap av sjukvårdsunderofficer. (Wikström, A 1)

Efter 1 juli har regementsläkaren ensam fullgjort samtliga uppgifter som under de 4 sista beredskapsåren delats på 2 läkare. Det senare halvåret har ingalunda präglats av sådan minskning av arbetsuppgifter, att en indragning av den vpl läkaren varit fullt motiverad. En framställning under framhållande av disproportion mellan arbetsuppgifter och läkarpersonal med anhängan om extra läkare i samband därmed, har avslagits med motivering, att en sådan läkare icke författningsenligt kan kommenderas, dock med erkännande av regementsläkarens stora och orimliga arbetsbörda. Det synes mig då vara konsekvent, att anslag till bataljonsläkare på stat äntligen beviljades. Läkarverksamheten kan icke upprätthållas på författningsenligt, riktigt och omsorgsfullt sätt, därest icke läkarpersonalen förstärkes. Dessutom bör den rätt till privat praktik, som tillkommer varje truppför-

bandsläkare, icke beskäras genom att tjänstgöringsskyldigheten per dag överstiger 4—5 timmar,

Beträffande läkarverksamheten i övrigt må nämnas, att under året avgivits uppgift angående den arbetstid, som åtgått till vissa ärendens behandling på läkarens expedition. Tidsuppgifterna få emellertid icke den rätta belysningen genom ifrågasvarande rapport. Dels omfattade rapporten endast en kortare period, dels förekommer icke i densamma den mängd av expeditionella dagliga uppgifter, som belastar regementssläkarens tid, såsom bokföring, intyg av olika slag, utlåtanden, inlagor och utredningar i ett stort antal, ställda till olika myndigheter, vilka insändas under hela året eller i ett sammanhang kvartalsvis, årsvis el. dyl. och vilka jämväl tjäna till underlag för de begärda vissa uppgifterna. (Cassel, Lv 2)

Kvinnligt skrivbiträde har anställts i lönegrad MEx 2. Befattningen bör emellertid uppföras såsom extra ordinarie fr o m $\frac{1}{7}$ 1946, enär behov av ständigt skrivbiträde föreligger på avd II d expedition. (Bergendal, Lv 3)

Därest anställning av civil personal skulle komma till stånd i den utsträckning, som föreslagits av F C O, frågar man sig t ex hur jourtjänsten vid ett regemente skall ordnas, då vederbörande regimentssköterskor ej torde gå med på, att upprätthålla ständig jourtjänst med endast en ledig dag per vecka.

Stora svårigheter torde dessutom uppstå vid kommandering av sjukvårdspersonal för deltagande i övningar av olika slag. (Wejdling, S 1)

Vad läkarfrågan beträffar är under tiden $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{11}$ ännu en läkare absolut nödvändig. Dylikt behov föreligger även om tillämpningsövningar komma att anordnas vid kåren under mars månad. (Schneider, T 1)

V. militärområdet.

Bristen i fredsorganisationen på ordinarie fo-läkare synes mig tydlig. Fo-intendenten torde i allmänhet varken ha tillräcklig tid eller vara tillräckligt initierad för att ägna tillräckligt intresse för ärenden tillhörande sjukvårdsavdelningens område. I mycket stor utsträckning får också både militärbefäsläkare och regements- (depå)läkare handlägga försvarsområdets sjukvårdsärenden. En stor tillgång är emellertid t. v. sjukvårdsunderofficer vid försvarsområdet, vilken åtminstone hjälpligt kan ansvara för de stora värden, som representeras av under försvarsområdes förvaltning liggande förråd.

Vidmakthållandet av aktualiteten i planläggningen av krigssjukhusen och övervakandet av sjukvårdsmateriel, avsedd dels för de nämnda sjukhusen och dels för försvarsområdes trupper torde vara hart när omöjligt att åstadkomma utan därtill särskilt ägnad och utbildad personal.

Den fasta militärbefälstandläkarbefattningen har fyllt ett behov, som visat sig betydande redan under beredskapstiden. (Boberg, V. milo)

Efter tidsstudier har Försvarets centrala organisationskommitté framlagt ett förslag, att vid ett infanteriregementes sjukavdelning skulle finnas 2 sjuksköterskor, 4 sjukvårdsbiträden och 1 städerska samt å expeditionen 1 överfurir och eventuellt 1 kvinnligt skrivbiträde. Att denna personal å en sjukavdelning, varest sjukvård bedrivs såväl polikliniskt som kliniskt, skall vara tillräcklig, är svårt att förstå. Vid granskning av förutsättningarna för förslaget, befinnes att premisserna ej äro riktiga. Skall detta förslag gå igenom, kommer det att innebära en klar tillbakagång för sjukvården vid våra regementen, och en så långt driven sparsamhet kommer utan tvivel att i längden löna sig dåligt. (Agvall, I 2)

Med beredskapens avveckling förlorade sjukhuset sitt kvinnliga skrivbiträde. Det får anses som ett oundgängligt behov att sjukhusexpeditionen har tillgång till ett rutinerat kvinnligt skrivbiträde.

Antalet handlagda diariéförda ärenden ha utgjort 3 788 (ej medräknade sådana ärenden som röra inskrivningsväsendet och hemliga skrivelser). (Barreus, I 13)

VI. militärområdet.

Under året har en ny förbandsenhet tillkommit inom VI. milo i sjukvårdsavseende, i det att Arméns Jägarskola förlagts till Kiruna. Sjukvården därstädes har uppehållits av civila läkare eller ditkommenderade militärläkare, vilka tjänstgjort under längre eller kortare perioder. Detta täta ombyte av läkare har givetvis varit till nackdel för kontinuiteten i truppsjukvården och expeditjonsarbetet — se AJS årsrapport. En dugande och framåtsträvande ung läkare skulle säkerligen i Kiruna kunna göra en god insats och själv förskaffa sig en god privatpraktik. Skidlöpar-tjänsten vid AJS fordrar emellertid en kroppslig spänst, som endast få svenska läkare besitta.

(Thorburn, VI. milo)

Marinen.

För att bringa kustartilleriförsvarets läkarfråga till en lösning äro enligt min mening följande åtgärder oundgängliga.

Stabs- och regementsläkartjänsterna skiljas åt, så att arbetsuppgifterna avgränsas.

Under nu inträdda fredsförhållanden råder som vanligt brist på sjukvårdare, enär ju såväl de vpl som de stamanställda tillbringa större delen av sin tjänstgöringstid i skolor, skilda från truppsjukvården.

Som av ovanstående framgår torde anledning föreligga att något justera planerna för sjukvårdarnas utbildning. Större del av tjänstgöringstiden bör disponeras för tjänstgöring vid eget truppförbandssjukhus. Värdet ur utbildningssynpunkt av sådan tjänstgöring bör icke underskattas.

(Jonsson, SK)

Bristen på välutbildade, stamanställda sjukvårdare inom marinen måste förutsättas vara mycket stor. Om detta är fallet, framstår det som ännu mera angeläget, att de vpl sjv ägnas en betydligt mera effektiv utbildning än den nuvarande.

(Sundberg, SL MDÖ)

Enda möjligheten att få utbildningseffektiviteten höjd är att en genomgripande centralisering av all utbildning i sjukvårdstjänst vid kustartilleriet genomföres. — — — Ett steg i rätt riktning är, att de speciella sjukvårdsskolorna varit sammandragna till en plats, men centraliseringen borde fullföljas, så att elever i rekryt-, korpral- och furirskolor från samtliga regementen utbildades endast på en plats och på samma sätt.

En annan mycket påtaglig svaghet är, att det för det mesta saknas undervisnings- och åskådningsmateriel. Det ligger ju i sakens natur, att man icke kan få övningar i sjukvårdstjänst så realistiska som andra övningar, men mycket skulle kunna göras på denna punkt om ovan påtalade brist kunde avhjälpas. — — — All KA sjukvårdsmateriel enligt SjöUtr II B borde finnas i dessa skollokaler, så att eleverna kunde få erhalla en ordentlig materielkännedom. Där borde även finnas tillgång av planscher, attrapper, torsor, skelett m m samt skioptikonapparat och möjlighet till bildbands- och filmlektioner. Laboratorieutrustning för enklare laborationer borde även finnas.

(Stenkula, BK)

Ett trängande behov föreligger av en bataljonsläkare vid KA 4 att biträda regementsläkaren med sjukmönstring av personalen, undersökningar m. m. — — — detta så mycket mera som KA 4 är större än ett normalinfanteriregemente.

Vakanta beställningar för stamsjukvårdare utgjorde vid årets slut 6 (sex) — — —

Rekryteringen av sjukvårdsmanskapet har varit mycket dålig. Hösten 1944 antogs ingen stamsjukvårdare.

Utbildningen har numera centraliserats vilket varit till fördel för regementets sjukvårdspersonal. (Magnusson, GbK och KA 4)

Personalstyrkan har, enligt rapporter från sista hälften av januari 1946, utgjort 1,930 man. Därtill kommer sjukmönstrande personal från förband ur Stockholmseskadern och Kustflottan utan läkare, vilka tidvis anlöpa ÖSS, från Kustartilleriets detachement å ÖSS samt passerande sjuka från andra örlogsstationer.

Att för en läkare i längden kunna ombesörja sjukvården vid ett så stort förband är otänkbart med den mest pressande dagliga sjukvisitation samt skötseln av ÖSS sjukavdelning på 50 sängar. Därtill kommer undersökningar vid in- och utryckningar av värnpliktiga, av rekryter samt, för att ge ett belysande exempel, före 1 november undersökning utan varsel av bortåt 500 man för avsked, behörig skötsel av ett ständigt utsvällande dagligt expeditiönsarbete med noggrant övervägda svar å remissärenden av alla slag, granskningsnämnds och andra sammanträden, undervisning, semestervikariat jämte egen tjänst, sundhetsinspektioner o. s. v. för att nämna en bråkdel av vad som ålagts läkaren i fråga.

För att råda bot för ovanstående förhållanden anses det nödvändigt att en fast biträdande kasernläkaretjänst skyndsamt inrättas. (Cavalli-Björkman, ÖSS)

Av den fast anställda sjukvårdspersonalen hava 4 furirer, 2 andra kl. sjömän och 3 jungmän erhållit avsked. Endast 4 nyantagningar har ägt rum. (Radhe, MDC)

Att läkaren skall vara uppbördsman är mindre lämpligt — vilket väl också många generationer av marinläkare haft anledning att inse. (Aström, psk Oscar II)

Flygvapnet.

De kvinnliga sjukvårdsbiträdena ha varit plikttrogna och ordentliga och i sitt arbete inom själva sjukvården enligt min mening varit den manliga personalen överlägsen.

Kvinnliga sjukvårdsbiträden ha även följt divisioner ur flottiljen till förläggningar utom förläggningssorten och där under divisionschefen ansvarat för sjukvården samt haft att bl a följa sjukannmälda, då så behövdes, till för dem och förbandet främmande läkare. De ha då även ansvarat för sjukvårdsberedskapstjänsten under flygövningarna; allt till vederbörande militära chefers belåtenhet. (Fritsch, F 1)

Rekrytering av sjukvårdsfurirer är synnerligen svårt, enär möjlighet till befordran saknas. (Ekman, F 3)

2. Expedition och förvaltning.

Armén.

I. militärområdet.

För expeditionstjänsten arbeta nu vid I 11 1 sjukvårdsunderofficer, 1 sjukvårdsunderbefäl, 1 kvinnligt skrivbiträde och 1 vpl skrivbiträde. Av dessa biträda sjukvårdsunderbefälet och det vpl skrivbiträdet vid sjukvisitationerna och ombesörjer redovisningen av sjuka. Detta är den absolut minsta personal, som erfordras för att få det hela att gå i lös. Svårigheter uppstå visserligen, då personalen skall beredas författningssenlig ledighet samt vid sjukdomsfall. Sådana inträffa ej heller så sällan på grund av den infektiösa miljön å ett sjukhus.

Att från centralt håll fixera arbetsuppgifterna för envar enskild av personalen vore olyckligt, då förhållandena äro olika vid olika regementen. Detta måste överlämnas till chefläkaren, som får svara för organisationen vid förekommande inspektioner.

Skulle, såsom föreslagits från visst håll, regementsläkarens dagliga tjänstgöringstid fastslås till vissa timmar, måste detta innebära, att han bleve fri från tjänstgöring å annan tid. Detta låter sig på grund av de verkliga förhållandena icke göra (jourttjänst, extra sjukdomsfall vid vilken tid som helst på dygnet, telefonförfrågningar från olika expeditioner, inskrivningar, fälttjänstövningar etc.). Sjukligheten drar också fram som en väg med höga toppar och djupa dalar. Vid högkonjunktur måste all personal pressas långt över den fixerade tjänstgöringstiden för att vid lågkonjunktur beredas tillfälle att ta igen sig. På grund av att det personliga samarbetet mellan läkare och befäl intensifierats, åtgår icke så ringa tid till samtal mellan läkare och befäl angående många värnpliktigas placering och lämpliga användning etc.

(Grubb, I 11)

Till de i förekommande fall arkiverade sjukkort läkare och sjukkort trupp ha bifogats alla, till vederbörande kort hörande handlingar. Alla handlingar berörande redovisning, sjuk- och läkarvård äro sålunda lätt tillgängliga, där de äro insatta i pärmar, åldersklass- och inskrivningsområdesvis och i nummerordning.

(Enbom, Lv 4)

II. militärområdet.

De kvinnliga skrivbiträdena vid truppförbandens avd II d synas icke utan betydande olägenheter kunna avvaras och böra enligt mitt förmenande ej heller placeras vid förbandets skrivcentral, detta dels med hänsyn till erforderlig sekretess, vid handhavande av sjukhusjournaler och liknande handlingar dels också av rent praktiska lämplighetsskäl.

Det nya och numera väl inarbetade sjukredovisningssystemet enligt SjukredF är överskådligt och praktiskt men förutsätter, om med detsamma avsett syfte skall nås, noggrannhet och precision i handhavandet och tillgång till med detsamma väl förtrogen personal.

(Svensson, II. milo)

Ett kvinnligt skrivbiträde har under året tjänstgjort vid sjukhuset och ständigt haft full sysselsättning. Hennes arbetskraft har icke kunnat undvaras. De vpl skrivbiträden, som tidvis tjänstgjort, kunna på grund av täta ombyten och mindre kontorsvana icke ersätta ett fast anställt skrivbiträde.

(Janson, I 5)

IV. militärområdet.

De fortsatta erfarenheterna av den nya sjukredovisningen hava alltmer låtit den sammas fördelar framträda, detta speciellt i den mån som den kommit att skötas mera enhetligt, såväl med avseende på läkaren som dennes medhjälpare under sjukvisitationerna.

Sjukkortens egenskap av avlämningshandlingar torde dock ej vara tillräckligt beaktad av vederbörande personalavd, men förefinnes ju alltid möjlighet att efterrekvirera desamma i förekommande fall.

En fullständig uppsättning av dylika kort för regementets hela mobiliseringspersonal, ordnade förbandsvis, har upprättats och avses att hållas aktuell med hänsyn till de förekommande omflyttningarna. De ha kompletterats med de sjukkort, som kommit till användning under vederbörande vpl:s tidigare tjänst och komma därför att utgöra ett värdefullt stöd för divisionsläkare vid inryckningen i samband med eventuell mobilisering. Kortet förvaras i ett brandfritt stålskåp, som tillika är arkivskåp.

(Wikström, A 1)

Ett kvinnligt skrivbiträde i lönegrad MEx 2 har under året varit anställt vid sjukavd expedition. Vid slutet av året har hon löneplacerats i MEx 4. Hennes arbetsprestation har varit betydelsefull och krävande. Jag anser att ett MEo-anställt skrivbiträde, knutet enbart till avd II d, är ofrånkomligt.

(Cassel, Lv 2)

Bristen å skrivmaskinskunnig personal har gjort sig mycket kännbar. Sjukavdelningen saknar telefon, vilket medför stora olägenheter.

(Arnell, P 1)

Inbindning av handlingar vid fångvårdens arbetsdrift å Långholmen tager, på grund av överhopning av arbete därstädes, oerhört lång tid i anspråk, (närmare $\frac{1}{2}$ år). Detta kan stundom vara ganska besvärligt, då föregående års handlingar ofta måste vara till hands.

I sjukvårdsunderofficerens expedition har telefon installerats, vilket är en god tillgång för dennes tjänst.

(Löfström, Ing 1)

V. militärområdet.

Efter $\frac{1}{7}$ har expeditionen hjälpligt handhåfts av militärbefälsläkaren med hjälp av ett skrivbiträde från avd III eller VI. Med god vilja kan det hjälpligt gå så även i fortsättningen, men stora tidsförluster bli följden, då militärbefälsläkaren själv måste leta efter alster i diarium och register eller efter koncept och andra handlingar, som aktualiserats. Kontinuiteten och orienteringen i en så pass stor expedition är säkrad endast genom en person — militärbefälsläkaren.

(Boberg, V. milo)

VI. militärområdet.

Arkivhandlingarna äro under den tid, civil läkare tjänstgjort vid Jägarskolan, till stor del bristfälligt förda. Sedan militärläkare börjat tjänstgöra ha dessa missförhållanden omedelbart rättats till; dock erbjuder fortfarande insamlandet av uppgifter ur äldre sjukkort och journaler m. m. ibland överskådliga svårigheter.

Riksförsäkringsärenden ha avsevärt försvärats och fördröjts genom att vederbörande civile läkare icke jämlikt föreskrifter insänt erforderliga uppgifter till Riksförsäkringsanstalten och genom att på förnyad begäran från anstalten nytt primärmaterial i brist på noggrant förda sjukkort eller journaler icke alltid kunnat insamlas.

(Swedberg, AJS)

Med hänsyn till expeditionstjänstens, skrivgöromalens, titel- och detaljbokföringens redovisning av kroppsskadade jämlikt Sjukred F/1945 och materielredovisningens stora omfattning är ett skrivmaskinskunnigt skrivbiträde oundgängligen erforderligt enbart för sjukhuset.

(Lundquist, I 20)

Marinen.

Det nya kortsystemet för sjukredovisning har genomförts i full utsträckning under året. Systemet har visat sig fullt tillfredsställande men fordrar en ytterst noggrann och kontinuerlig översyn.

(Dahlheim, KA 3)

Det fr. o. m. 1 maj 1945 införda nya redovisningssystemet för kroppsskadade fungerar nu utmärkt och erbjuder väsentliga fördelar särskilt vid utredningsfall. Dessutom underlättas arbetet när sjukmönstring förrättas av olika läkare. För skötseln av det nya systemet erfordras kunnig och rutinerad expeditiionspersonal.

(Magnusson, GbK och KA 4)

Efter den 1.5. sker sjukredovisningen enligt Försvarets Sjukvårdsförvaltnings »Bestämmelser angående redovisning av kroppsskadade (sjukredovisning) vid försvarsväsendet i fred».

Det nya systemet har inom Kustflottan ännu ej visat sig fungera fullt tillfredsställande. Kustflottans sammansättning av rörliga enheter och de täta personalbytena å de olika fartygen försvårar i hög grad distributionen av de s. k. sjuk-korten.

Att den statistiska bearbetningen av materialet (vid uppgörande av årssjukbesked o d) avsevärt underlättats genom det nya sjukredovisningssystemet är påtagligt.

(Ahlberg, kustflottan)

För arbetets normala fortgång fordras skrivbiträde å Förste läkarens expedition och stationsläkarens expedition. Framför allt fordrar det nya sjukredovisningssystemet kontinuerlig skrivhjälp å expeditionen. Då detta redovisningssystem här visat sig tungrott beror det på personalens ständiga omflyttning från fartyg till fartyg eller från land- till sjökommendering.

(J:sen-Carlén, MDV)

3. Hälso tillstånd och sjukvårdsförhållanden i allmänhet vid förbandet (motsvarande).

Armén.

I. militärområdet.

Särskild uppmärksamhet har ägnats organisationen av städningen, så att denna sker, då truppen är ute. Antalet insufficiensfrakturer har under året minskat betydligt jämfört med föregående år, sedan man anbefallt att ej öva Ex I på en stenläggning, som finnes runt kaserngården.

(Trönnberg, I 6)

Anmärkningsvärda sjukdomsfall ha ej inträffat i vidare mån än att en sjukvårdsfurir, som erhållit en besvärlig allergi mot sulfatiazolpulver, varit oförmögen att tjänstgöra inom sjukhusets behandlande avdelning.

(Gulich, I 7)

Från juli månad har regementsläkaren utan ersättning ålagts att sköta sjukvården även vid Växjö och Kalmar fo-stab, vilket innebär en icke oväsentlig arbetsbörda.

Högsta antalet på en dag sjukanmälda var 219 man. Sammanlagda antalet behandlingsfall under 1945 var 36 097. Medeltalet fall per dag undersökta och behandlade var 99 man. Högsta antalet på en dag inlagda å regementets sjukavdelningar var 77 man.

Av årskontingenten vpl har en avlidit i lunginflammation. Han insjuknade först i en mässling med stormande förlopp, som övergick i dubbelsidig lunginflammation. Han avled å Växjö lasarett trots penicillinbehandling.

(Grubb, I 11)

De företagna vikt- och längdmätningarna visa överlag en ökning och har man härigenom i viss mån en kontroll på, att tjänstens påfrestningar väl tälots av personalen. Hälso tillståndet får också anses ha varit mycket gott medan olycksfallsfrekvensen får anses hög. Därvidlag dominera olycksfallsskadorna vid motorecykelkörning, av vilka 14 blivit anmälda till Riksförsäkringsanstalten, därav två dödsfall genom fractura cranii medan endast tre fall av skador med stridsvagn blivit anmälda, därav ett dödsfall genom vådaskjutning. Skador vid motorecykelåkning äro ofta synnerligen svåra såsom skallbrott, hjärnskakning, och komplicerade frakturer och medföra ofta bestående invaliditet.

(Hedener, P 2)

Den sedvanliga pyodermiepidemien efter sommarens broslagningsövningar kunde genom energiska åtgärder helt hävas. En envis svampinfektion vid ett kompani har fordrat specialistkonsultation och kan vid årsskiftet anses vara under kontroll.

(Brattström, Ing 2)

Bland omkring 100 studenter, som utbildats vid kåren, har förmärkts nedsatt fysisk kondition; de hade svårt att orka med övningarna och voro lätt mottagliga för infektioner. Till den ökade sjukligheten inom denna kategori bidrog utan tvivel, att befälet visade otillräcklig förståelse för deras nedsatta fysiska kondition efter längre tids studier. Den relativt dåliga fysiska standarden hos dessa vpl avspeglas även däri att 15 st hemförlovades på grund av sjukdom eller skada och 11 st blevo överförda till besiktningsgrupp 4 (15 resp. 11 %). Då en del av studenterna redan vid inryckningen voro placerade i besiktningsgrupp 4 blev följden, att av den ursprungligen inryckande styrkan endast något över hälften kunde deltaga i full tjänst.

Personalen vid T 4 ställer sig ofta och gärna till förfogande för blodgivning å härvarande länslasarett, och ha särskilda förteckningar uppgjorts över härför villig personal med angivande av adress och telefon; ett ex förvaras å sjukhuset och ett i vaktlokalen, varigenom blodgivare omedelbart kan ställas till disposition.

(Wifelt, T 4)

II. militärområdet.

En icke minst ur smittospridningssynpunkt säkerligen mycket betydelsefull olägenhet innebär tvivelsutan den -- särskilt under rådande ökad sjuklighet, då regelmässigt de epidemiska sjukdomsfallen utgöra huvudparten -- olidliga trängseln i truppförbandssjukhusens överfyllda väntrum.

Till möjligaste borteliminering av här rådande uppenbara smittorisk bör sjukvisitationen så organiseras, att endast en mindre enhet, kompani (motsvarande), åt gången inställer sig till sjukvisitationen, så att icke hela förbandets samtliga sjuk-anmälda samtidigt och i timal sammanträngas i väntrum och undersökningslokaler.

Sjukvården vid truppförbanden handhaves på ett i allmänhet mycket förtjänstfullt sätt och några befogade anledningar till erinran häremot hava icke framkommit. En utökad tillgång på *diagnostiska hjälpmedel* (röntgen- och elektrokardiografiapparat m m) i enlighet med föreliggande planer skulle säkerligen verksamt främja truppsjukvården icke blott ur besparingssynpunkt utan även och ej mindre genom att förbättra eller stödja diagnostiken och verka befordrande och stimulerande på sjukvården över huvud taget.

(Svensson, II. milo)

Årsklassen har varit i det närmaste befriad från epidemier, vilket är anmärkningsvärt, eftersom erfarenheten visar, att en förkylningsepidemi ofta av mycket stor omfattning, brukar uppstå en tid efter inryckningen på våren. Att så ej skett nu, torde bero på de åtgärder, som genom regementschefens försorg före inryckningen vidtogos vid regementet. Då blevo nämligen samtliga kompaniförläggningar dels grundligt rengjorda dels formalinbehandlade, samtliga skåp tvättade och målade, varjämte företogs en flera dagars ordentlig vädring av samtliga lokaler.

(Norberg, I 21)

Det har vid T 3 under året förekommit en ovanligt hög procent vpl, vars tjänstgöringsförhållanden måst ändras (O, T eller nedklassning). Särskilt påfallande har detta förhållande varit vid bilkompaniet.

Den närmaste förklaringen är givetvis, att inskrivningsnämnden icke tagit — eller icke kunnat taga — tillbörlig hänsyn till de krav, som tjänstgöringen vid trängtrupperna innebär. Den nya lämplighetstabellen i besiktningsreglementet synes emellertid ge ökad möjlighet till en lämpligare och rättvisare fördelning av de sjunkande årsklasserna mellan de olika vapenslagen och truppslagen.

Tjänsteläkarverksamheten för den civila personalen har blivit alltmer betungande och inkräktar alltför mycket på det militära arbetet.

(Lysander, T 3)

III. militärområdet.

Förkylningssjukdomarna ha förekommit i 483 mot föregående år 1085 fall. Att förkylningssjukdomarna så avsevärt minskat beror säkerligen på den med beredskapen minskade smittorisken, i det att bättre förläggningsmöjligheter med åtföljande glesare förläggning erhållits. Vikten av detta påpekades i föregående årsberättelse, och de da framförda synpunkterna synas enligt siffrorna härovan ha fått starka stöd. Kvar står dock kravet på att bekämpandet av dessa sjukdomar, särskilt förkylningssjukdomarna, som upptaga nära $\frac{1}{3}$ av alla fall, bör ägnas särskild omtanke. Man bör i framtiden strängt hålla på, att förläggningsutrymmena äro lämpligt ordnade. Nuvarande kasernförläggning är icke den lämpligaste, och en omändring av kasernerna är ur förläggningssynpunkt önskvärd. Även torde böra övervägas, huruvida icke en vaccinering av truppen kan vara lämplig. Kostnaderna för en relativt effektiv vaccinering (såvida effektivt vaccin kan ställas till förfogande) torde snart mer än väl betala sig med nuvarande sjukdomsfrekvens.

(Brändstedt, I 17)

IV. militärområdet.

Ett hastigt till döden ledande fall av difteri har förekommit, där halssymtomen voro obetydliga och några beläggningar ej iakttagbara. Patienten avled å garnisons-sjukhuset. Positivt svar a halsprov, som tagits vid sjukskrivningen, förelåg först efter dödsfallet. Sektionen visade membraner i de pulmonala luftrören. I detta sammanhang beaktades och framhölls under hand hos vederbörande nödvändigheten av att truppförbandsläkaren erhåller tidiga svar å halsproven.

Bland anmärkningsvärda sjukdomsfall kan nämnas ett fall av Addison hos en frivillig.

(Roushöi, K 1)

Tillströmningen av sjukanmälda vid sjukvisitationerna är fortfarande ganska betydande. Polikliniskt har bokförts 16 815 fall. Antalet å sjukavdelningen intagna patienter har uppgått till 672. Fallen ha ingalunda alltid varit av enklare art.

(Cassel, Lv 2)

Olycksfallsskador och sjukdomstillstånd, vilka framkallas av pansartjänsten, äro främmande kroppar i ögonen vid bandbultslagning, hjärnskakningar samt ryggsufficienser.

(Barre, P 3)

V. militärområdet.

I detta sammanhang önskar jag särskilt, utan att undervärdera all övrig hjälp sjukvården inom milo erhållit, tacka Deje skolstyrelse, som under så gott som *hela* beredskapstiden ställde sitt stora skolhus i sjukvårdens tjänst med alla de bekymmer detta medförde för ortens skolundervisning.

(Boberg, V. milo)

VI. militärområdet.

Allvarliga krigsskador — kirurgiska och oftalmologiska — fingo läkarna vid garnisonssjukhuset i Boden erfarenhet av vid tyskarnas utrymning av Finland och Nordnorge, i det att ett flertal svårt skadade soldater därifrån sändes till garnisons-sjukhuset.

(Thorburn, VI. milo)

Sjukligheten vid förbanden har icke varit större än normalt. Disproportionen mellan antalet sjukanmälda och antalet sjukskrivna har varit påfallande. Av de för varje dag sjukanmälda vpl har som regel mindre än 10 % kunnat sjukskrivas. En mycket stor procent av antalet sjukanmälningar, som icke föranlett sjukskrivning måste tyvärr rubriceras som okynnessjukanmälan i syfte att undandraga sig tjänsten helt eller delvis. Någon möjlighet att komma till rätta med dessa miss-

förhållanden synes icke förefinnas vare sig för läkaren eller truppbefälet. Försök har gjorts att genom föredrag m. m. på övertygelsens väg få till stånd en ändrad inställning. Detta har icke lett till något resultat.

(Kostman, I 19)

Marinen.

Det är önskvärt, att den besvärande utväxt på den militära sjukvården, som vården av de civila arbetarna utgör, snarast avlägsnas.

(Jonsson, SK)

Förhållandena mellan antalet sjukmönstrande och sjukskrivna är tydligt abnormt, d. v. s. ett mycket stort antal sjukmönstrande i förhållande till det ringa fåtal sjukskrivna. Man torde utan överdrift kunna beteckna de vpl inställning till militärtjänsten som präglad av en viss leda.

Andra orsaker kunna sökas i den dåliga rekryteringen bland stamanställda och de många vakanta instruktörsbefattningarna, vilket har till följd stora utbildningsavdelningar och därigenom mindre effektiv utbildning.

(. . . ., KA 1)

Antalet patienter, som sjukmönstrat för nervösa besvär har varit påfallande stort, och psykiatriska undersökningar har måst göras i ett stort antal fall, i synnerhet före sjökommenderingar.

(J:sen-Carlén, ÖSG)

Personalens fysiska tillstånd har varit tillfredsställande. Påfallande är väl dock att sjukmönstringar för mera psykogent betingade åkommor förekomma ganska ofta och det har visat sig nödvändigt att avpollettera en del fall till stationstjänst som olämpliga för sjökommendering.

(Ahlberg, kustflottan)

Då avdelningen icke haft tillgång till ubåtsmoderfartyg ha väsentliga hälso- och sjukvårdsproblem uppstått. Ubåtsbesättningarna ha under den rörliga perioden helt varit hänvisade till sina fartyg, vilka p. g. a. konstruktionen icke äro lämpliga till förlägningsplatser annat än under kortare perioder och tvingande omständigheter. Å dessa fartyg föreligga nämligen betydande sanitära olägenheter i form av fuktighet, kyla, dålig ventilation och trångboddhet. Tjänsten ombord är också ytterst krävande och personalen bör därför erhålla möjlighet till avkoppling och vila under fritid. Sådana möjligheter föreligga icke ombord på ubåt.

(Arner, ubåtavd)

Under år 1944 och 1945 ökade de psykiiska sjukdomstillstånden stadigt i frekvens. Mången, som under de spännande åren 1939—1943 skött sina åligganden utan någon som helst anmärkning fick så småningom allvarliga psykiska sjukdomssymtom. Det rörde sig i allmänhet om konflikter med hänsyn till svårigheten, att efter freden finna sin utkomst, få igen sitt gamla arbete, eller hinna få en anställning innan den allmänna beredskapen upphörde och konkurrensen blev stor. Dessa tankar överskyggade allt annat och föranledde så svåra psykiska konflikter, att de vpl efter psykiatrisk undersökning ansågos fullständigt odugliga för längre eller kortare tid eller för alltid.

(Prag, ÖSK)

Flygvapnet.

Påfallande är det stora antalet vård sökande med nervösa besvär, vilket föranlett en stark ökning av remittering för nervspecialistundersökning. I många fall har detta vållat stora svårigheter, enär det vanliga remissförfarandet med hänvisning till Karolinska sjukhusets psykiatriska poliklinik föranlett alltför lång väntetid och i mera trängande fall har hänvändelse måst göras till privatpraktiserande nervläkare.

(Ericson, F 2)

4. Inskrivningsväsendet.

Armén.

I. militärområdet.

Vid inskrivningsförrättningar eller under vpltjänstgöringen har det visat sig, att värnpliktig, som är innehavare av körkort, av psykiater eller annan läkare konstateras vara psykiskt defekt. Mig synes det vara erforderligt, att införa någon bestämmelse, att sådan person anmäles till körkortsregistret, så att hans berättigande till körkort underkastades ny prövning. (Almén, I 7)

Inskrivningsexpeditionen ger regementsläkaren mycket arbete. Regementsläkaren har varit inskrivningschefen behjälplig med bedömande av anståndsärenden. Han har granskat till inskrivningsexpeditionen inkomna läkarintyg — under året 1 462 st — och vidtagit de åtgärder, som dessa föranlett.

Inskrivningsområdet är uppenbarligen för stort och borde omregleras. Tiden för inskrivningsförrättningen — 2 månader — är alldeles för lång. För en läkare, som vid sidan av sitt militärmedicinska arbete, utövar privat läkarverksamhet, innebär 2 månaders bortovaro nästan en katastrof. När detta förhållande blir känt, torde svårigheterna, som redan nu finnas, att få läkare att söka militärläkartjänster, mångfaldigas. Detta är en fråga, som redan nu borde allvarligen uppmärksammas. (Grubb, I 11)

II. militärområdet.

Enär det visat sig, att värnpliktiga tillhörande besiktningsgrupp 3 många gånger ha påtagliga svårigheter att utbildas tillsammans med övriga med kroppsfel eller lyten ej behäftade, har vid några förband organiserats särskilda »svagkompanier» för denna kategori, vilket förfarande synes vara ur flera synpunkter lämpligt. Värdet av de psykologiska proven och de psykiatriska undersökningarna bland de nyinryckta är obestridligt. Dessa undersökningar medföra emellertid såsom en ofrånkomlig följd en avsevärd bortfallsprocent, vilket i en del fall sannolikt beror på att vederbörande undersökare vid sitt bedömande av militärtjänstens krav på den undersöktes psyke måhända förfarit alltför rigoröst. (Svensson, II. milo)

Erfarenheten visar, att besiktningsgrupp 3, så att säga »hänger i luften». Dessa vpl, vilka äro behäftade med mindre skavanker, skola ha full vapenutbildning. Emellertid fordras det, att varje kompanichef lägger individuella synpunkter på deras utbildning och tar hänsyn till deras kroppsliga fel vid ansträngningar osv.

Resultatet blir dock oftast icke det önskade: Endera tages den vpl bort från utbildningen, om han blir efter vid övningarna, och placeras som skrivbiträde el. dyl. å kompani eller drives han för hårt med tanke på sitt kroppsfel.

På grund av ovanstående erfarenheter ordnades vid regementet vid sista inryckningen av rekryter ett »svagkompani», där vpl med skavanker av olika slag placerades, tillhörande besiktningsgrupp 3 (delvis även 4). Under utbildningens gång överfördes hit även andra, som visade sig icke orka med den vanliga utbildningen. Utbildningen drevs vid detta kompani med tanke på att ge bästa möjliga resultat med hänsynstagande till vars och ens kroppskrafter.

Resultatet blev gott, och en av de stora fördelarna är, att de övriga kompanierna blev befriade från de svagare, som skulle ha släpat efter. (Norberg, I 21)

Det torde vara en allmän önskan hos läkarna vid armén, att till inskrivningsläkare även kunde beordras läkare från marinen och flygvapnet. (Lysander, T 3)

III. militärområdet.

Infanteritjänsten är mycket krävande, såsom utbildningen bedrivs numera, och endast fullgott soldatmaterial stoppar. Det vore därför önskvärt, dels att detta påpekades för inskrivningsläkarna, dels att viss hänsyn kunde tagas vid utbildningen till de fysiskt mindre väl utvecklade, som tilldelats infanteriet, exempelvis på så sätt, att de sammanfördes till en särskild pluton och sparades i viss utsträckning, befriades från längre marscher etc. Som förhållandena nu äro måste onödigt många överföras till handräckningstjänst. (Brändstedt, I 17)

Som ett stort framsteg måste betecknas tillkomsten av de psykiatriska undersökningarna. Härigenom har många fall av mindre god psykisk hälsa genast kunnat avskiljas och således ej belastat vare sig truppbefälet eller läkare. (Manhem, Lv 1)

Det har konstaterats att rätt stort antal, som ej ha fullgoda fötter, inskrivits vid pansartrupperna. Sannolikt har detta ansetts kunna ske av den anledningen att truppslaget är motoriserat. I praktiken verkar denna omständighet, särskilt under utbildningens första skeden, så, att ett stort antal måste »nedklassas», på grund av att de vpl ej varit i stånd att följa utbildningen. Särskilt vid pinfkomp har detta förhållande gjort sig gällande. (Roswall, P 4)

IV. militärområdet.

Enligt erfarenheter från inskrivningarna 1945 och innevarande år äro handlingarna oftast synnerligen ofullständiga. Ej sällan förekommer förutom läkarkortet endast läkarintyget enl IF med endast sjukdomssiffror trots att den vpl legat på t ex militärt sjukhus och undersökts på olika polikliniker, varifrån utlåtande afgivits. Att som inskrivningsläkare utföra verklig revision beträffande ett dylikt material förefaller ej möjligt utan betydande olägenheter och onödig omgång. (Rousthöj, K 1)

Det bör framhållas, att Lv 2 synes hava tilldelats ett alltför stort antal fysiskt och psykiskt undermåliga vpl. Särskilt må påpekas, att Lv 2 därutöver tilldelats ett större antal vpl med synfel och färgsinnesdefekt. En utredning härom har verkställts. (Cassell, Lv 2)

V. militärområdet.

Tillgången till psykiatrisk expertis, såväl vid större inryckningar som under värnpliktsutbildningen, har visat sig mycket värdefull. (Grundsell, A 9)

VI. militärområdet.

Den fördelning på besiktningsgrupper, som skedde vid 1944 års inskrivningsförrättningar, har visat sig vara väl avvägd. De psykiatriska proven ha varit till god hjälp vid placeringen av de vpl och så vitt jag kunnat bedöma ha de varit rättvisande. En förutsättning är att psykiatrisk sakkunskap kan erhållas vid inryckningen. Att sådan även i fortsättningen erhålles är därför ett livligt önskemål. (Wenckert, A 5)

Årets rekryter ha i regel haft en god fysisk beskaffenhet. Flera ha dock på grund av rygginsufficiens och skelettdeformiteter ej orkat med den jämförelsevis tunga tjänsten och ha måst nedklassas. Man måste fortfarande betona vikten av att dylik personal ej tilldelas ingenjörtrupperna. (Bergwall, Ing 3)

Marinen.

Inga psykiatriska undersökningar ha måst företagas av de vpl vid första tjänstgöringens början. Däremot har längre fram under tjänstgöringen sådana undersökningar måst företagas i 6 fall; i 3 fall medförde de ingen ändring av tjänstgöringsförhållandena.

(Bewendal, MDN och HK med KA 4 H)

Vid tilldelningen av manskap till flottan, bör vid inskrivningen mera hänsyn tagas till den många gånger psykiskt påfrestande tjänstgöringen ombord.

Det synes mig vara till stor fördel att även representanter från marinen ingick i inskrivningsnämnden.

(J:sen-Carlén, ÖSG)

Eftersom det finnes en bestämmelse, att de sjömanshusinskrivna icke behöva infinna sig vid inskrivningsförrättningen, så är det ett stort antal, som vid första inryckningen aldrig tidigare undersökts. Inryckningsdagen blir därför rätt komplicerad, enär man måste företaga en regelrätt inskrivningsförrättning med de inryckande. Kontingenterna till ÖSK äro avsevärda 800—1,000 man.

De psykiatriska undersökningarna vid inryckningen till första tjänstgöringen äro av så stort värde, att jag anser att de icke kunna överskattas. Det är beklagligt att man icke anser sig kunna gå längre än till att undersöka sådana, som vid inskrivningsprovet icke uppnått 25 poäng.

Vid ändring av värnplikts- och tjänstgöringsförhållanden för vpl är frågan om vederbörande kan tjänstgöra ombord eller icke den viktigaste. Med nuvarande personalbrist måste man sända ombord mängen, som icke borde vara där. (Prag, ÖSK)

Flygvapnet.

Beträffande besiktning av vpl finnes ett förhållande, som bör uppmärksammas. Av de varje år inryckande finnes ett visst antal, som av inskrivningsnämnden uttagits till markstridspersonal, vilka dock ej torde vara lämpade därför. Detta kan möjligen bero på, att den som verkställer inskrivningen, ej är fullt orienterad om denna personals tjänstgöring. Med nuvarande organisation består denna till största delen av vakttjänst med patrullering. Härtill har bl. a. uttagits vpl, vilka varit i hög grad plattfotade och som därför omedelbart måst överföras till annan tjänst. I några fall ha närsynta uttagits till vakttjänst.

(Malmström, F 11)

Den psykiatriska undersökningen vid förbanden bör ej komma alltför snart efter inryckningen, enär truppbefäl och läkare först efter någon tid kan bilda sig en uppfattning om vilka vpl, som böra underkastas undersökning bortsett dem, som ha poängsiffran 25 eller därunder. Först då får den psykiatriska undersökningen sitt fulla värde.

(Svensson, F 14)

Påpekas må det allt sämre material i de ynglingar, som söker volontäranställning vid flygvapnet. Under året ha 143 ansökningar inkommit till 48 ledigförklarade beställningar. Det största flertalet av de sökande har bortgallrats på grund av sjukdomar och lyten. Ett flertal av de som anställts äro att hänföra till besiktningsgrupp 2, vilket icke är önskvärt men varit nödvändigt för att erhålla fullt antal.

(Melchersson, F 16 och F 20)

5. Utbildning och övningar.

Armén.

I. militärområdet.

Under beredskapstiden med dess långvariga fältliv har befälet fått större förståelse för hygieniska synpunkter och omvårdnaden av truppen har förbättrats.

Utbildning av sjukvårdare vid civila sjukvårdsinrättningar har fortsatt och lik-

som föregående vår varit till stor nytta och kraftigt bidragit till ökande av sjukvårdarnas allmänmedicinska kunnande och användbarhet. (Fagrell, I. milo)

II. militärområdet.

Instruktionssköterskans vid trängkåren insatser ha visat sig vara av stort värde vid utbildningen och har hon även efter särskilt medgivande tagits i anspråk vid stamskolornas undervisning i fysiologi.

Personalens *sjukhusutbildning* vid civila sjukhus under tvenne månader är säkerligen av mycket stor betydelse ej minst därigenom att ökad förtrogenhet med verkliga sjukvårdsförhållanden under denna tjänstgöring framskapas. Vid förfrågningar hos såväl sjukhusläkare och sjuksköterskor som sjukhuspatienter och de tjänstgörande själva hava uteslutande gynnsamma erfarenheter framkommit.

(Svensson, II. milo)

Sjukhusutbildningens värde kan nog också vara diskutabel, i synnerhet om den tenderar till att endast ge undervisning i skurning och städning m. m. I alla händelser bör sjukhusutbildningen förläggas vid en sådan tidpunkt, att den icke förtycker annan utbildning. Vidare ifrågasättes lämpligheten av att de vpl göra rekrytskolan vid trängkår och soldatskolan vid infanteriregemente. Det vore mera ändamålsenligt, om de vpl först vapenövades vid sina resp. regementen, och sedan sammandroges för sjukvårdsutbildning under soldatskolan vid trängkår, som ju bl. a. har tillgång till undervisningsvan personal, instruktionssköterskor m. m.

(Norberg, I 21)

Det stora antalet nedklassningar vid bilkompaniet och den trots detta stora sjukskrivningsprocenten, medförde ingående diskussioner med utbildningsofficerare och truppbefäl. Det framkom därvid, att utbildningen i biltjänst torde vara hårdare än vad som kan antas motsvara krigstjänstgöringen. (Är rekrytmarschen nödvändig?) Om så är förhållandet bör utbildningsbestämmelserna för denna kategori omarbetas. Det torde vara i hög grad önskvärt, att utbildningsbestämmelserna maximera prestationskraven till större överensstämmelse med utbildningsmålet. Man måste också i detta sammanhang taga hänsyn till, att vid krigstillstånd prestationsförmågan är ökad och att staten då kan taga ökade risker ur försäkringssynpunkt.

Vid T 3 har under året vid två tillfällen hållits praktiska sjukvårdsövningar, avsedda att åskådliggöra sjukvårdstjänsten vid de främsta linjerna under avvärijande försvar (stridslinjen, bataljonsförbandsplats, hållplats). Dessa övningar ha varit ytterst realistiskt anordnade och torde ha kommit verkligheten så nära, som överhuvud taget är möjligt. Särskadorna framställdes medelst särskadeattrapper, smink och blod. Förbandsläggning och dylikt skedde utan hänsynstagande till klädespersedlar (vilka voro kasserade dylika).

I den aktuella diskussionen, huruvida manskapets fritid även bör omfatta kvällar och nätter, ber jag att få anföra följande punkter:

Den militära utbildningen avser att bibringa en fysisk och psykisk kondition. Detta mål förutsätter en fysiologiskt lagd träning, i vilken utöver prestationsstegringen — icke minst ingår en avvägning mellan faktorerna arbete-föda-vila. I vilan är sömnen huvudkomponent. Man måste alltså ur utbildningssynpunkt ha det kategoriska kravet, att manskapets sömnbehov tillgodoses. Motsvarande sker inom idrottsvärlden; civila idrottslagledare instämna säkerligen i, att ett större eller mindre tvång härvid kan bli nödvändigt. Huru stort detta tvång skall bli, beror främst på individernas ansvarskänsla, vilken i sin tur i utslagsgivande grad är ett uttryck för »laganda». I det militära kan man naturligtvis icke genomgående räkna med samma personliga intresse för de krävande arbetsuppgifterna, som

hos ett civilt idrottslag; kravet på nödvändig kontroll blir alltså större. Enär de vpl till största delen äro myndiga i lagens mening, bör icke större tvång påläggas dem, än tjänsten kräver. Man måste därför principiellt gå med på, att de bör kunna komma i åtnjutande av ifrågavarande frihet, men att denna skall kunna berövas dem, i de fall när de icke visat nödvändig ansvarskänsla för tjänstens krav. För lagandan vore det säkert mest befrämjande, om en indragning av dessa rättigheter kunde omfatta en utbildningsenhet — grupp eller pluton.

(Lysander, T 3)

III. militärområdet.

Under året har regläkaren beretts tillfälle att i utbildningssyfte bevista såväl en kurs i idrottsmedicin som en fortsättningskurs för tjänsteläkare, båda synnerligen givande och intressanta, idrottskursen kanske framför allt med tanke på den militärmedicinska verksamheten, ehuru även här allmänmedicinska frågor upptogs till behandling och diskussion. För mig personligen blev det en appell till förbättrandet av vår hjärtdiagnostik. Diskussionen med kolleger har kanske bidragit till aktualisering av hjärtvolymbestämningarnas stora betydelse. (Den ingår numera nära nog som rutinundersökning å härvarande lasarett.)

(Häger, I 15)

En allt starkare tendens att överflytta behandlingen av de enklaste små skador, såsom småblåsor på fötterna, till sjukhuset och dess personal förefinnes. Lämnande av instruktion eller hjälp åt de vpl för dylika skador torde numera knappast förekomma på kompani utan sjukvårdspersonal (underbefäl) anlitas. Samtligt befäl är dock eller bör vara utbildat att kunna, utföra och undervisa i enklare fotvård samt förbandsläggning. De böra dessutom själva kunna hålla instruktioner i första förbandets användning. Fotvårdsask finnes vid varje kompani.

(Ehinger, I 16)

En kurs för instruktionssköterskor har under året hållits vid kåren.

(Strömberg, T 2)

IV. militärområdet.

Man får en känsla av oro inför den massavgång av befäl av olika grader, som skett under årets senare del och som i hög grad kan komma att förrycka allt utbildningsarbete och påburda de kvarvarande officerarna, underofficerarna och det dock inom ubefgraden i nägorlunda stor utsträckning nyrekryterade befälet uppgifter, som lätt kunna bli dem övermäktiga. En strävan till att övervinna alla dessa svårigheter har även föranlett ett initiativ från regementschefens sida bestående i för *allt befäl* gemensamma diskussioner i aktuella frågor med möjligheter till förslag och framställningar från var och en, detta vid sidan av de för officerarna i denna fråga mången gång aktuella regementsrapporterna. Vid dessa senare har jag dessutom vid ett flertal fall haft tillfälle hävda vissa för sjuk- och hälsovården vid regementet *väsentliga principer och åtgärder*

(Wikström, A 1)

Att märka är att utbildningen av volontärer med hänsyn till dessas ungdom och tjänstens speciella karaktär vid ett pansarregemente får anses vara rätt krävande såväl fysiskt som inte minst psykiskt. Fall av nervöst sammanbrott har också förekommit. På grund av svårigheten ur rekryteringssynpunkt har nog fordringarna på det mänskliga materialets kvalitet något fått eftersättas. Undertecknad i varje fall ställer sig ur medicinsk synpunkt rätt skeptisk till nyttan av den påtänkta sänkta värnpliktsåldern med hänsyn tagen till de speciella förhållandena vid ett sådant vapen som pansartrupperna.

(Arnell, P 1)

Hittills har under sommarhalvåret synnerligen kompetenta instruktionssköterskor ställts till förfogande och resultatet har varit mycket gott. Genom att kåren nu fått en 3:e sköterska kommer hädanefter således en fullkomlig kontinuitet att bli rådande beträffande undervisningen i förbinderitjänst, varför det med säkerhet för framtiden kan förväntas goda resultat.

(Schneider, T 1)

V. militärområdet.

Önskvärt vore att omedelbart efter fullgjord sjukvårdsrekrytskola, sjukhusutbildningen vidtog för *samtliga* elever. Som nu är fallet återkommer en stor del av eleverna efter att avdelningschef- och sjukvårdssoldatskolan pågått i 2 månader. Dessa liksom de elever, som efter 2 månaders utbildning avbryter skolan för att fullgöra sjukhusutbildningen 2. omgången, kunna icke på ett tillfredsställande sätt tillgodogöra sig utbildningen. De elever, som fullgöra sjukhusutbildningen 3. omgången, erhålla i allmänhet ingen vinterutbildning.

(Grundsell, A 9)

VI. militärområdet.

Den av regementsläkaren vid I 20 föreslagna filmundervisningen i hygien och hälsovård synes mig innebära stora fördelar. Nuvarande undervisning genom läkarnas föredrag för de värnpliktiga är svår att giva en sådan utformning, att den fångar åhörarnas intresse, åtminstone i så hög grad som en väl inspelad film kunde göra.

(Thorburn, VI. milo)

Intet att anmärka beträffande den militära utbildningen.

För truppens undervisning i hygien m. m. kvarstår det i föregående årsrapporter framställda önskemålet om en undervisningsfilm, vilken skulle tillställas truppförbanden på liknande sätt som undervisningsfilmerna i militära ämnen. Filmen bör på ett klart och åskådligt sätt visa de värnpliktiga avsikten med de talrika och olika medicinska undersökningar och profylaktiska åtgärder de få genomgå vid inryckningen till tjänstgöring (t ex psykiatriska och psykologiska undersökningar, allmän läkarundersökning, skärmbildsfotografering, skyddssympning, blodgruppering m m). Filmen bör även i bild framställa det viktigaste rörande personlig hygien under såväl sommar- som vinterförhållanden jämte kasernhygien och övriga förläggningshygien, speciellt under fältförhållanden. En dylik undervisningsfilm skulle inbespara truppförbandsläkaren väsentlig undervisningstid samtidigt som de värnpliktiga skulle på ett snabbare och åskådligare sätt inlära dessa saker än vad som kan ske genom vanliga föredrag med å truppförbanden ofta bristfällig undervisningsmateriel i medicinska ämnen.

(Lundquist, I 20)

Marinen.

Utbildningen i sjukvårdstjänst vid de allmänmilitära skolorna är väl tillgodosedd.

Då all denna undervisning skall meddelas av läkare, uppstår för dem en betydande arbetsbelastning vid sidan av den egentliga sjukvården.

(Jonsson, SK)

Föredrag ha anordnats med civila föredragshållare om allmännyttiga frågor t. ex. sexualhygien.

(. . . . , ÖSS)

Ur hälso- och sjukvårdssynpunkt är den stora inryckningen av vpl vid flottan (omkring 900 man), som äger rum vid örlogsstationen i nära anslutning till återkomsten av permitterter från julpermissionen till tiden, mycket olämpligt förlagd. Från ifrågavarande synpunkt måste krav framföras på att denna inryckning framflyttas till tid då influensa och övre luftsvägsinfektioner äro mindre gängse än under årets första månader.

(Molander, MDS)

Flygvapnet.

Vid flygvapnet finns inga sjukbärare utbildade utan meningen är att flygstationsmanskapet skall meddelas kunskap och övning i bårbärning för att vid behov kunna rycka in. Det bör här framhållas, att dessa övningar äro av alldeles för ringa omfattning, för närvarande anslås några timmar under rekrytutbildningen för denna utbildning. Skall någon färdighet kunna ernås, bör ett större antal timmar anslås och övningarna skola återkomma med vissa mellanrum under hela utbildningsåret.

(Melchersson, F 16 och F 20)

6. Hygieniska förhållanden.

Armén.

I. militärområdet.

Efter 1/7 1945 har ej varit möjligt disponera hälsovårdsinspektörer. Detta har visat sig vara en stor brist och det är ytterst beklagligt, att medan i den civila hälsovården behovet av hälsovårdsinspektörer mer och mer uppmärksammas och allt flera platser inrättas, beskäres möjligheterna å militärt håll till sakkunnigt biträde i hälsovården. Kanske är det en framkomlig väg, att åtminstone vid de halvårsvis återkommande hälsovårdsinspektionerna å truppförbanden få anlita civila hälsovårdstillsyningsmän i orten. Bäst vore otvivelaktigt, om en hälsovårdsinspektör kunde fast knytas till militärbefälsstaben.

(Fagrell, I. milo)

Vid hälsovårdsinspektion 1944 biträdde inkallad hälsovårdsinspektör vid depån, men har någon sådan sedan ej medverkat vid de två gånger årligen återkommande inspektionerna. Nyttan härav torde vara obestridlig, och borde hälsovårdsinspektörer även framdeles biträda vid dessa inspektioner. Möjligen kunde den på orten befintliga hälsovårdsinspektören ställas till förfogande.

(Wifelt, T 4)

II. militärområdet.

Mathållningen har genomgående varit mycket god. Matstrejker hava under augusti förekommit vid A 4 och T 3, varvid klagomål huvudsakligen anförts över potatisens beskaffenhet, samt under november vid I 14, och hava särskilda rapporter häröver ingivits. Av allt att döma synas de framförda klagomålen icke varit ur hälsovårdssynpunkt befogade.

Regementsläkarnas ofta mycket stora tjänsteläkarmottagningar påkalla utvidgande och förbättrande åtgärder med avseende på de äldre truppförbandssjukhusens besiktningslokaler och väntrum, varvid behörig hänsyn måste tagas till, att tjänsteläkarklientelet i stor utsträckning representeras av kvinnlig personal.

(Svensson, II. milo)

III. militärområdet.

Hittintills har den vpl själv fått hålla sig med s. k. tandborstglas, vilket haft till följd, att många ej anskaffat dylika, i de flesta fall av slöhet någon gång kanske på grund av ekonomiska skäl. För att råda bot på denna olägenhet är avsikten att av enskilda lägerkassans medel i fortsättningen till varje vpl inköpa glas eller mugg av lämpligt material, som denne har att ansvara för och efter tjänstgöringens slut återlämna.

(Häger I 15)

Äro de hygieniska förhållandena tillfredsställande vid A 2, så kan man icke säga detsamma om förhållandena ute på Tånga hed, ehuru även där mycket stora förbättringar åstadkommits. Men några badmöjligheter för truppen därute finnas icke. Denna fråga borde dock lösas med det snaraste. Att så icke skett beror ej på regementschefen, ty hade denne fått fria händer, skulle säkert frågan blivit löst på ett snabbt och ekonomiskt sätt.

(Graff, A 2)

Förlägningsförhållandena äro, genom att Lv 1 är förlagt i slutvärnet i Karlsborgs gamla fästning, mindre goda. Så t. ex. vetter alla fönster åt norr, ventilationen kan endast ske genom fönstren och denna vinter har, genom de stränga bestämmelser, som gälla, på grund av bränslebrist, denna möjlighet ytterligare beskurits. Genom att de elektriska ledningarna ofta överbelastats, har även belysningen tidvis varit mindre god.

(Manhem, Lv 1)

IV. militärområdet.

Två principfrågor synas mig böra framföras i detta sammanhang.

När ett förband skall erhålla ny förläggningsplats, bör erforderligt sjukhus planeras och byggas i god tid. Som det nu är, får sjukvården bedrivas lång tid under synnerligen primitiva förhållanden. Såsom ett bedrövligt exempel härpå må nämnas lnt 1 och vid utflyttning till Sörentorp kommer l 1 att gå samma öde till mötes. Den militära sjukvården blir lidande på en dylik anordning.

Den andra principfrågan, som i samband med nybyggnader må upptagas, är den oerhört korta remisstid, som i fråga om byggnadsförslag o. d. alltid tillmätas förbanden och militärbefälsstaben. I flera fall har tiden för yttrande över nya sjukhus för dessas del inskränkt sig till några få dagar. Antingen anses det, att tillräcklig sakkunskap finnes på högre ort och att remitteringen endast är en vacker gest — i så fall kan denna lika gärna utebliva — eller också bör den sakkunskap och lokalkännedom, som måhända kan finnas perifert, bättre utnyttjas genom längre remisstid. Flera exempel under året hava nog pekats i den riktningen, att det senare alternativet varit lyckligt.

(Hybbinette, IV. milo)

Införandet av skonkoststater är av stort värde ur flera synpunkter. Svårigheter i tillämpningen föreligga, dels i fråga om husmödrarnas intresse, dels tekniskt med spis- och personalfrågor, vidare även så tillvida att fäkunniga värnpliktiga ibland söka hoppa över något mindre aptitretande mål och i stället äta detsamma som kamrater. Övervakning, framförallt utspisning vid särskilda bord, har visat sig svår att genomföra.

(Barre, P 3)

V. militärområdet.

Fordringarna på hygien i allmänhet ha stegrats, vilket enbart är glädjande. En väl utbildad hälsovårdsinspektör med ett gott mått förstånd i umgänget med både överordnade och sid- och underordnade skulle, fast knuten till varje milo, med största säkerhet utföra ett arbete, som väl förräntar utgifterna för anställandet.

(Boberg, V. milo)

De minst sagt bedrövliga hygieniska förhållandena, som råda i musikpaviljongen, må framhållas. Framställning har från regementet gjorts att få dessa rättade men dessa framställningar ha ej lett till någon åtgärd. Som förhållandena nu äro, äro regementena de enda ställen i Sverige, varest instrumentalmusiken kan omhuldas och dess utövare beredas en säker utkomst. Att under dessa förhållanden anslag ej kan beviljas, så att musikens utövare få arbeta under drägliga omständigheter och med någorlunda betryggande hygieniska anordningar, är beklämmande. Jag behöver för övrigt endast erinra om den tbc-epidemi, som omkring 1935 utbröt inom en regementsmusikkår till följd av bristande hygien. Frågan är allvarlig och av största betydelse och bör snarast tagas upp.

(Agvall I 2)

Marinen.

Efter hand ha permanenta bastubyggnader uppförts i flertalet av de större befästningarna. De äro i regel förträffliga. Vid ett stort antal mindre försvarsanstalter har emellertid personalen dels på grund av avstånden, dels enär den av beredskapshänsyn ej fått lämna sin förläggning, ej haft tillgång till bastubad.

Skäl synes därför fortfarande föreligga att verkställa försök med monterbara bastubyggnader.

Regementets huvudförläggning å Oskar-Fredriksborg är i många hänseenden omodern och illa underhållen.

Manskapsförläggningen i 3 st. kaserner och en barack äro i hög grad otillfredsställande. Det är intet tvivel underkastat, att förläggningens beskaffenhet inver-

kar ej endast på manskapets hälsotillstånd utan också på dess trivsel och disciplin liksom även på rekryteringen av stammanskap.

Enligt min mening blir det förr eller senare nödvändigt att, om regementet skall kvarbliva vid Oskar-Fredriksborg, överväga nybyggnad av stora delar av etablissemmentet.

(Jonsson SK)

— — — bör framhållas, att badmöjligheter saknas inom kasernområdet i det att varken badhus, bastu eller badrum står personalen till buds. Det är sålunda en stor, och ur hygienisk synpunkt, allvarlig brist, som sålunda vidlåder det nya etablissemmentet.

(Bewendal, MDN och HK med KA 4 H)

Erfarenheterna från den nu tilläandagångna beredskapstiden har visat det stora behovet och den sanitära betydelsen av att marinen förfogar över egna fullt utbildade desinfektörer både för fartygens behov och för förläggningarna i land. Detta gör sig i icke ringa grad gällande även under fredsförhållanden. Kostnaderna för statsverket ha härigenom betydligt minskats och kunna även framdeles avsevärt nedbringas om en egen desinfektionspersonal står till förfogande för till yrket hörande förrättningar.

(Lagerkrans, MDO)

Att de föreliggande förlägningsförhållandena erbjudit så stora sanitära olägenheter, att ohälsa uppkommit kan ej anses säkert fastställt. Någon påtaglig stark frekvens av s. k. förkylningssjukdomar, ledbesvär, anginor och dylikt har ej påvisats. Däremot har det förekommit påfallande mycket hudsjukdomar ssk furunculosis, vilket enligt min uppfattning delvis måste tillskrivas allmänt bristfällig personlig hygien beroende på urusla förlägningsförhållanden.

(Arner, ubåttavd)

Marinens sjukhus i Karlskrona nedlade sin verksamhet den 4 juli 1945. Dess uppgifter ha därefter övertagits av länslasarettet i Karlskrona.

Det tidigare framförda önskemålet om en helt ny, modernt disponerad sjukavdelning å kasern Sparre kvarstår alltjämt. Den nuvarande avdelningen har på grund av kasernbyggnadens beskaffenhet icke kunnat planeras på ett fullt tillfredsställande sätt.

(Molander, MDS)

7. Epidemisjukvård.

Armén.

I. militärområdet.

Under våren voro 2 badplutoner i verksamhet vid mottagandet av utländsk militärpersonal. Avlusningen gick synnerligen glatt och de utländska militärläkarna förklarade, att organisationen och anordningarna vid den svenska avlusningen voro utmärkta. Då de främmande trupperna vid ankomsten till Sverige voro kraftigt nedlusade och endast ett fåtal lusrecidiv uppstodo, måste resultatet av badplutonernas verksamhet betraktas såsom mycket gott.

(Fagrell, I. milo)

III. militärområdet.

De här under sommarmånaderna årligen uppträdande dysenteriepidemierna ha i år lyst med sin frånvaro. Orsakerna till denna frånvaro äro okända, då brunnsförhållandena på omkringliggande landsbygd icke i något avseende förbättrats. Måhända kan den minskade beredskapen ha bidragit, varigenom en hel del fältförbands tidigare användning av usla brunnar medfört minskad smittspridning.

(Brändstedt, I 17)

VI. militärområdet.

Difteriepidemin varade under tiden $12/6-9/12$ och bekämpades enligt gällande föreskrifter med omfattande bakterieprovtagning, isolering och vård å epidemisjuk-

hus samt karantänföreläggningar och smittreningsåtgärder. Intet dödsfall inträffade under denna epidemi.

Difteribacillbärarna, vilka varit tvungna till långvarig isolering å epidemisjukhus hava, så länge tillgång till penicillin funnits, behandlats med detta läkemedel och blevo de då i de flesta fall tämligen hastigt befriade från difteribakterierna i näsa och svalg.

(Lundquist, I 20)

Flygvapnet.

I slutet av året uppträdde parotitis epidemica i sammanlagt 19 fall. Vid årsskiftet pågår epidemin. I samarbete med Statens bakteriologiska laboratorium har på försök serum givits åt ett visst antal av de insjuknade för att utröna dess effekt. Blod har tagits från konvalescenter för framställning av serum.

(Malmström, F 11)

Ett fall av difteri med dödlig utgång har inträffat. En vpl insjuknade i halsinfektion och hög feber, varför han intogs å sjukavdelningen. Difteriprov var negativt. Då efter någon dag lunginflammation tillstötte, överfördes han till Ak. sjukhuset i Uppsala. Även här togs difteriprov och först efter upprepade prov kunde diagnosen fastställas. Han överfördes till Uppsala epidemisjukhus, där han vårdades i fjorton dagar innan han avled. Dödsorsaken var en myocardit, som tillstött.

(Melchersson, F 16 och F 20)

8. Veneriska sjukdomar.

Armén.

I. militärområdet.

Profylaktisk behandling har, om man undantager I 12, praktiskt taget ej förekommit, då inom hela militärområdet endast en man begagnat sig härav. Vid alla truppförband har dock funnits möjlighet till profylaktisk behandling i enlighet med gällande föreskrifter. Tydligt är, att propagandan för den förebyggande behandlingen måste intensifieras, om föreskrifterna härom skola ha något berättigande.

(Fagrell, I. milo)

V. militärområdet.

Ett fall av färsk lues har behandlats med penicillin i stora doser. Efter 2 månader var W. E. negativ (100 % å 0,12 serum). Kahn, MKR II och MBR ävenledes negativa. Allmänna tillståndet var gott och inga kliniska symtom.

(Ihde, I 3)

VII. militärområdet.

Profylaktisk vård har under året lämnats enligt utfärdade anvisningar. 2 fall av syfilis har konstaterats. Båda var smittade i Stockholm. Ett allmänt intryck är, att behandlingen varit svårare och tagit längre tid än föregående år. Antalet recidiv är också större än föregående år.

(Hansson, I 18)

Marinen.

Frekvensen har varit låg.

Det är föreskrivet att tillfälle till profylaktisk behandling skall finnas vid varje förläggning, där sjukvårdsanstalt finnes eller sjukvårdare annars är kommanderad. Sedan nu bestämmelse meddelats, att anteckningar ej skola föras om sådan behandling, är det okänt, huru ofta den aulitas. Man kan förmoda, att det liksom förut sker sällan eller aldrig.

(Jonsson, SK)

Föreskriven möjlighet för profylaktisk behandling har funnits i alla förläggningslokaler och å alla fartygen. Det förefaller, som om personalen endast i helt obetydlig utsträckning begagnar sig av sådan behandling. (Sundberg, SL MDÖ)

Tillgång till profylaktisk behandling finnes vid regementet och dessa behandlingar hava visat gott resultat. (Stenkula, KA 2)

Profylaxrum finnes inrymt å sjukavdelningen. Försäljning av preventivmedel sker från särskild automat med tillstånd till 1946 års slut från Överståthållarämbetet i Stockholm, polismyndigheter och Kungl. Medicinalstyrelsen. Anslag med varningar för könssjukdomar finnas uppsatta å samtliga WC.

Cawalli-Björkman, ÖSS)

Frågan har varit uppe om uppsättande av preventivmedelsapparat efter mönster av Stockholms örlogsstation, vilket dock ansetts olämpligt här. I de anbefallda hälsovårdsföredragen har de veneriska sjukdomarnas betydelse utförligt diskuterats.

(Prag, ÖSK)

9. Tuberkulosvården.

Armén.

I. militärområdet.

Glädjande nog synes villigheten att låta sig BCG-vaccineras hava ökat. Inom hela militärområdet voro 1 864 tuberkulinnegativa vid inryckningen och härav hava 1 372 skyddsympats, vilket utgör 73,6 %. Särskilt vacker ympningsfrekvens visade I 11 och Lv 4 med 98 %, A 6 med 97 %. I 6 med 96 % och A 3 med 93 %. Endast sydkåningarna hava fortfarande motvilja mot BCG-vaccination, ty vid I 7 lät av 150 tuberkulinnegativa endast 1 man ympa sig (0,6 %). (Fagrell, I. milo)

II. militärområdet.

Tuberkulosen har visat en påfallande tillbakagång. Sälunda må exempelvis anföras, att inom årsklass 1944 vid A 4 icke inträffat något fall av lungtuberkulos och endast ett fall av körteltuberkulos samt vid I 21 bland årets rekryter endast ett tuberkulosfall.

Att de i möjligast omedelbara anslutning till inryckning företagna skärmbildsundersökningarna utgjort ett utomordentligt verksamt medel vid tuberkulosbekämpandet synes ställt utom tvivel.

(Srenasson, II. milo)

Det förefaller som om kampen mot tuberkulosen med utgallring av smittokällor, vaccinering av de negativa o. s. v. nu börjar visa resultat. Genom beredskapens upphörande har ju även möjligheter till bättre kontroll av personalen ökat.

Fortfarande kvarstår dock önskemålet, att all personal, som rycker in, skall vara tuberkulinpositiv, d. v. s. att alla tuberkulinnegativa Calmettevaccineras. Tidpunkten torde väl nu vara inne att göra Calmettevaccineringen obligatorisk. Den bör då lämpligen ske på alla nyfödda å B. B. samt å barnavårdscentraler, varjämte kontroll och ev. förnyad vaccinering bör ske under första skolåret. Under sista skolåret bör företagas ny kontroll och Calmettevaccinering av dem som blivit tuberkulinnegativa. Ur militär synpunkt är en Calmettevaccinering under sista skolåret viktigast. Efter skolan är det svårt att komma i kontakt med alla. Genom dispensären är det icke heller möjligt att nå alla. Calmettevaccinering under inskrivningsförrättningen är icke heller möjlig på grund av den långa tid, som tuberkulinprövningen tar. Genom Calmettevaccination under sista skolåret får ungdomen ett välbehövligt skydd under den för tuberkulosinfektionen utsatta tiden efter skoltidens slut, då många flytta ur sin gamla miljö.

(Göranzon, A 4)

VI. militärområdet.

Regementet har liksom föregående år intimt samarbetat med Centraldispensären i Umeå, vilken varit truppförbandsläkaren ett gott stöd vid bekämpandet av tuberkulos å regementet. En stor fördel är, att Centraldispensären numera även är utrustad med en skärmbildsapparat av större bildformat och att alla skärmbildsundersökningar, vilka äro påkallade, då aggregat ej finnes tillgängligt å regementet, kunna utföras å Centraldispensären för tämligen ringa kostnad.

(Lundquist, I 20)

Under året har en tråkig *tbc-epidemi* inträffat på 6. skv. (liksom förra året) bland de nyinryckta av 1944 års klass. Av 18 man i en 50-mannabarack, som voro tuberkulinnegativa den 20/4 1945, voro 17 tuberkulinpositiva den 23/5 och av dessa fingo 11 symtom i form av lungtbc 1, primärtbc 3 och hilustbc 7.

Smittokällan, själv ovetande om sin sjukdom, isolerades redan den 16/4 efter 6 dygn men hade då redan hunnit smitta praktiskt taget alla tuberkulinnegativa i samma barack (17 man av 18). Han var just typen av en farlig smittobärare, som själv var ovetande om sin sjukdom och därför hostade och nös ohämmat omkring på sina kamrater.

Bland de tuberkulinpositiva fanns 2, som voro BCG-vaccinerade före inryckningen. De blevo icke smittade.

Skärmbildsundersökning företogs den 23/4 1945 av de nyinryckta av 1944 års klass samt av grupp K och 6. skv (med anledning av *tbc-epidemi*) den 1/6 samt 13/6—19/6 av hela regementet.

Skall man kunna spåra smittokällor och undvika liknande epidemier måste skärmbildsundersökningen verkställas redan på inryckningsdagen och BCG-vaccinering bör vara verkställd före inryckningen.

Kompletterande röntgenundersökningar verkställas på härvarande centraldispensär, med vilken ett synnerligen intimt och effektivt samarbete bedrives.

(Säfwenberg, K 4)

Marinen.

Tuberkulinundersökningar kunde under beredskapen sällan fullföljas beroende på snabb förflyttning från depån till ofta för läkare oåtkomliga beredskapsförband, ofta korta tjänstgöringsluster samt fåta läkarbyten.

BCG-ympningen kunde på den grund icke heller utföras. Intresset för densamma har också varit minimalt.

(Jonsson, SK)

BCG-ympningar hava företagits i största möjliga utsträckning. Det är påtagligt hur mycket propagandan betyder för deltagande i dessa ympningar och framför allt det sätt på vilket vederbörande läkare framställer saken för manskapet. Vid den sista vpl inryckningen deltog på ena kasernen c:a 20 man och på den andra kasernen 200 man av vardera 2 ungefär lika stora kontingenter.

(Prag, ÖSK)

Flygvapnet.

Ett fall av miliartuberkulos med tuberkulös hjärninflammation har inträffat hos en vpl, som vid inryckningen var mantoux-negativ och vägrade BCG-vaccination. Smittokälla okänd. Ett fall av smittosam lungtuberkulos hos en underofficer i arvodesbefattning har konstaterats, sedan han smittat större delen av sin familj. Något sekundärfall inom flottiljen har ej iakttagits.

(Jakobsson, F 6)

10. Tandvården.

Armén.

I. militärområdet.

Den nuvarande klena rekryteringen av fast anställd personal har gjort, att som sådan måst antagas ynglingar även med rätt avsevärda tanddefekter, varför mycket arbete måst offras på att få deras brett i så funktionsdugligt skick som möjligt.

(Hedener, P 2)

Det fast anställda manskapets tandvårdsbehov har helt kunnat tillgodoses. Likaså har saneringsextraktion skett av nästan samtliga rekryter, som varit i behov därav. I de fall, där detta ej skett, har orsaken oftast varit, att patienterna uteblivit från behandlingen ett flertal gånger. Konserverande tandvård har endast delvis medhunnits åt rekryterna.

(Wifelt, T 4)

IV. militärområdet.

Genom beredskapens upphörande och den av riksdagen beslutade eo-anställningen av tandläkare inom försvaret fr. o. m. 1 juli blev kontrasten stor mellan den tidigare goda tillgången på arbetskraft och den på de flesta håll fullständiga avsaknaden på tandläkare. Visserligen har ända från 1 juli tandläkare funnits i tjänst på de tandpolikliniker, där föreståndare numera skola finnas anställda, men dessa kunde ju inte ensamma och med $3\frac{1}{2}$ timmars tjänstgöring per dag på långt när förslå att tillfredsställa vårdbehovet, då några vpl tandläkare ej funnos tillgängliga för facktjänstgöring. Efter hand uppkom även missnöje från det fast anställda manskapets sida, då de inte kunde komma i åtnjutande av enligt anställningskontraktet tillförsäkrad tandvård. Sedan under höstens lopp tillstånd att sluta kontrakt med privata tandläkare erhållits, har t. v. detta problem lösts, även om det har blivit på ett för staten dyrbart sätt.

(Hybbinette, IV. milo)

V. militärområdet.

En förändring till det bättre har skett med avseende på antalet skolkningar från besöken på tandpolikliniken och ofoget att i tid och otid utan anledning besöka densamma. Genom ingripande från överste Häger har detta förhållande ändrats och fungerar nu tillfredsställande. Varje besökande måste nu anmäla sig för vederbörande komp.chef både före och efter besöket, varefter avgångstid från polikliniken antecknas på tandkortet. Resultatet har blivit, att väntrummet slipper vara proppfullt under arbetstiden och man kan arbeta utan att vara hetsad.

(Barreus, I 13)

Marinen.

Behovet av tandläkare, föreståndarens arbetsinsats oräknad, har såsom tidigare meddelats, beräknats till 14 tjänstgöringsmånader per år. En befattning skulle uppehållas hela året. Under två månader på hösten efter rekryteringsperioden skulle ytterligare en tandläkare behövas.

(Jonsson, SK)

Efter juni månads utgång har tandläkare icke tjänstgjort vid kåren. Remisstandvård har därför blivit nödvändig i större utsträckning. Ett fåtal fall har kunnat

remitteras till tandläkare i Fårösund, medan huvuddelen av de vårdsökande måst remitteras till tandläkare i Visby.

En hel dag går alltså till spillo och dessutom alla resekostnaderna uppgår till en ganska försvarlig summa. (Dahlheim, KA 3)

Frånsett dessa ekonomiska olägenheter måste framhållas, att det nuvarande systemet med remittering av tandvårdsbehövande till civila tandläkare, även i många fall medför betydande avbräck i den militära utbildningen, icke minst under de perioder större delen av styrkan är förlagd utom staden. I dylika fall inträffar ofta, att — delvis på grund av brist på kommunikationsmedel — en hel dag går till spillo för ett enda besök hos tandläkaren. (Bewendal, MDN och HK med KA 4 H)

Sedan beredskapens upphörande under sommaren 1945 har marindistriktets tandvård på grund av brist på tandläkare befunnit sig i ett sämre läge än någonsin tidigare. Endast en obetydlig bråkdelen av den för stammanskapet behövliga tandvården har kunnat givas på tandpolikliniken. Privata tandläkare ha med stöd av utav Försvarets sjukvårdsförvaltning givna medgivanden endast i ringa utsträckning kunnat tagas i anspråk. Detta har berott på taxesvårigheter. (Molander, MDS)

II. Sjukvårdsmaterielen.

Armén.

III. militärområdet.

Sjukvårdsmaterieltjänsten vid försvarsområdena lämnar tyvärr i många fall mycket övrigt att önska. Sedan fo-läkarna försvunnit med beredskapens avveckling, finns ingen sakkunnig målsman för sjukvårdstjänsten vid fo-staberna. Intendenterna ha icke haft tillräcklig tid (intresse!) att ägna åt sjukvårdsmaterielen. Vid avvecklingen har icke tillräckligt antal avvecklingsmånader beräknats för denna materiel, vars vård därför många gånger kommit att eftersättas i förhållande till tyg- och intendenturmateriel.

Vad som i hög grad bidragit till att försvåra arbetet är, att varken förrådsorganisation eller personalstater äro definitivt fastställda.

Vid fo har bristen på sakkunnig personal för sjukvårdsmaterieltjänsten gjort sig ännu mera kännbar i fråga om läkemedel än beträffande övrig sjukvårdsmateriel. Trots upprepade order, att samtliga läkemedel skola intagas för central förvaring vid resp fo-staber, har jag vid praktiskt taget varje inspektion funnit läkemedel kvarlämnade i förbandsväskor, förbandslådor etc ute på kompaniförråden.

(Hesselblad, III. milo)